

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: NORDISKE DIGTE (1807)

Citation: Oehlenschläger, Adam: "NORDISKE DIGTE (1807)", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter III*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN , 1926-1930, s. 1. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ohl03val-shoot-workid56035.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter III

FORTALE.

Stoffet til denne Samling, der egentlig burde udgiøre den tredie Deel af mine poetiske Skrifter, er nordisk; da min ny Forlægger, ved at give Bogen et forandret Format, ønskede en anden Titel, har jeg kaldet den: Nordiske Digte.

Thors Reise, hvormed Samlingen begynder, er, paa en noget forandret Maade, allerede digtet i Aaret 1802. Det skulde dengang været Begyndelsen til et Epos i fiirogtyve Sange, hvori jeg vilde bringe hele den nordiske Mythologie. For at kunne dette, saae jeg mig om efter en Form. At skrive det i Hexameter, var en Idee, som, hvis jeg maa udtrykke mig saa, indignerte min æsthetiske Moralitet. Det forekom mig ikke anderledes, end at mane de gamle Skygger op af Graven, for at slaae dem ihjel paa ny. Hvad var det, der bragte mig til at behandle dette Æmne? Var det en blot homerisk Begeistring, der trængte til at yttre sig i et Echo, og derfor søgte hen til de nordiske Klipper, som til Vægge, hvorfra den sydgræske Sang kunde slaae tilbage, som Gienlyd? Nei, det var Nordens Karakter selv, disse Fielde 4 selv, der vinkede mig, rige Metalaarer, med deres Diamanter, der blot behøvede at slibes, for at skinne i eiendommelig Glands. Men jeg forglemte ei, at Diamanten kun lader sig slibe i sit eget Støv.

At der til at skrive et hvilket som helst stort Digt hører æsthetisk Modenhed; at Kiendskab med Homer bør indbefattes under denne Modenhed, vidste jeg vel. Homer var mig saa lidt fremmed, at den meget mere blev mig et af Hoved-Drivehiulene til dette Foretagende. Hvad der især henrev mig i Homer var det eiendommelig Nationale, det Charakteristisk-Naive, det Store-Græske, den individuelle Natur. Formens Ypperlighed kunde jeg kun erkiende, forsaavidt den var en nødvendig Betingelse, for disse Hovedsager. Ved at læse Oldtidens skiønneste Digt, begyndte en ny Verden at bevæge sig i mit Indre. Jeg fik Lyst, saavidt mine Kræfter vilde tillade det, at digte noget lignende; det vil sige: ei til ængstelig at copiere Iliaden eller Odysseen, som Malerne i vore Dage copiere Rafael; men den homeriske Natur vakte min; det Græske begeistrede mig til det Nordiske. Jeg fik Lyst til, i mit eget Sprog, ved egen Nationalitet at virke og yttre mig, saaledes som de gamle Rapsoder paa deres Viis havde gjort det, i sin Tid; kort sagt: at copiere den homeriske *Frihed*.

En saadan Frihed bestaaer ikke i vild Vilkaarlighed. Jeg indsaae vel, hvad der gjorde dette herlige Digt frit, var en vis bestandig overskuende Rolighed, en fuldkommen Legemliggjørelse af Sangeren med sin Gienstand, en Afsondring af alt øiebliklig Personligt, en tydelig Skuen og plastisk Fremstilling af enhver Ting; en Hensigt med det Hele, der gik ud paa det Hele selv, uden andre ephemeriske Hensigter; 5 alt dette forbundet med en uskyldig Barnlighed og Tro paa Guderne. Dette vil sige, en moden, kraftig Frihed, der nødvendig maatte yttre sig i et genialisk Produkt. At efterligne denne aktive Frihed, holdt jeg for at være den sande homeriske Efterligning fra *Stoffets Side*.

De homeriske Digte have givet Anledning til en ganske anden Art af poetisk Virksomhed, der ved denne Leilighed maa omtales for at forekomme Misforstaaelser. De have foraarsaget et aktivt Studium fra Formens Side, et Studium, som, for at give Grandskeren Vished om sin Erkiendelse og sin Forstand paa den homeriske Sangart, tvang ham til at besyngre andre Gienstande paa denne Maade. Portrait-Malere stille ofte deres Billed paa Hovedet, eller see det giennem et Speil, for ved denne middelbare Skuen at forfriske sig Synet, ved det Pikante i en forandret Seemaade. Saaledes gik det de genialiske Kunstnere, der af Natur og ved Studium havde faaet Kald til fuldelig at indsee Skiønheden i den homeriske Form. De maatte, ligesom de Franske have gjort ved de italienske Malerier, tage den blotte Farve af Tavlen og bringe paa nyt Lærred, det vil sige: bringe den blot homeriske Form over paa et nyt Stof, for paa denne Maade at redde den fra Undergang. Saaledes opstode Vosz's og Goethes Mesterstykker, der evig fra denne Synspunkt ville fortiene en høj Plads i den nyere Litteratur; ei at tale om deres eiendommelige Skiønheder. At jeg maatte erkiende det Gode i denne Maade; at det goethiske Udbrud: »Auch Homeride zu seyn selbst noch als Letzter ist schön« maatte være falden mig paa Hiertet, troer jeg at have viist i mit lille Digt: »Toget til Thorsing« i Langelandsreisen, 6 hvori man vil see, at den homeriske Form ei er mig ubekjendt.

Men her var det, som sagt, en anden Sag. Kunstneren vil ei bestandig gientage Eet og det Samme, men fremtræde ny og original. Det samme, som havde drevet Vosz og Goethe til at skrive store hexametriske Digte holdt mig derfra. For dem var det noget Nyt, noget eiendommelig Vovet, hos mig vilde det kun bleven Efterligning af en Efterligning. Med et lidet Stykke, som Studium betragtet, var det en anden Sag, men noget stort Nyt kunde jeg umulig beqvemme mig til at behandle paa denne Art. Meget mere syntes den overhaandstgængende Hexametersyge mig at være en Epidemie, der af alle Kræfter maatte modstrides. Det

gik med dette, som det er gaaet med saa meget, een fortienstlig Daad gav Anledning til mangt et taabeligt Abespil. Det var nu ikke længer nok at kunne overføre den gamle Form i de gothiske Sprog som en Side mere, hvorved de bleve uddannede; nei, denne fremmede Form skulde nu ganske fortrænge den originaloprindelige. Hvad var det monoton- gothiske Riim mod den græsk- metriske Velklang? De Godtfolk glemte, at de ikke skreve Græsk, men med alt det endnu bestandig Gothisk. De glemte at det gothiske Riim, saavel som det græske Hexameter ikke var noget Produkt af kritisk Lækkerhed eller aparte Mening; men en Blomst, fremsprungen af Sproget, Naturen, og Nationernes store Omveltning, udklækket og hævdet af Sekler; uendelig mere værd og af en meget dybere Naturgrund end alle forfængelige Nyheds-Paradoxa. Derved opstod da nu og slig en Syndflod i Tydskland, at man vel har Aarsag til at bede som Boileau Rimerne 7 i sin Tid, blot med en Smule Forandring: *ni prendre pour genie un amour de faire des Hexametres*.

Alt dette tilsammentaget bragte mig nu til at bryde Isen paa en anden Maade. Om jeg besad den genialiske Kraft? Om det vilde lykkes mig? Hvilken Kunstner spørger om det, naar han vover sig til et Arbejde! Han føler sit Inderste fuldt; han føler sig drevet - han vover. Der hører Mod til at synge som til at stride, siger Bragi i Baldur hin Gode. Den som med Vished troer at kunne forud beregne Udfaldet; som vel endog kalder sligt Vovestykke uforskammet Indbildning om sig selv; kan være vis paa, at han ligesaa lidt er skabt til at bedømme Helten eller Sangeren, som til at vorde dem.

Udfaldet viste, at jeg i Henseende til mit Emne havde taget mig for meget for. Jeg havde valgt de kraftige, muntre trefødede Jamber, hvori den tydske Heldenbuch er digtet. Da mit Værk skulde være episk, ei lyrisk, kunde jeg ikke bruge vore egne fiirlinede, eller egentlig med Cesur forsynede tolinede Romanze-Vers, hvilke i et stort Digt vilde blive altfor monotone. Ja, selv de Vers? jeg valgte af en større Stiil, holdt jeg op med, af samme Frygt. Da jeg havde digtet det første Eventyr med Thor og begge Lokerne, lagde jeg Digtet hen.

Ved at tage det frem igien, i en senere Tid, indsaar jeg det var ikke Versene, men Stoffet selv, som havde bragt mig til at standse. Jeg fik den Overbeviisning: det vilde vorde umuligt at behandle hele den nordiske Mythologie *episk*, da det som Mythologie maatte spille over i Alt. De forskellige Stoffe maatte fordre forskellige Former; hvad der begunstigede 8 det Ene, maatte betynde det Andet, og qvæle Digteren under Arbejdet. Her var det ikke Achils Vrede, eller Odysseus Flakken der kunde besynges i een Tone. Snart var Emnet episk, snart dramatisk, snart lyrisk; nu tragisk, nu comisk; hist lunefuldt, her alvorligt; her spillede Phantasien, hisset Sensibiliteten Hovedrollen; ofte var Mythen et giøglende Spil med barokke Forestillinger, ofte en didaktisk Moral, eller Naturallegorie etc.

Følgen af min Undersøgelse blev: at jeg havde gjort vel i at skrive Thors Reise paa denne Maade, og vel i at standse med den; fordi hvad der skulde følge ei havde den episk humoristiske Colos-Natur, der udfordredes til at lade sig udskiære i disse diærve Træsnit. Jeg besluttede altsaa, istedet for at fortsætte Digtet efter den gamle Plan, at omarbejde det til et selvstændigt Digt. Dersom Læseren i disse Sange finder en Mythos paa den uden sindigt Overlæg spildte Kraft; dersom han finder Striden mellem skiult Værd og giøglende Pral, mellem organisk og anorganisk Natur, udtrykt i et grotesk, tro Billed af den nordiske Oldtid og dens Forestillinger, her - saa er Thor ikke reist forgieves til Jothunheim.

Det første af de tvende følgende Sørgespil, hvilke begge ere skrevne paa min Reise i Tydskland forrige Aar, skulde nu synes at være bleven til efter de modsatte Grundsætninger til denne, jeg nylig har opstillet; da *Baldur hin Gode* saa temmelig er en reen græsk Tragoedie. Men denne tilsyneladende Modsigelse haaber jeg snart at hæve for den Indsigtsfulde. Det er Digteren kiert at fremtræde ny og original, har jeg sagt, deels i Henseende til Stoffet, deels i Henseende til Behandlingen. Lige saa almindeligt 9 det nu er bleven, paa de senere Tider, at skrive metriske Epopeer, lige saa ualmindeligt er det at see en reen Efterligning af Aeschylos eller Sophokles. Det jeg har angivet som en roesværdig Grund til Goethes og Vosz's Arbejder maa her tiene til mit Forsvar. Mit Digt er her ikke Efterligningen af en Efterligning, men en Efterligning fra første Haand. Hverken i det tydske eller i det danske Sprog, altsaa i intet, var der skrevet en Tragoedie heelt igiennem i Trimeter med metriske Chore førend min Baldur. Man har i de senere Tider meer eller mindre søgt at copiere de græske Sørgespil. Dette er ikke Tilfældet her. Som Vosz og Goethe med Homer, har jeg ikke copieret Sophocles i et græsk Sujet, men bragt hans Aand over i en anden Verden og ladet den gienføde sig i en anden Natur.

Man vil maaskee sige: Hvorfor har du valgt Baldur? Hvorfor skulde han efter sin anden Død lide Døden tredie Gang, ved at opofre sin National-Karakter, som et Experiment for din Nyhedssyge? Jeg svarer: Ikke Lyst, til at skrive en græsk Tragoedie, har bragt mig til at vælge Baldur; men Baldur, som først besielede mig, har tvunget mig til at skrive en græsk Tragoedie.

I min Barndom var Evalds Balders Død det egentlig første Digt, som fra Formens Side gjorde Indtryk paa mig. Dette Sørgespil og Rolf Krage vakte de første Funke af nordisk Digterild i mit Hierte, de gavede mig de første Ahnelser om den gamle Heltetid, og bragte mig til, med Begierlighed, at gribe efter mere af den Slags, hvilket jeg i den ny Litteratur kun fandt lidt af, maatte altsaa søge hen til den Gamle. Saaledes kan jeg vel sige, at jeg lidt 10 efter lidt, alt som ældre Aar og mere Kundskab førte det med sig, saa temmelig er bleven fortrolig med den nordiske Oldtids Historie og dens Mythologie. Med Tiden blev det mig ikke nok at kiende

den tilfulde, jeg vilde erkiende den, forstaae den. Man sagde mig: det var et Virvar uden Mening; mig kom det altid mere for, som en Mening, hvori der med Tiden var kommet Virvar. Dette er for nærværende Tid min fulde Overbeviisning; og en stor Deel af de Myther, man hidindtil har foragtet som monstrøse Udvæxter af en vild Phantasie, forekommer mig at være skønne Digtninger, forbundet med didaktisk Allegorie og Verdens-Betragtning. Blandt disse er udentviwl Baldur een af de største og af Tiden mindst forstyrrede.

Der vil maaskee findes De, som kalde det en utilgivelig Dristighed af mig, at skrive en Baldur efter Evald; en *Ilias post Homerum*. Nogle vil maaskee finde en blot Forfængeligheds Stræben heri, en Lyst til at overtræffe det hidtil af Nationens Kunstdommere almindelig erkjendte bedste Digt, etc. Disse maa jeg svare: at de gjøre mig Uret. Hvo der gjør det af Vildfarelse blot, haaber jeg at overbevise; lidenskabelig stump Personlighed har intet at gjøre i Kunstens Rige, skylder Kunstneren intet Forsvar.

Jeg har nemlig under Arbeidet saalidt tænkt paa mit Forhold til Mængden og paa den Roes, der kunde indhøstes, at jeg meget mere fra Begyndelsen af vel indsaae, hvorledes dette Drama efter sin Natur, hvis det ogsaa vilde lykkes, maatte blive en Lektüre for et indskrænket Publikum, der paa ingen Maade vilde gjøre det Indtryk paa Mængden, som Balders Død. Hvad der drev mig til at behandle dette 11 Emne var, at jeg fandt det stort, og ubrugt. Jeg fandt nemlig i Mythologien en ganske anden Baldur end Evalds. Dermed vil jeg ikke sige, at Evald har misforstaaet og omgjort den gamle Mythos; han har øst af en anden Kilde, brugt et andet Stof. Der gives to Baldere i den gamle Historie: En mythologisk Gud hos Snorro, en historisk Heros hos Saxo. Den sidste har Evald brugt, og fra sin Synspunkt handlet ret; den første har jeg brugt, og troer ikke at have handlet uret.

I Evalds Balder spiller, efter Sørgespillets almindelige Natur, den menneskelige Karakter og Sensibiliteten Hovedrollen; her træde Naturkræfterne selvhandlende frem, menneskeligpersonificerede, objectivlegemliggjorte. Hiin Musa maa røre Læserens Subjektivitet mere, fordi hun spiller paa den personlige Medlidenheds Strænge, min slaaer med stille Ro Tilværelsens Grund-Accorder. Interessen her er ikke et enkelt Væsens, men den hele Menneskeslægts Liv og Skiebne. Dermed vil jeg nu paa ingen Maade sige, at mit Sujet er større end det andet, meget mindre mit Værk. Hvad der gaaer i det Almindelige, kan ikke giennemtrænge det Enkelte, og hvad der giennemtrænger det Enkelte, kan ikke udbrede sig over det Almindelige. I Kunsten er det ikke Stoffets Udstrækning eller Indskrækning, men Behandlingen, Udførelsen, som giver Tingens sin Værdi. Een Kunstner kan være stor i det Smaa, en Anden liden i det Store. Min Hensigt er med disse Anmærkninger kun at lede Læseren til at nyde og bedømme min Baldur efter sin Natur. Uden at tale om Behandlingen altsaa, hvilket ikke tilkommer mig, forholder Stoffet sig i den evaldske Balder og min, som Farverne til en 12 Marmorblok. Af hine kunde gjøres et Maleri, af denne en Billedstøtte. Saa er skeet. Ligesaa lidt som man nu kan bebrede Maleriet, at det kun er en Overflade, uden Lemmer og Existenz, ligesaa lidt bør man forekaste Billedstøtten Mangel af Farvesmeltning og behagelig Illusion af Liv og Bevægelse. I hiint Drama gaaer et godt Væsen til Grunde, her *det gode Princip*. Det er en filosofisk-poetisk Naturallegorie. Jetterne (den onde Natur) overtaler Loke (det fristende vaklende Øieblik) til at dræbe Baldur (Fromheden). Dette bliver muligt ved Friggas (Jordens) og Asernes (den gode Naturs) Letsind. Den sorte Daad iværksættes ved den blinde Hødurs (Skiebnens) Haand. Saavidt er Mythen moralsk didaktisk. Nu fortsætter den sig som en phantasierig Betragtning af den objektive Natur. Dødens Huler aabne sig under Jorden. Modsætningen af den dristige, kraftige Guddom Hermod, og Ligene i Niffelheim. Stræng ulykkelig Skiebne, Hævn og Had i Hel. Det i Boble springende Haab i hendes Løvte. Den melancholske Tø i Naturens Graad over Baldur. Gudernes Grumhed (efter Fromhedens Død) i Lokes Straf. Jordskielvet, i hans Rysten i Hulen. Den rørende qvindelige Hengivenhed i Signis Daad med Skaalen. Endelig Jordens Jammerskrig, der midt i sin Ulykke rører Hiertet til Vemod, og tvinger til en christelig Ahnelse, til en Tro paa et Hisset, netop fordi det er ude her.

Alt dette har jeg meent at finde i den mythologiske Baldur; det fandt jeg ikke hos Evald, saalidt som Evald kunde finde det hos Saxo. Hos denne er Baldur en historisk Person, en Søn af den angelsaxiske Fyrste, Odin, der gav sig ud for at være den 13 gamle Gud, ifølge Troen paa Sielevandringen. Dette har givet Anledning til, at Krigen mellem hans Søn Balder og den danske Kong Hother er forvexlet med og forblandet med Mythen om Asa-Baldur og Asa-Hødur

Hvorledes nu dette Emne bragte mig til at skrive en græsk Tragoedie, vil jeg kortelig gjøre Regnskab for. Jeg saae mig, ligesom i Thors Reise, om efter en passende nordisk Form; men jeg fandt *ingen*; thi hele den gamle nordiske Litteratur viser intet Spoer af noget dramatisk Digt, med mindre man vil regne de lyriske Dialog-Fragmenter i Sæmunds Edda derhen. At disse rimbogstavede korte Vers vare mig ubrugelige, indseer den Kyndige lettelig. Hvad skulde jeg da gjøre? I hvilke Vers skulde jeg digte? I den femføddede dramatiske Jambus? Hvorfor da ikke engang i den sexføddede, der er den ægte, og hvoraf den femføddede først er afledet i den nyere Tid. En romantisk Form kunde jeg ikke give mit Sujet, thi det var ikke romantisk; det var plastisk, og havde mere tilfælles, efter sin Natur, med den antike, end med den romantiske Tragoedie. Den uendelige Skiebne, det Enfoldige i Handlingen, det store Optrin, hvortil Menneskehoben maatte være et deeltagende høitideligt Chor, det med Dramaet blandede Episke, der nødvendig af en indtrædende Person maatte fortælles; alt dette laae i Emnet selv, og gav det en stor Lighed med de græske Sørgespil. Den femføddede nyere Jambus, mere smidig, ubunden og indifferent, retter sig efter enhver Karakter, og er af den Aarsag netop saa fortrinlig i den romantiske Tragoedie. Det alvorlige, strænge, af Jern smeddede

Trimeter vedligeholder en fremtrængende egen Tone, hvilken 14 vel tvinger det Enkelte under sig, men giver just derved det Hele en Høitidelighed, en Old-Ærværdighed, som her kom mig meget vel tilpas. Da nu Baldur desuden, som en Aser, var i Slægtskab med de gamle Heroer, saa gjorde jeg mig ingen Samvittighed af at bruge denne Form, der passede sig saavel til mit Stof. Udfaldet viste ogsaa, i det mindste mine Venner og mig selv, at jeg ikke havde handlet urigtigt. Under Digtningen føiede sig alting meget vel for mig, paa denne Maade; hvilket er for Digteren det bedste Beviis, da en feil valgt Form under Arbeidet noksom hævner sig. Jeg fandt ogsaa i de anapestiske kortlignede antike Chorvers nogen Lighed med de ellers saa ubrugelige islandske Vers, hvis Kunst ligger i Riibogstaverne. For at bevise denne Lighed har jeg et Par Gange blandet dem ind mellem de antike, og troer ikke, det har forandret Tonen i det Hele.

Hvad nu overalt Tonen i Sproget angaaer, saa blev den ikke udenlandsk eller fremmed, fordi jeg brugte den antike Jambus; thi Jamben ligger næst Trochæen dybest i vort Sprogs egentlige Natur, er, saa at sige, det danske Vers selv, hvilket paa ingen Maade kan siges om Hexametret. Vil man nu beskyldte mig for Inconseqvens ved at have forkastet de romantiske Vers her, og ved at have brugt dem i Thors Reise, saa undskylder jeg mig paa denne Maade: Begge Digte skulde, efter deres Natur, være i gammel Stiiil; men i et Drama fra den gamle Tid maa Stilen være ældre, end i en Fortælling. Fortællingen forudsætter, at Begivenheden er skeet, jeg kan altsaa vælge mig en følgende Tid efter min egen Smag, hvori jeg sætter, at den bliver fortalt; 15 og saaledes gjorde jeg i Thors Reise; for at give Digtet Ærværdighed og en vis tillidsfuld Enfoldighed, satte jeg Fortællingstiden i den brede Grændse mellem Hedenskab og Christendom, hvorved jeg blev istand til at bruge et passende gothisk-episk Versemaal. I Baldur maatte alting være hedensk, fandt jeg ingen Form for mig, fandt jeg den græske Form passende, overensstemmende med vort eget Sprogs Natur, ubrugt - og valgte den altsaa. Og saaledes troer jeg nu at have hævet en ved første Øiekast tilsyneladende Modsigelse.

Hvad nu *Hakon Jarl* angaaer, som slutter Samlingen, har jeg Lidet at sige om det i Særdeleshed, men da det er mit første Skridt paa Skuepladsen, og mit første Arbeide af dette Slags, tillade man mig at giennemløbe Adskilligt i Almindelighed; hvilket eengang for alle maa tiene til et Program for, hvad jeg med Tiden mere kunde forfatte i denne Digtart.

Den høieste Gienstand, en Digter kan bringe paa Theatret, er udentvivi en historisk Bedrivt. Da enhver Nation har sine egne Bedrifter, saa følger heraf, at enhver Nation ogsaa bør have sit eiendommelige Nationalskuespil. Dette eiendommelige Nationale er Poesiens ædleste Blomst, og bliver den forsømt og nedtraadt for spidsfindige hiddemonstrerede Convenienzers Skyld, saa hævner det sig, som vi see i den franske Tragoedie: Helten bliver en aerostatisk Rytter, og Handlingen løser sig op i deklamatorisk Ordpragt. Det er ikke Stedet her vidtløftig at drøfte de franske Tragoediens Væsen eller Uvæsen, hvilket desuden siden Lessings Tider noksom af ham selv og Andre er skeet. Det gielder ikke at angribe den, men at forsvare sin egen Sag mod 16 dens Angreb. En grundig Videnskabsmand, en genialisk Kunstner bør virke paa Mængden, mener jeg, og bringe den videre ved sin Indsigt og sin Daad, ei lade sig tyrannisere og tilbagestøde af dens Fordomme. Hvad vil nu da alle disse Befalinger og Forordninger sige? En Digter har en Gienstand for Øie, som begeistrer ham, som han vil behandle, og som han troer med Harmonie og sammenholdet Interesse at kunne fremstille os. Velan, han gjøre det! Har han opfyldt disse Betingelser, saa har han frembragt et Kunstværk, og vi ere ham Tak skyldige. *Hvorledes* han vil komme ud af det - det er *hans* Sag; og hvad er al Verdens Regler andet, end senere Tidens Optegnelser om, hvorledes foregaaende Tidens Kunstnere ere komne ud af det? Disse Optegnelser og Bemærkninger ere fortienstlige i og for sig, da de bevise et grundigt Studium af en foregaaende Kunst; kun skulde man ikke bruge dem til at qvæle efterfølgende Kunster med. At den Studerende gøres opmærksom paa disse Forhold, at han lærer at kiende og indsee dem, er en nødvendig Green af hans Dannelse; det er uundværligt for en Kunstner at have historisk Indsigt i sit Fag; Lærlingen maa føres i Ledebaand, saalænge han ikke kan gaae selv, det er vist nok; kun maa man ikke glemme, at man leder Barnet, for at det skal vorde Mand, at der til at vorde Mand hører Selvstændighed, og at Selvstændighed kun bestaaer i at kunne staae paa sine egne Been.

Alt hvad jeg tilforn har talt om eiendommelig Form, beder jeg, man vil erindre sig her, da Reglen ikke er andet end Formens Forskrifter. Kun hvad der ligger i Kunstens Natur selv, kan bestandig gielde 17 for en absolut urokkelig Regel. Regelen er efter mine Tanker kortelig denne: Et Kunstværk maa være ordnet harmonisk og selvstændigt.

Hvorledes nu denne Orden og Selvstændighed skal modificeres, kommer an paa det specielle Digts Natur. Der gives ingen Orden slet hen. Hvad der er Orden i eet, kan være Uorden i et andet. I det menneskelige Liv, hvor Friheden hersker, bliver Orden blot at ansee som Betingelsen for en Handling; saasnart man betragter Handlingen som Betingelsen for en Orden, har Menneskeheden *forstenet* sig; vi træde da over fra den organiske til den anorganiske Natur, vi crystallisere os slavisk efter Naturlove, hvorigiennem Fornuften ei kan trænge, og hvad vi kalde Kunst, bliver i Ordets egentlige Forstand et afhængigt Naturaggregat uden Bevidsthed, der, for at forstaaes, maa betragtes i sin Afhængighed til andre Gienstande.

Man har, siden Aristoteles Tider, efter ham opstillet trede Eenheder, som nødvendige for et Drama: Tidens, Stedets og Handlingens Eenhed. - Langt fra at have noget imod disse Regler i og for sig, ønsker jeg

blot at maatte tage dem i en noget mere udvidet Betydning, end man pleier. Dersom man nemlig ved Tiden vil forstaae Tidsalderen, ved Stedet Egnen, ved Handlingen den i sig rundede selvstændige Bedrift, saa kan disse Regler passe sig paa alt, hvad paa nogen Maade fortæner at kaldes Drama. I denne udvidede Betydning blive disse Regler ikke længer blot Forskrifter for visse Tidens Kunst; meget mindre fordomsfuld Convenienz, men evig i Naturen grundede Betingelser for de tvende Kunstfordringer: Harmonie og Selvstændighed.

18

Enhver Digter, der vil skrive et Digt, maa have en vis Idee, han vil udføre; dette er den sande Musa, der besielser ham; hvad enten det nu er en moralsk Mening, et Billed, en Sindsstemning, en Begivenhed eller en Handling; thi denne vagante Flakken, denne dunkle, umodne Hensigtsløshed, som findes i Livet, gjør Aanden nedslagen og indkneben, istedet for at hæve og udvide den. Netop dette Chaos tvinger Verden til Kunst, som en bedre Verden, han skaber sig selv, ved sin fornuftige Kraft, for at ordne og fuldende det, som i det timelige Liv kun findes forvirret og halvgjort. For at kunne dette, maa han indskrænke sig; maa han med Besindighed ordne, med Tydelighed overskue; thi tøjleløs Vildhed er i det physiske Liv den meste Aarsag til alt Ondt. Vi kunne derfor intet andet tage til Old-Mynster end det *Hele* selv; i Tiden: Menneskeslægternes optegnede Bedrifter; i Rummet, den stumme Natur.

Ved at betragte disse tvende Sider af Livet, aabenbarer der sig en Almeenaand, en Harmonie, der lidt efter lidt viser os det evige store Kunstværk selv, der aldrig er overseet af et fornuftigt Hoved forenet med et fromt Hierte. Ved at skue denne Orden og Befæstning i det Hele, begejstres Mennesket til det ædlest, høieste Mod; dette Mod skynder ham til at gjenføde og sammentrænge det Hele i det Enkelte, - og det er *Kunst!* Lykkes nu en saadan Heltedaa, saa bliver Produktet deraf den begavede og dannede Aands høieste Vederqvægelse. I et saadant Værk, der er sammensat af lutter *Virkeligt*, men som i sin *Sammensætning* først bliver 19 *overnaturligt*,*) forædles Livet, som fatteligt og overskueligt. Vi finde os trøstede og styrkede ved Bevidstheden af denne forstaaede Overskuelighed, som vi ved eiendommelig Fornuft og Villie selv have forskaffet os; deri bestaaer den *Glæde*, Nydelsen af et Kunstværk frembringer. Vi indsee, at den Aand, som kan overskue, ordne og forædle Livet i sin lange Række, umulig kan være afhængig af Øieblikkets Betingelser; dette forvisser os paa den kraftigste Maade om vor *Udødelighed*. I det vi med Klarhed fatte Ordenen og Hensigten i det enkelte Værk, blive vi istand til at ahne det evige Værks Orden og Hensigt. Den ulykkelige Frygt og Tvivl der altid er en Følge af Sygelighed eller Halvdannelse, forsvinder; og vi see fra Morgen til Aften i Forsynet den gode Gud.

Heri bestaaer *Kunsternes Nytte*; de afhielpe vort høiere Væsens evige Trang, give Sielen sin Næring ved en sand, hellig Nødvere; og fortæne saaledes vel at sættes i Lag med den borgerlige Virksomhed, der gaar ud paa at afhielpe Øieblikkets Trang og * 20 at give Legemet sin Næring; dersom ellers Sielen fortæner at sættes i Rang med Legemet, dersom ellers det Hele er af samme Vigtighed som det Enkelte.

For at frembringe Kunst, altsaa, maa vi indskrænke os; thi kun den guddommelige Kraft er uindskrænket; denne Indskrænkning forudsætter *Skranker*. Paa en fornuftig Maade at afstikke disse Skranker, lære vi ei ved noget despotisk Herrebud udenfra, men lidt efter lidt virker den æsthetiske Dannelse og Modenhed indenfra paa vort Sind, og derved ledes og bøies af sig selv vor frie Villie. Det hele kunne vi ikke optage i vort Væsen, for frugtesløs Flakken maa vi vel vogte os, der bliver os altsaa intet andet at gjøre, end at fæste Øiet paa et vist Hovedpunkt, og at skiære dette Parti saaledes fra det Hele, at Hovedpunktet kommer til at staae selvstændigt og fremtrædende i Midten, saa at det Øvrige, som omringer det, udgjør en Indfatning, der er afhængig af Hovedsagen, som det Grønne om en Rose, som det beskedent tilbagetrædende Dunkelblaa om en Stjerne. Dette ligger i Tingenes Natur, og deri bestaaer i et Skuespil *Handlingens Eenhed*.

Hvad nu Tiden og Stedet angaaer, saa kan Reglerne for dem ledes af det allerede Sagte. En indskrænket Handling forudsætter en indskrænket Tid, og ligesaa lidt, som Digteren kan fremstille alle Handlinger, saalidt kan han være allevegne. At der altsaa er Pligter at iagttage i Henseende til Tid og Sted, som i Henseende til Handling, er vist nok, saa vist som det paa den anden Side er, at de have deres individuelle, selvstændige Grunde, som hiin, og lige saa vel som hiin forsmaae al conventionel Fordom.

21

Tidens og Stedets Forandring eller Uforandring er nemlig aldeles afhængig af Digtets Natur, af Digterens Tarv. Hvorfor blot de Emner skulle være behandlingsværdige, der lade sig klemme mellem fiirogtyve Timer, eller imellem fire Vægge, indseer jeg ikke. Hvormangt et fortræffeligt Sujet efter denne barbariske Indretning derimod maatte gaae tilgrunde, indseer jeg meget vel. Grækerne forandrede ikke Scenen, fordi deres Dramer ei behøvede det. Deri gjorde de vel. Vi forandre Scenen, fordi vore Dramer behøvede det; deri gjøre vi vel. Det vilde være ligesaa daarligt at skifte uden Aarsag, som at lade det være, naar man trængte dertil. Ingen af Delene har noget Værd i sig selv, men kun forsaavidt Kunstneren med Forstand og Indsigt bruger det, til Nytte for sit Værk. Jeg begriber ikke, hvad mere høitideligt og ædelt der er i bestandig at stirre paa en Sal, end at see den omskiftet til et andet Værelse, en Skov, en Plads, etc. Tvertimod, denne Vexling forfrisker Phantasien, naar den bruges med Smag; og hvormeget bidrager ikke ofte Stedet til en Begivenheds Interesse?

Nu at tale om Grækerne, da havde Retningen og Karakteren i deres Kunst ligesaa lidt som i vor, en ræsonnert, filosofisk, men hvad der er bedre, en naturlig historisk Grund. Det kom sig saaledes. Paa Thespiskarren var Rummet indskrænket, siden blev det ved at være det, da man saae, at til de lyrisk-dramatiske Optog ingen Forandring behøvedes. Borgeroptrin paa Torvet, paa Pladsen for Regentens Huus, ved Alteret maatte være Hovedsagen i disse af mythologiske Processioner udsprungne Statsdramer. Sprogets Malm og Velklang maatte 22 bringe dem til i lyriske Udbrud at udtale de stolte Grundsætninger, de kraftige Yttringer af en sund og fri Heltetid. Vort Sprog har andre, ikke disse metriske Fortrin. I det Menneskeheden er bleven ældre, er dens Interesse, om den ogsaa har tabt noget af sin skønne Enfoldighed, bleven almindeligere; vi interessere os ikke blot ved, hvad der umiddelbart griber ind i vore borgerlige Forhold, men ved alt Stort, som der skeer i Verden. Dette forudsætter adskilte Forhold. Den indvortes Aarsag er os vigtigere end den udvortes Virkning; derfor er *Karakterudvikling* Hovedsagen i vore Dramer, saaledes som den blotte *Handling* mere var det hos Grækerne. Hvor udvortes skøn Existenz er det meest skattede hos et Folk, der maa et prægtigt urokkeligt Marmortheater foretrækkes; hvor de indvortes Motiver og deres Forhold til hinanden er Hovedsagen, der bevæge sig de bemalede Lærredsskiærme hurtig og let som vore Tanker og Forestillinger, der spiller Phantasie, Sensibiliteten og filosofisk Livsoversigt Hovedrollen, saaledes, som hist Sandsen for legemlig Skønhed, og for den crasse Modsætning af Menneskets heroiske Kamp med Skiæbnen. Andre Tider andre Forhold, andre Forhold anden Kunst.

Dette have de franske Tragoedieskrivere ikke indseet; istedet for at benytte den herlige franske Historie, saa fuld af Stof og Eiendommelighed, have de ængstelig copieret den græske Tragoedie i visse Henseender, i det de ganske have forladt den i Andre. For at kunne skrive en sand Tragoedie maa der herske sand Frihed i et Land. Dette var ikke Tilfældet i Frankrig, istedet for at male dierve Billeder af den foregaaende Tid, skulde deres Dramer være indifferente, 23 fornemme Hofforlystelser, der jo ingen Rapports maatte have til Øieblikket. Derfor kunde en vis Eleganz i Sproget (der dog tillige fængslede det og gjorde det fattigt) blive den eneste Frugt af disse Bestræbelser; og omendskiøndt vi hverken kunne nægte Corneille eller Racine sieldne og udmærkede Talenter i det Enkelte og Underordnede, saa kunne vi dog i det Hele taget ikke tilkiende dem det høiere Digtergenie, der altid er forbunden med eiendommelig Kraft og Mod, hvor det fremtræder. Endnu mindre kunne vi skatte den Litteratur*) der er bleven staaende ved disse første Forsøg, ja som ei engang har kunnet hæve sig til deres Fortienester. Og hvad nu endelig den Kritik angaaer, som ei allene forsvarer denne Digtart, men endog vover at uddrage Regler af den, for andre Landes sande Kunst, saa maa vi erkiende denne Haardnakkenhed at være vel saa chinesisk, som den paa den anden Side Jorden i Asien; og de bekiendte Forordninger angaaende trekantede Hatte og skiødede Veste, forekommer mig ikke nær saa bizarre i den didhørende Æsthetik, som disse indknibende Convenienzer i den franske. Hvo der kan lade sig nøie med en saadan Drivhuusvæxt; hvo der kan foretrække en saadan i Urtepotten ængstelig udklækket Stilk, for de herlige Heltestammer, der fæste deres dybe Rødder i Fædrelandets * 24 gamle Skove, og ryste deres frodige Kroner diert mod Himlen, den gjøre det. Hvo der kan troe efter at have forandret hellig Mythologie til kold Hofdecenz, det stærkunderstøttende høitidelige Chor til en søvnig, kiedsommelig Confident, Kraft-Trimetrer til Pomp-Alexandriner, heroiske Grundsætninger og Begeistring til Sentenzer og Sentiments, det colossale Fatum til en lumsk Forelskelsesintrigue - hvo der, efter at have gjort alt dette, endnu kan bilde sig ind at handle i den græske Aand, og at have skrevet en antik Tragoedie - den gjøre det. Vi gothiske Nationer kunne det ei. Det ligger nu eengang i vor Natur ei at blive staaende ved det Ydre, men at trænge i det Indre; og ved at gjøre dette erkiende vi en saa himmelhøi Forskiel mellem Græsk og Fransk, som imellem Sundhedsrødme og Sminke. Vi skatte den græske Litteratur, fordi den ved sin genialiske Kraft har vidst at forædle sin Nationalcharakter til Kunst. Dette ville vi og gjøre ved vor; og saaledes troe vi at komme Grækerne nærmere end de Franske, med samt deres høitravende Kierlighed uden Strømper.

Som et Forbilled for den nyere dramatiske Digter staaer den udødelige *William Shakespeare*, som en høitidelig Collossus i Baggrunden. Med sit eminente Genie, vidste han at forædle den gothiske Verden til Kunst, saaledes som de Grækere havde vidst at gjøre det ved den antike. Hans Væsen bestod ikke deri, at han besad et eget Naturtalent, der ti Gange ledte feil, naar det eengang ledte rigtig. Hvor der er et stort Genie, der er saa stor en Trang til Dannelselse og Kundskaber, som Lethed og Hurtighed i at forskaffe sig begge. Det af Naturen fortræffelige 25 Træ, staaer pludselig fuldt af Blomster, og disse Blomster modne sig pludselig til Frugt. Saa gik det Shakespeare, og hvo som i hans Væsen ei kan opdage Kundskaber og moden Oversigt: »sehen wir, woran es ihm gebricht, und heissen ihn die Zeitung lesen,« som Udgiveren af Evald i sin Tid sagde.

Men ligesaa vist som det egentlige Genie er en pludselig Gave fra Himlen uafhængigt af Tidens og Omstændighedernes sædvanlige Gang, uforudseeligt og udemonstreerligt, saaledes er paa den anden Side en vis ved Flid, Lærdom og Exempel skyndet Fremgang til Perfektibilitet saavel i den æsthetiske som i den moralske Verden, kiendelig giennem hele Historiens Løb; der geraader Menneskeheden til den høieste Ære, saa vist som den er det gode Menneskes høieste Trøst. Om der nogentid atter vil fremtræde et saadant Genie som Shakespeare, veed Himlen; men at vi Nyere med al vor Ærbødighed og Kierlighed til denne vor Stamfader kunne finde Feil hos ham og Ufuldkommenheder er vel unægteligt. Saaledes lader det sig vel neppe modsige, at flere Shakespeareske Dramer tabe sig i det brede, planløse; og omendskiøndt denne plastiske Helt aldrig lader dette Brede atter tabe sig i Luft; omendskiøndt han i sine Dramer aldrig holder op

at være dramatisk, saa finde vi dog den Fordring, vi have opstillet som nødvendig, nemlig: Handlingens Eenhed, flere Gange utilfredsstillet. Dette er en Feil, der kan tilgives Shakespeare, hos hvem man mere maa beundre de Mirakler, han som første Mand, og som den der brød Isen, gjorde; men os, som ere hans Efterfølgere, og som staae paa hans brede Skuldre, bør det ikke tilgives.

26

En anden Sag, hvori jeg troer vi bør vige noget fra Shakespeare, ere de altfor hyppige og stærke Forandringer af Tiden og Stedet. Slige Forandringer geraade nemlig ikke Dramet til Last som blot Drama, men vel som et Theaterstykke, der er bestemt til Opførelse. Shakespeare havde en Undskyldning. Man renoncerte i hans Tid aldeles paa Decorations-Illusionen; men da nu virkelig Theater-Maskineriet og Maleriet formaaer at frembringe en Kunstnydelse af en ganske egen Art, naar det drives til en vis Grad af Fuldkommenhed; da Illusionen af Stedet forfrisker og understøtter Handlingen, saa er det billigt at man retter sig efter vore Tidens Tarv, saameget mere, da det, med nogen Øvelse lader sig gjøre uden væsentlige Opoffrelser.

Hvad Indskrænkningen af Tiden angaaer, saa troer jeg, at den, efter Naturen, maa udledes af Dramets Forhold til *Skuespillerne*, ligesom Rummet af dets Forhold til Skuepladsen. Det er yderst sielden at træffe en Skuespiller, der til Fuldkommenhed formaaer at give en Karakter objektiv reen i et *vist Forhold*; hvor meget vanskeligere maatte det vorde at spille en Karakter, i een Aften, af forskiællige *Menneskealdere*. Digteren behøver ei at bryde sig om denne Indskrænkning; thi den usynlige aandelige Kunst Poesien, har blandt saa mange Andre ogsaa dette Fortrin for alle øvrige Kunster, at den ei dependerer af mekaniske Betingelser; dette gjør derimod saavel Skuespilleren, som enhver anden Kunstner, hvis Organ er et fysisk Objekt; nemlig af sit Legeme. Sorte Streger i Ansigtet og lange Skiæg gjør ikke disse Nuancer af den forandrede Alder; det maa blive plump og latterligt, og dette 27 er Aarsagen, hvorfor jeg troer man efter Kunstens Natur kan bestemme: et Theaterstykke kan kun vare saalænge, som Personerne deri blive uforandrede af Tiden.

Hvad de gængse Fordomme med Sandsynligheden for Tilskuerne angaaer, saa kan den naturligviis efter den Maade, vi betragte Tingen paa her ikke have noget at sige. Intet er latterligere end at forlange virkelig Natur, hvor man kommer for Kunstens Skyld. Vi have sagt: Kunstens Væsen er at sammentrænge, hvad i Livet findes spredt og adskilt. Saaledes maa Tiden ogsaa sammentrænges, hvilket ikke vil sige, forkortes. Og lige saavel som jeg kan bilde mig ind, at der skeer dette eller hiint, og at der, medens Teppet er nede, mellem Akterne gaaer saa eller saa lang Tid hen, ligesaa let kan jeg i min Phantasie uddrage denne Tid noget længere.

Imidlertid, hvilken Digter søger ei at tækkes sit Publikum, naar det kan skee uden Opoffrelse af det Vigtigste. Publikum er nu eengang vandt til at see Skuespil af een Dag, halvanden Dag, to Dage; jeg har forlænget min Hakon til saa omtrent *tre*, og haaber, at man ei tilregner mig denne Frihed for haardt. Tydslands Schiller har i de nyere Tider begyndt at udvide Theatertiden noget, heri følger jeg ham, ligesom jeg ogsaa agter at følge ham i hans Indskrænkning og Maadehold. Man vil under Opførelsen af mit *Sørgespil* neppe mærke denne Udvidelse, thi i Akterne selv er ingen Pauser; og selv mellem Akterne er disse Pauser kun korte, da Stykket gaaer uafbrudt fort Dag og Nat. Paa denne Maade blev det mig muligt med nogle nødvendige Forandringer at sammentrænge Begivenhederne, 28 hvilket ellers vilde været mig *umuligt*; og paa denne Maade vil jeg vorde istand til at stille flere Billeder af mit Fædrelands Historie for mine Landsmænds Øine, dersom de skulde bifalde det første.

De Grundsætninger, hvorefter jeg i disse Arbejder er gaaet tilværks, og hvorefter jeg i mine følgende Arbejder agter at gaae, har jeg nu forelagt Kunstdommerne, vidtløftigt, jeg tilstaaer det; fordi jeg troer, det er bedre, eengang for alle at bringe en Sag i Rigtighed end at føre lange Processer derom, især naar man, som jeg for nærværende Tid, er skilt vidt fra sit Hiem, og først langt om længe kan faae et Nys om, hvad der skeer, og foretages.

Efter altsaa at have smeddet mine trende Helte disse trende Pandserplader sender jeg dem ud i Verden, hvor de fra dette Øieblik af maa forsvare sig selv.

Paris, i Junii 1807.

ADAM OEHLENSCHLÄGER.

29

THORS REISE TIL JOTHUNHEIM ET EPISK DIGT I 5 SANGE

FØRSTE SANG.

1.

Et Sagn fuld værd at høre
Med gamle Runer staaer,
Laaner mig Eders Øre,
Mens jeg Guldharpn slaar.
Hvad i de mørke Skrifter
Er sæt med sindrig Hu
Om Gudernes Bedrifter,
Det vil jeg tolke nu.

2.

Saa melder en gammel Sanger
Hvad nu I høre faaer:
Et Land er nævnt *Trudvanger*,
Deri en Hofgaard staaer;
Dets Lofte paa Piller ruge,
Af Sale er Huset fuld;
Fem Hundred, fyrgetiuge,
Og vel beklædt med Guld.

3.

Søer og grønne Volde
Er trindt om Gaarden lagt,
32 Med kobberrøde Skiolde
Er hele Huset takt.
Det Kobber kan man skue
Fra Jordens dybe Dal;
Høit straaler i sin Lue
Den lyse Kæmpesal.

4.

Der boer den Gud for Krige,
Den stærke *Asa-Thor*.
Næst Odin, kan man sige,
Er han meest høi og stor.
Han styrker vakkre Helte,
Alt med sin Manddoms Aand;
Om Lænd har han et Belte,
Staalhandske paa sin Haand.

5.

Miølnir, hans tunge Hammer,
Er dog den bedste Skat;
Hvor helst med den han rammer,
Der følger Døden brat.
Naar Beltet han griber efter,
Og giorder om sin Lænd,
Da voxe svart hans Kræfter,
Vel fremfor alle Mænd.

6.

Af Aser overvundet,
Fra Dagens Lys forstødt,
Til Biergets Mørke bundet,
Hvor alt er koldt og dødt,
Utgardelok i Lænker,
33 Den Jettens fule Drot,
Paa Hævn der evig tænker,
Udi sit Fængselslot.

7.

Thi drog han til den Ende
Til Upsals Helligdom;
Han slukte Offrets Brænde
Og rev dets Altre om.
Hofgoder der monde stande;
Dem slog han ned for Fod,
Og drak af Hovedpande
Det fromme lunkne Blod.

8.

Da Odin brat erfared
Den fule Idræt nu,
Da svarlig aabenbared
Sig Vreden i hans Hu.
I Hast han sammenkaldte
De Aser til et Raad;
Og lydeligt fortalte
Utgardelokes Daad.

9.

Da nu de Aser hørte
Den Kæmpes onde Spil,
Sig deres Indvold rørte,
Og deres Blod blev Ild,
Enhver af Hevn mon tørste,
Ved hvad der nys var hændt,
Til *Jothunheimas* Fyrste
Han bad at vorde sendt.

34

10.

De Guder da brat mon haste;
Dog stærkest higed Thor.
Da bad dem Odin kaste
Guldtavel over Bord;
Men først om trende Dage
Bestemte han den Tid,
At ingen skulde drage
Med Harm iilsindet did.

11.

Til Bords da Hver sig satte
Med Higen i sit Sind;
Thors Tanker var saa bratte,
Han støtted Haand mod Kind,
Man saae ham længe grunde;
Den Herre tænkte paa,
Hvorledes bedst han kunde
Den Jothun straffet faae.

12.

Den asianske Herre,
Med staalbeklædte Bryst,
Tit spænder for sin Kerre,
Har til at age Lyst.
De Bukke frem han kalder
Ud af den lune Stald.
Naar Kerren vældigt gjalder
Det kaldes Tordenskrald.

13.

Den er vel *Loke* nævnet
Blandt asianske Mænd,
Som ofte did er stevnet
For Asketræet hen;
Dannis er han tilsyne
Men Falskhed er hans Skik;
Under hans Øienbryne
Har han et listigt Blik.

14.

Stor Snildhed er ham skienket;
De asianske Mænd
Haver han ofte krænket
Og frydet tit igjen;
Heel pyntelig i Tale
Er han, og snild i Ord.
Han sad i Odins Sale
Paa Bænk med Asathor.

15.

De vene Valhals Piger
Med Kinden rosenrød,
Da rakte hver en Kriger
En Drik saa saare sød.
De største Horn udstukke
De understærke Mænd.
Thor ledte sine Bukke
Da brat for Kerren hen.

16.

Med Søm han fast mon nagle
Guldsko til haarden Hov;
Selen fra lette Skagle
Han fæst om stærken Bov,
Tog saa i Haand sin Hammer,
36 Bød Loke fare med,
Der gnistred Ild og Flammer
Saa hardt de foer afsted.

17.

Ned ad den hvalte Bue
Da kørte Auka-Thor;
Der stod en Rosenlue
Langs med de brede Spor.
Heimdal i Hornet stødte
Da Kerren forbi ham gik;
De syv Jomfruer mødte
Gud Thor med milde Blik.

18.

Da saae man dybt fra Jorden
Et svart og bistert Syn;
Det buldrede med Torden,
Det glimtede med Lyn.
Guldkerren som en Svane
Da skilte Skyen ad.
Den høie Jothunbane
Deri med Loke sad.

19.

Meldte da Loke fage,
(Beständig arg i Hu)
Har du ei Lyst at drage
Til Jothunheima nu?
Dig brænder ingen Lue;
Af Styrke har du nok;
Lyster dig ei at skue
Engang Utgardelok?

20.

Hvo veed om hist du vinder
Udi det Tærningspil?
At staae for barske Fiender
Skal Mod og Styrke til.
Hvo iblandt Aser kneiser
Som du i Kraft og Aand?
Jeg tænker: bedst du reiser
Da did paa egen Haand.

21.

Da svared Thor hin stærke,
En Helt saa gram i Strid:
Paa vore Pandersærke
Ei kiendes Sverdebid.
Min Hielm har ingen Skrammer;
Den trodser Jernets Vold;
Og hvor min Miølner rammer
Der styrter Dverg og Trold.

22.

Min Fader alting skuer;
Ham bør sig største Priis.
Hans Øie kraftigt luer
Hans Aand er saare viis.
Dog kan vel Thor sig raade;
Det er min Stoltheds Gift,
At takke Odins Naade
For hver forundt Bedrift.

23.

Kjørte den bolde Herre,
Den stærke Asa-Thor,
38 Med Loke paa sin Kerre
Ned ad den grønne Jord.

Smaafugle sang paa Qviste,
Sig bøied de smækkre Træer,
Ret ligesom de vidste
At Valhals Gud var nær.

24.

Roser og smaa Violer
Da falmed for hans Blik.
Det spæde Blomst ei taaler
Saa svar en Luedrik.
Sig deres Kalke lukked
Langs ad den stolte Vei;
Det var, ret som de sukked,
Fordi han saae dem ei.

25.

Da monne Solen dale,
Dens røde Straaler veeg;
Over de Bølger svale
Den gule Maane steeg.
Forbi to Kæmpehøie
Da kiørte den Herre mild;
Der smilte først han Øie
Med en lemfældig Ild.

26.

De Skyer sig monne flytte
Saa graaligt langsom frem.
Da kom de til en Hytte,
Det var en Bondes Hiem.
Thor fra sin gyldne Kerre
Da fordred Nattely,
Bonden giensvarte: Herre!
Det vil jeg strax dig flye.

27.

Traadde med venligt Øie

De Kæmper ind fra Toft;
De maatte dybt sig bøie
For Husets lave Loft.
Der sad den Bondes Qvinde,
Hans Dotter gik ud paa Stand
Under de høie Linde.
Hun var en Lillievand.

28.

Den Bonde sig monne neie
Med Qvinden drøvelig;
Han sagde: Vi kan ei pleie
Jer, som det burde sig.
Nødtørftighed os tvinger
At æde Jordens Rod.
Da bød dem Miølners Svinger
At have freidigt Mod.

29.

Den stærke Jothunbane
Fat om sin Hammer tog.
Alt efter gammel Vane
Han sine Bukke vog.
Qvinden da Dugen bredte,
Hun var i Hu saa glad,
Mens Loke tilberedte
Saa qvægelig en Brad.

40

30.

De er vel værd at høre
De underfulde Ord:
De Bukke rundt kan kiøre
Kring Jorden Asa-Thor;
Til Nådver han dem søder;
Kaster Skind og Been i Vraa;
Naar aarle Solen gløder,
De atter karske staae.

31.

Da kom fra grønne Skove
Den Dreng med Qvist og Green.
Loke de fede Bove
Da stak paa skarpen Teen.
Midt udi Bondens Stue
Alt paa de Fliser smaa
Brændte den muntre Lue,
Heel lystig ud det saae.

32.

Et Fad ei Bonden eied
Udi sin hele Vold;
Thi lagde, som han pleied,
Gud Thor sin Steg i Skiold.
De fede Giedebukke
Da trøstelig de nød.
Det Blod, som kom i Krukke,
Var bleven liflig Miød.

33.

Da Nadveren var til Ende,
Var Aukathor ei seen,
41 Han Skindet ud mon spænde,
Der skulde kastes de Been;
Bondens Smaadrenge behænde,
Da vilde sin egen Tarv;
Han brød et Been i tvende,
Og aad den stærke Marv.

34.

De Fugle qviddred glade
I aarle Morgenstund;
Da klædte de sig i Plade
Alt efter korten Blund.
De Vaaben monne hærde,
Bandt Skinner om Arm og Been;
Og sleb de blanke Sværde
Paa haarden Hvæssesteen.

35.

Da var det først tilfulde
Man Drengens List fornam;
Bukken som trække skulde,
Var udi Hoften lam.
Da Thor mon Læben bide,
At lee ham ikke lysted;
Knoklerne bleve hvide,
Saa haardt han Miølner krysted.

36.

Hans Seener haardt sig spændte;
Jeg siger det for sand;
Det Hvid' i Øiet udvendte
Den understærke Mand.
Sit Bryn han dybt lod synke,
42 Ret som den vrede Biørn;
Da maatte man vel ynke
Den Bonde med Viv og Børn.

37.

De Varsler var heel onde,
Den Nød vare saare stor;
Neied den uselig Bonde
Sig dybt for Asa-Thor.
Bød ham alt, hvad han aatte
For Drengens onde Værk;
Da smile vel han maatte
Den rige Kæmpe stærk.

38.

Han ynktes ved den Qvide,
Ved Bondens store Nød.
Hans Miner blev heel blide,
Han op ham stande bød.
Han sagde, vil du mig give
Din Søn og Datter bold,
Da skal de hos mig blive
Og føre Stang og Skiold.

39.

Da maatte sig vel glæde
Den Bonde af ganske Hu.
I Staal og Pandserklæde
Dem Loke førte nu.
Tialf og *Rosga* liden
Ei deres Glæde dulgte;
Beständig trofast siden
Den stærke As de fulgte.

43

40.

Thrudvangers stolte Herre
Drog frem med freidigt Mod;
Hans Bukke med hans Kerre
Tildes hos Bonden stod.
Til Jothunheim at vanke
Lysted den stærke Mand.
Droge de Kæmper ranke
Da mod Troldkæmpe-Land.

41.

Det kan jeg fuldvel sige
Tialf blev en Helt saa god;
Han var en Kæmpes Lige
I Førlighed og Mod.
Det voldte stærken Spise;
Dertil var han heel klog;
Thor monne høit ham prise.
Han bar den tunge Braag.

42.

Rosga den vene Syster
Vel havde *Freyas* Maal,
Om hendes trinde Bryster
Sig hvælved blanken Staal.
Som ingen Møe i Tule
Hun smilte kiek og huld,
Over de Lokker gule
Bar hun en Hielm af Guld.

43.

Med megen Larm og Bulder
Gud Thor i Købber gik
44 Med Miølnar paa sin Skulder,
Med Fasthed i sit Blik.
Loke var ei betynget;
Med lette Skridt han gled.
Hans sorte Lok sig slynged
Af hvide Brynie ned.

44.

Som nu de Kæmper gode
Sig rask afsted begav,
Da pludselig de stode
For et vredladent Hav.
De stolte Bølger skummed,
Og rørte hviden Bund.
Vredeligt *Ægir* brummed
Huult fra sin sorte Grund.

45.

I dybe Klippehaller
Sidder den Herre svar,
En Krone af Koraller
Han om sin Tinding har;
Han styrer Bølgen dunkel
Med sin Baadshagestang
Besat med klar Karfunkel,
Hans Haar og Skieg er Tang.

46.

Naar med sin Stang han rager
Den understærke Gud,
Da Havet vældigt brager,
Og seer heel bistert ud.
Paa *Hlesey* kan I finde
45 Hans Muskelthroner staae.
Ran er den Herres Qvinde;
Hans Datter Bølgen blaa.

47.

Med *Njord* tit Forbund fanger
Den vaade Gud saa tryg;
Njord paa sin rappe Ganger
Da rider ad Bølgens Ryg.
Dens vilde Flugt formindsker
Vist Havets Rasen ej;
Forfærdeligt den vrindsker
Hen ad sin vaade Vei.

48.

Da Thor nu mon fornemme,
Selv Loke frygtsom stod,
Da hæved han sin Stemme,
Og bad ham fæste Mod.
Du bødste mig selv hiddrage,
Sagde den stærke Mand;
Nu vil vi ei forsage,
I hvad der møde kan.

49.

Thi styrted som en Klippe
I Havet Asathor;
Han lod ei Haabet glippe,
De Andre efterfoer.
Med Hielm og Pandsersærke,
Opmuntred', uforsagt,
Strede de Kæmper stærke
Mod Havets store Magt.

46

50.

De stemte sig med Vælde
Igiennem Fraad' og Tang;
Under steile Fielde
De hørte Havfru'sang.
Da gieldte det tilvisse
At bryde vaaden Rum;
Høit over deres Isse

Slog Havets hvide Skum.

51.

Det maa Enhver vel sige:
Den understærke Thor
I Styrke har ei Lige
Paa Himmel som paa Jord;
Han sine Sener spændte,
Han hialp de Andre hver.
Ret som en Hval han rendte
Forbi de skarpe Skiær.

52.

Kun sielden længe dvæler
Den understærke Mand,
Snart Midgardsormens Qvæler
Vandt til det tørre Sand,
Da stod de vandbetyngt
Ved Maanens matte Skin
Udi en Ørk, hvor Lynget
Dem vikled Foden ind.

53.

Før falder Maanens Skive
Fra Himlen ned til Jord,
47 Før Thor kan modløs blive;
Han raabte høit de Ord:
Nu lader os med hverandre
Ved dette røde Lius
Dybt ind i Landet vandre,
Indtil vi seer et Huus.

54.

De vanked op i Landet
Med stor Besværlighed;
Snart siunke de i Sandet,
Snart de paa Isen glead.

Der blæste skarpe Vinde,
Da segned Rosga hen:
Loke hialp den hulde Qvinde,
Han var en Qvindeven.

55.

Natten var sort at skue,
Det hyled fiern og nær,
Den mørke Himmelbue
Var fuld af røde Sværd,
Af Stjerner med Riis og Haler;
Da skialv den vene Mø,
Man hørte store Hvaler
At fryse i vilden Sø.

56.

Thor blev i Hu da bister,
Han spændte fast sit Belte:
Utgardeloke frister
De lyse Asgards Helte!
Han skal os ei forlede;
48 Jeg vil hans Frækhed dæmpe!
Saa talde i sin Vrede
Gud Thor, den stærke Kæmpe.

57.

Da blev de vaer en Hytte.
De ginge strax derind.
Den kunde vel beskytte
For Kuld og skarpe Vind.
Dens Rum var saare vide,
Sligt Huus de saae ei før.
Dets ene ganske Side
Var en heel mægtig Dør.

58.

Thi løste de da Braagen,

De trængte vel til Føde,
Ung Rosga sad i Krogen
Med Kinder lidet røde.
To sødne Bukkebove
Da Hungeren fordrev.
Saa gik de hen at sove;
Kun Thor aarvaagen blev.

59.

I Døren han sig satte
Med Haand alt under Kind,
Sin Miølnr han mon fatte
Med uforfærdet Sind.
Han maatte sig vel trøste
Alt ved sin bedste Skat,
Saa fast han den mon kryste
Og stirred i svarten Nat.

49

ANDEN SANG.

1.

Som Thor med vaagent Øre
Nu trøstig sad i Mag,
Da fik han snart at høre
Et svart og vældigt Brag.
Havet, som stedse skummed,
Blev overdøvet brat;
Det var som Jorden brummed,
Dybt i den tause Nat.

2.

De sorte Skyer braged,
Og røde Straaler stod;
Det var, som Muldet knaged
Under den Herres Fod;
Men Thor, den Gud for Helte,
Sad rolig i sin Kraft.
Han spændte sit Sværdbelte,
Og svang sit Hammerskaft.

3.

Han raabte med stor Harme
Hen ad den mørke Vei:
50 Hvad tør saaledes larme,
Naar *Hlorida* ager ei?
Han kunde sin Kraft ei dæmpe,
At slaae den Herre lysted;
Den senestærke Kæmpe
De blanke Plader rysted.

4.

Da monne den Stierneskare,
Med Haler af røden Blod,
En *Jothun* brat opklare
Alt for den Herres Fod.
I Søvnne han sig strakte,
Han var vel stærk og stor,
Hans Krop sig vidt udtrakke
Langs ad den nøgne Jord.

5.

Da mon med Miølner høde
Den Herre kiek og bold;
Han vilde slaae tildøde
I Hast den arge Troid.
Det var sig Jetten svare,
Han sprang fra Jorden op.
Da monne først aabenbare
Sig hans uhyre Krop.

6.

Da hørtes vældigt buldre,
Han foer saa gramt afsted.
Han havde brede Skuldre
Og stærke Knokkelled.
Ei mindste Ord han sagde,
51 Men stirred nær og fiern,
De haarde Sener lagde
Sig om hans Arm som Jern.

7.

Da glemte Thor at høde;
Ham lysted ei at true,
Grant ved de Lius saa røde
Han monne den Jothun skue.
Han sagde: Siig mig dette,
Hvad est du for en Mand?
Giensvarte stærken Jette:
Jeg er fra Kæmpeland.

8.

Vel *Skrymner* man mig nævner.
Med lange Stang i Haand
Jeg slaær, at svarlig revner
Hver Ring, hvert Pandserbaand.
I Hielm og Vargestoke
Vel foret blødt med Maar
Jeg tiener Utgardeloke
Udi hans Herre-Gaard.

9.

Ikke du mig behøver
At sige her dit Navn.
Søn af en Sværdesløver!
Du est ei Jetters Gavn.
Dig nævner høit med Ære
Himmel, dertil vel Jord;
Dog liden tykkes mig være
Valhallas Asathor.

52

10.

Heel ræd du blevst tilvise
Nys ved min sagte Larm,
Med Hielmen om din Isse
Du naaer ei til min Arm.
Jeg paa min Haand dig sætter
I al dit Kobber klæd,
Dog nævnes jeg blandt Jetter

Spærlemmet meest og spæd.

11.

Den Jothun ydermere
Saaledes tog til Ord:
Hvor mon min Handske være?
Har du bortslæbt den, Thor?
Han kunde sin Spot ei dølge,
Han loe af Valhals Gud,
Da vaagned den Herres Følge,
Og kom af Hytten ud.

12.

Jetten til Jorden knæled,
Han var saa arg i Hu;
Han ydermere mæled:
Hvor er min Handske nu?
Hans tykke Hielmbusk vaied
Som Fieldets Grannetop;
Han sig til Jorden neied,
Og løfted Hytten op.

13.

Da saae de Kæmper gode
Ved aarle Morgenstid,
53 Hvad de en Hytte troede,
Var en Staalhandske viid.
Jetten den monne tage,
Han trak den paa til Gru.
Da monne brat forsage
De Kæmper af ganske Hu.

14.

Thor hørtes da at tale,
En Helt saa kiek og huld;
Han monne dem vel husvale,
Han var saa tillidsfuld.

Ei Kraften i at voxer
Bestaaer - saa var hans Ord:
En Ulv tit vog en Oxe,
Var dog ei nær saa stor.

15.

Jeg kan vel sige dette:
Ei skal mit Mod forgaae,
Skiønt denne fule Jette
Lader til godt at slaae.
Jeg føler dog tilfulde
Min hele Guddomskraft;
Ondt var det hvis jeg skulde
Mistroe mit Hammerskaft.

16.

Det var sig Jetten svare,
Han støtted sig til Spiud:
Hvad driver Thor at fare
Saa langt fra Asgard ud?
Hvad vilst du, kiere Herre!
54 I denne Ørk paa Sand?
Hvi stander uden Kerre
Thor i Troldkæmpeland?

17.

Da svared med stor Ære
Den Gud, for Helte kier:
Mig lyster her at være,
Og derfor er jeg her.
Alt om din Drot hin Sorte
Jeg hørte mangt et Ord,
Snart inden for hans Porte
Staaer Valhals Asathor.

18.

Jeg vil den Helt dog skue,

Ja gieste ham dertil,
Jeg frygter ei hans Lue
Og ei hans Trolddomsspil.
Før altid Jetter skialve,
Naar frem treen Asathor.
Da smilte Rosg' og Tialfe
Til deres Herres Ord.

19.

Raabte da Jetten svare,
Saa det i Bierget klang:
Du sætter dig udi Fare,
Lad af med denne Gang.
Giennem de sorte Stænger,
Som hegner Utgards Hiem,
Sig ingen Asa trænger
Hidtil ustraffet frem.

55

20.

Lad af, du hvide Aser!
At nærmes dig min Drot.
Hvad hielper det, du raser?
Det blier din Skam og Spot.
Du kommer ei som Frende,
Du har et fiendtligt Sind.
Det bliver din Elende,
Saafremt du gaaer derind.

21.

Vend om, vend om tilbage
Op til dit lyse Hiem.
Hvad gavner dig at drage
Blandt Lyng og Tidsler frem?
Et Hav, hvor Bølger trille,
En Ørk hvor Stormen tuder,
Blev sat for at adskille
Jetter og lyse Guder.

22.

I Lyst, som aldrig savnes,
I Spil og Vaabendands
De stolte Guder favnes
Af Solens varme Glands.
Jer Nornen har beskiæret
Et lystigt Hersker-Liv;
Vorde tilbedt og æret
Af Mand saavel som Viv.

23.

Jetter og sorte Trolde
Fik et heel andet Mærke.
56 Inden Fieldets Volde
De voxe kiæmpestærke.
Ei Jordens Børn dem dyrke,
Til Skræk de bryde frem,
Thi Klippens Kraft og Styrke
Faae de i mørken Hiem.

24.

Sort Bolig blev os givet,
Kun Lys af Branden rød;
Som Aser bringe Livet
Vi bringe Skræk og Død.
Os Mulmet oftest skiuler
Vi dierve med Køller slaee;
I vore dybe Huler
Selv Guder gyse maae.

25.

Thor monne svarligt studse,
Slog Hamren mod sit Skiold;
Han sagde: onde Thusse!
Du est en arger Troid!
Min Miølner nu ei langer
Op mellem dine Bryn,
Men sad jeg i Thrudvanger,
Jeg knuste dig med Lyn.

26.

Hvor vover Utgards Kæmpe
At tale saa til Thor?
Vilst du mit Mod neddæmpe,
Du Myr' i svarten Jord?
Skiøndt du dig høit kanst række
57 Fra disse Tidsler ud,
Tro ei du kanst forskrække
Valhallas stolte Gud.

27.

Han sagde ydermere
Den Herre saa mangelund:
Var der af Jetter flere
End Sand paa Havsens Bund,
End Øgler i Nastronds Sale,
Det var mig lige Skiæl;
Det skulde mig ret husvale
At slaae Enhver ihiel.

28.

De Guder, Jorden dyrker
Med Ild og Offerblod,
Fik Kraft og selsom Styrke
Med Dannished og Mod.
Troer du at Mørkets Jetter
I Magt os overgaaer?
At Asa-Thors Idrætter
Selv under Lokes staaer?

29.

Du svulne Svamp tilvisse
Med luftig skiøre Spær!
Jeg burde kløve din Isse
Med dette gode Sværd.
Vel Jordens Børn maa bløde
For Eders grumme Tand;
Men Thor kan Eder døde
Blot med sin Skiolderand.

30.

Den graa Alfader satte
Jer hen i sorten Hiem.
Blandt Luer og Biergets Skatte
I lumsk kun bryde frem,
Kun Natten Eder maner;
Da faaer I Overhaand.
Er Livets lumske Baner
Med lange Spiud i Haand.

31.

Paa Lys I stedse pukke
Dertil hver Kraft saa god;
Derfor I Øiet udhugge
Og drikke Hiertets Blod.
Efter alt Godt at dræbe,
Som Ulv og hungrig Biørn,
Kun dirrer Eders Læbe,
I blege Nattens Børn!

32.

Men Aserne fik Vælde
Med Viisdom og med Raad.
Vi skal vel Eder fælde,
Saa er af *Vola* spaaed.
Vi skal Jer brat nedknuse;
Bierget blier Eders Grav.
Da Eders Blod skal bruse,
Som et fortvivlet Hav.

33.

Selv Eders Slægt i Bierge
Med Hammer og med Tang,
59 De listig kloge *Dverge*
Maa Eders Undergang.
De smedde mangt et Stykke
Til Østens lyse Æt;
Dem skal vi eengang smykke
Med Eders røde Tvæt.

34.

Miølnr min tunge Hammer
Gav mig en Dverg saa god.
Under dens dybe Skrammer
Frempipler Dødsens Flod.
Disligest dette Belte,
Som gjør mig stærk og stor.
Thi frygt den Gud for Helte!
Saa taled Asathor.

35.

Det var sig Jetten svare,
Ringled med Pandserbaand.
Thor stod i Harnisk klare
Med Miølnr høit i Haand.
Da giøs den arge Jette
Alt ved den Herres Mod.
Han sagde: Vi vil ei trætte,
Du ædle Kæmpe god.

36.

Jeg vil dig Veien vise
Til Utgards fierne Hiem,
Jeg skal dig vel bespise,
Mens her vi vandre frem.
Han sagde ydermere:
60 Du est en tapper Mand!
Kiert vil det Loke være
At see dig i sit Land.

37.

Ginge de Kæmper gode
Langs med den stille Sø,
Da var ei ræd tilmode
Selv Rosga den vene Mø.
Skrymner, stærken Kæmpe,
Gik med en Braag foran,
Da monne Vreden dæmpe
Gud Thor den stærke Mand.

38.

Som nu de længer ginge
Blev Veien mere god.
De bolde Kæmper finge
Derved vel Kraft og Mod.
De vandred langs en Slette
I røden Aftenstund.
Stode de Kæmper trætte
Brat for en løvrig Lund.

39.

Da sagde Jetten svare,
Han Braagen synke lod:
Nu vil vi meer ei fare,
Du ædle Asa god;
Alt i den grønne Skygge,
Hvorhen de Fugle tye,
Der vil vi hvile trygge
Til aarle Morgengry.

61

40.

Løfted han Braagen snarlig
Da ned med stærken Haand,
Bad Thor at fare varlig
Alt med dens møre Baand.
Han sagde, du vilst finde
En Nadver her at staae,
Saa god som nogensinde
Du den hos *Sif* kan faae.

41.

Den skulderbrede Jette
Gik bort med disse Ord.
Han monne ned sig sætte
Alt paa den grønne Jord.
Udi de stille Skove,
Udi det lune Læ
Den Jothun monne sove

Under et løvfuldt Træ.

42.

Gud Thor dertil vel Loke
Samt Tialf og Rosga hvid,
I Hielm og Vargestoke,
I svalen Aftenstid,
Paa Græsset ned sig satte
Saa hungrig ved den Gang.
De monne Braagen skatte
Dertil den Kæmpe lang.

43.

Da sagde Thor med Ære,
Den understærke Mand:
62 Vi maa det mage Kiere!
At Skrymner ei klage kan.
Han bad mig varlig tage
Om Braagens møre Baand;
Derfor o Rosga fage!
Jeg gier den i din Haand.

44.

Sank da med venlig Villie
Alt under grønne Træ
Rosga den hvide Lillie
Paa sine runde Knæ.
Den Knude fast var knyttet;
Tæt slyngte sig de Baand.
Det Arbeid lidet nyttet;
Træt sank den spæde Haand.

45.

Thor fra moosgroete Stene
Til Tialf da raabte saa:
Du vilst vist ei formene,
At vi vor Nadver faae?

Din Syster intet mægter,
Den fagre Rosenkind;
Løs du de skiøre Hægter
Som slutter Skatten ind!

46.

Da Tialf paa Hug sig satte
Med Braagen mellem Been,
Dens Baand han vel mon fatte;
Den Kæmpe var ei seen.
Først pilled han med Lempe,
63 Men løsned ingen Snor;
Raabte den stærke Kæmpe
Da hen til Asathor:

47.

Slig Knude ei man bryder
Med en lemfældig Haand,
Klogt gjør du, hvis du byder
At rive sønder de Baand.
Alt ved den lyse Maane!
Da svared Asathor:
Dem har jeg lovt at skaane,
Og bryder ei mit Ord.

48.

Loke du bolde Kæmpe!
Min ædle Følgesvend!
Jeg vil min Lyst ei dæmpe,
Gak du til Braagen hen,
Hvad der for Jordens Slægter
Er tungt ja skiult i Løn,
Det tror jeg vel, du mægter;
Du fagre Laufey's Søn.

49.

Det vil jeg ei fordølge;

Da gik den snilde Gud;
Hans sorte Lok mon bølge
Ned ad det hvide Skrud.
Loke den Braag i Hænde
Da tog med megen List -
Men intet det monne bevende
Alt efter lange Frist.

64

50.

Da smilte Thor hin faste,
Han reiste sig fra Steen;
Han monne svarlig haste,
Han var ei længe seen;
Han greb om Baandets Ender,
Saa kiær var ham den Brad; -
Men med de stærke Hænder
Han skilte intet ad.

51.

Greb da den Gud i Vrede
Sit Sværd i største Hast;
Han trak det af sin Skede,
Han hug paa Knuden fast.
Heel svarligt da han hugged;
Han brugte vel sin Haand; -
Men end bestandig lukked
For Braagen de seige Baand.

52.

Da hæved Thor hin stærke
Sin Miølner med Hænder begge;
Han sagde: Jeg kan mærke,
At Trølden mig vil giække,
Thi vil jeg nu ham dræbe
Alt for hans onde Værk;
Mit Jern i Blod skal klæbe
Paa brystne Pandsersærk.

53.

Gik for den Trolde at døde
Gud Thor da hen i Mag.
65 Han monne med Miølnere høde
Han slog et vældigt Slag
Ret midt udi hans Pande
Mellem de tykke Bryn.
Det maatte de Kæmper sande,
Det var et svarligt Syn.

54.

Det var sig Jetten svare,
Han Øiet halv oplod;
Han saae, i Harnisk klare
Thor ved hans Side stod;
Han sagde: Hvi blev jeg vaagen?
Faldt ned paa mig et Blad?
Hvor staaer det sig med Braagen?
Har du nu skilt den ad?

55.

I Harm da Thor mon blusse;
Han beed sig i sin Læbe.
Han tænkte: du onde Thusse!
Jeg skal dig dog vel dræbe.
Jetten ei længe skumled,
Han sov paa grønne Vold.
Høit det i Skoven rumled,
Saa snorked den lede Trolde.

56.

Slog da med Kraft og Harm
Gud Thor kun lidet blidt.
Han hæved sine Arme
Heel mandeligt og tit.
Der gnistred Ild og Flamme;
66 Den Gud var vred i Sind;
Thi sank den tunge Hammer
Vel dybt til Næbet ind.

57.

Det var sig Jetten stærke,
Trak lidet med sin Mund;
Han sagde: Jeg kan mærke,
Jeg sover i en Lund.
For tit jeg bliver vaagen,
Nu faldt der ned et Bær.
Hvor staaer det sig med Braagen?
Nu dog vel løst den er!

58.

Derpaa sig Trolden vendte,
Og sov paa bløden Jord.
Da fast sit Belte spændte
Den stærke Asa-Thor.
Høit lød hans Stemme klare
Til Odin op i Sky;
Da monne den Fugleskare
Forfærd af Skoven flye.

59.

Hans Øine stod i Lue,
Der hørtes stærke Skrald.
Han hug af al Formue
Mod Jettens Pandeskal.
Strakte sig stærken Jette
Heel mødig da og seen.
Han sagde: Hvad er dette?
Nu faldt der ned en Green.

67

60.

Derpaa han langsomt reiste
Sig høit fra Græsset op.
Da Morgensolen kneiste
Alt over Skovens Top
Han sagde: Nu det bliver,
O stærke Thor, vel bedst,
At du dig did begiver,
Hvor du din Hu har fæst.

61.

Gik da heel blid og rolig
Den skulderbrede Troid
Mod Utgards mørke Bolig
Alt med sin Stang og Skiold.
De store Utgards Porte
Man da langt borte saae,
Befæst med Stænger sorte,
Samt Bolt og mægtig Slaa.

62.

Da strakte svaren Thusse
Mod Utgard ud sin Haand;
Han sagde: Ei du studse
For disse stærke Baand.
Han lagde Thor i Hænde
Et Spyd med Staal paa Top.
Han sagde: Med dets Ende
Du støder Porten op.

63.

Nu jeg Farvel maa sige;
Jeg kan ei længer gaae;
68 I Utgardlokes Rige
Fleer Jetter I see vil faae.
Lad Eder ei forfærde,
Gaaer frem med rolig Fod.
I har jo stærke Sværde,
Dertil vel Kraft og Mod.

64.

Derpaa sin Kaas han satte,
Mens fast han Braagen bandt,
Hen mod de Klipper bratte
I Nordens fierne Kant.
Han gik med Skridt heel svare
Hen mod den Biergerad.
Da drog den Kæmpeskare
Mod Utgards skumle Stad.

TREDIE SANG.

1.

En Saga fast utrolig
Jeg nu kundgiøre maa:
Mod Utgards fierne Bolig
Monne de Kæmper gaae;
Hvert Skridt de monne tage,
Da var det ligerviis,
Som gleeed de to tilbage
Hen paa den glatte lis.

2.

Da monne Veien dale;
Det gik i Dybet brat.
Man hørte Haner gale,
Det blev til mørke Nat,
Da Tialf og Rosga gyste,
Men frem gik Asathor;
Hans Harnisk for dem lyste,
De traadde i hans Spor.

3.

Alt mere dybt de stege
Ned i de steengraae Field;
Da saae de Skygger blege,
Og hørte Kildevæld:
Gud Thor ei længe hviled,
Han slog sig ei til Taal;
Med raske Skridt han ilede
Hen mod sin Idræts Maal.

4.

Som nu han frem sig skyndte
Heel fro og trøstelig;
Da Mørket snart begyndte
I Lys at tabe sig.
Man skued Fakler blaane
Udi den dybe Grøft.
Glimt af den blege Maane
Faldt i en Klippekløft.

5.

Da kom de til en Laage
Udi den Klipperad;
Der monne to Skygger vaage,
De tæt for Døren sad.
De vare dødlig blege
Og under Øine blaae;
De op fra Bænken stege,
Og paa det Følge saae.

6.

Den Ene var en Qvinde,
Den Anden var en Mand;
Sligt Folk man ingensinde
Saae i et andet Land.
De monne svarligt fryse
71 Udi det kolde Hiem.
De toge til at gyse,
Da Thor tiltalte dem.

7.

De havde Hielme sorte,
Hver løfted Hamren sin;
Foruden Pandserskiorte
De stod i hvide Lin.
De Hamre graalig hvide
Var giort af Dødningbeen;
De lod dem mat nedglide,
Da Asa-Thor fremtreen.

8.

De sagde: Ingensinde
Slig Skare før hidkom.
Hvad søger I derinde?
Vend om, o Flok! vend om!
De monne svarligt sukke
Udi den skumle Vraae.
De sagde: Vi mon indlukke
Kun dem, som døde paa Straa.

9.

Hvad vil I Kæmper stærke,
Som gløder i liflig Kraft,
Forinden Sprinkelværke,
Hvor ingen Fryd er havt?
Hvor blakket blev en Qvinde
Uddeler Sorg og Qvalm
Blandt dem, som boe derinde,
Hendøet paa Bænkehalm?

72

10.

Da sagde Thor hin stærke
Til Rosg' og sine Mænd:
Nu kan jeg fuldvel mærke,
Hvor vi er vandret hen.
For *Helheims* sorte Grotter
Vi nu tilvisse staae.
Loke, din blege Dotter,
Vi snart at see vil faae.

11.

Da skielved Loke fage;
I Kinder steg hans Blod.
Han vilde gaae tilbage,
Han blev i Hu saa mod.
Han sagde: Jeg vil ei skue
Min Æt saa drøvelig.
Til Asgards lyse Lue
Jeg atter svinger mig.

12.

Da raabte Thor hin faste,
En Gud saa klog som stærk:
Du maa dig ei forhaste
Med overilet Værk.
Hvad nytter Sorg hin svare
Alt over Skiebnens Bud?
Lad brat slig Daarskab fare.
Den sømmer sig ei en Gud.

13.

Alt af en Jetteqvinde
Du dig bedaare lod;
73 Det Gode ingensinde
Sprang ud af Jetteblod:
Men vist din Elskovs Brynde
Stod udi Skuldas Bog;
Hun monne din Daad fremskynde,
Den Norne, viis og klog.

14.

Man for din Æt maa gyse,
Men hvo foragter den?
Den skabtes til at kyse
Guder saavelsom Mænd.
En Angst, som ulmer, flammer,
Og bryder voldsomt ud,
Den kun fra dig nedstammer;
Du underfulde Gud!

15.

Hvor heldigst Livet gløder,
Hvor det i Kraft bestaaer,
Der altid Frygten møder
Om at det snart forgaaer;
Saaledes *Fenris* skrækker
I Valhals bedste Lyst;
Hans Blik en Frygt opvækker
Selv udi Odins Bryst.

16.

Hvad var vort Asgard vide
Vel frem for Jordens Hiem,
Hvis ikke Sorg og Qvide
Og Død adskilte dem?
Den eviglumske Smerte,
74 Ret som en Snog saa grøn,
Omvinder Jordens Hierte,
Det, Loke, er din Søn.

17.

Vel var det, Asa kiere!
At *Hel* du avled kiek,
Hun bør høit agtet være;
Hun straffer Niddingsværk.
Hun er min Hævnerinde,
Hun tugter rædde Mænd;
Thi lad din Sorg forsvinde,
Og vend ei om igjen.

18.

Alt ved den kloge Tale
Forsvandt da Lokes Frygt.
Han monne sig husvale
Alt ved den Herres Kløgt.
Sit Spyd Gud Thor da hæved,
Og stødte Døren ind,
Den let tilbage svæved,
Ret som et Blad for Vind.

19.

Da saae man Thor at drage
Med sine Mænd afsted.
Høit mon den Hal gientage
Den Skares tunge Fied.
Det var sig Rosga liden,
Den fagre Lillievaand,
Hun vandred Thor ved Siden,
Og holdt ham ved sin Haand.

20.

Igiennem krumme Gange
Kun svage Lys de saae;
De var saa saare trange,
Der var heel ondt at gaae.
Da pludselig de skued
En Hule hen mod Nord,
Hvor Stenen høit sig bued
Udi en Sal saa stor.

21.

Der sad langs Væggens Side
De rædde Niflheims Mænd;
De var saa syglic hvide,
Thor vandred mod dem hen.
De var saa saare bange,
De svedte Angstens Sved.
Om deres Liv en Slange
Tæt slyngte sig og beed.

22.

En Stol høit monne stande
Alt under hvælvet Steen;
Den var af Hovedpande,
Og skiøre Dødningbeen.
Der saae man Hel at true.
Halv var hun hvid, mod Fod,
Mod Issen blaa at skue,
Af underløbet Blod.

23.

Et Dødningbeen hin hvide,
Vel bleget i Maaneskin,
76 Hun strakte ud til Qvide
Med et hævngierrikt Sind.

Det monne muldent lugte,
Hun svang det som en Vaand;
Som Kongespir hun brugte
Det i sin klamme Haand.

24.

Det var saa tyst derinde,
En Liiglugt overalt;
Der rørtes ingen Vinde,
Kun hule Suk giengialdt.
Tre Fakler blaalig lued,
Ved hver en Dødning stod,
Man idel Rædsel skued,
Kun intet Spor af Blod.

25.

Da saae man Thor at smile,
Han vendte sig omkring.
Han monne hurtig ile
Hen i de Dødes Ring;
Han raabte høit derinde
Da disse strænge Ord:
Saa gaae det hver en Qvinde,
Som ei tør følge Thor!

26.

I uselige Daarer!
Som frygted Saar og Død,
Nu Hel jer evig saarer
Med Qval og bitter Nød.
I lod ei Hielmen hvælv
Om Issen kiekte i Strid;
I skabtes til at skiælve,
Saa skiælv til Evigtid!

27.

Derpaa den strænge Kæmpe

Treen fast for Hela frem,
Han monne Stemmen dæmpe
I hendes mørke Hiem.
Han sagde: Gustne Qvinde!
Retfærdigt straffer du,
Dog staaer jeg ei herinde
Med en frivillig Hu.

28.

Til Utgards Drot at drage,
Dertil stod fast mit Sind,
Da monne han det saa mage,
At her jeg vandred ind.
Thi siig mig, hvis du mægter!
Hvad Kaas jeg tage maae,
For til de stærke Slægter
I Jothunheim at gaae.

29.

Da skreg til Miølners Svinger
Hel med sin Stemme styg;
Det klang som Sværdet klinger
Udi en Pandserryg:
Forlad min sorte Bue!
Gak frem, snart est du der.
Det blinder mig at skue
Din Sundheds Rosenskiær.

78

30.

Da vinkte brat behænde
Gud Thor med dristigt Blik.
Sig Loke bort mon vende,
Da Hel forbi han gik.
Fast han sit Øie lukked,
Saa tung var ham den Gang.
Hun saae paa ham og sukked,
I hendes Spir det klang.

31.

Det vil jeg ei fordølge;
Da gik den stærke Gud
Alt med sit lidet Følge
Af Hulen snarlig ud.
Igiennem Bierget vide
Han foer paa hurtig Fod;
Paa Fieldets anden Side
Den Gud da snarlig stod.

32.

Da laae ret for hans Øie
Den store Utgardstad,
Det mon ham vel fornøie,
Han blev i Hu saa glad.
Af store Biergerader
Var Byen sluttet ind;
Ved Porten Mænd i Plader
Sad der, med Haand paa Kind.

33.

Hen fra de grønne Volde
De smilte til hans Hammer;
79 De havde Klippeskiolde
Og Spyd af Granestammer,
Gud Thor gik uforfærdet
Afsted med sine Mænd,
De Jetter hæved Sværdet,
Men sænkte det igjen.

34.

Det Jettespyd hin lange,
Som Tialfe trolig bar,
Den Gud da monne fange
Alt med sin Kraft saa svar.
Hardt det mod Porten stevned,
Saa det i Bierget klang;
Da brat de Bolte revned,
Med Gny den Port opsprang.

35.

Da monne Rosga skielve,
Hun fandt sig i et Huus,
Hvor Klipper høit mon hvælte,
Og skiulte Dagens Lius.
En Væg af Marmor hvide
Stod for dem blank og blot,
Der finge de at vide,
Var Utgardlokes Slot.

36.

Udi den hvide Bolig
Ei skinte mindste Sol;
Der sad den Høvding rolig
I steenudhugne Stol,
Omkring den Drot hin svare,
80 Som der saa trøstig sad,
Stod udi Harnisk klare
En treleds Kæmpe-Rad.

37.

Thor monne paa ham stirre,
Den stærke Gud, saa trygt;
Han saae hans Læbe dirre
Af underkuet Frygt.
Han rørte ei en Sene,
Han var som Marmor graa;
Med røde Ædilstene
Paa Asathor han saae.

38.

Udi den dybe Hule
Der var stort Mørk' og Qvalm.
Han slog mod Skioldets Bule
Alt med sin Kiølv af Malm,
Da lyste Biergets Kløfter
Med Sølv og røden Guld.
Ild giennem dybe Grøfter
Sprang frem af sorten Muld.

39.

Alt ved de stærke Fakler
Den Drot da talde saa:
Du seer, at Loftet vakler,
Thi er det bedst at gaae.
Sit Blik Gud Thor da hæved,
Da han de Ord fornam;
Han saae en Klippe bæved,
Og vilde knuse ham.

81

40.

Han sagde: Det maa synke,
Som ei kan hæve sig;
Du skalst mig ikke ynke,
Hvis Stenen dræber mig.
Den Klods med megen Vælde
Da faldt fra høien Kløft
Ned i de hule Fielde -
Og fyldte Gulvets Grøft.

41.

Da aabned sig en Laage
I Biergets Side stor;
En hvid og døsig Taage
Ud af sit Gjemme foer.
Den monne rundtom fare
Udi en Bølgedands,
Omkring den Asa-Skare
Den lagde sig i Krands.

42.

Da smilte Gudens Læbe,
Han saae paa Jetten stift;
Dit Field mig ei kan dræbe,
Og heller ei din Gift.
Valhalla jeg forlader,
Jeg er sædvanlig tryg,
As-Odin er min Fader,
Min Moder kaldes Fryg.

43.

Da svared brat behænde
Den fule Utgards Drot:
82 Jeg veed vel, til hvad Ende
Du kommer i mit Slot.
Jeg veed, fra hvem du stammer
I lysen Klædebon,
Dog skrækker ei den Hammer
Du har udi din Haand.

44.

Du til din Styrke sætter
Før stor og dristig Lid.
Husk Jetterne er Jetter!
Og det fra Arilds Tid.
Før Aserne de leved
Med megen Vælde stor,
Da ikke tænkt var blevet
Paa MiøIner og paa Thor.

45.

Ved Verdens første Tide,
Før nogen Lyset saae,
Var Gab i Afgrund vide,
Men endnu intet Straa.
Mod Norden lis og Taage
Da laae i Niffelhiem,
Fra Muspels sydre Laage
Foer Ild og Gnister frem.

46.

Da mødtes Hedens Vinde
Med Rimfrost i den Grav.
De blandte sig derinde,
Og der blev Draaber af.
Ild monne Kulden dæmpe
83 Og Kulden atter Ild.
Deraf fremstod en Kæmpe,
Den stærke Ymer vild.

47.

Han blev en vældig Fader
Til alle Trolde's Æt,
Som nu i Biergets Rader
Med megen Kraft er sæt.
Var da ei til din Kerre,
Som nu saa stolt du seer.
Da svared Tialfes Herre:
Lad mig kundgiøre meer!

48.

Jeg skal dig vist giengielde,
Fortælle Sagnet troe:
Da, ved Alfaudurs Vælde
Blev til Audumble Ko.
Hun slikked Rim af Stene,
Da sprang vor Stamme god
Af kolden Kraft ei ene
Men og af Kiød og Blod.

49.

I kolde stille Kræfter,
Sig blandte rørigt Liv;
Da *Bure* blev; derefter
Blev *Bør*, han tog en Viv
Af Eders Kæmpe-stamme,
Heel skøn og mild at see,
Deraf sprang frem i Flamme
Gud *Odin*, *Vil'* og *Vee*.

84

50.

Hvad hele Verden aatte
Udi sit dunkle Hiem,
Sig sammenhobe maatte,
For os at bringe frem.
Først mangan Egestamme
Maa voxe, hugges smaae,
Før der med liflig Flamme

En Alterild kan staae.

51.

Derfor, o sorte Jetter!
Saae I først Lyset her.
De første As-Ildrætter
Var den, at knuse Jer.
Vi Ymer snart mon dæmpe,
Han ei vor Kraft modstod,
Da hver en Jettekæmpe
Flux drukned i hans Blod.

52.

Vi kasted ned med Torden
Hans Krop i Svælgets Grav,
Deraf vi skabte Jorden,
Af Blodet Jordens Hav.
Udaf hans Been, de fierne
Bierge, med megen Gru;
Skyerne af hans Hierne;
Der drømmer den endnu.

53.

Hans tykke Øienbryne
Blev sat i mangan Rad;
85 Deraf blev snart tilsyne
Den store *Midgards Stad*;
Hans hvælvet høie Pande
Vi spændte ud derpaa,
Da Himlen mon opstande;
Den farved Freya blaa.

54.

Med Muspelheimske Gnister
Vi pryded den i Hast;
Nu Stiernen aldrig mister
Sit lyse Straalekast.

Udi sin Glands hin klare
Den høit paa Himlen staaer,
Mens Asers stolte Skare
Paa den med Fødder gaaer.

55.

Vi tvende Træer mon fælde,
Alt ved hin store Sø;
Da blev ved Guders Vælde
En Svend, dertil en Mø.
Den Svend frem monne komme
Af Egens Bul saa kiek;
Møen den hulde Blomme
Sprang af en Rosenhæk.

56.

Askur og Embla klare,
Blev ikke lidet glad,
Da vi dem hen lod fare
Til Midgards store Stad.
Vel alle Jordens Hære
86 Sprang frem af deres Rod,
Som nu os Guder ære
Med Ild og Offerblod.

57.

Det Sagn er vel i Minde;
I Jeters Nederlag
Bergelmer med sin Qvinde
Kun undkom paa et Vrag.
Fra dem allene stammer
Du med din Kæmpeæt,
Som nu blandt Malm og Flammer
I Biergets Dyb er sæt.

58.

Til disse mørke Sale,

Vi bragte Eder hid,
Hvad har du der at prale
Om ældre Fødselstid?
Af Aser overvundet
Med alt dit Kogleri,
Est du til Fieldet bundet,
Og kun om Natten fri.

59.

Men ret som Ukrud vilde
Udbreder sig heel snart,
Saa gaaer det ogsaa ilde
Med Eders Kæmpeart;
Mod Asers Hær hin faste
I atter prøver paa
Jer dristig at formaste;
Men det skal ilde gaae.

87

60.

Ei nok at I fordærve
Den vakre Askurs Æt,
Og mangt et Rov erhverve
Ved skammelig Idræt,
Men selv de Altre faste,
Som staae for Valhals Gud,
I vover at kuldkaste,
Og slukke voldsomt ud.

61.

Derfor fra Odins Rige
Jeg kommen er hened,
For dig, o Trolde! at sige,
At jeg din Trædskhed veed,
At Valhals Herre mægter,
Blot ved et Ord saa brat,
De Jothunheimske Slægter
Vel at fordærve plat.

62.

Thors Blik stod høit i Lue,
Ved disse strænge Ord,
Han var heel skøn at skue,
Den stærke Asathor.
De gyldne Plader lyste,
Høit paa hans hvalte Bryst,
I Løn hver Jothun gyste.
Han stod saa rolig, trøst.

63.

Taus i de vilde Flammer
Han skued nær og fiern;
88 Han løfted op sin Hammer,
Saa tung, af drevet Jern,
Ned giennem Fieldet dandsed
En sølvklar Klippebæk,
Den ved hans Fødder standsed
Forstummente af Skræk.

64.

Da sagde Jetten fage,
Den feige Utgards Drot:
Jeg lader dig ei drage
I Vrede fra mit Slot.
Du skalst din Fod her fæste,
Endnu en stakket Tid.
Jeg vil dig venligt gieste,
Da du est kommen hid.

65.

Vi vil alt uden Vrede,
Naar Ingen meer er træt,
En Leeg her tilberede,
Som sømmer Heltes Æt,
Saa kan vi uden Harme
See udi Kampens Lyst,
Hvo der har stærke Arme,
Og mandigt Kæmpebryst.

66.

Sit Ja til denne Tale
Gav Thor med villig Hu.
I guldbesprængte Sale
Dem Drotten førte nu,
Et Bord af Marmor hugget,
89 Stod der paa gyldne Been.
Da blev heel svarlig drukket
Af huul Karfunkelsteen.

67.

Da toned Kildevældet,
Alt Sølv i Bierget klang.
Høit Stormen lød i Fieldet.
Det var en sælsom Sang.
Gud Thor ved Rosgas Side,
Samt Tialf og Loke fro,
Sadd' udi Salen vide;
Heel lysteligt man loe.

90

FJERDE SANG.

1.

Da ved de brede Borde,
De Kæmper rundt nu sad,
Tog Loke snildt til Orde,
Den muntre Asa glad:
Han mon ei længe tøve
Han raabte skiemtsom Viis:
En Leg vi strax vil prøve,
Hvori jeg vinder Priis.

2.

Utgardelok behænde
Da mellem sine Mænd
Til Loke sig mon vende,
Og sagde: Siig os den!
Loke med megen Glæde
Greb til en Brad paa Stand;
Han sagde: I at æde

Ei findes min Overmand!

3.

Af hvad jeg nys har fristet,
Vel Madlyst man kan faae.
91 Den Kraft, man haver mistet,
Man atter søge maa.
Du haver stærke Giester,
Som ogsaa *her* kan feide.
Thi lad din Kiøgemester
I Stegerset vel arbeide!

4.

Da sagde Utgards Herre
De skiemtefulde Ord:
Der er fast intet værre
End hungrig at gaae fra Bord.
Dog skalst du mærke, Kiere!
Skjønt du est Kostens Ven,
At du kan intet tære
Mod Een af mine Mænd.

5.

As-Loke brat mon studse,
Han hurtig reiste sig;
Han sagde: Onde Thusse!
Troer du at skrække mig?
Kaldte da Drotten svare,
Heel listigt han mon lee.
Da monne sig aabenbare
En Jothun sær at see.

6.

Han sprang af mørken Kammer,
Sin Husband brat han lød.
Heel underlige Flammer
Sig i hans Harnisk brød.

De fleste vare gule,
92 Nogle var rød' og blaae,
Den Troid ei monne skule;
Kiekt han paa Guden saae.

7.

Hans hvasse, stærke Tænder
Sad i en dobbelt Rad;
Selv paa hans Fingerender
I Neglers Sted de sad.
Hver Tand heel sælsomt lyste
Alt med en Flamme stor.
Ung Rosga svarligt gyste;
Af Skræk hun sammenfoer.

8.

Da bortsvandt Fieldets Skygge;
Sig Loke reiste op.
Han sagde: Du kanst tygge,
Seer jeg, med al din Krop.
Dog, om du ogsaa bruger
Hvert Lem saa mangelund,
Troer jeg ei, meer du sluger,
End Loke med sin Mund.

9.

Et Fad man da indbragte,
Vel hamret ud af Guld.
Utgardelok det lagde
Med lækkre Brade fuld.
Den Troid, heel sær at skue,
Samt Loke, den stærke Mand,
Da aad af al Formue;
Det siger jeg forsand.

10.

Alt ved den ene Ende
Stod Trolden for det Fad.
Asa-Lok behænde,
Ret for den anden sad,
Da blev heel svarlig sluget,
Det var stor Lyst at see,
Paa engang midt i Truget
Da baade mødtes de.

11.

Da havde Loke Kiødet
Reent ifra Benet ædt,
Som der for ham var sødet;
Han var da saare mæt.
Jetten da ei allene
Havde ædet den halve Mad,
Men og de haarde Bene,
Dertil det gyldne Fad.

12.

Da blev stor Spøg og Latter,
Selv Thor heel svarligt loe,
Rosga, Bondens Datter,
Var da i Hu saa fro.
De Giæster alle tillige,
Som sadde i Middagsstunden,
Den Dom da mon afsige:
At Loke var overvunden.

13.

Da sagde Utgards Fyrste
Til Tialf i Brynien blaa;
94 Da dog ei meer vi tørste,
Lad os meer Latter faae!
Vor Gammen i at spøge
Vi finder alle nu;
Thi lad os og forsøge
Nu dine Kræfter, du!

14.

Da svared Tialf hin gode:
Hvad kalder du Forsøg?
Du maa dig ei hovmode
Ved Asa-Lokes Spøg!
Han klædte mig i Plade;
I gjør mig ingen Meen,
Skiøndt I kan sluge Fade,
Dertil, som Hunde, Been.

15.

Den skulderbrede Jette
Til Tialfe atter skreg:
Vi vil herom ei trætte,
Siig nu kun frem en Leg.
Da svared Tialf behænde,
Han lagde sit Harnisk hen,
Saa vil tilmaals jeg rende
Med een af dine Mænd.

16.

Da skreg den Drot i Bierge:
Slig Leeg er saare god!
Naar man sig ei kan væрге,
Saa bruger man sin Fod.
Lader os ei spille Tiden,
95 Slig Leeg du vist forstaaer.
Dog troer jeg Tomme-Liden
Dig fuld vel overgaaer.

17.

Tialf rynked sine Bryne,
Hen beed i Læben sig.
Da blev der snart tilsyne
En Dverg heel underlig.
Saa smidig som en Bue
Han var, men lidet før,
Man kunde ham grant ei skue,
Han dæktes af et Slør.

18.

Til Leeg han sig beredte;
Snart snerped han sig ind,
Snart vidt han sig udbredte,
Alt efter sagten Vind.
Da sagde Tialf hin svare:
Slig Krop vist Faa har havt,
Dog skal til langt at fare,
Ei Myghed blot, men Kraft.

19.

Thi tog han til at rende,
Saa det i Bierget skialf;
Da dreied ved Løbsens Ende
Den Dverg og mødte Tialf;
Tialf vilde sin Harm ei røbe
Udi det skumle Bierg;
Han sagde: lad os løbe
Engang endnu, o Dverg!

96

20.

Det Løb da brat begyndte,
Udi det hule Hiem,
Sig Tialfe svarligt skyndte,
Kom dog kun langsomt frem.
Den Dverg foer som en Alfe,
I Hast til Maalet ud.
Da var derfra end Tialfe
Et svarligt Pileskud.

21.

Alt til den tredie Prøve
Man da beredte sig,
Da mon ei Dvergen tøve,
Troe mig heel sikkerlig.
Til Maalet han sig skyndte,
Foer saa paa hurtig Fod
Tilbage, hvor Løbet begyndte;
Ved Maalet ei Tialf end stod.

22.

Da blev til Dom forbundet
De Kæmper strax paa Stund.
At Tialf var overvundet,
Da sagdes med een Mund.
Tialf sig i Krog mon sætte,
Den Dverg svandt som en Vind.
Tialfs Lemmer var saa trætte;
Harm brændte ham paa Kind.

23.

Da sagde føren Jette,
Til Thor, den stærke Mand:
97 Du maa dog og udrette
En Idræt nu paa Stand.
Vel dine Kæmpers Lykke,
Var her ei saare stor;
Men med et svarligt Stykke
Kanst du dem hevne, Thor!

24.

Da svared Thor hin høie,
Med Haand alt under Kind:
Det kan sig vel saa føie,
Bring mig et Horn herind.
Skiøndt Loke kunde ikke
Her æde med din Svend,
Vil jeg dog svarligt drikke,
Vel fremfor alle Mænd.

25.

Utgardelok behænde
Da vinkte, som tilforn,
Da treen een af hans Svende
I Hallen med et Horn.
Det var af Malm hin gule,
Med mange Skrifter paa,
Uden den store Hule
Dets ydre Spidse laae.

26.

Thor monne det betragte;
Det var heel kunstigt giort;
Heel stort han det mon agte,
Dog langtfra ei for stort.
Sagde da Utgards Fyrste
98 Til Thor saa mangelund:
Den skal vist ikke tørste,
Som stikker det ud til Bund.

27.

Naar mine Kæmper dømmes
I Straf, for ilde Værk;
Da Hornet ud maa tømme
Af slig en Kæmpe stærk,
Et Drag det sielden tømmer;
I to er Sæd at see,
Men ingen Mand det sømmer
At stikke det ud i tree.

28.

Da sagde med stor Liste
As-Lok til Utgards Drot:
Thor er vist ei den sidste
I Drik paa Odins Slot;
Naar han sin Haand udstrækker
Og efter Hornet taer,
Den Gud da fast forskrækker
Valhals Einheriar.

29.

Ydun saa kielent kryster,
For ham sin Æblemost;
Melken af hendes Bryster
Er ei saa sød en Kost.
Den Most kan Thor udtømme
Ret paa sin Kæmpeviis;
Man pleier ham berømme,
Han vinder stedse Priis.

30.

Det Sagn er ei forborgen,
Asodin har for Skik,
Til Mimer at gaae hver Morgen,
Og faae en Kildedrik.
Et Horn, som Hvermand hylder
For Dybden, Bredden, sin,
Med Vand da Mimer fylder;
Det blier til liflig Viin.

31.

Det kan jeg fuldvel sige:
Eengang da Odin drog
Ud fra sit Guddomsrige,
Da Thor hans Bæger tog,
Han drak det ud til Bunde,
Den understærke Mand.
Hans Roes er i alle Munde,
Det siger jeg for sand.

32.

Da Odin brat erfared
Den Asas Idræt nu,
Da snarlig aabenbared
Sig Vreden i hans Hu.
Han sagde, du fordrister
Dig aabenbar som i Løn,
Jeg troer: selv Skiebnen frister
Du rask, min kiekke Søn!

33.

Ved denne Drik hin søde,
Gud Thor sin Viisdom fik;
100 Hans brune Kinder gløde
Endnu af denne Drik.

Hver Gud da monne dømmе,
Det var en Idræt stor,
Skulde da nu ei tømme
Dit Horn den stærke Thor?

34.

Da sagde Utgards Fyrste:
Hvo veed, om i Valhal
Man kan saaledes tørste,
Som her i denne Sal.
Da flux det Horn ophæved
Thor med sin Arm saa stærk.
Dybt det i Bierget bæved;
Det var et svarligt Værk.

35.

Meldte da Jetten lede:
Sæt det kun for din Læbe,
Da vil af Tørst og Hede
Ei Tungen til Ganen klæbe.
Gud Thor da monne fare
Saa sindeligt i Mag.
Han drak af Hornet klare
Et stort og vældigt Drag.

36.

Han drak som Sandet drikker
Udi den hede Ørk,
Naar han sin Regn udskikker
Fra Tordenskyen mørk.
Den Gud med megen Ære,
101 Da saae udi det Horn -
Da tyktes det hannem være
Saa bredfuldt som tilforn.

37.

Gud Thor kun sielden pukker,

Han virker i sin Kraft,
Thi tog han store Klukker,
Lænt til sit Hammerskaft.
Han slog i Panden Rynker,
Det var en stor Bedrift.
Han drak, som Elven synker
Udi en Klipperift.

38.

Monne da ned sig bøie
Den Herre, som tilforn;
Med et nysgierrigt Øie
Han kiged i det Horn;
Da mærkte han med Vrede,
At det var fuldt som før;
At indtil Hornets Bredde
Der ei en Plet var tør.

39.

Da satte det for Munden
Den stærke Asa god,
Han drak, som Afgrundsbunden
Drak Kæmpen Ymers Blod.
Udi den Hal hver Thusse,
Som skued den Idræt,
Da monne svarligt studse,
Men snildt de skiulte det.

102

40.

Da Thor nu mon fornemme,
Det ei var udtømt end,
Da hæved han sin Stemme,
Og rakte Hornet hen.
Han sagde: i at drikke
Jeg seer I stande først;
Thi Valhals Guder ikke
Har hede Sygers Tørst.

41.

For Tørstens Glød at slukke,
De Guder, morgenrøde,
End aldrig Horn udstukke;
Men for i Kraft at gløde.
En herlig Miød blier blandet,
Det har vi der for Skik;
Meer kraftig, mindre vandet,
End denne ferske Drik.

42.

Da sagde Jetten lede
Til Valhals Asa-Thor:
Naar Skuldrene er brede,
Er ogsaa Bugen stor.
Men da kun nu vi spøge,
Saa er brat min Begier,
At du vil kiekt forsøge
En anden Idræt her.

43.

I disse høie Sale
Det er vor gamle Skik,
103 Os lystigt at husvale
Ved Leeg saavel som Drik;
Thi vil vi og ei tøve;
Da vi er end ei trætte,
Vi Kræfterne vil prøve
Ved Byrder op at lette.

44.

Gud Thor da gav sin Villie
Til disse Lege brat,
Da løb ved bredden Tillie
En egen Art af Kat.
Den saae paa Thor heel bange,
Og krymped tit sig ind,
Skiød Bugter som en Slange,
Med lumsk og frygtsomt Sind.

45.

Den stirred gridsk og slugen,
Med røde Øine smaa,
Den skiød sig frem paa Bugen,
Og sig for Guden laae.
Den kunde sin Frygt ei tvinge,
Da den af Krog blev kaldet;
Af Horn den havde Ringe,
Og var om Livet skaldet.

46.

Hen i de gyldne Sale
Den snoede sig heel styg;
Den logred med sin Hale
Saa skiældet og saa tyk,
En Braad med tvende Kløfter
104 Sad i dens Gab, saa stor.
Lok sagde: hvis du den løfter,
Da har du Kræfter, Thor!

47.

Da sagde med stor Ære
Den fagre Laufey's Æt:
Gud Thor kan evig bæere,
Og bliver aldrig træt,
Han sine Sener strammer
Saa kraftig og saa sund;
Blot veier hans tunge Hammer
Vist hundred Bismerpund.

48.

Mærk vel, o Troid! min Tale:
Gud Thor gik ind en Nat
I Freyas lyse Sale,
Tog hendes Løibænk fat,
Han nænte ei at vække
Den fagre Rosenknop,
Han greb med Hænder begge,
Og løfted Karmen op.

49.

Den Karm, det maae jeg sige,
Af friske Blomster fuld,
Var tung foruden Lige,
Den var af drevet Guld;
Dog bar han, uden Bulder,
Og uden mindste Sorg,
Den paa sin stærke Skulder,
Hen i sin egen Borg.

105

50.

Da nu den Mø guldhaaret,
Opvakt ved Midnatstide,
Brat fandt sig did indbaaret,
Og saae ham ved sin Side,
Da fra sit Hovedgierde
Hun foer i al sin Pragt;
Hun monne sig forfærde
Alt ved hans stærke Magt.

51.

Dog vidste han med Varme
Den Disa vel at trøste,
I sine lodne Arme
Han monne Freya kryste.
Da glemte hun at græde
Alt for den stærke Mand,
Han monne kraftigt glæde
Den skønne Lillievand.

52.

Da nu den Gud med Ære
I Mag slig Byrde bar,
Skulde da nu vel være
Sligt Kryb den Helt for svar?
To Katte er om at trække,
Hvad han kan løft' alleen.
Han stærker' er end begge,
Hvad siger da vel Een?

53.

Da smilte Utgards Herre,
Han sagde: Tag kun fat!
106 Maaskee er Freyas Kerre
Saa tung ei, som min Kat.
Da bød dem Thor hin faste
At tie baade still.
Han monne svarlig haste
Hen til det sære Spil.

54.

Da stirred Katten slugen
Og ret med megen Harm,
Thor greb den under Bugen
Med stærken Kæmpearms.
Heel rædsomt da den snøfted,
Men Thor stod rolig tryg;
Alt som han meer den løfted,
Den kroged op sin Ryg.

55.

Saavidt hans Arme rakte,
Han høit den hæved op;
Men smidig den udstrakte
Alt meer sin glatte Krop.
Et Hul i Loftets Fielde
Den Gud da monne slaae.
Han hæved den med Vælde
Høit imod Himlens Blaa.

56.

Da var fra Jorden flytted
Ikkun dens ene Been,
De andre tre sig støtted
Mod Hulens dybe Steen.
Gud Thor med trætte Arme
107 Da slap den atter ned;
Han dulgte tavs sin Harme,
Og sig i Læben beed.

57.

Den Kat da bort man bragde,
Og Trolden, sledsk i Blik,
Til Tialfes Herre sagde:
Saaledes den Leeg gik!
Som Alt i disse Egne
Er Katten føer og stor,
Og liden kun at regne
Mod os er Odins Thor.

58.

Da sagde Tialfes Herre
Alt udi Utgards Sal:
Ved Miølnr og min Kerre!
Jeg hader Ord og Pral;
Men da dog fra dit Sæde,
Du kalder mig saa svag,
O Drot! da frem du træde
At prøve Favnetag.

59.

Da lemped mildt sin Stemme
Den Drot i samme Stund,
Han sagde: Ei du glemme,
At her vi lege kun,
At alt vort Værk herinde
Er et kortvilligt Spøg;
Thi med min gamle Qvinde
Du brydes, til Forsøg!

108

60.

Da meldte Lok' hin snilde,
Den Gud fra Asgards Slot:
Hun kommer ei for silde
For denne stærke Drot.
Mod Væg han hende stemmer,
Og det i megen Mag;
Han hende sønderlemmer

Med stort og vældigt Brag.

61.

Har hun i Runeskrifter,
Den gamle Ymers Mø,
Ei læst om hans Bedrifter
Paa Ægirs stolte Ø?
Da med sin stærke Hammer
Dumdrstig Jomfru-Flok
Han skienkte slige Skrammer,
At hver fik svarlig nok?

62.

Det var stor Lyst at skue
Ham med sin Miølner der,
Hvor kiek han stod i Lue
Midt i den Qvindehær,
Den vilde ham forbyde
Paa Land at sætte Fod,
Det monne den fortryde,
Den sank udi sit Blod.

63.

Da blussed Thor tilvisse,
Den Kæmpe stærk og rank;
109 Slog Loke mod sin Isse,
At han til Jorden sank.
Han sagde: jeg maa vel lære
Dig onde As paa Stund,
Den stærke Thor at ære,
Og tæmme kaaden Mund.

64.

Du feige Vendekaabe!
Stem kun i Utgards Sang,
Du uselige Taabe,
Du Gienlyd af hver Klang!

Bespot de høie Guder,
Blandt hvem du tæller dig!
Saavist som Fenris tuder,
Din Straf blier skrækkelig.

65.

Da sagde Lok' behænde
Med Blussen paa sin Kind:
Hvor kan til Harm du vende
O Thor! saa let dit Sind?
Du vedst at her vi søge,
Ved Leeg at frydes ret;
Kan vi da ikke spøge
Med Tale, som Idræt?

66.

Er da din store Vælde
Og Høimod, lyse Thor!
Saa svag, at jeg kan fælde
Den med et skiemtsomt Ord?
Af hine Møer, du dræbte,
110 Var ingen svag og spæd;
De Egekøller slæbte
Og i Jern-Plader klæd.

67.

Det var jo Troldeqvinder,
Som siunke for dit Sværd,
Alt om hin Daad mig minder
Den gamle Qvinde her.
Det gaaer vist hende værre,
Det skrøbelige Siv.
Da sagde Tialfes Herre:
Saa glem da denne Kiv!

68.

Da stod i Hallen inde,

Ved knudret Krykkestok,
En saare gammel Qvinde,
Med filtet Marelok.
I Panden var hun rynket,
Dybt hendes Øine laae;
Hun blev af Guden ynket,
Da hen paa ham hun saae.

69.

Han sagde: Det ei sig sømmer,
At med dig brydes Thor,
Før du en Most udtømmer
Hvis Frugt i Valhal groer,
Udaf et lidet Giemme
I Skioldets Bule rød,
Man monne da fornemme,
Han tog en Frugt saa sød.

111

70.

Med milde Heltesæder
Han rakte Æblet hen;
Han sagde: Naar du det æder,
Forynges du igjen.
Det er af Bragis Have;
Det skienker Ungdoms Liv;
Det er en kostbar Gave
Af Gudens unge Viv.

71.

Da satte sig paa Skammel
Den Qvind af Alder tung:
Hun sagde: Jeg er gammel,
Men blier dog evig ung.
Det Æble, dig skal nære,
Slut det i Skioldering!
Jeg intet kan fortære,
Og æder dog alle Ting.

72.

Ved denne sæere Tale
Blev Thor heel underlig,
Udi de skumle Sale
Da Qvinden reiste sig.
Hun slyngte sine Arme
Om ham med megen List,
Han stred med Kraft og Harme;
Men sank i Knæ tilsidst.

73.

Da Loke blev forfærdet,
Og Tialf og Rosga med.
112 Thor vinkte dem med Sværdet
At drage brat afsted.
Han vendte sig i Vrede
Da til den onde Drot;
Han sagde: Du skalst lede
Mig af dit Troldoms-Slot.

74.

Mit Øie sig oplader
Ei for dit Kogleri.
Den vise As, min Fader,
Mod sligt kun staaer mig bi.
Hid uden hans Samtykke
Paa egen Haand jeg drog;
Derfor min Heltelykke
En saadan Ende tog.

75.

Du skalst dig ei formaste
Mod mig i næste Færd.
Odin kan Runer kaste,
Som Thor kan løfte Sværd.
Naar begge sig forbinde,
Og nærme sig dit Hav,
Skal du dem ei forblinde
Her i din egen Grav.

76.

Derpaa han gik i Vrede
Med Blussen paa sin Kind,
Ham Drotten ud mon lede,
113 Heel ængstelig i Sind.
I Biergets Dyb det sukked,
Stærkt jog dets hvide Blod.
Det langsomt op sig lukked. -
Da Thor paa Sletten stod.

114

FEMTE SANG.

1.

Da nu den Helt hin svare
Midt udi Marken stod,
Alt under Himlen klare,
Med Blomsten ved sin Fod,
Da lyste først hans Hammer
Med blanke Bliants Skiær,
Hans Brynies røde Flammer
Brød sig paa Kryds og Qvær.

2.

Han stirred med sit Øie,
Saa fuldt af Ild og Kraft,
Til Himmelen den høie,
Og svang sit Hammerskaft.
Da saae først Utgards Fyrste
I ham den Gud, som slaaer;
Thi reiste sig i Børste
Af Skræk hans Hovedhaar.

3.

Af Gysen hardt betagen
Da blev den Jettes Barm,
115 Skiøndt Guden var bedragen;
Han frygted dog hans Harm.
Skiøndt Thor udi sin Kerre
Snart kiørte bort i Mag,
Han vidste: Hlidskialfs Herre

Vel kiendte hans Bedrag.

4.

At Odin, naar han traadde
I Valhal atter ind,
Brat vilde alt forraade
Og tærge Heltens Sind.
Thi søgte fulen Jette,
Den svigefulde Mand,
Da Skranker brat at sætte
For Gudens Harm paa Stand.

5.

Han tænkte: Jeg maa sige,
Hvordan sig alt tildrog;
Hvi nys udi mit Rige
Den Leeg slig Ende tog.
Hvis hist han det erfarer,
Hans Harm blier mere stor;
Og slet jeg mig forsvarer
Mod Odin og mod Thor.

6.

Den Jothun til den Ende,
Saa fuld af List og Svig,
Til Thor sig da mon vende,
Og sagde drøvelig:
Vel er det, Utgards Tillie
116 Med dig ei bugner meer;
Vist aldrig med min Villie
Jeg der igien dig seer.

7.

Da der er ingen Fare
For Ymers Afkom nu,
Saa vil jeg alt forklare
Med en oprigtig Hu,

Paa det du selv kan vide,
Hvor stor du est i Kraft,
Med Sværdet ved din Side,
Og med dit Hammerskaft.

8.

Med megen Skræk jeg hørte,
O stærke Asathor!
At i din Karm du kiørte
Fra Asgard ned til Jord.
Men da du vilde drage
Ned til mit faste Slot,
Da mon jeg det saa mage,
Du blevst forblindet, Drot!

9.

Ei vilde jeg fornærme
En Gud saa stærk som fri,
Men kun mit Land beskiærme
Ved snilde Kogleri.
Jeg rørte Havets Bølge;
Det hialp kun lidet mig.
Jeg vil det ei fordølge,
Du est forfærdelig.

117

10.

Derpaa jeg mig udrakte
Heel usædvanlig stor,
Og mine Lemmer strakte
Hen ad den grønne Jord,
Jeg vilde dig forfærde
Alt paa den øde Vej;
Men eders Spyd og Sværde
Jeg sløve mægted ei.

11.

Jeg gyste for din Hammer
Fra snilde Dverges Hiem;
Jeg vidste: hvor den rammer,
Staaer Kampens Rose frem.
Jeg tænkte dig at skrække
Ved indbildt Overmagt.
O Thor! men dig at giekke
Det aldrig var min Agt.

12.

En Stump udaf hin Kiæde,
Hvormed I Fenris bandt,
Som Dverger hist mon smedde,
I Fieldets Vraa jeg fandt,
Den jeg om Braagen snoede
Udi min store Nød;
Fordi jeg sikkert troede,
At intet Staal den brød.

13.

Den var til Hielp i Vaande
Heel kunstig sammenknyt,
118 Af alle Fugles Aande,
Og alle Fiskes Spyt;
Af Smæk ved Kattens Fødder,
Af Skiæg paa Qvinden feig,
Af Klippens dybe Rødder,
Af Biørnens Sene seig.

14.

Det skedte, som jeg troede,
Dog blevst du ikke ræd;
Dit Belte du omsnoede,
Og foer saa gramt afsted.
Det maa jeg for dig sande,
At paa den grønne Vang
Den kolde Sved af Pande
Mig udi Angsten sprang.

15.

Da blev dit Øie skuffet;
Mildt første Slag gienlød,
Men havde det mig truffet,
Det blevet var min Død.
Af Skræk jeg qvær mon blegne;
Da trylled dig min Sang
I hine Klippe-Egne;
Der først din Hammer klang.

16.

Ved Troidens sære Tale
Thor hen i Klippen saae;
Da trende store Dale
Ret for hans Øie laae.
Den Jothun ydmygt sukked
119 Alt ved det svare Værk,
Han sagde: Dem har du hugget
Alt med din Miølner stærk.

17.

For dig og for dit Følge
Det virkelige Syn
Jeg monne snildt fordølge,
Og rynked mine Bryn.
Du slaaer, det maa jeg sande,
Som den, der slaaer ihiel.
Du knuste ei min Pande,
Men haarde Kampefield.

18.

Derpaa jeg dig forvilled
I Biergets Kløfter om.
Alt ved min List indhildet
Til Helas Sal du kom,
Jeg tænkte dig at skrække,
Du ædle Kæmpe god,
Men intet Syn kan knække
Dit frygtelige Mod.

19.

Og at jeg nu skal tale
Om hver en Idræt stor
I mine egne Sale,
Saa mærk vel mine Ord.
Først Loke du mon æde
Med Fynd af lækkre Brad;
Det var stor Lyst og Glæde
At see dig ved din Mad.

120

20.

Dog skiøndt af al Formue
Du aad, o stærke Mand!
Som Fieldets *Ild* og *Lue*
Dog ei du æde kan.
Det monne Kæmpen være,
Som sprang af mørken Vraa;
Hvad Under han kan tære
Da Malm og Been som Straa?

21.

At, Tialfe! du mon røbe
Alt paa hin lange Vei
Stor Raskhed i at løbe,
Jeg nægter heller ei.
Men den, med hvem du rendte,
Var mere snar end du;
Thi viid, den Troid jeg sendte,
O Tialf! det var min *Hu*.

22.

At nu min *Hu* vel mægter,
At løbe dig forbi,
Det vist du aldrig nægter,
O ædle Kæmpe fri!
Ved skiulte Runelege
Jeg Skikkelse den gav,
At den dig skulde spæge
I Biergets dybe Grav.

23.

Evindeligt blandt Jetter,
I Bierget fiern og nær,
121 Vil mindes de Idrætter,
Som Thor udførte der.
Vor Skræk vi vel mon skiule,
Ved hvad som da blev seet.
Men end i Utgards Hule
Slig Daad er aldrig skeet.

24.

Først maa jeg dig berømme,
O Asa! for din Drik;
Skiøndt ei du kunde tømme
Det Horn, som da du fik.
Enhver af mine Svende
Paa dig med Rædsel saae,
Thi Hornets ydre Ende
Dybt udi Havet laae.

25.

Mens Vandet du mon sluge,
O Thor! saa mangelund,
Da saae vi Hornet suge
Fra Havets dybe Grund,
See kun i alle Vande,
Som her i Utgards Flod,
Da skal mit Ord du sande,
O ædle Kæmpe god!

26.

Gud Thor med Panden runken
Did styred sine Fied,
Da var dybt Havet siunken
Ned under Strandens Bred.
Da stytted sig til Sværde
122 As-Lok, og Tialf paa Stund;
De monne sig forfærde,
Og saae i dyben Grund.

27.

Da sagde Jetten snilde,
Den Utgards Drot saa brat:
Thor vil mig ikke ilde,
Han har mig alt forladt.
Mit Kogleri kun satte
I større Lys hans Kraft.
De Strande nu saa bratte
Bevidne jo hans Magt.

28.

Naar du est uden Hinder
Nu kommen til dit Slot,
Hiint Horn da der du finder,
Thrudvangers stolte Drot!
Lad det en Gave være!
Og lad det vidne om,
At Jetterne dig ære
Fra den Tid, did du kom.

29.

Da sagde Skioldets Kløver
As Thor, den stærke Gud:
Mon vel min Roes behøver
Ved dig at bredes ud?
Med sønderslagen Pande
Du burde gjøre Bod;
Og disse hvide Strande
Bestænkes med dit Blod.

123

30.

Da skiælved Jettens Læbe;
Flux tog han saa til Ord:
Den Svagere at dræbe
Ei sømmer Asa-Thor.
Da Katten du mon løfte,
Høit over Biergets Vold,
Da den tog til at snøfte,

Da isnede hver Troid.

31.

Du gjør os ei saa bange
Med Lynild og med Storm;
Det var den grumme Slange,
Den stærke *Midgardsorm*,
Der knuger Jordens Sider
Rundtomkring Havets Grund,
Og sig i Halen bider
Alt med sin egen Mund.

32.

Stolt i din Guddoms Lue,
Du strakte den med Harm
Høit op mod Himlens Bue
Med vældig Kæmperarm; ,
Saa langt du op den førte
Ud over Biergets Sale,
At Jorden den berørte
Kun med sin Braad og Hale.

33.

Den gamle, runkne Qvinde,
Der monne dig til Spee
124 Skiøndt langsomt overvinde,
Som var saa sær at see;
Som ei af Frygt mon blegne,
Skiøndt vist din Kraft var stor,
Som lærte dig at segne,
Var *Tiden*, stærke Thor!

34.

Den Qvinde, styg og vammel,
Gaaer ved sin Stav saa tung;
Skiøndt hun er saare gammel
Er hun dog evig ung;

Alfader hende lærer
At vandre vidt omkring,
Hun ingenting fortærer,
Og æder dog alle Ting.

35.

Hun mon os Jetter fælde!
Jeg siger dig forsand:
Selv Asers stolte Vælde
Bortæder hendes Tand.
Hun satte dig med Ære
I Knæ, den Qvinde god;
Lad det et Varsel være!
Og tæm dit Overmod.

36.

Da dirred Gudens Læbe,
Han tog sin Hammer fat;
Han vilde Jetten dræbe -
Da var han svundet brat.
Field over sig at hænge
125 Den Gud ei længer saae;
Han stod paa grønne Vænge,
I braaget Kløverstraa.

37.

Han monne sig omgiorde,
Og kasted rundt sit Blik;
De rige, fede Hiorde
Saa stadigt rundt ham gik.
Da hist, hvor Skoven groede,
Den Hytte brat han saae,
Hvor Tialfes Fader boede,
Den mellem Bøge laae.

38.

Da blussed brat behænde

Den unge stærke Mand;
Brat tog han til at rende
Igiennem Mosevand.
Rundt om de lumske Moser
Løb Rosga let paa Fod,
Paa Kinden hendes Roser
I Morgenpurpur stod.

39.

De Børn da længtes saare,
Da de den Hytte saae;
Paa Kinden Rosgas Taare,
Som Morgenduggen, laae.
Ung Tialfe svarlig rendte
Da ret med megen Lyst.
Hans unge Hierte brændte,
Og stormed i hans Bryst.

126

40.

Bred stod en Lindestubbe,
Den Hyttes Indgang nær,
Der sad den gamle Gubbe
Alt med sin Hustru kier.
Af svarlig Glæde skialfe
De Gamle beggeto.
Han raabte: Der er jo Tialfe!
Hun: Der er Rosga jo!

41.

Da blev der megen Glæde,
Dertil heel svarlig Lyst,
Den Hustrue plat mon græde,
Med Rosga ved sit Bryst.
Med Fryd det Øie hængte
Paa hendes Spyd og Skiold,
Hun sagde: Ei jeg tænkte,
At fød' en Mø saa bold.

42.

Hun sagde: hvo har givet
Dig en saa fyldig Arm?
Meer smal du est i Livet,
Og mere fuld om Barm.
Da svared med stor Ære
Ung Rosga disse Ord:
Det har min Husbond kiere,
Den stærke Asa-Thor.

43.

Det var den gamle Gubbe
Alt med de Lokker graa,
127 Han reiste sig fra Stubbe,
Paa Tialfe stivt han saae.
Da monne Svenden buldre,
Og løfted Sværdet op
Alt med de brede Skuldre
Og stærken Senekrop.

44.

Den Fader raabte: Tialfe,
Du varst en liden Svend!
For dig ei Kæmper skialfe,
Du varst ei Kampens Ven.
Nu du din Arm udstrammer
Ret efter Helteskik.
Hvo gav dig disse Lemmer
Og dette Lue-Blik?

45.

Hvor fikst du Kraft at stramme
Den Biørne-Buestræng?
Hvo gav dig denne Flamme?
Nys varst du jo en Dreng!
Da svared med stor Ære
Ung Tialfe disse Ord:
Det gav min Husbond kiere,
Den stærke Asa-Thor.

46.

Som Tialfe nu saa mæled
Gud Thor da nærmed sig.
Den gamle Gubbe knæled
Med Qvinden ydmygelig,
Han sagde til den Herre
128 Da med et bange Suk:
Jeg haver giemt din Kerre!
Og karsk er nu din Buk.

47.

Da bortsvandt Gudens Vrede,
Der vakt var i hans Sind
Ved Jettens Ord, hin lede,
Han gik i Gaarden ind.
Han Stalden op mon lukke,
Da glemte han sin Harm,
Ved Synet af de Bukke,
Og af den gyldne Karm.

48.

Den høie Jothunbane
Da fat sin Hammer tog,
Alt efter gamle Vane
Han sine Bukke vog.
Qvinden da Dugen bredte,
Hun var i Hu saa glad,
Mens Loke tilberedte
Saa qvægelig en Brad.

49.

Da kom fra grønne Skove
Ung Tialf med Qvist og Green,
Loke de fede Bove
Da stak paa skarpen Teen,
Midt udi Bondens Stue,
Alt paa de Fliser smaae,
Brændte den muntre Lue,
Heel lystigt ud det saae.

50.

Endnu ei Bonden eied
Et Fad i al sin Vold,
Thi lagde, som han pleied,
Gud Thor sin Steg i Skiold.
De fede Gieddebukke
Da trøsteligt de nød;
Det Blod, som kom i Krukke,
Var bleven liflig Miød.

51.

Da Nadveren var til Ende,
Var Aukathor ei seen;
Han Skindet ud mon spænde,
Der skulde kastes de Been.
Det var den gamle Gubbe,
Trak Tialf ved Armen ud,
Hen til den Lindestubbe
Bort fra den Bukkehud.

52.

Da raabte Thor hin høie:
Hvi drager du ham bort?
Den Bonde sig mon bøie,
Og trak ham længer fort.
Han sagde: Lad mig ei tøve!
Jeg mindes Daaden sidst;
Jeg frygter Tialf skal prøve
Den samme Argelist.

53.

Da sagde Thor med Latter,
Han satte sig paa Steen:
130 Vist aldrig Tialfe atter
Vil knække Bukkebeen.
Hans Kræfter ei behøve
At styrkes nu ved Marv,
Som da han Ved mon kløve,
Og kørte Ploug og Harv.

54.

Da Gubben fro, bevæget,
Slap Tialfes Kiortelflig,
Da man var vederqvæget,
Til Sengs man lagde sig.
Gud Thor, den stolte Herre,
Udi sin Brynie rød,
Steg op udi sin Kerre,
Og der sin Hvile nød.

55.

De Fugle qviddred glade,
I aarlen Morgenstund,
Da klædte de sig i Plade,
Alt efter korten Blund.
De Vaaben de monne hærde,
Bandt Skinner om Arm og Been,
Og sleeb de blanke Sværde
Paa haarden Hvæssesteen.

56.

Med Søm da Thor mon nagle
Guldsko til haarden Hov.
Selen fra lette Skagle
Han fæst om stærken Bov,
Greb saa i Haand sin Hammer,
131 Og tog sit Følge med.
Der gnistred Ild og Flammer,
Saa hardt de foer afsted.

57.

Den Bonde Fod ei rørte,
Saa taus han monne staae,
At de i Luften kiørte,
Han med Forundring saae;
Den Svend da med den Pige
Saae sig saa vidt omkring,
Da høit de monne stige,
Op ad den Regnbu-Ring.

58.

Hen ad den lyse Bue
Da kørte Aukathor,
Der stod en Rosenlue,
Langs med de brede Spor.
Heimdal i Hornet stødte,
Da Kerren forbi ham gik,
De syv Jomfruer mødte
Gud Thor med milde Blik.

59.

Da sagde Miølners Svinger
Alt til den Lillievand:
Vel bedst, at jeg dig bringer,
Til Freya nu paa Stand.
Thi endnu ingensinde,
Saalænge Verden stod,
For nogen Mø og Qvinde,
Thrudvanger op sig lod.

132

60.

Blaa Ædelstene dækker
Den skønne Freyas Sal,
Blandt høie Rosenhækker,
Den stander i en Dal;
Sneehvide Svaner seiler,
Rundtom i Borgens Sø.
Der kommen hver trofast Beiler,
Dertil hver trofast Mø.

61.

Folkvangurs bedste Eie
Er hun den Dronning blid.
Midt paa et Blomsterleie
Hun blusser rank og hvid.
Saa smekker som en Vidie,
Hun aander elskovsvarm.
Hun er saa smal i Midie,

Hun er saa fuld om Barm.

62.

Hun har to runde Hænder,
En Rose vel i hver,
De tvende Roser brænder,
Med et livsaligt Skiær,
De lugter altid søde,
I hendes klare Hiem,
Aften og Morgenrøde,
Faae deres Lys fra dem.

63.

Hun læger alskens Vaande,
Saa huld i Siel og Sind,
133 Hendes varme Aande
Er Jordens Foraarsvind.
Hver Morgen hendes Øie
Man seer i Taarer staae,
De synke fra det Høie,
Som Dug, paa Blomster smaa.

64.

Hun har to Møer blide,
Siofna, dertil vel Hnos,
Ad deres Skuldre hvide
Nedstyrter Issens Fos.
Frugtbarheds Gudinde
Er Hnos, det milde Lys,
Siofna, den hulde Qvinde,
Er Søvnens milde Dys.

65.

Der, meente Thor hin stærke,
Var Sted for Rosga bold,
Han kunde fuldvel mærke,
Hun bar ei villig Skiold.

Han tog de Vaaben atter,
Og sagde fortrydelig:
Slip Sværdet, Bondedatter!
Det er for godt for dig.

66.

Til Freyas Fruersæde
Jeg nu dig bringe vil,
Det vil dig bedre glæde,
End mandigt Heltespil,
Der kanst du Elskov dyrke,
134 Jeg alt har længst erkiendt,
At med din Heltestyrke
Er det kun slet bevendt.

67.

Derpaa til Freyas Bolig
Med Rosga fort han gik,
Hun fulgte Guden trolig
Med glade Jomfrublik.
Udi den vakkre Pige
Fandt Freya stort Behag;
Thi blev i hendes Rige
Ung Rosga fra den Dag.

68.

Til Valhal Thor mon ile
Med Tialf til megen Glæde,
Da mon imøde smile
Ham Odin fra sit Sæde.
Han hæved op sin Finger,
Og trued, mild i Aand,
Han sagde: Miølners Svinger,
Det var paa egen Haand!

69.

Jeg veed, hvad dig er hændet

Hist paa den dunkle Vei;
Jeg saae dit Øie blændet,
Men hindred Daaden ei.
Du vilde selv dig raade,
Det var din Stoltheds Gift,
At takke Odins Naade
For hver forundt Bedrift!

135

70.

Jeg tænker, naar du ager
Nu næste Gang afsted,
Da sindig først du tager
Din Faders Villie med.
Du est en Helt, ophøiet,
Hvo vilde nægte det?
Dog, skuer ei først Øiet,
Da træffer Armen slet.

71.

Derpaa et Horn han rakte
Sin Søn, den stærke Thor,
Gud Thor paa Miøden smagte,
Og mæled ei et Ord.
Han tænkte: det maa være!
Kun Daaden slet udfaldt.
Han er min Fader kiere,
Hans Magt gaaer over Alt.

72.

Derpaa Sæhrimner bragdes
I Kæmpersalen ind,
For Tialfe Braden lagdes,
Han var saa fro i Sind;
Valkyrien hin blide,
Ham bød en Velkomst-Drik.
Saa gik man ud at stride,
Der vanked Hug og Stik!

136

BALDUR HIN GODE ET MYTHOLOGISK SØRGESPIL

138

139

PERSONERNE:

- *Odin.*
- *Frigga.*
- *Freya.*
- *Ægir.*
- *Baldur.*
- *Bragi.*
- *Heimdal.*
- *Hermod.*
- *Mimer.*
- *Hødur.*
- *Asa-Loke.*
- *Utgarde-Loke.*
- *Hel.*
- *Modgudur.*
- *En Offerpræst.*
- *Et Bud.*

Chor af *Alfer, Mennesker og Skygger.*

140

141

MIMERS LUND.

FRIGGA. BALDUR.

FRIGGA.

Vær hilset i den aarle Morgen, elskte Søn!
Har Blomsterflokkens Vinken i den dunkle Skov,
Med jordisk Kiølning, lokket dig fra Breidablik,
Som mig fra Fænsal? Føler stunddum ogsaa du
En Vellyst iblandt Jordens stille Skygger her
At kiøle Guddomsflammen?

BALDUR.

Breidablik, det vedst
Du, Moder! skinner vældigt ei med Straalers Glands,
Dets Mure lue med et kiøligt Stierneskiær,
Som Ormen under Træet i en Sommernat;
Hvad altsaa dig har lokket fra din gyldne Stol,
Har ikke virket paa din Søn; den Gnist af Ild,

Der tændte sig med Livet inderst i hans Bryst,
Langt for de andre Guders Kraft tilbagestaaer.
Mig kalder Jorden, som en taus fortrolig Ven;
Det qvæger mig at vandre her blandt dine Børn,
De Dødelige, Moder! Ofte, vredes ei,
Det tykkes mig, som var jeg mere hiemme her
Blandt disse dunkle Skygger, end i Valhals Glands.

142

FRIGGA

O Baldur! elskte Ungersvend, hvo kunde vel
Blandt alle Guder vredes, vredes over dig,
Du som med venlig Godheds Magt og Blidhed huldt
Forener al den egensindig stolte Kraft?
Som yttre, taus og stille, daglig meer og meer
Din Guddom, uden Glimmerpragt, dog herlig; thi
Du est det Baand, som sammenholder Valhals Krands;
Et farveløst beskedent Baand, som holder sig
Forborgen under Løvets friske Blomsterpryd,
Ja som vil overtale Øiet til at troe:
At det er Krandsens Urter selv, som holde sig.

BALDUR

Du est min Moder, Frigga! Moderlig din Dom.

FRIGGA.

Saa siig mig, du, som Frigga elsker mere høit
End hendes og Valhallas Stolthed: Asathor,
Hvad driver dig blandt Skovens mørke Skygger ned?
Og har med skumle Kummers Blik de smittet dig?
Thi nylig saae jeg - Søn! fordølg det ei - jeg saae
Du vandred under Bøgens Hang med tunge Skridt;
I dybe Tanker gikst du; slynged Arm i Arm,
Og mærked ei, at Stormen flagred i din Lok.
Vildt bølged den; du dækker ei de gule Haar
Med Hielmen; Sværdet pryder heller ei din Lænd,
Ikkun paa Thinget møder du med Dommersværd.
Da standsed du ved Rosen hist, som bøier hen
Ud over Bækkens Vover rød sin Blomsterqvist,
Dens Bølger sig i Kruser hæved mod dit Blik,
Og uformærkt, som havde Bølgen trængt sig did,
Dit store luftblaa Øie blev med Taarer fyldt;
143 De faldt i Bækkens Vover ned; de faldt som Bly
Igiennem Vandet dybt tilbunds; men Hanen gol.
Da lagde taus du Haanden paa dit Bryst, og saae
Til Himlen; og din Taare som en Perle stod
Med blaalig Dirren paa den lilliehvide Kind;
Da svandt du mellem Skovens Bøgestammer her;
Bekymret, som en Moder, fulgte jeg dit Fied.

BALDUR.

Hvordan kan vilde Jettens vaklende Natur
Ustadig, uden Maal og Maade, virke paa
En Hierne blomstret moden frem af Bures Blod?
Siig, hvad forbinder tøilesløs forødet Kraft
Da med en Asas høie Siel? hvad er hans Aand,
Hvis den er giennemsigtig ei, og rolig, klar,
Som Bækken hist, der viser Grundens mindste Steen?

FRIGGA.

Forblommet er din Tale, Søn! Selv Odin ei,
Som raader Runer, mægtig var at raade den.

BALDUR.

Hvo raader *Drømme*? Hvad er Drømmenes Natur?
Er det en igientaget Leeg af Fordumstid,
Før Gudernes og Tidens Fødsel? Da med Gru
De vilde Kræfter uden Orden spildte sig?
Før Blodets Purpurvarme sprang af kolde Steen;
Før Skiønhed kom med Hensigt og Besindighed,
Og tvang den glubske Vælde til at danne sig;
Og jog den slette Raahed i de mørke Field?
Ha! eller er de meget meer et Varsel om,
Hvad *forestaaer*?

144

FRIGGA.

Du har da drømt; men som
Din Tale noksom viser: skøn var Drømmen ei.

BALDUR.

Naar var en Drøm, min Moder! da i Sandhed skøn?
Kun det er skønt, som stemmer venligt overeens.
Men denne hensigtsløse Leeg af Tummel kun,
Naar var den qvægende? Naar vidned Feberild
Om Sundheds Varme? Naar det hidsighede Blik
Om mandig Kraft? Hvad er et broget Giøglelys,
Om det er nok saa farverigt og luerigt?
Et evigt Oprør! Lutter dunkle Billeder.
Alt kommer og forsvinder; hvad tilbagebliver
Er Træthed, Uro, Misfornøielser og Tvivl.

FRIGGA.

Saa var din Drøm, guldløkke Baldur! fæl og mørk?

BALDUR.

Som *alle* Drømme. Alle Drømme springer ud
Af Ymers Hierne, Troidens hist, som Guderne
Paa Himlen kasted, og forvanded der til Skyer.

FRIGGA.

Ængst med et saadant dunkelt Sprog mig længer ei.

BALDUR.

Og vil da Drømmen, Moder! mindre ængste dig?

FRIGGA.

Ha! skal da Lyset frygte for det skumle Mulm?

145

BALDUR.

Var Mørket ei, hvad slukte da vel Lysets Glands?

FRIGGA.

Kun der er mørkt, hvor Dagens Blik ei straalere hen.
Kraft springer ud af Livet, hvad er Dødens Kraft?

BALDUR.

Hvad jeg har drømt - omstændelig at give dig,
Af hvad, som hænger sammen ei, en Sammenhæng,

Staaer ei selv i Valfaders Magt. Det mindes jeg,
At mellem hvide Lillier jeg i Valhal sad,
Og sang ved Bragis Harpe; men som nu jeg sang,
Det var om kierlig Enighed, da knytted sig
Fast alle Hænder i hverandre, meer og meer.
En hellig Blidhed dulmed Odins Herskerlands;
Den Egekrands, du slynger om dit brune Haar,
Blev mere grøn, o Moder! Freyas Klædebon
Blev mere blaat, og Skuldren mere melkehvid;
Selv Asathor, min ældre Broder, sænkte, som
Det lod, sin Hammer lidet; alle Valhals Møer
Stod lyttende; ved Tømmens Magt tvang Niord sin Storm;
Paa stille Vover Ægir risled langsomt did; -
Men midt i Sangen - pludselig, som bedst jeg sang -
Brast Bragis Harpe! Fenris-Ulv, som kort tilforn
Taus lænkebunden skummel lured, hyled lydt!
Og Gulvet brast, og hurtig, som et Stjerneskud,
Nedsank jeg langsomt imod Jorden. Som jeg sank,
Da rakte Midgardsormen, Lokes fæle Søn,
Som vinder sig om Jorden, frem sin Hovedknub,
Og hvidsled fælt med Braaden; og den knugte sig
Med Krampetræk om Jordens Sider. See, da brast
146 De haarde Klipper høit med Gny, og rædsom foer
Af hver en Revne, ligerviis som Ormens Braad,
En skummel, røgfuld, blaaligflammet, blodig Ild.
Da rakte flux den gustne Hel af Biergets Kløft
Sit blege Hoved, sort behaaret, frem, og skreg:
»Et skiult Naturens Verktøi volder Baldurs Død!«
Men her i Skoven, Moder! her i denne Skov,
Sank jeg til Jorden iiskold ned. Det er min Drøm.

FRIGGA.

Og, Baldur! hvad betyder, troer du, denne Drøm.

BALDUR.

Hvad selv du troer; hvad dine Blik ei dølge kan.

FRIGGA.

Og skulde da dit fromme Liv i Fare staae?

BALDUR.

Hvad tyder Drømmen, dersom ei den tyder sligt?

FRIGGA.

Ha! hvad vil sig formaste mod en Asas Liv?

BALDUR.

Hvad Nornen skuer, hindrer selv ei Odins Magt.

FRIGGA.

Og skal da Døden trænge sig i Himlen ind?

BALDUR.

En sælsom Skiebne lyder ei Sædvanens Lov.

147

FRIGGA.

Hvad skulde saare dette fromme Guddoms-Bryst?

BALDUR.

Et skiult Naturens Værktøi, Moder! var min Drøm.

FRIGGA.

Jeg skuer Odin fulgt af Freya; hisset seer
Jeg Ægir; af sin Muskelskal i Land han steeg.
Din Fader raader over Lysets høie Kraft,
Min Vælde styrer Jordens Dale, vidt og bredt,
Som Freyas Luften, Ægirs Havets dybe Svælg.
Dem vil jeg flux kundgiøre nu, o Søn! din Drøm
Og hver skal sværge helligt mig ved Ygdrasil
At tæmme vel, med sindig Viisdom, givne Kraft.
Naar Lys og Jord og Vand og Luft adlyde, hvor
Er da endnu et jordisk Værktøi mod dit Liv?

BALDUR.

I Ragnarokur trænger Valhals Straaler ei,
Den dunkle Frygt udspringer af et dunkelt Hiem.
Dog skielver Asa-Baldur ei; er Blomstens Tid
Forbi, og aabner Kalken mat sig uden Lugt,
Og løsner dødt fra Stilken sine visne Løv,
Velan saa følger Skiebnens Bud han villig, thi
Kun Daarskab strider kraftløs mod Nødvendighed.

Han gaaer ind i Skoven.

148

ODIN. ÆGIR. FREYA.

ODIN.

Hvad sær Bekymring ængster Friggas høie Siel?
Jeg saae min Søn, min Baldur, hvi undgaaer han mig?

FRIGGA.

For ham, Hærfader! ængster sig din Friggas Siel.

ODIN.

Friggas Bekymring Odins er, og Valaskialfs.

FRIGGA.

Vor Baldur, som »hin Gode« Jordan gav sit Navn -

ODIN.

Med større Ret fortæner ingen Asa sit.

FRIGGA.

Har havt en svar, en saare skrækfuld Nattedrøm.

ODIN.

Siig mig hans Drøm, thi Drømme varsle selv en Gud.

FRIGGA.

Paa en forblømmet Maade drømte han sin Død.

ODIN.

Før maatte Fenrisulven sluge Valaskialf.

FRIGGA.

Det har bespændt mit Hierte med urolig Frygt.

ODIN.

Og gav tilkiende Drømmen, hvad der trued ham?

149

FRIGGA.

Et skiult Naturens Vaaben, kun en jordisk Kraft.

ODIN.

Kan Jorden virke uden Villien af en Gud?

FRIGGA.

Det, vældige Baleigur! er mit Hiertes Trøst.

ODIN.

Jeg vilde smile, Hustru! ved din Drøm, hvis ei -

FRIGGA.

Du standser, Seierfader! og dit mørke Blik -

ODIN.

Jeg reed paa Sleipner over Himlens hvalte Broe,
Da drog forbi ved Ygdrasil jeg Nornerne.

FRIGGA.

De skue dybt i Tidens sølverklare Strøm.

ODIN.

Idag var Urdur giennemsigtig længer ei.

FRIGGA.

Den Klareste, den Hvideste, som alt gjør hvidt -

ODIN.

Var rød af Blod, som drypped ned af Ygdrasil.

FRIGGA.

Ha, forestaaer en rædsom Skiebne Guderne!

150

ODIN.

Og meer end ellers brændte Buen vældig rød.

FRIGGA.

Det stemmer alt for godt med Baldurs Drøm.

ODIN.

Om Baldur hvisked Ravnen mig i Øret tit,
Dog heel utydelige var dens hæse Skrig.
Men paa et jordisk Redskab tyded kun hans Drøm?

FRIGGA.

Det trøster mig; thi Jorden lyder Valhals Vink.

ODIN.

Jeg styrer hele Verden vældigt paa min Stol,
Dog har især jeg Lysets Kraft mig forbeholdt.

FRIGGA.

Mig lyder alle Jordens Stene, Dyr og Træer.

ÆGIR.

Mig Havet med sit Bølgeslag og hviden Fraa.

FREYA.

Min Aande sødt bevæger Luftens klare Strøm.

FRIGGA.

Saaledes lyster hver en Urkraft da vort Bud.

ODIN.

Saa vidt som Lyset rækker med sin Middagsglands,
Det skinne skal til Baldurs Held. Fra Gudens Blik
Skal Straalen med fordoblet Kraft tilbagegaae.
151 Varmt skal den sig forene med hans Ungdoms Blod
Og blusse frem i barnlig Manddom paa hans Kind.
Sig Solens Glimt skal blande med hans gule Lok,
Og give den en saadan Glands, at Jordens Børn
Skal ikke kunne skiælne mellem Haar og Lys.
Hvad Maanen, Nattens mindre Sol, betræffer, da
Skal paa den stille Vandrers Vei hun lysne mildt,
Hvergang i Nattens Eensomhed han vanker hen.
Med kiærlig Bæven i hans Blik hun svømme skal,
Og avle fromme Tanker i den Renes Bryst.
Den Ild som Trolden hungrig stieler af min Sol,
Og som i Biergets haarde Hal han slutter dybt,
Og blander først med Svoelbeeg, og Røg, og Blod,
At det kan skrække Natten med sit Giøglelys -
Forfærdet skal det vige fra den Elsktes Fied
Som matte, kolde, sørgelige Lygtemænd.
Det sværger jeg ved Hlidskialf, alle Straalers Væld.

Han gaaer.

ÆGIR.

Og jeg, hvis Vælde rækker over Jorden hen,
Saa vidt som Havet bruser, ferske Floder gaae,
Saa vist som evigt Skummet fraader om min Øe,
Saa vist skal Smil af Baldur mildne Bølgen tam,
Og Havblik rundtom overalt som i hans Siel
Med Glimt ham venlig møde skal. Heel kierligt i
Sin Arm skal Ran ham favne, naar blyfærdig hist
I Bad han gaaer, bag dunkle Lundes kiølnes Flod;
Havfruer der ham elskovsfuldt omboltre skal
Og svale Hiertets Lue, tvætte Haarets Guld.
Med hvide Fingre stænke skal de paa hans Vei
Dugdraaber, at ei Jordens Aske smitte kan
Den rene Fod; i Slummer Sølvbækken tit
152 Ham dysse, ja paa hvert et Blomst som Vaarens Skiød,
Ham byder, klare Sølvvertaarer lee; for ham
Skal altid kiølig Lædskedrikken færdig staae.

Men stiger han paa Skibet med de hvide Seil,
Paa Hringhorn, paa det bedste Skib, som Havet bar,
Skal flux en Kuling brase gunstig Flugt fra Land,
Og skyde Kiølen lynsnar giennem Vandets Skum.
Det sværges ved Eikthirners Takker, Havets Væld.

Han gaaer.

FREYA.

Og jeg som hersker over lyse Alfes Hiem,
Som med en kierlig Elskovsaande bølger hen
Den lune Luft - ved hellig Elskovs søde Fryd!
Ved unge Pigers halvforborgne Nattesuk!
Med brede Svanevinger mine Alfer skal
Bortvifte alt, som truer Livet: milevidt
Skal Pest og Lummerhede, Kuld og Taager staae;
Og kielent jeg med datterlige Bønner skal
Tilbageholde Stormen i min Fader Niords
Krigsvilde Bryst; den true skal ei Baldurs Liv.
Men som et kielent Elskovssuk skal Freya selv
Opsvulme Baldurs Barm, forvandle sig til Røst,
Og tolke Nanna trofast al hans Kierlighed.
Og fierne Harpers Klinge, fierne Blomsters Lugt
Skal Aftenpust henvifte mod hans Breidablik.
Derfor, o Moder! glem da nu dit Hiertets Qval!
Jeg søger ham bag Skovens Ly, og bringer Trøst.

Hun gaaer.

FRIGGA.

Nu staaer tilbage Frigga kun. Behøver vel
En Moder lydt med Høitid at forsikkre, selv
Blandt Askurs Børn, at hun bevare vil sin Søn?
153 Med qvægsom Lyst du, Biergets Gran, og Dalens Bøg!
Nedvinker ham i Skyggers Hal, i bløden Græs!
Da springer frem Kiærminder flux og Tusindskiøn,
Skovlillier, Altidkiær, og du! omslynger ham,
I Træets Grene hænger ned med saftig Frugt!
Og dobbelt skiønt da fløite, Fugl! dit Fiederbryst.
I Dyr, I Stene, hvert et Malm og hvert et Træ
Husvaler Baldur! Giftblomst du! som blaalig brun
Med søvnig Feberblussen eensom skummel staaer,
Hans Aande dræbe din Forgift, og gyde Blod
Af Roser i dit Legem, for den sure Saft.
Til Nastrond alle Snoge, hvor han træder, flyer!
Med Eet dog fordrer moderlig Forsigtighed,
Jeg raader over Jorden med en Dronnings Magt;
Men denne Lund tilhører Mimer, Odins Ven,
Han sidder dybt i Tanker, Gubben, ved sin Brønd.

Hun kalder.

Du vise Olding, stakket glem din Grublen! vil
Du med et Løvte, Mimer, glæde Friggas Siel?

MIMER
nærmer sig.

Kan Frigga ønske, hvad der staaer i Mimers Magt?

FRIGGA.

Selv Odin trænger daglig til din vise Hielp.

MIMER.

Siig, Guders Moder! hvad din høie Siel attraaer.

FRIGGA.

En natlig Drøm har ængstet Baldurs fromme Liv.

MIMER.

Har ogsaa du fornummet den forborgne Skræk?

154

FRIGGA.

En jordisk Kraft ham truer fræk, den ædle Gud.

MIMER.

Hvad Guders Villie yttre, det er Jordens Kraft.

FRIGGA.

Og ingen Gud i Valhal ønsker Baldurs Død.

MIMER.

Var Surtur selv saa grusom, at han ønskede den?

FRIGGA.

Nu har i Eed vi taget hele Verdens Kraft.

MIMER.

Saa svinder i sit eget Mørke Gudens Drøm.

FRIGGA.

Men Mimer! over denne Skov kun raader du.

MIMER.

Troer Frigga, disse Bøge true Baldurs Liv?

FRIGGA.

Hvor findes Grændsestenen i en bælmørk Nat?

MIMER.

Saa siig da, hvad du fordrer, Odins stolte Brud!

FRIGGA.

Først paa den anden Side Skoven raader jeg.

MIMER.

Og mig er alt til Bredden hisset underlagt.

155

FRIGGA.

Vilst du da tage denne Bøgeskov i Eed,
At den ei lumsk vil efterstræbe Baldurs Liv.

MIMER.

Skov! vilst du efterstræbe Gudens fromme Liv?

En dump Brusen gaaer igiennem Træerne; Uglerne hyle.

MIMER.

Skov! vilst du elske Baldur som en trofast Ven?

Bladene vifte, Blomsterne dufte stærkere, Fuglene synge lydt i alle Grene.

MIMER.

Nu, Guders Dronning! frygter du endnu min Skov?

FRIGGA.

Tak være dig, du vise Olding, Odins Ven.

Mimer gaaer.

FRIGGA.

Jeg glemte Floden! - Vandet raader Ægir for;
Men midt i Strømmen skuer jeg en liden Holm,
Hvorpaa sig smidig bøier et afmægtigt Skud,
En bladløs Vaand, en vandig rask opløben Piil,
Som kraftløs hen for Vinden sveier, hid og did;
Den gjelder Mimers Løvter ei. - Men er Valhal
Saa dybt nedsiunken? Skulde selv en Asers Liv
Da trues af et, ringe, smidigt Pileskud?
Nei. Nu har al Naturen svoret Baldur Tro,
Den tier og adlyder; Gudens mørke Drøm
Svandt hen som Nattens Taager for den lyse Sol,
Og roligt aander atter Friggas Moderbryst.

Hun gaaer.

156

CHOR AF SKOVENS ALFER.

Lidet, o straalende Frigga!
Yttred sig her din Forsigtighed.
Skjønndt din Viisdom i hellige Fænsal
Klækker Blomster, Urter og Frugter frem,
Skjønndt den evige Livskraft
Smidig i Dyret bevæger sig,
Svulmer i frodige Abildgaard,
Udruger Kornet i Markens Skiød -
Maa jeg dog, nødes jeg dog til
Her at bebreide din Sorgløshed.
Veed ei Valfaudurs hellige Viv:
Meget springer af Lidet ud?
Blier ei Kiærnen til Bul?
Frø til en bølgende Hvedemark?
Sniger sig Tusmørket ei
Uformærkt lumsk over Jorden,
Til med dæmrende Svælg det sluger
Dagen, i blødende Himmelglands?

ASALOKE.

Hvor flygter jeg Uhyre for din lumske Magt?
Hex! værste Hex fra Niflheim! dorske *Kiedsomhed!*
Ha, hvi forfølger evig paa min Vei du mig,
I Biergene som paa Jorden, i Valhalla selv?
Hvad vil - hvad driver uden Maal mig vildt omkring?
Og hviler da Forbandelser vel over mig?
Thi, uden Rist og uden Ro, er min Bedrift,
En Leeg af Øieblikket kun; en Tidsfordriv!

Skiøndt mere viis og mere klog jeg føler mig
End Bures Sønner, maa jeg dog misunde dem
157 Enfoldighedens Glæder; tit mens jeg beleer
Den plumpe Thor, mens snedig jeg bedrager ham,
Misunder jeg sin stolte Ro ham dog, sin Kraft.
Hvad er jeg! Gud? Af Jetters Blod randt Guder ei.
En Jothun da? Men giester Jetter Odins Bord?
Hvad vil, hvem er jeg? Er det hadske Jetters Drift
At slutte sig til Asers Selskab, saasom jeg?
Og havde nogen Asa været vel i Stand
At drive Bolskab med en Hex? Letsindighed,
Lyst til et sælsomt Eventyr var ene det,
Der drev til Angerbod i Hulen mig. Og nu
Den fæle Frugt! Ha, ret beseet, hvad er mit Liv?
Og hvad min Viisdom? Surtur! Thi jeg føler vel
At Lokes Hiærne fatter smidig mere let,
End disse Valhals Guder - men den Rolighed,
Men denne Stolthed, denne Hensigt, dette Liv,
At hver med Kraft og Iver retter ud sin Dont,
Maa jeg misunde. Oftest midt i al min Kløgt
De ringeagte, ja end meer, foragte mig,
Lee af mit Vid; foragte taust dog ligefuldt,
Og tænke: hvad er Indfald imod Oversigt? -
Derfor jeg mig en Fiende føler mellem dem,
Og blander hver en Lystighed med Spot og Gift.
Tit skyer jeg dem; men borte da blandt Jetters Flok
Jeg føler Utgards Trældom hardt, og længes did,
Til Glandsen, som forfængelig mig vinker fiern,
Saadan hentumler evig jeg et kiedsomt Liv.
Og skiuler det forgieves, snart med bitter Spøg,
Snart overgiven Kaadhed. Ha, men stille! Tys!
Jeg hører Biergets Indvold knage dumpt i Nord.
Det brister; og en blodrød Kugle ruller let
Ned over Klippens Kanter - selv i Søen ned;
Men Havet slukker ikke Fieldets Purpurild!
158 Med sælsom Lyd den suser over Bølgerne,
Og triller op paa Stranden, bolttrer sig mod mig.
Nu løser den i Damp sig op; men giennem Damp
Jeg seer et sort og svarligt Skyggebilled staae.
Ha, det er Utgardloke selv, i Nattens Pragt
Han nærmer sig; jeg kiender Øiets røde Gnist.

UTGARDE-LOKE.

Jeg hørte under Jorden dine Klagesuk,
De rørte til Medlidenhed min Faderbarm;
Thi kom jeg for at trøste dig i Nattens Stund.

ASA-LOKE.

Du hørte mig?

UTGARDE-LOKE.

I Korthed, Laufey's fagre Søn!
Hør mine Raad; thi Morgenhanen galer snart.

ASA-LOKE.

Hvad er din Trøst? hvad kan du raade mig? Siig frem!

UTGARDE-LOKE.

Først: at du ikke kalder sindrig dig og viis,
Thi tydeligt dit Levnet har imod dig sagt.

ASA-LOKE.

Siig mere, hvad din Skarpsind dybt har ruget ud
I Mørkets Huler, bag de granbevoxne Field.

UTGARDE-LOKE.

Kun den er viis, som har en Hensigt, som med Ro
Til Maalet stræber Dag og Nat; som taber det
159 Bestandig ei af Sigte; ikkun den er viis,
Hvis ydre Liv afpræger, hvad det indre vil;
Kun den er viis, som har en Villie; men kun den
En Villie har, som noget ret alvorligt vil;
Som klart erkiender eet for Godt og eet for Ondt;
Thi *Noget* maa han agte; han maa kiæmpe mod
Fiendskab for Venskabs Skyld; men denne Barneleeg,
Der springer, som en Boble, frem af Egensind,
Er Røgløshed; thi Tanken driver om som Røg
Og styres af et Indfalds hensigtsløse Pust.
Vildfarende! du skuer, med et spotfuldt Smil
Paa Guder som paa Jetter; har til Bedste hver;
Saa troer du! - Men du mærker ei, at den, som kun
I Sandhed taber, Loke! det er ene dig.
Du kiøber dyrt et flygtigt Spøg med Ækkelhed,
Som Drankeren sin korte Ruus. Thi uden Maal
Du slænger om som Barnet, der uartig blier,
Naar det er kied af Legen, og veed ei hvorhen.

ASA-LOKE.

Brødst du dit Field for, vigtigt, at fortælle, hvad
Jeg selv har sagt, saa spildte du kun nu din Gang.

UTGARDE-LOKE.

Jeg kommer for at give dig som Ven et Raad.

ASA-LOKE.

Saa tal; men qvæl med Forkastelser mig ei.

UTGARDE-LOKE.

Est du en Asa? Sprangst du frem af Asablod?

ASA-LOKE.

Forbout, min Fader, var en Jothun saasom du,
Og saa min Moder Laufey; men det vedst du jo.

160

UTGARDE-LOKE.

En Jothun altsaa fødtes du, og ei en As.

ASA-LOKE.

Valfadur har mig knæsat, han har skrevet mig
I Guders Tal.

UTGARDE-LOKE.

Jeg veed det vel; thi Odin ei
For intet kaldes Viisdoms Gud; hans Øie saae,
Hvor meget, frem i Tiden, Laufey's Søn! din Kløgt
Ham skade kunde. Derfor stumped han din Braad
Og smigred din Forfænglighed. Nu som en Urt,
Omplantet i en fremmed unaturlig Grund,
Du spilder al din hele Kraft i vilde Skud
Og gaaer tilgrunde. Thi kun derudi bestaaer

Dit Vanheld, at du est en Jothun, og dog vil
Du være Gud. Saaledes vorder du tilsidst
Slet intet.

ASA-LOKE.

Ha! jeg føler Styrken i dit Ord.

UTGARDE-LOKE.

Det har du, svage Søn af Forbout! ofte følt;
Men Hurtighed og Sledskhed er ei sindrig Kraft.
Et Øieblik dit Hierte blier i Flamme bragt,
Men Feberblus er ingen stadig Sundheds Ild,
Derfor er og bestandig Veirlys din Bedrift;
Du brænder eller fryser!

ASA-LOKE.

Nu ved Nattens Mulm!
Og ved din røde Lue, Utgards Drot! du skalst,
161 Ei længe føre sligt et Sprog. Snart skalst du see
At Loke kan, hvad Loke vil.

UTGARDE-LOKE.

Hvad vil han da?
Vil han gienfødes? Vil han snild forvandle sig
Til *Intet* først? Og derpaa vittig fødes om
Af en Asynie? Neppe lykkes det hans Kløgt.
En Jothun est du altsaa, Loke! hør mit Ord.
At ei du est din Stamme tro, det hævner sig.
Kan Odin selv bekjæmpe sin Natur? Du din?
Du seer, hvordan en sælsom Lokken i din Barm
Beständig vinker dig fra Valhal, blander selv
Med Uroe dine bedste Guddomsglæder der.
Hvad var det vel, som bragte dig til, med en skarp
Og bitter Tunge, fordum paa Hler Ægirs Øe
At spilde Festens Glæde? Var det ei et dybt
Og indgroet Had mod Guderne, som svulmed meer
I denne Glands, der kiøbtes kun med Undergang
Af Jetter, dine Brødre? Dristig varst du da,
Men dog ved Hammergudens Harm forstummed du.
Da jeg en Jothun sendte did til Asgard, for
Som Kunstner ved et Væddemaal at skade dem;
Han skulde bygge Borgen til en fastsat Tid,
Da spotted de, og loved til Belønning ham
Den skønne Freya, hvis han færdig blev; og det
Var skeet, hvis du ei havde snildt forvandlet dig,
Og lokket som en Hoppe Jettens Ganger vild.
Da Thor i Utgard sidste Gang besøgte mig,
Da sveied du for Veiret mellem ham og mig,
Som Sivet, seigt og smidigt i en Nattestorm,
Ha, usle Svaghed! Saadan sveier Galgens Søn
I tvundne Hamp, vil undgaae Nordens Vinterblæst,
162 Og mærker ei, at hvad som netop hjælper ham
Til feige Flugt, det blev hans Bøddel. Selv engang
Ved Trusler du mig Ydun skaffed med sit Kar;
Alt falmes Odins Lokker, Freyas Rosenkind;
Da rørtes hurtig angerfuld din ømme Siel;
Du laante Freyas Falkeham; og tøved ei,
Før du med List den første List forstyrret fikst,
Og skaffed til Forsoning Valhal Gullinbørst
Skydbladder, Miølner; lutter Vaaben imod os.
Som Asa Jothun og som Jothun atter As
Fortærer du i evig Tvivl og Uvished
Dit Liv; og mener, denne hensigtsløse Leeg

Dig hæver over begge Magter. Arme Troid!
Den mindste Dverg i Utgards Field er meer end du.

ASA-LOKE.

Ha, bland ei mere Galde med mit Blod.

UTGARDE-LOKE.

Velan!
Saa viis din Æt dig værdig. Hvad har Odin bragt
Med al sin Slægt til denne Hæder? Hvad har giort
Det muligt ham at undertvinge Biergets Magt,
Om ikke Enighed og Orden? Hver som Een,
Og Een som Alle, kæmped til det samme Maal.
Og dette bragte frem dem; medens Jetten stolt
Af medfødt Kæmpestyrke, ødsler Kraften hen,
Vil være selv en Vælde; vil ei broderlig
Forene sig; begriber ei, at netop kun
En saadan Kiæde tvinger hisset Fenris Magt.
Thi hvad er, uden Hensigt, Styrke? hvad er Kraft,
Naar vild den mangler Retning? Fødes nu en snild
Udmærket Jothun - da behøver Odin kun
163 At lokke Daaren med et Glimmer-Legetøi,
Og han forglemmer Sine, sig, og flagrer did.
Lad saa Naturen daglig kraftig minde ham,
Lad Elskov til en Biergets Mø selv kalde ham.
Ja lad ham avle Jetter, hver langt mere grum,
End nogen før; lad Valhals Guder martre dem,
Som Hel, som Fenrisulven, og som Midgardsormen.
Han seer det ei, den blinde Taabe! kun han seer
Det Gøgleri, som pirrer hans Forfænglighed.
En Lystigmager iblandt Guder! Hvilket Kald!
At *taales* mellem Aserne! Med Spøg og Tant
At vække Latter, saa de ret fordøie kan
Sæhrimner; hvilken Hæder! Jeg beundrer dig.

ASA-LOKE.

Ha, jeg fortienner denne græsselige Spot.
Men stands, min Fyrste! thi du est min Fyrste. Ja
End aldrig hidtil skuet har jeg det saa klart;
Straf mig ei længer grusom! Byd! og du skalst see
At jeg din Ros fortienner, din Beundring, Drot.

UTGARDE-LOKE.

For sidste Gang jeg sætter Lid til dig og Haab.
Snart - Tiden er alt kommen - kanst du vise det.

ASA-LOKE.

Siig mig hvordan, og trofast lyder jeg dit Bud.

UTGARDE-LOKE.

Jeg har alt sagt, at Enighed og Fromhed var
De Traade, hvoraf tvundet blev Valhallas Krands.

ASA-LOKE.

Opmærksom jeg fornummet har ethvert dit Ord.

164

UTGARDE-LOKE.

Alt truer fiernt en dunkel Skiebne dette Baand.

ASA-LOKE.

Vil Tvedragt, troer du, blande sig blandt Guders Hær?

UTGARDE-LOKE.

Endrægtighedens Kiæde kunde løsnes vel.

ASA-LOKE.

Som Nattens Mørke dunkelt er dit Glædes-Ord.

UTGARDE-LOKE.

Saaest du Valhals Bekymring nys for Baldurs Liv?

ASA-LOKE.

Hvo saae ei den, o Mørkets Drot! i Valaskialf?

UTGARDE-LOKE.

Ved Baldur sammenholdes ene Valhals Kraft.
Han er den stille, fromme Varme, hvorudi
De stolte Blomster trives.

ASA-LOKE.

Valhals Frygt er endt.

UTGARDE-LOKE.

Jeg veed det: al Naturen er i Lænker lagt,
Kun een Ting gik den sorgeløse Frig forbi.

ASA-LOKE.

Hvad er det, Fyrste! Trues endnu Gudens Liv?

165

UTGARDE-LOKE.

Det trues - saavidt har mit Blik i Mørket seet;
Hvorned? Det sluttes hemmeligt i Friggas Bryst.

ASA-LOKE.

Jeg har en Dirk til dette Gjemme: kaldet List.

UTGARDE-LOKE.

Jeg sætter Utgards sidste Haab da til din Kløgt.

ASA-LOKE.

Snart skal du agte og beundre, stolte Drot!

UTGARDE-LOKE.

Du est en Jothun, saa din Viv, saa dine Børn!

ASA-LOKE.

Jeg har fortient at mindes oftere derom.

UTGARDE-LOKE.

Hist glimter Dagen. Nattens Virkning er forbi.

Han synker i Jorden.

ASA-LOKE.

Hvor blev han? Smuttet hurtigt alt i Jordens Skiød?
Hans Isse taaler Solstik ei - han taler sandt.
Naar Asgard styrter, hæver Utgards Rige sig,
Da taales Loke blot ei meer; da blier han ei
En Giest i Glæden. Øverst staaer han i sit Folk.
Ha, Utgards skumle Fyrste, du har ret. Vel est
Du hæslig; stridigt luer vildt dit røde Haar,
Og Øiet skiælver grønt og lidet. Sandhed dog
Var hvert dit Ord. Jeg mærker det, jeg er den Kraft,
166 Der, naar den vil, kan styrte Valhal. Utgards Drot!
Du skalst ei meer foragte mig. Hvordan Foragt?
Beundre skalst du, frygtende beundre mig.
Kan Ros og kan Beundring kiøbes da for dyrt?
Han skued altid halv foragtelig og halv
Med naadig Ynk paa Loke; Asianerne
Gjør ligesaa. Men bier, tøver, giver Tid,
Kun Tid. Jeg styrter Valhal. Ha, men troe kun ei,
At du skalst høste Frugten af mit Arbeid, du.
Selv vil jeg være Konning i min nye Stat,
Selv vil jeg mig paa Hlidskialf sætte, Odins Stol;
Og løsne Midgardsormen, Fenrisulv og Hel;
Og bryde hver en Lænke. Frihed i min Stat!
Uhindret Stormen bryde skal i Skoven ind
Og Havet lystig blande sig med Bundens Gruus,
Sin Hunger uforstyrret daglig Flammen skal
Paa Dalens Hytter stille. Frihed i min Stat.
Har Bierget ikke Lyst at staae, da styrte det,
Om saa det knuser hele Jorden i sit Fald;
Thi Frihed! Frihed! Ingen Lænker, intet Baand!
Men nu til Sagen. - Hisset staaer af Biergets Steen
Et Alter, bygt for Frigga; flux forvandle vil
Jeg nu mig til en jordisk Mø, og lokke (thi
For intet hedder jeg ei Loke) Frigga ned
Til Jorden med min fromme Bøn. Hun pleier tit
At nærme sig de Bedende.

Han forvandler sig til en fager Møe, gaaer hen for Alteret, kaster sig paa Knæ med oprakte Arme og raaber:

O Frigga! du
Som hersker over Jordens skovbeklædte, græs-
Beklædte Land, lad en uskyldig Piges Bøn
Hidkalde dig! O let en Elskerindes Bryst.

167

FRIGGA

aabenbarer sig.
Hvad vilst du Pige! Arme! Du anraaber mig.
En Elskerinde? Frigga raader, vedst du, ei
For Elskovs Magt. Til Freya maa du vende dig.
Men Freya tit er grusom. Halveparten af
De Slagne, veedst du, deler med Valfadur hun.

LOKE.

Til Jordens Moder ene jeg mig vende kan.

FRIGGA.

Saa siig din Nød. Hvi skielver du? Jeg har dig kier.
Uskyldigheden smiler i dit lyse Blik.

LOKE.

En sælsom Skiebne truer, Guders Dronning! mig.
Min Beiler ligger udstrakt bleg paa Leiet hist.
Hans Hoved brænder, vældigt Febren raser. See
Da gik jeg hid i Lunden at raadføre mig
Med Mimer, visest iblandt alle Jordens Mænd.
Han raadte mig at tage det Uskyldigste
Paa Jorden, hvorved ingen Frygt og Tvivlen hang,
Hvorved var aldrig hidindtil Mistanker vakt;
Det bød han offre Luens Kraft. For denne Røg,
Saa var hans Ord, vil Svendens Feber snarlig flye.
Men hvad er det Uskyldigste af alt paa Jord?
Hvad truer Ingen? Hvad er ubetydeligst?
Hvorpaa er hidtil aldrig selv ei faldet Tvivl!
Hvor veed jeg det? Min Hiertesorg er stor, som før.
Hvis ei din Viisdom, Moder! underviser mig.

FRIGGA.

Seer du paa Holmen hisset et afmægtigt Skud,
En bladløs Vaand, en vandig rask opløben Piil,
168 Som kraftløs hen for Vinden sveier hid og did;
Den holder ubetydeligst af alt paa Jord
Selv Frigga. Ei paa denne Vaand faldt hendes Tvivl
I selve Tvivlens Time. Tag, og brænd den flux,
Saa slettes ogsaa den af Jorden. Brænd den flux,
Thi skiøndt kun ringe, kan dog selv det Ringeste
Tit volde store Qvaler. Brænd til Aske den,
Saa flyer med Svendens Feber Friggas mindste Frygt.

LOKE.

O høie Moder! varme Taarer takke dig.

FRIGGA

rækker ham Grenen.
Saa vie da nu til Jordens Flammer denne Vaand.

Hun forsvinder.

LOKE

reiser sig.
Ja Frigga! ja, til Jordens Flammer vies den.
Solen formørkes; en stor Skare Svartalfer kommer ud af Fieldkløften.

LOKE.

Hvordan? I vover Eder frem ved Dagens Tid?

CHORET.

Ho ho!
Loke did, Loke did
Sig dit Blik vende flux imod Sol! Loke hvor
Findes Ildglands nu? Findes Straaler?
Her er mørkt, som i Nat; her er Nat, som i Field,
Som i Field, som i Biergshald.
Maanen sort nu som Kul ruger tung
169 Over Solglarhav, over Dagglandsvæld;
Slukker Lys, slukker Dag, slukker Fryd. Hu hu!
Sig har Roserne lukt, sig har Lillierne lukt.
Som ved Midnat
Er det mørkt, glammer Hund, glammer Hund, galer høit
Alle Haner paa Hald.
Hil Forbouts Søn! Hil Laufey's Søn!
Vi vil tiene dig fro;
Ikkun byd!

LOKE.

Og hvad kan, og hvad vil I?

CHORET.

Paa dit Spyd, paa dit Spær
Sætte dræbende Staal,
Sætte speilglat Jern,
Sætte Dødsodd.

LOKE.

Nu saa velkommen da!
Nu saa velkommen hid!
Alle Biergmænd velkommen hid.

CHORET.

Nu har Surtur snild
Skiult Dag med Nat;
At ei Aser skal see,
At ei Vaner skal see,
At ei Alfer, ei daglyse Alfer, skal see
Denne Daad.

170

LOKE.

Saa vær flink, vær flink
Nu du Dællinger, Dør;
Nu du Dvalin, Dulin;
Nu du Fiølsvid, Frost;
Nu du Blindvid, Blaun;
Nu du Nidi, Nain;
Nu du Andvar, Aust;
Hver en Dverg, hver en Svartalf!

CHORET.

Hammer nu slaa ved Middags-Nat
Ildgnist af Staal!
Alle Derge nu rask, alle Derge!
Som naar Hest tramper hen over steenlagte Bro,
Trommer, Hamre! paa Staal.
Nu en Spig, nu et Søm giennem Spydskaft!
Det er skeet, der et skeet! Eya hil dig, hil!
Nu er Staalsodd sat, nu er Spær spidst!

LOKE.

Hav Tak hver Tusmørkets puslende Søn.

CHORET.

Nu vort Kjølevand hid! Vort Kjølevand hid,
Som vi røved i Aftes, da Dug faldt paa
Mellem Ærter og Vikker
Paa Bygdens Mark.
*Man bringer et uskyldigt Barn frem; Dværgen støder Spydet idets Bryst, og lader
det sidde.*

CHORET.

Har du Gispet hørt?
Det var snart forbi.
171 See nu hærdes dit Spær
I det rislende Blod;

I det barnlige, lunkne,
Dunkle Blod.
Slig en Daad kan selv
Giøre Staal haardt.

LOKE.

drager Spydet ud af Barnets Liig.
Haver Tak! Haver Tak!
Til min Dont jeg gaaer;
Til min Dont, til vor fælles Idræt.

CHORET.

Brist nu kun frem, o du knagende,
Bragende, knittrende, svovlblaa Biergild!
Og betving med din hvirvlende,
Gnistrende, dræbende
Flamme den dæmrende Sol.
Nu skal i Rosers og Lilliers Sted
Lygtemænd blomstre!
Nu skal i Floden
Rinde sydende Beg, for Vand!
Utgardeloke!
Hil dig vor Konning!
Snart tuder Heimdal forfærdet i Giallerhorn
Da styrter ned med en susende Gnist-Regn
Bifrost-Bro.
Ha, grønspraglede Slange jeg seer!
Hvor du børster den æddrede Mus-Ryg.
Slyng dig i slimede,
Knugende, qvælende
Bugter om Aukathor!
172 Opspær fraadende Flab,
Hylende Fenris!
Slug Valfaudur til Utgards Fryd!

CHOR AF MENNESKER; EN OFFERPRÆST.

PRÆSTEN.

Forstummer Askurs dødelige Sønner brat.
Det luer klart i Østens lyse Purpurkant,
Nu nærme Valhals Guder sig. Ret som naar seent
I Natten Maanen bræmmer Sølvskyens Kant,
Saa sidde de, en ordnet Stiernekrinds, i Ring,
Som Skyen, der sig sænker hid mod Mimers Lund.
Forlader Altret! Flygter flux i Skoven ind,
At Himlens Lyn ei straffer de forvovne Blik.

CHORET.

Har de hellige Guder
Med Velbehag skuet, med Glæde fornummet vor
Bøn og vor Alterild,
Da med Himmelpragt luende
Venligt de Herlige
Dale mod Jorderig,
Nærme sig Altrets Lund?
Har den duftende Røgsky
Paa Sommerfugls-Vinger med Falkenes Dristighed
Nærmet sig Valaskialf,
Da i Taager indhylede
Langsomt de Mægtige
Nærme sig Offeret,
Smile fra Skyens Kant?

PRÆSTEN.

Daarlige Tro! Forfængeligt haabende
Bryst af Støv! Ha, hvad vover du?
Skulde Muldets Røst
Aser og Alfer
Vinke fra Valhal,
Samlet til Midgard?
Viger! Hyller jert Blik
I de foldede Hænder, og viger!
Skuer ei op til de
Flammende Straaler;
At den ildhvasse Piil ei
Tugter Jer Øiesteen.
Skotter kun langtfra, langtfra,
Giennem dunkleste Krat
Fiernt, forblommet til Guderne.

CHORET.

Olding! du taler
Viisdoms Ord.
Ei gielder det Askurs
Børn, naar forenet den
Hellige Skare ned-
Svæver fra Valhal,
Ned over Regnbuens Bro,
Ned over Bifrost, Buen, den
Syvfoldstribet, kiekhvælvede.
Odin har kaaret
Mimers Lund.
Nu Aserne flokviis
Valhallas Hvælvinger,
Stolt forlade.
Helligt de nærme sig.
174 Rider paa Sildetand Freier;
Ager paa Guldkarm Aukathor;
Men paa Sleipner selv Hroptatyr.

Nærmere, nær,
Kommer Valhals Glands, den fortærende!
Flygter ind, flygter ind
I den dæmrende Bøgskov; Kiølsaft
Yde de fugtige Urter, og Svalhed
Træernes Ly; at Vindens Vinger
Styrkes kan, som ved døende Gisp kun
Mat forsøger at afholde Straalerne.

FRIGGA. BALDUR. BRAGI.

FRIGGA.

Da nu ved vor Forsigtighed befriet fra
Din Frygt, o Søn! du smile kan ad Nattens Skræk,
Og Drømmens Trudselsbilled; da ved Guders Ed
Og al Naturens, Intet efterstræber dig,
Saa glem din Tungsind! Lad den mørke Dæmringsky
Der ruger om dit Aasyn, flygte bort, som Damp
For Solens Straaler, som en hidsig Feber flyer
For de tilbagevendte Sundheds Kræfter. Smil,
Smil med din Rosenlæbe! Rynk ei længer nu
De hvide Bryn! Ei længer daarlig nu forsøg
At folde denne glatte, hvalte Pande, som
Til Rynken unaturlig tvinger sig. Lad ei
Det fromme Hoved synke ned mod Jorden; hæv

Det kiek til Himlen; lad den store lysblaa Blomst,
Dit Øie, ryste bort i Solskin Nattens Dug
Og atter smile, Valhals Guder kun til Fryd.

175

BALDUR.

Bebreid mig ei Gudinde! Evigblomstrende!
Bebreid, o Jordens Dronning! ei en Urt, som sprang
Frem af dit Skiød, at evig ei den er, som du.
O lad den kierligt visne der. Du heged den
I spæden Tid; du skienkte Næring den og Saft.
Saa nægt den falmetblege Top, som synker, ei
En Understøtning, Moder! Lad den blegne, hvor
Den forhen suged Kraft og Styrke, ved dit Bryst.

FRIGGA.

Uværdig, Baldur, Odins Søn, er Talen dig.

BALDUR.

De vexler af, de store Tider! Intet er
Evindeligt i Livet; selv det Længste kun
Er *langt* og intet mere; bag det dunkle Slør,
Som skiuler Livets Udspringskilde, skuer selv
Ei Guders Øie. - Mod det eviglyse Væld
Er Solen sort - dets hellige Beslutning seer
Ei Odin giennem Mimers Brønd, og Nornen ei
I Urdurs Kilde. Taaget om paa Bølgens Kant
De nærmeste Bedrifter spille dunkelt kun.
Men - i det uudgrundelige dybe Væld -
Hvo skuer der? - Og Baldur i sin hele Kraft
Sprang frem i Tiden, blev af Tiden, og forgaaer
Med Tiden; kun hvad aldrig *blev*, kan ei forgaae.

FRIGGA.

At drømme vaagen sømmer sig kun Askurs Børn.

BALDUR.

Og raader Sielen mægtig da vel for sin Drøm?
Kan den bestemme Drømmens Grændser? Byde den
176 Saavidt, saalænge virke kan du, længer ei?
Den samme Røst, som varsled høit i Nattens Stund,
Den varsler end. Hvordan forstaaer jeg, Frigga dig,
Hvordan har du foragte lært, hvad, meer end mig,
Dit Hierte nylik hardt betog?

FRIGGA.

Fordi jeg veed -
Fordi Valhallas Guder ved et kraftigt Ord
Har Drømmens Luft tilintetgiort. De stige ned
Ad Bifrost hisset. Dobbelt herligt straale de,
De glade Guder; thi de elske, Baldur, dig
Og fryde sig, at Himlens Frygt er endt. Nu vil
I Mimers Lund en Kæmperleeg de holde. Da
Dit Liv ved Edens stærke Magt forsikkert er
Mod hvert et Vaaben, vil de ret som til en Spot
For Drømmen, tungtbevæbnet, alle mod dig gaae.
Med spændte Kræfter drabeligt de storme vil
Mod, hvad de høiest elske; saa at Jothunheim
Og Verdens Kreds bemærke skal din Guddomsmagts
Usaarbarhed. Thi flygte lad din Kummer nu.
Og spild ei denne Festens Fryd, som ofres dig.

Hun gaaer.

BALDUR.

Hun gaaer den Ubekymrede! Min elskte Ven!
Min Broder! du som altid var mit Hierte næst
Vilst du, o Bragi, gode Skiald! - thi vist jeg veed
At længer ei skøn Freyas Luft jeg aande skal -
Ha, vilst du da, mens Valhals Aser, efter Skik
Omvandre trende Gange Lunden, vilst du Ven
Da midlertid endnu engang fornøie her
Din Broders Hierte? Qvæde ham den sidste Sang?

177

BRAGI.

Ei Baldur! til at synge hører Mod, som til
At stride, men du muntre slet kun op mit Mod.

BALDUR.

Erindrer du den Midnat, vi paa Klippen sad,
Og skued over Kattegat til Leiregaard;
Den Nat, da Hiartvar dræbte Hrolf hin gode Drot.
Vi mægted ei at hindre Skiebnens Harm, vakt
Ved Helges Blodskam. Men da bleg nu Kongen faldt
Bag Skoven i sit Adelsblod, da grebst du fat
Din gyldne Harpe; blank som Stiern fra det Blaa
Dit Øie funkled; see da digted du en Sang -
Siig, Bragi! naar nu Baldur falder som Kong Hrolf,
Vilst du da ved hans Død begeistret hæve lydt
Din Røst, og synge Drapa ved din Broders Liig!

BRAGI.

Det sværger jeg ved Yduns Frugt og Suttungs Miød:
Hvis Baldur blegner, vandre vil jeg til hans Grav
I Nattens tause Dunkelhed, og paa hans Høi
Nedsætte mig, og synge der min Svanesang.
Rundt om hans Bautastene Harpens Toner skal
Som Alfer spøge; men naar Sangen nu er endt,
Da skal de sidste stærke Greb i Harpens Guld
Slaae alle Strænge sønder; og den brystne Lyd
Betyde Verden, at det bedste Hierte brast.

BALDUR.

Saa rør den, før den brister, syng en Sang, o Skiald!

BRAGI

ved Harpen.

Hvad bliver Asa-Bragi
178 Naar Baldur blegner?
Hvad Bækkens Bølge bliver
Berøvet Blaahed,
Og hvad en Beiler bliver
Hvis Mø begraves;
Et Landskab, ubemalet
Af Aftenglandsen.
Det spaaer jeg her for Sandhed:
Hvis Baldur svinder,
Kan hisset Bragi Harpen
Paa Egen hænge.
Naar Fromhed meer ei flammer,
Og Sielen fylder,
Hvad spørges vel om Sang, hvad

Om skønne Toner?
En grulig bister Grumhed
Vil tidselgrønnes,
Og rædsomt snar sig reise
For Fredens Rose.
Spring da du Stræng i Harpen!
Forstummer Sange!
Naar Sværdet slaaer paa Skioldet,
Naar Skioldet skralder,
Da dæmpes Harpens Dirren
I Disarsalen.
Men tier Harpens Toner -
Ha, fæle Tanke!
Vil Vold sig snart og Vildhed
I Valhal trænge.
Thi hvad er Glands og Guddom,
Er Godhed svunden?
Og tier Sang, da trives
Ei Yduns Træ; da
179 Udfylder Saft ei Frugten,
Hvor Kræfter fanges.
Da synker Odins Storhed
Som Aukthors Styrke,
Og Freyas Skønhed falmer,
Og Friggas Fylde.
Da gustnes alle Guder
For Giftens Ædder;
Og rædsomt Buen runger
I Ragnarokur.

CHORET BAG SKOVEN.

Giver Agt! giver Agt, hvor Guderne,
Staalbedækkede, hielmomhvælvende,
Spydbevæbnede, sværdomgiordede,
Nærme sig nu med paataget
Umeent Bisterhed drabelig
Fredens Baldur, Baldur hin Gode.
Han, med ubedækt Tinding,
Guldhaarfager, uskyldig,
Venter i Kredsen dem;
Fredens Egqvist i Haand,
Hovedet hældende,
Blysom, fast jomfruelig
Venter han Legen, som diervt nu
Kun hans Vælde stadfæste skal.

Giver Agt! giver Agt hvor Odin nu
Paa Gangeren, ottfodtravende,
Høit med Gugner i Haand mod Skyerne
Skynder sig did og støder sit
Blanke Sværd imod Brystet paa
Fredens Baldur, Baldur hin Gode.
180 Men med upuklet Hvælving
Bugner Pandsret som forhen.
Nu kommer Aukathor!
Miølner, Hamren, i Haand;
Hovedet kneisende,
Mandig, fast, ja trodsende
Hugger han Guden; men uskadt
Smiler Baldur som hidindtil.

Nu styrter Freir forbi paa Sildetands
Stærktguldbørstede Ryg, med Sværdet
Krummet og høit og blegt,
Som den funklende Maane paa Himlen.
Svinger sit Glavind, som

Nødbrune Haand omfatter,
Og slaaer det mod Ynglingens
Speilglatte Staal, mens forbi han
Rider, og leer ad Sværdets Afmagt.

Nu ruller Freya forbi paa Gyllenkarm,
Lysthenflagrende Lokkerne svæve,
Flættet med Steen og med Sølv,
Som de blinkende Stierne paa Himlen.
Rosen hun svinger, som
Sneehvide Haand omfatter,
Og slaaer den mod Ynglingens
Duunglatte Kind, mens forbi hun
Ruller, og leer ad Rosens Afmagt.

Hvo er de tvende dæmrende Skygger
I Lundens Baggrund?
Yderst i Kredsen de holde sig;
Tager ei Deel i Gudernes Kamp og
181 Gudernes Glæde?
Ha! det er Asaloke med Hødur;
Naar Guder frydes,
Græmmer sig Loke misundelig,
Hødur er blind, han lytter kun langtfra,
Fremmed til Glæden.

Forstummer! thi Loke nu
Nærmer sig Hødur; han taler.
Lader opmærksomt os da fornemme,
Hvad Gift med sit Ord han i Festen blander.

LOKE.

Hvi stander, Asahødur! du saa tankefuld,
Hvi deler du ei Festens Fryd? Som Fremmed staaer
Du langt tilbage, fiernt i Kredsen, medens dog
Det gielder intet mindre med den hele Leeg,
End ret med Fynd at hædre Baldur. Elsker du
Ei meer din kiødelige Broder, han som laae
Med Hødur under Friggas stolte Moderbryst.

HØDUR.

Hør Loke! - thi jeg mærker paa din Spot, at det
Er dig som taler, lad i Ro mig staae; gak bort!

LOKE.

Hvi vender du mig Ryggen? Harmes du, fordi
Jeg hielpe vil at drive bort din Kiedsomhed
Mens, under Legen, alle Guder dig har glemt.

HØDUR.

Forgiftigt, som en Øgle, stikker hvert dit Ord.

182

LOKE.

Du est, som alle Svage, for mistænkelig,
Selv Freyas runde Silkebarm blev dig en Braad,
Naar elskovsfuld hun trykked sødt den mod din Mund.

HØDUR.

Er ei den Midnat, ravnensort, som ruger om
Mit Øie noksom Vanheld? Kommer ogsaa du

Beständig at forøge Skaden hadsk med Spot?

LOKE.

Ved Ygdrasil! ved Urdurs Qvæld, ved Mimers Brønd,
Hvor Bølgen ruller over Skiebnens Magt sit Slør,
Jeg spotter ei, jeg ærer dig for hver en Gud.

HØDUR.

Du spørger mig, mig blinde Mand, hvorfor ei Deel
Jeg ta'r i Glæden; onde Lok! ha, som du ei
Fuldvel det vidste, hvordan evig Mulm og Nat
Fra Dagens Daad og Lysets Fryd mig adskilt har.

LOKE.

Og kanst ei Deel i Glæden da du tage? Kanst
Ei Baldurs Kraft din Hylding du, som hver en Gud,
Forkynde med et svagt Forsøg, mislykket, mat,
Imod hans Liv, skøndt blind du est?

HØDUR.

Uværdig Navn
Af Snildheds Asa fører du, som taler saa.
Hvor kan jeg Deel i Legen tage, Loke? Først
Er det forborgent mig jo, hvor min Broder staaer,
183 Desuden har jeg Værn ei ved mit venstre Lænd,
Som andre Guder; halvt som Barn, og Hælvten som
En Olding, sneehvid, barnligsvag, behandles jeg.

LOKE.

Et Værn! Et Vaaben Asahødur mangle skalst
Du længer ei. Din høire Kæmperhaand mig ræk!
Her er et Spyd, det kaldes Misteltein, det er
Et bøieligt et smidigt nysopløbent Skud,
En bladløs Vaand, en vandig rask opløben Piil
Som kraftløs hen for Vinden sveied, hid og did
Midt paa en liden, sumpig, ubemærket Holm?
Den har jeg brudt og staa befæstet; sikkert er
Det kun et ringe Vaaben; men mod Baldurs Liv
Heel svagt jo hvert et Vaaben er! og al vor Daad
Gaaer ud kun paa at vise Verden fyndigt hans
Usaarbarhed og Guddomskræfter. Løb nu til.
Bi! Jeg vil styre Farten dig. Saa! Lige til
Med Spydet stivt, i uforandret Retning holdt
Som nu i Haand, du træffer sikkert Gudens Bryst.
Det styrker Glæden, mangefold, naar munter du
Saa løber frem. Det smerter Odins Børn, at du
Est ene, Hødur, vranten, mørk; men see de nu
Slig overgiver Idræt, da forsvinder snart
Den sidste Sky, som sløre vil vor Glædes Sol.

HØDUR.

Nu dennegang er Mening dog i Lokes Ord.
Saa giv mig Kieppen! Styr min Gang! Hvor staaer mit Maal.

LOKE.

I Mørket, Hødur, ravesort, i sorten Nat.

184

HØDUR.

Bspotter atter du min Blindhed, falske Svend?

LOKE.

Ved Hel, jeg sætter langtmeer Pris paa den og dig
End paa den bedste himmelklare Sommerdag.
Løb nu kun til, min Hødur, Nattens blinde Søn,
Løb lige til, med Spydet strakt, saa træffer du.
De lee, de høie Guder. Hører du? De lee!
I Himmelfryd; bring Fryden da i Hu og Hast
Til Glædens Spidse. Hødur har bevæbnet sig.
Stat stille Baldur! at hans Spiud dig ramme kan.
Han er din Broder! Baldur! han vil vise dig
Sin Venskabs-Hyldest. Hødur stød nu til! Forbaus
De høie Guder! Stands den raske Latter! Træf!

CHORET.

Det rører mig den blinde Hødur hist at see
Bevæbnet med en sivskiør Stang at rave frem,
Thi blot af Broderkierlighed i Festens Fryd
Forglemmer han sin Kummings Qval, og sætter sig
For stolte Guders Latter blot, den blinde Gud.
*Han løber til og giennemborer Baldur med Misteltein, saa at han flux styrter død til
Jorden. En stum Forfærdelse betager Guderne. Loke sniger sig bort.*

HØDUR.

Nu? Traf jeg? hvorfor tier I? Gik det forbi,
Saa leer mig i det Mindste ud! Dog tier hver.
Beständig blier den Blinde spottet. Baldur, siig
Min gode Broder! Thi du est den Eeneste,
Som deler Hødurs Qvaler, og som trøster ham,
185 Siig, fløi mit Spyd med magtløs Surren, Myggen lig,
Dit Bryst forbi, ha, eller tørned det, og sprang
Afmægtig som et Haglkorn atter fra din Barm?
O svar. Den Blindes Hyldest, har den vredet dig?
Han tier. Selsomt! Førstegang i Verden blev
Et velmeent Spørgsmaal ubesvart af Godheds Røst.
Ha, Spottens Fader, kolde Loke! tal da du!
Du pleier ei at spare paa dit Ord; en Strøm
Er stedse rede, synderlig, hvor haanes kan,
Men alle tier! Alle! Her er tyst og taust
Paa Guders Tingsted som i gamle Kongers Grav;
Som paa en Valplads Dagen efter Slagets Stund.
Men paa en Valplads skriger i det Mindste dog
Jo Kragens Røst om Dødens Søn - Ha, Troldom! Ha,
Jeg staaer i Vand, midt i en Bæk; midt i en Ørk
Og Bølgen pladsker trindtomkring min vaade Fod.
Ha, Fader Odin! Moder Frigga! Svar mig, svar!

FRIGGA.

Ulyksalige! du kalder Guderne, forstum og fly.
Evig være du forbandet, Morder, nu af Guders Kreds.

HØDUR.

Ha, hvad hører jeg min Moder Frigga, du forbander mig?

FRIGGA.

Ikke jeg, men alle Guder; fly og skiul dig for mit Blik.

HØDUR.

O Medlidenhed! hav Medynk med mig arme blinde Mand.

FRIGGA.

Brodermorder! om dit Hierte var det sort som om dit Blik.

HØDUR.

Igientag dit Ord, du talde, tykkes mig, om Brodermord.

FRIGGA.

Vedst du ei, hvad du bedrevet har, du sorte Nattens Gud?

HØDUR.

Nei, ved alle Himlens Stierne! Hvorfor staaer jeg her i Vand?

FRIGGA.

Dette Vand, hvori du træder, er din Broder Baldurs Blod.

HØDUR.

Knus Alfader mig! o knus mig! styr mig ned i Nattens Støv.

FRIGGA.

Evig skalst du leve, bøde evig for dit Niddingsværk.

HØDUR.

Nu saa brænde Nastronds Flamme Hødur, hvis han veed sin Daad.

FRIGGA.

Hvorfra fikst du dette Spyd, som trængte sig i Baldurs Bryst?

HØDUR.

Har jeg dræbt min gode Broder? O Forbandelse mig da!

FRIGGA.

Svar mig! hvordan fikst du Spyd? Hvo har skyndt dig til din Daad?

187

HØDUR.

Det har Asa-Loke, Spyd det har han kaldet Misteltein.

FRIGGA.

Har han dig beskrevet, hvordan dette Spyd han fundet har?

HØDUR.

Han beskrev det som en ringe Vaand opvoxet paa en Holm.

FRIGGA.

Ha, nu brister Friggas Hierte. O min Baldur! O min Søn.

HØDUR.

Jeg vil styrte mig i Blodet, kysse hver en Draabe Blod,
At den Hellige tilgiver! Ha, jeg Ulyksaligste!

FRIGGA.

Bort nu Krands fra Friggas Tinding! Flagrer vildt nu mine Haar
At fortvivlet Jorden kan den sorgsløse Moder see.

Hun gaaer.

HØDUR.

Rave hen i Mørket vil jeg evig i en evig Nat
Paa de ydre nordre Klipper, i de aldrig søgte Field,
Der vil jeg bestandig sørge, thi en altfor grusom Last
Har jeg tynget paa mit Hierte: Broder-Mord; forladt og blind!
Ei den usleste blandt Jordens Sønner ussel er som jeg;
Thi hans Qval forgaaer med Døden; men hvad ender Hødurs Qval?
188 Saa modtag mig da, du golde Ørken, i dit kolde Skiød.
Sætte vil jeg mig ved Stranden paa den nøgne Klippeblok
Bleg og mat og gruble taus med Haand bestandig under Kind.
Fiernt skal Havets Skipper see mig der, og sige Skibets Mænd:
See! der sidder Nattens Hødur, og begræder Baldurs Død.
Evig skal min stride Taare flyde fra den blege Kind
Saadan vil jeg ubevægelig forvente Ragnamørk.
Og naar Havets milde Kilders Sødme vorder ram og salt,
Det er Asahødurs Taare, som har blandet sig med den.
Og naar sære Suk om Natten stønne græsseligt fra Nord,
Det er Hødur, Nattens Hødur, som begræder Baldurs Død.

Han gaaer.

CHORET.

Mere græsselig Daad,
Mere lumskt afskyeligt Nidingsværk
Er ei skeet siden Tids-Fødsel,
Har ei Loke bedrevet, ei Utgards Drot,
Som da nu, som da nu
Da de dræbte den skønne, den gode Baldur.
Nu er Fromheden røvet af Himlen
Vee os!
Hvad er Kraft uden Kierlighed? hvor
Er Barmhiertighed nu mellem Guder?
189 Som en Leeg, som et Spil, vil de nu kun
Midgard skue med Askurs Sønner.
Hvor er Breidabliks milde
Brede, dulmende, hellige Straaler?
Hvor er Blidhed, som lindrede Stoltheds Ild?
Vee os!
Den er svundet for evig; og Støvet
Zittrer for Guderne.

ET BUD

kommer.
Fornemmer, hvad i Korthed og Enfoldighed
Jeg kundgiør Eder; at I vide maa, hvordan
Sig Valhals Guder teede under Baldurs Død,
Og efter den. - Først blev en Taushed, som naar seent
I Sigtun Folket lytter med bespændte Bryst,
Paa hvad Præstinden vil forkynde. Kort derpaa
Da hørte man en Hulken som af Børn, men det
Var ikke Børn, som græd, - men Valhals Guder! Tungt
De klare Taarer trilled over Odins Kind
I Skieggets Lokker; tydeligt han indsaae vel
Hvad ved den gode Baldurs Død Valhal har tabt.
Tyr hyled vildt, som Fenris, naar i Ragnamørk
Sin Lænke brudt han vældig har; thi Baldur var
Sagtmodighedens linde Baand, som venlig bandt
Krigsgudens Vildhed. Som en stille Foraarsregn,
Der rigt begynder alle Jordens Urtebed,
Og bøier alle stolte Straa til Jorden ned,
Saa græd Gudinderne. Thor var den Eneste,
Som ikke græd; som Odin Skyens Ild, han skiød

Sit Blik fortvivlet giennem de nedhængne, vredt
190 Indtrukne Bryn, og knuged Miølnær hardt, og tog
Sin Broders Liig paa bredden Skulder taus, og gik
Til Stranden, fulgt af Aser og Asyniar.
Der blev nu Baldur skrinlagt, mens en talrig Flok
Af alle Guder, og af Biergets Jetter selv,
Var Øievidner til den sørgelige Færd.
Der stod hans Skib, den fromme Gud, der blev han lagt
I lysen Brynie, selv i Døden var han skiøn,
Og venligt fra den hvide Pande rulled ned
De hvide Lokker. Alfer lagde Hamp og Beeg
Omkring hans Liig; men da nu Hringhorn, da hans Skib
Fra Landet skulde skydes i den vilde Sø,
Da vilde Jorden give Slip ei paa sin Ven,
Den gode Baldur; ingen Gud, selv Asathor
Var mægtig til at skyde Skibet ud fra Strand,
I Havets Dybhed; Armen sank, som hæved sig,
For Sorg og Kummer. Men da pludselig, paa Stand,
Treen frem en Hex, som Hela grim, af Jettens Flok;
Hun reed en Ulv, og holdt i Tømmens Sted en Snog.
Hun tændte Ilden hurtig, men da Ilden slog
Til Himlen, see! da brøstet udaf Hiertesorg
Den skiønne Nanna, Baldurs Brud; thi hendes Bryst
Var mægtigt ei at bære Smerten; Hiertet brast.
Da hæved Thor, som forhen Baldur, Nannas Liig,
Og bar det hen paa Ilden; for hans Kæmperfod
Løb hendes Dverg, og vimsed, græd, og hyled lydt,
Ham sparked den forbittred vilde Gud paa Stand
I Ilden med sin Kæmper-Fod; hans Hierte slog
Som Havets Bølger i en Storm; han ænsed ei
Den Daad; paa Død og Undergang han tænkte kun.
Da Baalet høit nu brændte, vandred Odin frem
191 Og lagde Ringen Drupner paa sin Baldurs Bryst.
Men da kom frem med megen Il og Smil paa Kind
Jetinden for at skyde Skibet; som hun skiød,
Da skedte det med saadan Fart at der gik Ild
I Kiøllens Træ; saa hurtig gik det ud fra Strand.
Da hæved Thor sin Hammer, vilde Hexen dræbt;
Han paastod at den svare Kraft hvormed hun skiød,
Kom kun af Fryd ved Gudens Drab. Dog skaantes hun.
Men sligt et Syn er aldrig seet, som da paa Strand
De høie Guder stode, stirred giennem Graad
Til Skibet, i hvis ranke Master Luen slog.
Som nu det foer paa Dybet ud, da lød et Suk
Fra Jordens Klipperifter alle; men med dump
Og rædsom Brusen rysted Skoven sine Løv,
Og alle Haner galed; Himlen mørkned sig.
Da gungred Havet; og af Havet Ægir skiød
Med Ran sig op; dem fulgte hver en Havets Mø,
Indsvøbt i Tang, og Tindingen med Gruus bedækt.
Fælt hvined de paa Dybed; tykt for deres Mund
En Fraade stod; men Ilden mellem Bølgerne
Slog op i Natten; trende Gange lued den.
Men som den lued, tabte den sin røde Glands.
Og sidstegang var Luen klar, som Maanen og
Som Stierne paa Himlen. Vældig op den steeg,
Men som den steeg, da sprang fra Jorden den med Klang
I lutter klare Gnister, og i samme Stund
Var Himlen fuld af Stierne, tændt af Gnisterne.
Seer op i Luften, snarligt da I skue vil,
Hvor høit sig Askens lyse Funke hævet har.
Der skal de stedse blinke; selv i Ragnamørk.

O Qval!
Tyde skal mig nu selv den sølverne
Stierne, syvfold flammet og blank,
Baldurs Forliis!
Nattens Døttre med drøvelig Blund
Minde mig skal, fra de skumrende Hvælvinger
Om mit Savn, om mit Tab!
Vee mig.

BUDET.

Som nu de høie Guder kummerfulde stod
Og saae til Himlen - see! da traadde Freya frem,
Med lilliehvide Kinder, med det gule Haar
Om runden Skulder vundet, med den fulde Barm
Halvblottet, frem paa nøgen Fod, med Kiekhed, som
Kun Smerten vakte, treen hun ind i Asers Kreds.
Og som nu alle Guder noksom undred sig
Ved hendes Færd, da vinkte med sin hvide Haand
Til Lyd hun flux, og spurgte med den søde Røst:
Hvo er blandt Asers Skare vel den raske Gud,
Som Freyas hulde Kierlighed vil kiøbe med
En vovsom Daad. Hvo vover sig blandt Guderne
Til Niflheims gyselige Nat at ride, for
At bede Hel tilbagegive Baldur? Hvo
Det vover, om end intet selv han retter ud,
Vil Freya lønne med sin Elskov. Men da treen
Hermoder frem, den raske Svend, og raabte høit:
Hvo gaaer i Døden ei for Freya? Hvilken Gud
Vil ikke redde Baldur? Hvilket Bryst vil ei
Af Medynk røres over Valhals store Nød?
Selv Hel vil ynkes, hun vil give Baldur os
Tilbage, naar hun hører, hvor han elsket var.
Som saa han taled svang han sig paa Gullintop,
193 Men Odin gav ham Sleipner selv, sin egen Hest.
Da smilte Freya giennem Taarer, Guld hun græd,
Som da hun sørged over Ødur. Hermod saae
Gudindens Smil, og spored Odins Ganger. See,
Da svandt han snart bag Fieldets Kløft, han styrted sig
Igiennem Hulens sorte Svælg, hvor Veien gaaer
Ned i de Dødes Rige, kiek den raske Gud.
Nu har i Taager tause svøbt sig Aserne,
Og venter i Valhalla Hermods Atterkomst.

CHORET.

Lidet kun er mit Haab!
Stakket min Trøst.
Hvad den blege Hel, hvad den blaaehvide
Dødsens Mø først favner i Niflheim,
Giver hun let ei tilbage,
Mindst den hellige, skønne Gud.
Som en hungrig Ulv i en Vinternat higer
Efter varmt, ungdommeligt Hierteblod,
Saa smægter hun, saa klæbe de frosne
Klamme Læber til Baldurs Mund sig.
Lettere redder af Lossens Klo
Du det sprættende Rov,
End Baldur af Niflheim.
Dog skal Fortvivlelsens Orm ei
Nage mit Hierte, saalænge som
Haabet glimter!
Tidsnok at blegne fortvivlet
Naar urokkelig Skiebnen
Grumt har den sidste, den døende Haabets
Funke slukt.

NIFLHEIM.

HEL. I Baggrunden Hulens Skygger. MODGUDUR.

HEL.

Hvad vilst du her? Hvi kommer du fra Giallerbro
Som du skalst vogte? Passer du ei meer med Flid
Din Pligt? Du havde fuldelig, ja vel fortient
At jeg med sorte Bylder og med Pest dig slog
Til Straf, Forvovne.

MODGUDUR.

Frue! stands dit Hiertes Harm!
Jeg løb at melde, hvordan om en liden Stund
Din Hal vil vorde hiemsøgt af en fremmed Giest.

HEL.

Det sømmer sig min Tiener Seen, og kan ei han,
Min Tærne Sagtegangerske sligt Bud at gaae,
Ei dig, som sattes til at vogte Giallerbro.

MODGUDUR.

Naar blege Skygger rave matte, flokkeviis
Med søvnic Svæven, som en dunstbetyngt Sky
Ad Broen, kan din Tiener Seen, og kan din Mø
Saa seent, saa sagte vandre, som de vil, og dog
Dog komme tidsnok, inden Skyggen famler hid.
Men jeg - der hurtig flyve kan, som Lummersot,
Kom dog kun stakket før den sære Giest, som nu
Dig hilser, Dronning!

HEL.

Daarlige! hvad hidser dig?
Du taber Veiret over at beskrive Hel
Et blodløst Skygebilled.

MODGUDUR.

Lokes Datter! Taal
At dristig jeg modsiger dig; thi dersom han,
Som nys jeg saae, en Skygge kaldes bør, da blier
Kun Solen selv en dunkel Plet i Himlens Ørk.
Ha, thi hans Kinder blusse med et Sundheds-Blod,
Som brændte mig i Øiet; og hans Læbers Røst
Fik Broen til at vakle; mere Hestens Trav;
Thi med langt større Bulder rumled Broen huul
Blot under Hestens otte Hover, skielved meer
Blot under ham, end nylig da fra Slaget kom
Fem Skarer Døde.

HEL.

Aabner Dennes Lunge-Blomst

Da end sin Kalk for Livets Strøm, den friske Luft?

MODGUDUR.

Den raske Helt som Livet selv seer ud; hans Mund
Rødt svulmer som en moden Frugt. Ha, hvilken Lyst
At klæbe som en Igle til hans Læber sig,
Og suge dette varme Blod; ha, hvilken Lyst.

HEL.

Selsom er denne Tale. Siig, er Svenden nær?

MODGUDUR.

Heel nær. Thi uden lang Tids Spørgen traved han
Rask hen ad Dødeveien, og da Hesten kom
Til Sprinkelværket, som omgiver Hulens Port,
Da tøved ei han, indtil Gittret aabnet blev.
Thi utaalmodig Gyllensporen hug han i
Sin Ganger, ottefodet, og i samme Stund
Sprang Hesten over Sprinkelværkets sorte Jern.
196 Dens Guldsko rørte flygtig selv ei Portens Od,
Hvor ellers Døden staalspids venter trudselfuld
Hver overmodig Kæmper, som dig, Hel! til Trods
Vil hid sig trænge, før din Skioldmø Langsomsot
Har kysset og beblæst ham med sin Aandes Stank.

CHORET

i Baggrunden.

Med Gru nu Jorden gungrer
Ved Gangertravet;
Fast skiller denne Skielven
Min løse Skygge,
Thi let den skiøre Larve
Ved Larmen brister;
Dog flyer nu døsig Drøm mig,
Som Nat for Dagen.
En lys og vældig Straale
I Mulmet skinner;
Hvor varmt du vederqvæger,
Du Livsens Vælde!
Han kommer, thi det knager
I Biergets Kroge.
Hvor friskt hans Øie flammer,
Hvor uforfærdet!
Men ak! tilbage træde
Jeg maa i Taagen;
Thi dette Blus forblinder
Mit Blik i Døden.

HERMOD.

Ha, saa staaer jeg nu dog i den vidtberømte Hal,
Men hvor lummert her og mørkt! Jeg øiner knap min Fod.
197 Hvo er det, som sidder grim og bister til at see
Med et Dødningbeen i Haand, paa Stol af Knokler bygt?

HEL.

Det er Hel, Forvorpne! gieste tør du Dødsens Mø?
Frygter ei at hendes Lunger dig forpeste skal?

HERMOD.

Aldrig frygted jeg for Øxen og det brede Sværd,
Mindre for en Qvindes Lunger.

HEL.

Ha, Forvovne! siig
Hvad har hid dig lokket? Hvo er du, og hvo din Slægt?

HERMOD.

Det vil jeg berette; men bønør dog først din Giest.
Lad dem aabne Hulens Porte, lad den ydre Luft
Giennemstrømme Biergets Hvælving; sikkert har du ei
Aabnet dine Vindver længe; thi af Fugtighed
Og af Qvalm er Hulen opfyldt; Murens grønne Væg
Vidner altfor vel om saadant; neppe Faklen kan
Brænde; døsigt Flammen blaaner, som den ud vil gaae.

HEL.

Denne Luft, som dine Lunger qvæler, dufter mig
Som en Blomst i aarlen Morgenrøde Jordens Mø.
Ei er den for Livet brygget, men i Helas Sal
Rinder heller intet Sundheds Blod; snart mærker du,
Hvordan Dødsens kolde Vinger overskygge dig.

198

HERMOD.

Grumme Dronning, neppe gaaer saavidt din stærke Magt.
Meer end Luft behøves for at qvæle dette Bryst.

HEL.

Nu hvo est du da, som vover dig i Graven ned?
Ei af Askurs Æt du komst; da varst du blegnet alt.
Dristig har du oversprunget nys mit Sprinkelværk
Ved min Tærskel Snuble stødte selv du ei din Fod.
Dertil kommer, at du kneiser over Jordens Mænd,
Og din Hurtighed og Lethed vidner om en Gud.

HERMOD.

Har du aldrig hørt Hermodur nævne, Odins Svend?

HEL.

Det er dig?

HERMOD.

Ja, Dødens Dronning! Hermod giester dig.

HEL.

Megen Hæder viser du min Hal, du Valhals Søn.
Hvad har bragt dig til min Hule fra din Faders Borg?

HERMOD.

Kan det undres dig, at Guder søge Niffelheim,
Nylig da den bedste Asa her dig giestet har?

HEL.

Ei frivillig kom han; bragte Hermod ei, som du,
Med sin Guddoms-Varme. Kun hans Skygge fandt herved.

199

HERMOD.

Siig mig, Hel, hvor er min Broder! Viis mig, hvor han staaer.

HEL.

Hist iblandt de blege Skygger sidder øverst han.

HERMOD.

Ygdrasil! Er dette Baldur, Hel, du viser mig.

HEL.

Baldur er forsvundet, det er Baldurs Skygge kun.

HERMOD.

Baldur! Kiere Broder! Kiender du din Hermod ei?
Ak hvor mat, afmægtigt Øiet stirrer døsigt hen!
Hvor er nu den Straale, som udstrømte fra dit Blik?
Hvor den sieldne Ungdomsskønhed? Gode Baldur, svar!
Men han svarer ei, han strænger sig forgieves an.
Baldur! Jeg maa græde, har du ogsaa Mælet tabt?

HEL.

Sproget, som de Døde taler, ei dit Øre naaer,
Som et Dødninguhrs og som en Faarekyllings Røst,
Piber det; som dæmpet Dirren af en Aftenmyg.

HERMOD.

Hvo er hist den blege Skygge, mere tynd og spæd
Hisset ved hans Side?

HEL.

Det er Nanna, Baldurs Brud.

200

HERMOD.

Dødelige Mø, du fulgte trolig med din Gud,
Skøn og blid som Maanen, der i evig Elskovsild
Ei sin Ven forlader, den langt større, stærke Jord.
Selv i Døden altsaa skiller Intet Kierlighed!
Blege Skygge, ha, du smiler, lad dig favne. - Hvi
Holder mig tilbage, Hel! dit Hovedpandeskiold?

HEL.

Rør ham ei, har du ham kier! du splitter Skyggen ad,
Smertligt er det kiøle Dunst at varmes af dit Blod
Og bedugges af din Aande, saasom Jordens Søn,
Levende paa Baal at brændes, skaan ham for den Qval.

HERMOD.

Dødens Mø, lad dig bevæge ved Valhallas Bøn.
Giv os atter Baldur! lad dig røres, gustne Mø!
Ha, du skulde Smerten seet, som voldtes ved hans Død,
Af din tørre Hovedkilde selv var Taaren flydt.

HEL.

Daarlig est du, Hermod! at du kommer i min Hal,
Og forlanger uden Blu min bedste Undersaat.

HERMOD.

Derfor har jeg kiek mig styrtet ned i Gravens Nat,
Trodsset hver en Fare for at bede Baldur ud.
Jeg har haabet paa din Godhed. Himlen gyste; hver
Raadte mig derfra; jeg stolte paa din Miskundhed.
Blege Dronning! Hele Jordens Egn og Valaskialf
Troer, at du est grusom, kold som selve Nattens Iis.
201 Ha, nu kanst du vise Jordens Land og Himlens Borg,
Hvor der uden Aarsag dømmes om dit Hiertelag.

HEL.

Frugtløs er din Smiger; troer du, at Forfænglighed,
Qvindlig jordisk Svaghed, overlever Døden selv.

HERMOD.

Ved mit Venskab til den kolde, blege, Skygge der,
Hermods Mund foragter Smiger; han har meent sit Ord.

HEL.

Ei frivillig har jeg sat til Dødsens Dronning mig,
Odin, Baldurs stolte Fader, tvang mig grumt dertil.
Neppe var jeg voxet fra de spæde Barndoms Aar,
Før han tog fra Livets Fryd og spærred her mig ind
Til at vogte Dødsens Huler, blege Skyggers Flok.
Da mit Øie nu fra Solen skiltes, Livets Lyst;
Da i denne kolde Hal mit Legem krymped sig,
Da forsvandt hver venlig Tanke, Blidhed, af min Siel.
Saadan nu i skummel Harm jeg døser hen mit Liv.
Skielbnens Retfærd har mig hævnnet; tugtet Odins Daad;
Han, som haded mig, fordi jeg mangled Skiønhed, født
Hælvten bleg for Oven, Hælvten blaa mod Foden ned.
Nu hans Øiesten, hans Baldur, fik jeg i mit Næt.
Og dog troer du daarlig, at jeg slippe vil mit Rov?

HERMOD.

Odin handler af forborgen, hellig Viisdomskraft,
Hvad han retter ud, er Skielbnens Lov, Nødvendighed.
Til at vorde Underjordens Dronning blevst du født.
Odin skienkte dig dit Rige med dit Kongespir.
202 Retfærds tugtende Gudinde, revser du med Magt
Alle feige Siele, forarsager, strænge Mø,
At den kielne Yngling skrækkes ved sit feige Mod,
Og paa denne Maade danner Jordens Kæmper du.

HEL.

Har du lært af Bragi Bænkepryder Smigers Kunst,
Svend? og troer du, Hel er altid end en Qvinde dog?
Jeg maa smile ved din Adfærd, skiøndt det smerter mig
Mine tørre Læber op at trække til et Smil.
Hermod! Ungersvend! Du Vakre! Har du ei den Tro,
At dit Øies Straaler, at din runde Rosenkind
Kunde selv indtage Dødsens Mø, om nok saa lidt?
Viid, du Daarlige! mit Hierte er saa koldt og huult,
Som den gyselige Hule, hvor min Throne staaer.
Derfor spar din Kløgt, og drag tilbage til dit Hiem,
Ingen List kan røre dette Bryst; thi troer du ei,
Hela veed, du stod langt heller skilt fra hendes Hal
Nu ved Jordens Klipper, ved det grændseløse Hav
Og ved Luftens Strømme, hvis det gieldte Baldur ei?
Ha, nu klynke Valhals Diser, blegt indsynke nu
Deres Lilliekinder, voldsomt gaaer det fulde Bryst,
Baldur ønske de tilbage sig, den skiønne Gud,
Som de længer ei kan fange meer ved Leflekunst,

Nu da han er svundet, skienkes naadig dig et Blik.
Siig, hvor mange Kys har Freya lovet for din Færd?

HERMOD.

Vidste du, hvad Qval og Smerte Himmel saasom Jord
Føler ved sit Tab, da spotted du ei Guder meer.
Men for milde Dyder er dit grumme Hierte lukt.
Du begriber ei den fælles Sorg ved fælles Tab.

203

HEL.

Hykleri! ei andet; øiebliklig Nyhedsruus!
Stoltheds Pragt! En falsk Forgyldning! Farve, bleget ud,
Naar kun trende Gange Sol har vandret Jorden om.
Fælles Tab og fælles Kummer? Ha, i Lysets Hiem
Hersker evig Tvedragt, mens der lyves Enighed.
Og at du skal see, hvor sikker Hel er i sin Sag,
Hør da, hvad jeg lover! Hør det, og forundre dig:
Dersom Himlen, Jorden, hver en Asa, hver en Alf,
Alle Askurs Børn, og alle Stene, Dyr og Træer
Baldur græder ud af Niffelheim med fælles Sorg,
Vel! saa slipper jeg mit Bytte; skienker Lyset ham.

HERMOD.

Dødsens Dronning, mener du oprigtig her dit Ord?

HEL.

Ved den Liglugt, som bestandig flyder af mit Spir,
Ved de sultne Kragers Hyl paa Markens Aadsel, ved
Brustne Blik og dødblaae Negler, Gravens kolde Sved,
Jeg har meent mit Ord.

HERMOD.

Nu aander selv i Niffelheim
Hermod mere let end nys i Valaskialfens Gaard.

HEL.

Fryd dig ei for tidligt, thi den altfor snare Fryd
Kunde gjøre Smerten større, hvis den skuffet blev.

HERMOD.

Staaer til Oververdenen det, og ei til Utgards Drot,
Saa er Baldur frelst, saa er Valhallas Kummer endt.

204

HEL.

Saa forlad forhadte Gud mit Rige nu paa Stand.
Lidet dine lækkre Gummer vilde kildres, hvis
Hel til Giest dig bad, hvor Bordet kun er Hunger nævnt,
Kniven Sult, og Blegsot Kiøgemesteren; thi drag
Flux herfra, og mæld i Valhal Helas Løvte der.

HERMOD.

Jeg gaaer. - Men først min Broder, Asa-Baldur! først
Tag mit Farvel, og trøst dig i din Ensomhed,
Til Jordens og til Himlens rige Taarestrøm
Har dannet Floden, paa hvis salte Vover du
Kan atter sætte Hringhorns Kiøl, og spænde Seil

Mod Livets Havn, som før mod Dødens. Men dit Blik
Undviger mig, er altid mørkt; du haaber ei.
Ha, tal et Ord, hvis mulig det dig er, da tal
Til Hermod, før han dig forlader. Baldur! tal.

BALDUR.

Hvad Brag og Bulder? Baldur er forsvundet. Viig!
Fordunstet er den lange Drøm. Her drømmes meer.
Forstyr ei Søvnens ved min Moders muldne Bryst!

HERMOD.

Ha, hvilken Lyd var dette? Hvilken sælsom Lyd!
Det klang, som naar de løse Stene, ved et Ryk
Af Jorden, falder sammen i en Oldtidshøi
Med dæmpet Bulder, efterat i rolig Kraft
De fast har staaet mange hundred Aar; og trygt
Omhvælveth Urnens Aske. - Baldur, siig, hvortil
205 Slig sorgfuld Vise? Syng en munter Glædessang.
Baldur tier.

Du tier, Ha, den kiekke Kraft, dit Ungdomsmod
Har denne qvalme Hule slukt, men snarlig skal
Det atter lue, naar de bedste Perler, hist
Daglyset eier, naar de hellige Taarer, har
Løskiøbt dig af dit Slaveri. Men Friggas Søn!
Giv mig, ifald du mægter det, et sikkert Tegn,
Som jeg kan bringe Hlidskialfs Herre, til Beviis,
At virkelig i Helas Sal Hermodur stod.
Baldur rækker ham Ringen Drupner.

HERMOD.

Du giver Ringen Drupner, som Hærfader paa
Dit Bryst henlagde, Ligets Pryd; det Tegn er godt.
Som Ringen drypper altid fleer og altid fleer,
Saa skal den første Glæde, Hermod her har nydt
Ved Helas Løvter, stedse meer fordoble sig.
Jeg gaaer. Thi denne sørgelige Skyggesky,
Hvori du stander, dæmper ene, skiøndt kun svagt,
Min muntre Glæde. Snarlig rinder Guddomsblod
Igien i Baldurs Aarer, i hans fromme Bryst.
Farvel, jeg iler at forkynde Glædesbud;
Snart vil en fælles Kummer avle fælles Fryd.

CHOR.

O hvi gik han, hvi gik han
Bort? Hans Straaler husvaled mig
Og hans lifflige Røst mig
Vakte sødt af min ængstlige
Feberslummer.
Nu bespænder mig atter
Ængstelige Drømme. Mit Hoved
Svimler. Et evigt
206 Fald jeg skuer! - Jeg styrter
Ned af et Taarn! - Jeg vil reise mig
Op for en Morder og flye; men kan ei;
Aanden drager jeg tungt, som naar, i
Livet, min Mund
Dybt under Søvnens i Bolstrets
Duun sig forvirred.
Hu! Hvad er det? Hu!
Nu begynder Spillet paa ny, med
Rangler af Dødningknogler, og Fløiter af
Hule Laarbeen; og
Trommer af skrallende Pandeskaller

Hvad omspænder mig?
Hvad nedtynger og qvæler mit Bryst?
Hvor hun griner den blaahvide Hel.
O Jammer! O Jammer! O Jammer!

MIMERS LUND.

FRIGGA.

Ha! denne Sorg, ha, denne Smerte mægter fast
Mit Blik ei skue, taaler ei min Moderbarm
At fatte. Thi skiøndt Haabet i den dunkle Grund
Tilvinker mig og trøster, skiøndt ved Hermods Ord
Jeg veed, at denne store Qval vil vende sig
Til større Glæde, græmmer det mig dog at gaae
I tausens Hal, blandt blege Guder. Vidste de
Den Fryd, som forestod dem, vidste de, som jeg,
At hver en Taare bragte Baldur mere nær
Til Valhal, mere fiern fra Niflheim - ja da var
Det dem Umulighed at sørge; Helas List
207 Vandt Seier da. Thi klart jeg skuer Hexens Sind;
At sørge for at glædes! hvor urimeligt;
Saa tænkte hun. Men bøde skal hun for sin List
Og miste Byttet. Snilde Hermod! Vakre Svend!
Tak være dig, at daarligt ei du med en let
Uagtsom Tunge spildte Friggas sidste Haab.
De veed det ei, de høie Guder, kun de troer
At tabt for evig Baldur er, og derfor hardt
De græmmes, derfor græmmes hele Jordens Land.
Thi ei var det nødvendigt ved Heroldens Røst
At byde Sorg for Baldur. Ak, hans tause Død
Har mere stærkt end Giallerhornets vilde Klang
I hvert et Hiertes dunkle Vraa raabt Sorgen frem.
Kun Hermod veed, og Frigga, Helas Løvter; men
Det dæmper ei min Kummers Last og Hermods ei.
Thi Frygt og Uro - Trællene, som Skiebnens Mø
Langt forud løbe - knuge Hiertet mere hardt,
End Tærnen selv: Fortvivlelse, som efter gaaer
Med langsom Gang, og bærer Slæbet. - Thi naar hist
Jeg seer dem tause sidde blege, Haand paa Kind;
Med stive Blik at gruble; naar jeg Freya seer
At sønderslide sine lange, gule Haar
Med disse Hænder, krysted' af nyfaldne Snee;
Naar Odin selv paa Hlidskialf midt i al sin Glands
Nedslagen sidder; naar hans Øie, som tilforn
Var Middelpunkt for Kraften, i det stolte Skin
Er ene mørkt; naar uvilkaarlig Bragis Haand
Med modløs Skielven, før saa sikker, famler kun
I Harpens Guld, og vildnes i den slappe Streng,
I Aftens Dunkelhed og Taushed; og naar Niord
Høit hyler fra sit Noathun; - da tykkes mig,
(Endskiøndt jeg bedre veed det) denne store Sorg
Er altfor vigtig, vældig, for et ringe Tab
208 Af nogle Timer. Rundtomkring Hler-Ægirs Ø
Har alle Havets Piger sat paa Sandet sig;
I havgrønt Klæde viklet og med Muslingskiæl
I dunklen Lok, bedrøvet, sidder Bølgens Mø,
Og fra det mørkblaa Øie rinder Taaren klar,
Ad blegen Kind, saa fuld og tung, at Havets Bred
Er steget usædvanligt op mod Landets Kyst. -

Her er det bedre, dunkelgrønne Lund! i dig;
Thi Støvets Sønner mægter ei med saadan Fynd
At yttre Sorg, - Naturens Kraft sig tæmmer her.
Hvor huldt den klare Foraarsregn paa Bøgens Blad
Med Glindsen glider. Freya græder i sit Slot
Af Luft. Jeg seer din Taare, hvor den falder luun
Paa mine Blomster. Ak, du bøier Roserne!
Alt er saa tyst. Det muntre Vildt selv standset har
Sin Gang. Hvor Hinden hisset staaer! og stirrer stivt
Med Graad i Øiet! from, enfoldig er din Sorg.
Naturen græder. Hulde Tø! hvert Blad til Jord
Sig bøier. Sneglen hisset selv paa Træets Bark
Frivillig lader falde ned i Græsset sig,
Og offerer i et Øieblik sit halve Livs
Besværliglange Reise. Fuglens Søragesang
I Aften toner med langtmere mat, langtmeer
Veemodig Klage-Smeltning: Selv det haarde Field,
Som blotter under Birkens Hang sit nøgne Bryst
Og viser Malmets gyldne Veie, sveder koldt,
Og Malmet giver Duggens Taare dobbelt Glands.
Men hvilken Sang jeg hører fiernt! den nærmer sig.
Den hylder Sorgen, bruser dog ei vild og raa
Med rædsom Støien; Blidhed huldt har dulmet den.
Ha! det er Jordens Piger, er en talrig Flok
Hyrdinder; langsomt nærme de til Lunden sig.
Af Hyrdestokken skrabet er den grønne Bark,
209 Hver Stav er hvid, som Sneen, og om Stavens Knap
Henflagrer intet Rosenbaand. Hvert Baand er sort.
Forborgen vil jeg høre mine Døttres Sang.

CHORET.

Græsser nu, Faar! hvor I vil,
Løber paa Fieldene
Vildt, og bræger om Læ
Uden at finde det.
Løb, mit Dæggelam! løb!
Nedstyrt for Ulven; og
Blød kun frit for dens Tand!
Ei begræder din Død jeg meer.

Ak, thi min Baldur er død!
Og da den Hellige
Faldt, da blegned med ham
Al min Lyksalighed.
Hvor er nu Hyrdernes Lyst?
Hvor nu Hyrdindernes
Ven, som smilte saa mildt
Salig Fromhed i alles Bryst?

Ofte ved Skumringens Tid,
Naar jeg bag Løvene
Sad, med Haand under Kind,
Kom han fra Bakken, hist!
Kom saa faur og saa skøn;
Spurgte mig smilende:
Mø! hvi grubler du der?
Fryd dig! du skal en Beiler faae.

Ak, han er død, han er død!
Og jeg skal aldrig ham
210 Skue; min Yngling saa skøn,
Rank og belokket, ei
Kommer i Skumringens Tid
Mere fra Bierget; thi
Kold er for evig og bleg
Nu den Læbe, som trøsted mig.

FRIGGA.

O søde Kummer! Lykkelige Jordens Mø!
Dit Hierte, som en rolig Kilde, hvælveth om
Af hvide Lillier, qvælder i en stille Gang
Med sine dunkle Bølger. Lidenskabens Storm
Kan ikke naae den blide Bæk; i Sorg som Fryd
Den kruses, snart vemodigt, snart af muntre Pust
Og gaaer det høit - da skaffer sig i Øiets Blaa
Den stegne, fulde Bølge Luft, og triller som
En venlig Taare, sølverklar, ad røden Kind.
Du fatter ikke Livets Tab, den fælles Sorg
Kun præger let sit Sørgestempel i dit Bryst,
Og alt som Barmen svulmer mere moden frem,
Udvoxer Arret, som igiennem Barken sig
Kun trængte flygtigt i den unge Ved. Du gaaer!
Letsindigheden, broget, som en Sommerfugl,
Dit Foraar giennemflagrer let, fra Blomst til Blomst.
Men ogsaa du vil lide ved min Baldurs Drab,
Og ofte vilst du sande bittert, seent, for seent,
At Kierlighedens fromme Gud er død, naar der
Du finder en Forræder, hvor du ventede dig
En trofast Beiler. - Ha, men stille! Hist jeg seer
Den skønne Heimdal, Broens Vogter, nærme sig.
Omkring hans Skulder hænger i et dunkelt Baand
Det gule Giallerhorn; og ved hans venstre Lænd
Jeg seer det Sværd som Hofud kaldes. Rask han gaaer.
211 Hans Læbe trækker med et venligt Smil sig ind
Og lader Mundens gyldne Tænder glimte frem.
Hvad driver dig, du vakre Gud, til denne Lund?

HEIMDAL.

At vogte Broen trolig er min Guddomspligt.
Dog overlader stundom jeg de Møer syv,
Som fødte mig til Verden, mit Forretningskald,
Naar Jomfru Rød og Jomfru Guul og Jomfru Blaa,
De tre fornemste, stadig underholde kun
Beständig Broens Lamper, har jeg ingen Frygt
For dem af mindre Vigtighed, som blande sig
Med hine. Plat umuligt var det mig idag
At overskue Jorden med mit Falkeblik,
Thi denne Kummer knuger selve Guders Bryst.

FRIGGA.

Ha du, som Valhal kalder sin aarvaagne Gud,
Du, som har mindre Søvn behov end selv en Fugl,
Der seer saa skarpt ved Nat som Dag, og fiernt som nær;
Som hører Græsset groe af Jorden, Uld paa Faar,
Siig ubesværget, er det Sandhed, hviden As!
Siig, saaest du Sorg og hørte Klynken, Jorden om?

HEIMDAL.

I haabløs Jamren vaander hele Jorden sig.

FRIGGA.

Ha, Fryd; det klarer atter op i Østens Kant.

HEIMDAL.

Den fryder dig, den store Qval, o grønne Frig?

212

FRIGGA.

Saa fryder ikke Morgensolen Jordens Land.

HEIMDAL.

Har Viisdom sig forblommet bag dit Guddomsord?

FRIGGA.

Tal! Tal! beskriv mig hver en Kummer, fryd mit Sind.

HEIMDAL.

Med Taushed maa jeg skildre dig den tause Nød.

FRIGGA.

Din Taushed klinger bedre mig end Bragis Sang.

HEIMDAL.

Hvordan forstaaer jeg, Guders Moder! dette Sprog.

FRIGGA.

Den dunkle Regn skal klække Haabets Blomster frem.

HEIMDAL.

Du haaber? Frigga haaber! Høie Dis! forkynd -

FRIGGA.

Det kommer dig til at forkynde, Heimdall! dig;
Fuldend den Glæde, du har opvakt i mit Bryst,
Men vogt dig for Letsindighed. Erindre dig!
Ved Letsind tabte Jorden Baldur; kun ved den
Fik Mørkets Fyrste Magt i Hænde. Derfor siig,
Er dette Bud, du bringer Frigga, virkelig
I Sandhed talt? Ha, eller blev det kastet kun
Uagtsomt hen, og tyder det, at rundtomkring,
213 Saavidt du overskuer Jordens Land, er Sorg,
Sorg mellem Ligegyldighed, skiøndt meest af Sorg.
Ha, svar!

HEIMDAL.

Din Adfærd, Frigga! blier en Gaade mig.
Mit Ord var sanddru! Alting sørger, hvor man seer.
Høit elsktes Baldur; alle Hierter græmmer sig.
Kun - ha, men det fortæner at bebudes ei.

FRIGGA.

Kun? Dækte du med Haabets grønne Foraarsløv
En skummel Dolk? Har Gift du gydt i Suttungs Miød?
Siig, skiulte du i Yduns Æble Dødsens Orm?
Kun? Ha, Letsindige! Vedst du, at et Kun
Kan dræbe Frigga?

HEIMDAL.

Dronning! jeg forstaaer dig ei.

HEIMDAL.

Hvo sørger ei?

HEIMDAL.

Dit Hierte hidser Sorgen op;

Det maler sorte Billeder. I Harm du troer
At burde vredes over Jordens Kulde; troer
At store Flokke, mange Mænd, med Rolighed
Fornummet Lokes Udaad har, og sørger ei.
Nei, Odins Hustru! hvo, som er at agtes værd
Henslæber som en dunkel Hatteskygge sig,
Og søger Eensomhed og Mørke, for i Ro
At give det beklemte Hierte Luft. Kun Een -

214

FRIGGA.

Forstum, du Ulyksalige! forstum og fly!

HEIMDAL.

Jeg tier, Guders Dronning! lyder taus dit Bud.

FRIGGA.

Nei tale skalst du; støde Dolken i mit Bryst.

HEIMDAL.

Hvorned har jeg forsyndet mig mod Frigga dig?

FRIGGA.

O Heimdal, tøv et Øieblik, en liden Stund!

HEIMDAL.

Til Vemod vender hurtigt sig din Vredes Harm?

FRIGGA.

O skaan din Dronning! skaan den høie Friggas Bryst.

HEIMDAL.

Ved Tale bedst jeg ende kan den falske Frygt.

FRIGGA.

Hvo sørger ei for Baldurs Død? hvo sørger ei?

HEIMDAL.

En *Eneste!* Det var som havde Skiebnen selv
Bestemt den Sorgeløse sat, for desto meer
Ved dette Modsæt Sorgens Kraft at tyde med
Et vældigt Træk. Saa falder undertiden Hagl
Midt under Somrens Luunhed ned i Lillien; saa
215 Fordunkles stundum Middagssolen. Hvor jeg saae,
Der havde Vemod over Mørkets Grulighed
Sit Perleklæde kastet; tusind Taarers Dug
Husvaled Heklas Nattebrand. Kun fiernt i Nord
Mit Øie standsed ved et egent Syn; thi bleg
Med puklet Ryg og Krykkestav, midt paa en Steen
Jeg fandt en Qvinde sidde; sortforbrændte Field,
Med gustne Fyrrestammer, hvælved skummelt sig
Og danned Hulen, hvor hun sad; ved Hulen stod
Et Kiær, hvor Vandet mosesurt bevægtes kun
Af Frøer og Tudser; men om Biergets golde Tind
Svang Flaggermusen ækkelt hen sin lodne Krop,
Og over Hulen ruged dybt en kulsort Sky,
Som skiulte Maanens brede Lys; een Straale kun
Faldt giennem Riften, ind i Hallen, hvor hun sad

Og spilled paa den Bleges Ansigt. Rølig sad
Hun der, og røkked; som hun røkked, nynnede hun
Med hæsen Stemme alt igien den samme Sang.

FRIGGA.

Siig hendes Sang. Thi vigtigt er mig hvert et Ord.

HEIMDAL.

Den var af usselt Nemme, hvis Erindring ei
Beholdt slig stakket Vise. Thi hun igientog
Den uophørlig; røkked alt imens paa Steen
Med Krop og Hoved viklet i et kulsort Slør.
Med gule Maanskin paa den blegtindfaldne Kind
Sad hun et Spøgels saare liig ved Midienat
Paa siunkne Bautasteene.

FRIGGA.

Heimdal, hendes Sang!

216

HEIMDAL.

Hun sang: Med tørre Taarer Tok begræder hardt
Den skønne Baldurs bratte Død og Balinfart.
Dog holde Hel ham stedse kun i Hallen fast.
Og saa gik, igientaget, det bestandig fort.
Men Frigga! - thi jeg seer du blegner, - siig, hvor kan
Slig gammel Qvinde virke paa din Guddomssiel?
Svar mig! Ha, svar! - Du vender dig? og riig og tung
Ad blege Kind nedstrømmer Taaren hyppig. Ha,
Gudinde! Siig, hvor flygted hen Valhallas Kraft?
Gudinde! Men hun hører ei. Ha, kan en Hex
Nedslaae dit Sind? Du som tilbedes af en heel
Livsalig Jord?

FRIGGA.

Du blinde Daare! ti og fly!
Dog at du ei fremdeles i din Sorgløshed,
Skal bryste dig af Styrke, medens Frigga selv
Fortvivlet river af de lange Hovedhaar
Saa viid: Mit Haab, og Himlens, stod til denne Graad.
Hvis hele Verden sørged, saa var Helas Ord,
Da skulde Baldur atter skue Lysets Kraft
Og Alting græd - og Friggas Hierte hæved sig.
Men Een har roligeregyldig hørt hans Død,
Og som den Grummes Taarer er nu Haabets Væld
For evig spærret. Nu, først *nu* er Baldur dræbt!
Du tier Heimdal? blegner, har du hørt mig? Svar.

HEIMDAL.

Hvorned, du evige Gudinde? Læbens Røst?
Ha, kun det allerskrækkeligste Vildheds Giald
217 I Hornets Indvold, hvorved Verdens Indvold brast,
Var Svar, som her sig skikked. Ha, men, Moder! end
End er ei Timen kommen. - Baldur! der var Haab!
Og Mulighed! Og Heimdal stod med kold Foragt,
Og skued - den Misgierning, som har bundet dig
Til Helas Hal med Evighedens Lænker fast.
Nu Straf og Død! Nu Straf og Qval! thi denne Hex
Er sendt fra Underverdnens Kæmper; det er klart.
Jeg flagrer op til Valaskialf, flux som en Ørn,
Og Snotra, som er viis og klygtig, pønse skal

Paa en uhørt og hidtil aldrig funden Qval.
Saa vil jeg græde, Baldur! naar min Taare meer
Ei hielpe kan dig, end den kolde Morgendug
Et Træ i Sommertørken, vil jeg græde dog;
Og dobbelt, med to hvalte Buer, skal min Bro
Da straale giennem faldne Graad, for Jordens Børn;
I klare Striber Farven lue; paa min Bro
Skal jeg da staae med Giallerhorn for Mund, og der
Urokkelig og brunstig vente Ragnamørk.

HERMOD

kommer.
Umag dig ei, Misgierningen er tugtet alt.

HEIMDAL.

Er Daaden rygtedes i Valhal, Hermod? Tal!

HERMOD.

Bekjendt og straffet haardelig paa Niddingen.

HEIMDAL.

Forkynd hvad sig tildraget har, du, Odins Svend!

218

HERMOD.

Den Hex, som sad bag sortforbrændte nøgne Field,
Hvor gustne Fyrrestammer svaied, hvor et Kiær
Af Tudser rørtes, hvor den lodne Flaggermuus
Sin skumle Kreds i Mørket slog; hvor Maanen faldt
Fra Skyens Rift i Hulen, paa den blege Kind -
Den Hex var Loke Laufeyson.

HEIMDAL.

Ha, onde Lok!
Saa har da paa din Ondskab nu du Kronen sat.

HERMOD.

Han angred ei sin egen Daad, den Ædles Drab.
Med tørre Taarer Baldurs Død han kold begræd.
Men da paa Hlidskialf Odin saae hans Niddingværk
(Thi hvor formaaer Forvandlingskunst at blinde vel
Den høie Hlidskialfs Gramur?) see da sendte flux
Han Aser ud at gribe fat Forræderen.
Da foer han til en Bolig fiernt, paa Filefield,
Hvorfra til alle Kanter ud han saae; men der
Ei heller sikker, trylled han sig om, blev Lax
Og skiulte sig paa Bunden af Franangurs Fos.
Da toge Guder Fiskergarn (han havde selv
Dem Kunsten lært) og kasted det i Flodens Dyb.
Thor holdt det paa den ene Side Stranden, paa
Den anden alle andre Guder. Men da sank
Til Bunds bag Grundens runde Steen, Forbryderen.
Men, tyngt med Bly, til Bunden atter Garnet sank,
Da smutted ei den falske Nidding længer bort.
Thi ud til Beltestedet vaded Thor og greb
Ham fat; og skiønt han smidig krummed sig og glead
Med slimet Sprætten mellem Gudens Fingre; holdt
219 Den Stærkes Haand dog sikkert ham om Stiertten fast.
Da blev han, uden Naade, hen i Hulen bragt,
Hvor skarpe Stene skummelt hvælvte, hvor kun Lyd

Af Slanger mellem Klippens fugtigkolde Kløft
Er hørt; hvor skumle Dunsters giftigsvangre Sky
Sig langsomt som en Morder sniger; hvor et Blik
Af Maanens hule Øie titter stundum kun
I Loftets Hul; hvor Øgler flætter ækkelt sig
Til Gulvets silkebløde Teppe, rundtomkring.
Tre flade Klipper reistes høit paa Kanten op,
Der blev han strakt. Hans Sønner, Waler, Narfe, stod
Og saae derpaa; da trylled moxen til en Ulv
Den bistre Odin Narfe; da med Ulvs Natur
Begavet nu han lugted Kiød, da søndersleed
Han graadig Walers, før sin egen Broders, Bug.
Med dennes Tarme, med den hede Indvold af
Sit eget Barn, til Fieldet bandtes Loke fast;
Den ene Klippe støder mod hans Skulderblad,
Den anden mod hans Lænder, tredie mod hans Fod.
Og Skade tog en giftig Snog, og fæsted den
Ret oven for hans Hoved; at den dryppe kan
Udi hans Øine sin Forgift; men Signi staaer,
Hans Viv, og græder, skiøndt han lidt fortiener det,
(Dog deler gierne Qvinden trofast Mandens Kaar)
Utrættet holder over ham sin gyldne Skaal
Hun trolig, at Forgiften Øiet ei skal naae.
Men er den fuld, da gaaer hun hen at slaae den ud,
Imedens drypper Giften mellem Jettens Bryn,
Og foraarsager ham en saadan Qval, at fælt
Ret som en Orm han krymper sig. Paa denne Viis
Han ryster Jorden i sin Krampe. Deraf kom
Den Skielven, som du nys fornemst, og ofte vilst
220 Fra Tid til Tid fornemme efter denne Dag,
Ledsaget af hans dumpe Brøl, fra hulen Grund.

HEIMDAL.

Seer du den høie Moder? Taus i ædel Sorg,
Som en Løvinde, der sit Foster mistet har,
Omvanker Lundens Baggrund hun med tunge Skridt,
Med Øiet stivt paa Jorden fæstet. Broder, kom!
Hvor findes Trøst for hendes Hiertesorg? lad bort
Os ind i Skoven vandre da; thi Hiertets Qval
Forskaffer ene Lindring sig i Eensomhed.
Heimdal og Hermod gaae.

FRIGGA

vaagner af sin Grublen, og træder lyttende frem.
Ha, hvad er dette? Har jeg hørt det, eller var
Det kun en Klang for Øret? Odin, Ygdrasil!
En Skare nærmer sig af Støvets Sønner hid
Til munter Dands, ved Pibers og ved Trommers Lyd.
Har Raseri bemestret sig da Jorden heel?
Den standser ved mit Alter, dandser Altret om,
Og synger Glædessange lydt? Ha, frække Flok!

CHORET.

See fra dit hellige
Fænsal, o Moder! vor
Lyst og vor Munterhed.
Høit dine Sønner sig
Fryde ved Haabet, som
Glæder dit Hierte nu.

FRIGGA.

Ha, Formastelse! hvad?
Støvets Orm! du vover at nærmes dig

221 Munter i Smil,
Munter i Gang,
Jordens forbittrede Dronning, mig?
Og du blegner ei for min Magt?
Og du zitrer ei, at min Haand
Skal dig knuse paa Stand?

CHORET.

Hellige Moder! et Ord
Drev, som en Luftning i Vaar
Blikkenes Sky.
Bleg, nedbøiet, ved Arnen jeg sad,
Askebestrøet,
Siunken i Qval,
Da kom hurtig, den vingede
Gud, Hermoder, og trøsted mig.

FRIGGA.

Hersker da Vanvid - ja
Vanvid, Vanvid hersker blandt Guderne.
Han fortrøsted dig, han?
Daarlige Flok!
Og hvordan, og hvormed?

CHORET.

At min Graad, at min venlige Taarestrøm
Skulde købe den fromme, den elskte
Gud af Graven.

FRIGGA.

Har du venlige Taarer grædt?
Nu saa græd, nu saa hyl
Bittre, salte Fortvivlelsens Taarer.

222

CHORET.

Hvad siger Frigga, min Moder?
Tal, jeg besværger dig, tal!

FRIGGA.

Større, stærkere Steen, end Dovres
Kampe-Klipper,
Væltet for Graven er;
Is, som i Grønlands Nat nu
Dækker evig hans Bryst.

CHORET.

Hvad siger Frigga, min Moder?
Tal, jeg besværger dig, tal!

FRIGGA.

Evig for dig
Baldur er tabt.

CHORET.

Vee, hvad forkynder du!

FRIGGA.

Evig er slukt
Fromhedens Ild;
Dæmring og sludfulde Storme
Ruger, og hvirvler nu trindt om min Jord.

CHORET.

O Vee!
Skrækfuld er ei, som dit Ord
Heklas Field,
Naar det brøler i Natten, og spyer,
223 Naar det rækker af fraadende Svælg
Tungen i Blod.
Nær ei knuser den gloende Steen
Som dit Ord.

FRIGGA.

Evig for dig
Baldur er tabt.

CHORET.

Vee, hvad forkynder du?

FRIGGA.

Gusten, grulig og guul
Ruger nu Hel, den spraglede Drage,
Evig, aarvaagen, skielende bister
Over sit Bytte.

CHORET.

Siunken i Grus er
Midgards Stad!

FRIGGA.

Arme! midt i min Qval
Ynkes jeg meest over dig.

CHORET.

Siunken i Grus
Er Midgards Stad.

FRIGGA.

Sønderriv dine Klæder, og hyl!

CHORET.

Jeg lyder dig, Dronning.

224

FRIGGA.

Askebestrø
Tindingens Guld.

CHORET.

Ja, thi min Baldur er dræbt.

FRIGGA.

Udriv, Olding, dit Skiæg
Saar, i din Qval,

Pige! din Barm.

CHORET.

Ja, thi min Baldur er død!

FRIGGA.

Tre Gange gientag Fortvivlelsens Skrig.

CHORET.

Vee! Vee! Vee!

FRIGGA.

Selv fortvivlet forlader
Frigga Fortvivlelsen;
Selv i haabløs Sorg, den
Haabløs Sørgende.
Haabløs. Ha! thi for evig
Baldur er tabt.

CHORET.

Siunken i Grus er
Midgards Stad!

HAKON JARL HIN RIGE ET SØRGESPIL

226
227

PERSONERNE:

- *Olaf Tryggvesøn*, Konge i Dublin.
- *Hakon Hlade-Jarl*, hin Rige kaldet, Norges Behersker.
- *Erling*, hans Søn.
- *Thorer Klake*, Kiøbmand.
- *Carlshoved*, Olafs Frænder,
- *Jostein*, Olafs Frænder
- *Einar Tambeskiælver*, en ung Bueskytte .
- *Bergthor*, Smed, Trøndernes Laugmand.
- *Gudrun*, hans Døttre
- *Astrid*, hans Døttre.
- *Orm*, deres Fæstemænd.
- *Thorvald*, deres Fæstemænd.
- *Thora*, Jarlens Kiæreste.
- *Tangbrandt*, Præst.
- *Anden*, en gammel enøiet Mand.
- *Grib*, Thorers Træl.
- *Karker*, Jarlens Trælle.
- *Stein*, Jarlens Trælle
- *Leif*, Jarlens Trælle.

- *Et Bud.*
- *Inger, Thoras Pige*
- *Hadding, hendes Svend*

Præster, Kæmper, Bønder, Trælle.

228

229

FØRSTE ACT.

HLADE.

En Plads med Træer, uden for HAKON JARLSGAARD, hvortil en Del af Bygningen vender ud med aabne Vinduer; KARKER og GRIB sidde under et Træ ved et Madfad og et Ølbæger. Man hører Larm og Lystighed inde i Høisalen.

KARKER.

Hør, hvor de støie! hvilken Lystighed!
Jeg hører Thorer Klakes Røst, din Herre,
Han taler om sin udenlandske Reise.

GRIB.

Det gjør han vel i, den er værd at høre,
Hvordan han snildt har tusket sine Varer
Rundt om paa hver en Kyst, i alle Stæder,
Og faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
Et listigt klygtigt Hoved er min Husbond,
Han burde levet under Harald Graafeld.

KARKER.

Hvorfor just under ham?

230

GRIB.

Det var en Konning
Som hialp paa Kiøbmændskab og Landets Opkomst.
En Konning, som til Nytte for sit Land
Aflagde Purpurkaaben med sit Guld,
Og svøbte sig i ydmygt Faareskind.

KARKER.

Og derfor har man kaldt ham Harald Graafeld?

GRIB.

Til evig Ære; ja naturligviis;
En Høker-Konning! al hans hele Flaade
Var Handelspramme; Septret var en Alen;
En herlig Helt!

KARKER.

Men tag dig vel i Agt,
At ei du roser ham just alt for meget;
Nu raader Jarlen, og han lider ei
At man for meget taler om de andre.

GRIB.

Tak for dit Raad, min snilde Ven!

KARKER.

Selv Tak.
Men hør! fortæl mig ogsaa noget nu,
Vi hører ingen Ting; her maa vi sidde,
Og kukkelure i vor Eensomhed.

GRIB.

Ha! hvo der kunde nu gaae ind, og sætte
Ved Bordet sig, og med ulænket Haand
Guldhornet gribe, blandt de andre Frimænd!

231

KARKER.

Bevares! hvilke høist forvovne Ord,
Tag dig kun vare! find dig i din Skiebne,
Vi er nu engang født i Trællestand.

GRIB.

Og dermed dysser du din Siel i Dvale?

KARKER.

Hvorfor ei det? Det som man ei kan ændre,
Det faaer at blive, som det er.

GRIB.

Ja vel.

KARKER.

Hvad mangler os? har vi ei bragt det vidt?
Dig lider Thorer Klake, Hakon mig.
Nu det forstaaer sig selv, jeg har det bedre
End Du; Din Husbond er en Kiøbmand kun,
Min derimod er meer, han er en Jarl
Og den fornemste Jarl i hele Landet;
Har hele sexten andre under sig,
Saa han er færdig ved at være Konge.
Nu? er min Skiebne ikke god? Tilforn
Jeg maatte kiøre Plougen, stange Møg,
Og sove mangan Nat i Svinestien;
Nu har jeg gode Klæder, herlig Mad,
Lidt at bestille, Vinterstuen luun,
Faaer sielden Prygl.

GRIB.

Du fødtes til din Stand.

232

KARKER.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
Han ledte længe, før han fandt en Svend
Som jeg. Han har sit eget Lune, seer Du,
Han siger, som er sandt, en Træl maa lyde,
Maa være tro, men uden Stolthed selv;
Maa være stærk og værge om sin Herre.

GRIB.

Kort alt, hvad man forlanger af en Hund.

KARKER.

Saasnart Jarl Hakon saae mig første Gang
Fandt han mig saadan, som jeg burde være;
Han saae min brede, lave Pande, saae
Paa mine korte, tykke Fingre, paa
Min platte Næse, paa mit satte Væsen,
Og alt var netop, som han ønskede det.
Nu er jeg daglig om ham; der er Faa,
Der veed saa god Beskeed, som jeg, om alting,
Hvad han forretter mellem Aar og Dag.

GRIB.

Tys! Stille! Tys! Nu tale de derinde
Igien om Olaf Tryggvesøn.

KARKER.

Hvad er
Det for en Olaf?

GRIB.

Ak! en herlig Helt,
Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
Til Kongen i Dublin, ja Konning selv.

233

KARKER.

En født og baaren Træl?

GRIB
sukker.

Født var han ei,
Han var en Kongesøn.

KARKER.

Ja paa det Lav!
Saa er det ingen Sag at blive Konge.

GRIB.

Som Olaf blev det, var det ingen let Sag,
Thi baaret under Moderhietet var
Ham Skiebnen allerede fiendtlig sindet.

KARKER.

De reiser sig. Staa op! der kommer Jarlen
Fra Daurebordet alt, med sine Mænd.
Hakon Jarl og hans Kæmper gaae over Skuepladsen.

GRIB.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
Han kneiser vældigt, som en knudret Eeg
Blandt alt det andet Smaakrat.

KARKER.

See nu gaaer han

Nok sin sædvanlige Spadseregang,
Nu maae jeg ind at rydde Bordene,
Og have Opsigt med de andre Trælle.
Vil du gaae med?

234

GRIB.

Nei, jeg vil blive her,
Her i den store Høisal, som er bygget
Saavel for mig som for den bedste Helt.

Gaaer ind imellem Træerne.

KARKER.

Stort skal det være! Snap du efter Luften,
Saa slikker jeg Tallerknerne, lad Thor saa
Bedømme hvem af os der var fornuftigst.

Gaaer.

En Offerlund med de tolv store Guders Billeder af udhugne Graastene; i Midten Odins. - Solen gaaer ned og kaster sine Straaler hen over dem. GUDRUN og ASTRID kommer ind i Lunden; den første med en Blomsterkrands.

ASTRID.

Gudrun! Gudrun! hvor fører du mig hen?
Hvad vove vi? De høie Guders Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde.

GUDRUN.

O! den som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det gjør du som jeg.

ASTRID.

Mit Hierte banker. Søster! seer du, seer du
De store Guder, hvor de staae alvorligt,
Og skue strængt og truende herved?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom.

235

GUDRUN.

Ei see de alle lige strængt herved.
Den høie Frigga smiler moderligt.
Og seer du hist den smekkre, skjønnne Freya?
Og ei blot moderlig, men elskovsfuld
Hun smiler hid til sine unge Døttre.

ASTRID.

Hun frydes ved din siældne Skiønhed, Gudrun,
Og veed, som hver en Norges Ungersvend,
At du est Lunde-Sol.

GUDRUN.

Min gode Astrid!
Gak du nu ikkun hiem foran, og lav
Vor Fader Nadveren tilrette smukt.
Han smedder paa Jarl Hakons Kongekrone,
Og naar han holder inde med sit Arbeid,
Da er han træt og hungrig, som den bedste.

Gak du foran, jeg følger dig, saasnart jeg
Har faaet færdig denne Blomsterkrands.

ASTRID.

Forgiæves Arbeid kun. Hvortil den Pynt?
Orm kommer, veed du jo, dog ei i Aften.
I Morgen er den vissen.

GUDRUN.

Gaa foran
Og lad mig ene.

ASTRID.

Nu, du est forelsket,
Forelskte søger Eensomhed. Naturligt!
O see hvor Solen hist gaaer deiligt ned
236 Og titter med sin gule, røde Lue
Ind i det sorte Krat. Saaledes titter
Den ene Lunde-Sol hen paa den anden.

Hun gaaer.

GUDRUN.

Nu er jeg ene. Store, hellige Guder!
Fortørnes ei, at en uskyldig Mø
Indtriner med en bange frygtsom Fod
I Eders hemmelige dunkle Lund.
O, søde Freya! min Gudinde! min!
Siig, tør jeg vove det? Her har jeg flettet
En Krands af dine hulde Blomster. Sødt,
Som lyse Alfer, stode de og leged
I Sommersolens Aftenrøde. Freya!
Tilgiv din Mø, at hun med bange Fied
Sig nærmer her din høie Billedstøtte,
Og at hun slynger let sin Blomsterkrands
Om dine hvide Lokker.
*Hun stiger op paa Foden af Billedstøtten, og sætter Krandsen om Freyas Hoved. I
det samme kommer Hakon Jarl og Thorer Klake. Gudrun bliver staaende frygtsom
og stille paa Billedstøtten.*

HAKON. THORER.

HAKON.

Her er vi ene. Her i denne Lund
Tør ingen træde uden Odins Præster
Og Hakon.

THORER.

Ædle Herre, Jarl! Din Tillid
Gjør Thorer stolt.

237

HAKON.

Du troede altsaa, Thorer!
At hvad der blev fortalt ved Daurebord
Om Olaf Tryggvesøn, at det var Nyt
I mine Øren?

THORER.

Efter din Forundring

Og din Opmærksomhed at dømmе, kort sagt,
Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
Saa var det Nyt.

HAKON.

Stol ikke paa mit Ansigt.
Mit Ansigt hører mig til, det maa lystre
Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
Imellem Sværmen. Her vi er allene;
Viid altsaa, at jeg kiendte Tryggvesøn
Før du i Dag opmærksom mig har giort.

THORER.

Det er heel rimeligt, at Heltens Rygte
Er ogsaa naaet til dine Øren, Herre!
Men, som mig synes, taer du denne Sag
Meer end almindelig høitidelig.

HAKON.

Ræk mig din Haand paa, at du est mig tro.

THORER.

Det vedst du, Herre! Al min hele Velfærd
Fik jeg fra dig. Du gavst mig Skibe. Dig
Jeg ene takke maa for al min Lykke.

238

HAKON.

Du est af mine Folk, min gode Thorer,
Dig har jeg længtes efter. Du est snild
Til at udføre, hvad du har i Sinde,
Og kommer en uventet voldsom Hindring,
Da est du kiek, og bruger Sværd og Øxe,
Saa godt, som nys du brugte din Forstand.
Saaledes bør det være.

THORER.

Odin gav os
Særskilte Kræfter; hver maa bruges; ei
Den ene maa forsømmes for den anden.

HAKON.

Hvad Mennesket er skabt til, føler han,
Og medfødt Drift udvikler medfødt Kraft,
Han sætter det igiennem, som han kan,
Og anden Grund behøver ei hans Daad.

THORER.

Du taler snildt, min vakkre Herre.

HAKON.

Jeg
Har altid følet Lyst til at beherske,
At styre Norges gamle Rige, var
Min høieste, min største Tanke.

THORER.

Herre!
Den var dig værdig, og hvad du har ønsket,
Det har du naaet.

239

HAKON.

Ei ganske, gode Ven!
Ei ganske. Meestendeels, men dog ei ganske.
Endnu dog kaldes jeg kun Hakon *Jarl*,
Til Jarlen er jeg født og baaren. Den
Behøved ei saa strængt at strides for.

THORER.

Det kommer an paa dig, naar selv du vil,
Saa nævne alle dig med Kongenavn.

HAKON.

Jeg haaber selv, at mine stolte Nordmænd
Vi føle, det er mere værdigt at
Beherskes af en Konning end en Jarl.
Paa første Thing, som nu jeg sammenstævner,
Jeg bære vil mit stolte Ønske frem.
Den gamle vakre Kæmpe Bergthor Smed,
Arbejder flittig paa min Kongekrone,
Naar den er færdig, bliver Thinget sat.

THORER.

Det gaae, hvordan det vil, du est dog Konge.

HAKON.

Dig rører ikkun Fordeel som en Kiøbmand,
Den ydre Glands maa heller ei foragtes,
Den har jeg kæmpet til med List og Magt.
En Møes Omfavnelse er ei saa salig
Som Kronens om den Kongelige Tinding.
Fast har jeg naaet mit Maal, men Dagen graaner,
Og Urten bugner under Aftenduggen,
Som Eivin Skaldaspilders Vise lyder.
240 Mit sorte Haar afbrydes hist og her
Med hvide Lokker. Ræk mig hid din Haand.
Thorer rækker den, Hakon klemmer, og siger derpaa underlig nedslaaet:
Før klemte jeg, saa Blodet flux sprang ud
Af Neglerødderne, som Most af Frugt.
Siig mig oprigtig, følte du mit Haandtryk?

THORER.

En Mand bør aldrig ømmes ved et Haandtag,
Om det er nok saa strængt.

HAKON.

Mit var ei strængt,
Det vil du bilde mig kun ind. Seer du
Min Pande, hvor den alt er giennempløiet
Af Rynker?

THORER.

Rynker pryder jo en Mand.

HAKON.

Men Norges Møer kan ikke lide dem.
Kort sagt, min Ven! jeg ældes, jeg blier gammel,
Det mærker jeg, og derfor vil jeg nyde
Min Aftenstund; min Sol skal synke ned
I rolig og i herlig Purpurrødme;
Og vee den Sky, som vil fordunkle den.

THORER.

Ret saa, min Drot! men hvor er den?

241

HAKON.

I *Vesten*.
Naturligviis! Der, hvor den ei skal være.

THORER.

Du mener Olaf i Dublin.

HAKON.

Han stammer
I lige Linie fra Harald hin
Haarfagre. Ven! Du kiender Norges Bønder,
Et herligt, trofast, tappert Kæmpefolk!
Men fuld af Overtro og Fordom dog.
Jeg vædder, at min hele Værd, min Magt
Forglemtes over Olafs Kongefødsel,
Ifald det blev bekiendt, at han var til.

THORER.

Det troer du kun.

HAKON.

Troer? troer kun? Thorer Klake,
Jeg kiender mine Folk, og skulde nu
Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
Bestige Thronen?

THORER.

Landsforræder, Herre?

HAKON.

Jeg stod med mine Mænd ved Dannevirke,
Og mine Mænd var Nordmænd, ned vi droge
At hielpe Harald Gormsøn. Olaf stod
Paa Fiendens Side, hialp den christne Otto
242 At brænde Nordens Fæstning. Landsforræder?
Det undres dig? Og er da den ei saa
Som bliver sine Fædre-Guder troløs?

THORER.

Ei troløs. Tryggvesøn har aldrig troet
Paa Nordens Guder.

HAKON.

Og en Gudsbespotter!
Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

THORER.

Hvo tænker slig en Tanke?

HAKON.

Jeg, min Ven!
Og Olaf maaskee med, den hele Haralds Æt,
Naar han undtages, reent var røddet ud.
Min Jarle-Æt er gammel, stor, som den;
Fra Arilds Tid har Hlade-Jarlen været
Den Mægtigste næst Kongen; Kronen nærmest.
Nu er der ingen meer, en Sværmer kun,
Som har fornægtet nordisk Tro og Sæd,
En frikiøbt Træl; født i en Skov paa Reisen,
Da Faderen var død; midt i en Udørk.
Hvor saare let at vorde Kongesøn
Paa saadan Viis. Ved alle Valhals Guder
Han skal ei hindre mig. I høie Aser!
Han skal ei fræk bestorme Eders Magt.
Du vise Odin! stærke Auka-Thor
Og Freya!
*Han gaaer hen i Baggrunden mod hendes Billedstøtte, og bliver i det samme
Gudrun vaer.*
Ha, hvad ser jeg! hvad er dette?

243

GUDRUN.

Ak ædle Herre Jarl! Tilgiv mig! Ak!
Jeg plat forgaaer af Blussel og af Skræk,
Jeg veed det er forbudent sig at nærme
Til Nordens Guders dunkle Helligdom.
Tilgiv mig, ædle Herre!

HAKON

forundret.
Vakre Mø!
Hvad gjør du her i Lunden? Komst du hid
At lytte til min Tale? Jeg forfærdes!
En Speider du?

GUDRUN.

Ved Freya, ved min Uskyld,
Jeg har ei hørt et Ord, jeg alt forlængst
Var sprunget ned, men Frygten for at falde,
At røbe mig!

HAKON.

Hvad vilde du da her?

GUDRUN.

Ak, Nøden tvinger til at sige alt:
Jeg er din Smeds, din gamle Bergthors Datter,
Orms Fæstemø fra Lyrgia, Herre! derfor
Jeg bundet har en Blomsterkrands til Freya,
Og voved mig i Lunden. Ak! tilgiv!
Jeg vilde smykke din Gudindes Isse.

HAKON.

Ha, lykkelige, skønne Sammenkomst,
244 Du est den fagreste blandt Møer i Lunde,
Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde-Sol?

GUDRUN.

Ak Herre!
Lad mig nu stige ned, jeg lover helligt,
At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

HAKON

til Thorer.
Ved Freya i Folkvangur! hun er skøn!
Kom, vakre Glut, kom, lad mig hielpe dig!

Han løfter hende paa sine Arme og bærer hende saaledes frem paa Skuepladsen.

Let som en Fiær, og dog et frodigt Blomster,
En svulmende, en sluttet Lillieknop.
Siig mig mit Godt! hvad synes dig vel om
Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmpearms?

GUDRUN.

For alting, ædle Herre! sæt mig ned,
Vanær ei dine Guders Helligdom.

HAKON

sætter hende ned med et forvirret Sideblik til Guderne.

Vanær? Min skønne Pige! siig, hvordan
Kan dine søde Læber tale saa
Barnagtigt? hvilke trinde hvide Hænder.

Han kysser dem.

GUDRUN.

Ved alt hvad helligt er, lad mig nu gaae.

245

HAKON

slynger sine Arme om hendes Liv.
Og dig har gamle Bergthor listig giemt,
Og naar jeg vilde see dig var du borte,
Var i Besøg - Thor veed det - Hos din Moster
I GuldbRANDSDalen.

GUDRUN.

Hvad var der at see
Paa mig, en stakkels Bondes Fæstemø?
Ak, han er nidkiær, Herre, hvis han kom,
O slip mig.

HAKON.

Hvis han kom? o hvilken Rædsel!
Jeg skulde bede selv mig flux til Giest
Ved Eders Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Morgengaven.

GUDRUN.

Lad mig gaae.

HAKON.

Du slipper ikke ud af Freyas Lund,
Før du har givet mig et Kys.

GUDRUN.

O Himmel!

HAKON.

O Himmel? Hvad? Hvordan? Den stolte Hakon,
Snart Norges Konning, nægter du et Kys,
Og skal han længe trygle?

246

GUDRUN.

Jeg forgaaer.
Han aftvinger hende et Kys. Hun flyer.

HAKON.

Du flygter, Hind? Den gamle Biørn formaaer
Ei længer rask at gribe dig i Flugten.
Men bie! Men bie!

THORER.

Jarl Hakon!

HAKON.

Hvilken Skiønhed!
Saaest du de lange gule Haar, hvor de
Var slynget rundt i store Flætninger,
Med røde Baand? Saaest du de runde Arme,
De blaa, de elskovsfulde Himmeløine?
Den hvide, fulde Barm, som trued med
At sprænge Sølvrelænen?

THORER.

Kiære Herre!

HAKON.

O, hvad er *Berglioths* Skiønhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skiønhed, imod denne?

THORER.

Ved Odin, hun er smuk. Men ædle Herre,
Glem ei, hvorfor vi kom, erindre dig,
Du havde Ting af større Vigtighed
Her at betroe din Tiener.

247

HAKON.

Vigtighed?
Fastfrosne Istap! Ulmer ingen Glød
Af Elskovs Lue længer i dit Hierte?
Ha, føl da mit! det slaaer med Ungdoms Slag,
Og hvorfor skulde jeg da ønske mig
At være Herre til et frugtbart Land,
Hvis ei det var min Attraa som min Ret,
At plukke Blomsten, hvor den voxte frem?

THORER.

Men Olaf, kiære Herre!

HAKON.

Det er sandt.
Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
Hun svoer, hun havde intet hørt. Jeg troer det;
Hun er uskyldig, svoer det ved sin Uskyld.
Der kommer *Jostein* og *Carlshoved*; dem
Har jeg kun ventet.
Gaaer dem i Møde.
Nu velkommen hid!
Her har jeg tre af mine bedste Venner,
Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
Paa engang.

CARLSHOVED.

Ædle Jarl, vor største Stolthed
Er, at du har os kiær.

HAKON.

I vide begge
Hvad der har længe lagt mig svart paa Hiertet,
Og hvi jeg kaldte Eder hid i Eenrum.
248 Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet
For flux at rette ud mit Anslag, veed
Det kun saa halvskiæls. Nu saa hør mig da:
Mit Liv er svundet hen i Kamp og Uro,
Og mange Stene, meget vildtsomt Krat
Først maatte giennembydes, luges, røddes,
Før denne Gran var mægtig frem at skyde
Med Kraften, som Alfader skienkte den.
I ere mine Venner, Eder kan
Jeg uden Tvivl betroe mit Hiertes Hensigt.
Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord;
Jeg stridt mig har til Norges første Mand;
Kun mine Fiender kan miskiende mig!
Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
Fordærved Landet; uden Kraft og Styrke
Var ingen mægtig til at hævde sig
Den Ret, som var ham medfødt; som en Leeg
Af Troldmænd boltred de sig blandt hverandre,
Og sank for vexelsidig Morderhaand.
Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
Tilstaaer det, jeg lod Listen veie op
Mod det, som Skiebnen skienkte ham af Lykke.
Med Dannerkongens Broder, siger man,
At jeg har handlet slemt. Og hvordan det?
Den feige Kiøbmand, kied af Guld, fik Lyst
Til nu at faae en Part i Riget med
Fra Broderen, betroede sig til mig!
Jeg sveeg hans nedrige Fortrolighed,
Fik Harald Graafeld lokket did; (og alt
Ved Haab om Vinding kun) han, som Guldharald,
Fortiente ei at bære Kongekrone.
Ved Limfiord faldt de begge; Halse blev
Den fælles Grav for sløv Begiærlighed,
249 Og Harald Blaataand havde nu sit Rige
Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
At jeg har undsaagt ham, da siden han
Forlangte Hyldest, Skat og Lydighed,
Det kan vist ingen Norges Mand fortryde.
Mit hele Liv, især mit sidste Værk
Ved Hiøringsvaag, da Jomsborgs Vælde sank,
Da *Bue* styrtet sig fortvivlet ud
Med Armestumperne i Pengeskrinet,
Har viist, at jeg besidder Kraft som Snildhed;

Nu daler Solen, kun en liden Stund
Er end tilbage af min Aftenrøde,
Og den skal ei fordunkles. Tryggvesøn
Er kun tilbage af den gamle Stamme.
Han sidder roligt, siger du, i Bretland?
Hvad siger du, forsigtigsnilde Thorer,
Naar jeg fortæller dig, at han er her?

THORER.

Her?

CARLSHOVED.

Her i Norge?

JOSTEIN.

Olaf, er det muligt?

HAKON.

Jeg maatte lee, da du ved Daurebord
Fortalte, Thorer! med en klygtig Mine,
Som vidned Vigtighed og Nyhed, om
Din Kongelige Ven hist i Dublin,
Den fromme Olaf, som om ei alt længe
250 Jeg havde havt et vaagent Øie med ham,
Da taug jeg. Nu er Tiden til at tale,
Saa viid: I Morges bragtes mig et Budskab
Fra een af Snekkerne, som Dag og Nat
Bevogter Kysten: Olaf drager med
En Flaade til Kong Valdemar i Rusland,
Men har paa Veien lagt sig ind ved *Moster*
For at besøge, som han kalder det,
Sit Fødeland.

THORER.

Kong Olaf! Er det muligt?

HAKON.

Om nu han virkelig paa sværmersk Viis
Er standset midt paa Veien, for at fylde
Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
Veed ikke jeg, og vil ei vide det.
Men dette vil jeg vide, som du indseer,
Om under det uskyldige Besøg
Ei andet stikker. Jeg har Øie med ham.
Du est hans Giesteven. Hvor høist naturligt
At du besøger ham, naar du faaer høre
Hans Ankomst. Vinden er fortræfflig, Thorer,
I Morgen est du der, naar Dagen gryer.
Vil du da nu bevise mig det Venskab
At seile ned til ham? Og medens du
Fortæller ham som Ven, hvad helst du vil,
Saa holder du de andre Rygter borte.

THORER.

Hvad er din Hensigt, Herre?

251

HAKON.

Som jeg siger,
At vide Olafs Hensigt; overalt

At komme ham til Livs. Du est en snild,
En vittig Mand, vant til at omgaas Folk,
Hvor let for dig at faae ham til at dvæle,
Til selv jeg kommer did med mine Skibe,
Han har jo og en Flaade; Kraft mod Kraft,
Det er paa gammel nordisk Viis. Mod dette
Kan intet siges, mener jeg.

CARLSHOVED.

Slet intet.

THORER.

Og hvormed skal jeg da forsinke ham?

HAKON.

Slaa paa de Strænge, som han bedst kan lide,
Syng ham den Vise, som han gider høre.
Fortæl - hvordan, det vedst du bedst min Thorer,
At Landet langt fra er tilfreds med Hakon,
At hist og her der mumles høit; at Bonden
Paa flere Steder venter kun et Vink
Og en Hærfører - Faa ham op i Land
Der møder jeg ham helst, jeg bliver gammel.
Og kan ei taale Søen. Blier han ei,
Men reiser, som han først var sindet, reiser,
Uagtet Kronen vinker huldt fra Landet;
Saa er han brav, saa har jeg gjort ham Uret,
Saa seiler han sin Kaas, og jeg er rolig.

THORER.

Du taler viseligt, min Jarl! Jeg følger
Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

252

HAKON.

For intet skal du ikke have tient mig,
Min gode Ven!

THORER.

Det veed jeg vel, min Herre,
Jarl Hakon lønner altid kongeligt.
Dog veedst du al min Troskab.

HAKON

ryster hans Haand.
Vakre Thorer!

CARLSHOVED.

Kom Olaf, som kan være, for at hæрге
Paa Kysterne, saa lider strax han Afbræk,
Og kom han for at speide Landet ud,
Saa falder han kun i sin egen Snare.

HAKON.

Og vil I følge med som Olaf Frænder,
For at stadfæste Thorers Ord?

JOSTEIN.

Han er
Vor Frænde, men du est vor Herre, Hakon!
Vor Ven; og hele vort Bedrag gaaer ud paa
At prøve Olafs Uskyld.

THORER.

Rigtig, Jostein.

HAKON
drager sit Sværd.

Saa sværger da paa denne blanke Glavind
253 I Odins, i de store Guders Lund,
At I vil trolig rette ud mit Bud.

DE TRENDE KÆMPER.

Det sværger vi ved Odin, Thor og Freyr!
Odins Billedstøtte styrter ned i Baggrunden.

JOSTEIN.

Ha, hvad var det?

CARLSHOVED.

As Odins Billed faldt!

THORER.

Reent styrtet ned i Gruus.

HAKON.

fatter sig og gaaer hen til Stedet.
Den skiøre Graasteen
Har længe havt en dyb, en aaben Revne,
Kom, seer I, det er mørkt; men seer I, Bruddet
Er gammelt, kun en liden Stump holdt fast,
Som kunde brydes ved den mindste Vind.
Nu ikke meer for denne Gang; i Aften
Ved Bordet kan vi tales bedre ved.
Gaaer nu, enhver til sit, og lad mig ene,
Før Farten samles vi ved Nadveren.
Thorer, Carlshoved og Jostein gaae.

HAKON

ene.
Ha, det er ikke gammelt, det er nyt.
Hellige Odin! hvorfor faldt dit Billed,
254 Var det af Mishag? Var det mig et Varsel?
Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
Staaer Freya smilende. Betyder det,
At Sydens kiælne Elskov skal betvinge
Nordboens Kraft? Odin, forlad os ei!
Hielp mig at rydde snart din Fiende ud,
Som hader og som spotter kun din Magt,
Der den formasteligste Jothun liig,
Vil styrte dig fra Hlidskialf, fra dit høie
Ældgamle Sæde! Odin, vredes ei!
Han knæler.
Jeg lover dig et stort, et herligt Offer!
Ni og Halvfemsindstyre sorte Qvæg,
Og mine Fiender skal jeg slagte dig
I Medelhuus, ifald du skaffer mig
Den gyldne, skiønne, dyrekiøbte Krone.

Hlautbollerne skal ryge til din Priis,
Med Blod-neddypte Teigner skal dit Huus
Betryges. Stolperne skal males røde
Med lunkent Blod. Jeg selv vil støde Sværdet
I Olafs Bryst. Af Dovres faste Marmor
Skal atter reise sig dit Billed frem,
Og trodse Evigheden.
Han reiser sig.
Mørket falder
Hen over Jorden med sit sorte Slør.
Han staaer nogle Øieblikke i stille Betragtning, derpaa siger han:
Jeg vil besøge Bergthor og min Krone.
Gaaer.

255

BERGTHORS SMEDDE.

BERGTHOR kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand; *GRIB* med et Lys.

BERGTHOR.

Sæt Lyset der, og bring saa hid min Ambolt,
Skiøndt Dagen længes er det mørkt i Aften,
Og noget maa der endnu gøres færdigt.

GRIB.

Hvad I forstaaer at bruge Eders Hænder?

BERGTHOR.

Ifald det er dig kiært, som selv du siger,
Saa kan du gjerne komme hid om Dagen,
Og træde Blæsebælgen, hielp mig,
Saalænge som din Husbond er paa Hlade.

GRIB.

Jeg har ei andet Arbeid, kiere Herre,
Og Tiden falder tit mig grusomt lang.
At leve med de andre Trælle, er mig
Kun liden Fryd, hvad anden Omgang er der
For mig? Thor signe Jer i Thrudvang, Herre,
At I foragter ei en stakkels Træl.
Skal jeg nu træde Bælgen?

BERGTHOR.

Nei vist ikke.
Slip Bælgen, Dreng! lad staae, tag mig en Fiil.

GRIB.

Hvor det gaaer flink fra Haanden?

256

BERGTHOR.

Flink fra Haanden?
Forstaaer du dig paa det? Du skulde seet
Den Gang jeg smedded i min Ungdoms Tid
Qværbider til Kong Hakon Athelstein;
Det gik! det var et Sværd, som kunde bide
I Stene, som i Kiød, men denne Krone
Blier langsomt færdig - Altid tidlig nok.

GRIB.

Den er jo næsten færdig, Herre!

BERGTHOR.

Færdig?
Nu snakker min Gaas. Disse Ædelstene
Skal sættes ind først.
Gudrun kommer.
Hvad! min Datter Gudrun?
Hvi kommer du saa hidseblæsende?

GUDRUN.

Ak kiere Fader! Hakon Jarl har seet mig.

BERGTHOR.

Hvor da?

GUDRUN.

I Lunden.

BERGTHOR.

Har jeg ikke sagt,
At jeg vil intet vide af den Renden
I Lunden, efter Urter, efter Blomster.
De milde Guder være takket, at
257 Du nu blier gift, saa er jeg dog befriet
Fra den Besværlighed at passe paa dig.
Hamrer paa Kronen.
Hør Dreng! det kan du troe, jeg smedder heller
Ti Kroner, end jeg vogter tvende Døttre.
Det Malm er skrøbeligt at handle med.

GUDRUN.

Ak kiere Fader, jeg er bange for,
Han kommer efter mig, hvad vil min Orm
Da sige?

BERGTHOR.

Efter dig? min gode Jarl!
Der bliver intet af; jeg kiender dig.
Kom Pige! ned med dig i Kielderen.

GUDRUN.

Ak, skal jeg atter sluttes inde der?

BERGTHOR.

Maaskee du heller vilde sluttes inde
I Hakons Arme?

GUDRUN.

Himmel! Kiere Fader!

BERGTHOR.

Jeg kiender ham, der er jo ingen Mand,
Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,
Sin Datter, Syster, Moder, Bedstemoder!
Ned med dig, siger jeg, i Kielderen!
Jeg er ei rolig, før jeg har dig vel
Der under Laas og Lukke. Vil du gaae?

Hvor er din Syster?

258

GUDRUN.

Astrid dækker Bordet.

BERGTHOR.

Det kan jeg selv; men holde paa jer Ære,
Det kan knap Laas og Jern mod Hakon Jarl.
Afsted! Afsted! I Morgen sender jeg
Jer bort; dig til din Orm, til Thorvald hende.
Saa maa de tage Skade selv for Hiemgiæld,
Ifald I komme noget til fra den Tid.

De gaae.

GRIB

betragter med stille Forundring Kronen, som ligger paa Ambolten.
Saaledes seer en Krone ud. Saaledes
Blier Kroner gjort. Og naar den nu er færdig,
Saa sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved.
Saa sværger Folket, og saa er han Konge.
Det er dog ret besynderligt.
Tager den i sin Haand.
Hvor den
Er rød; den er af nyt, af drevet Guld,
Og tung! hvor mange Pund mon troe den veier.
Mon jeg kan passe den?
Sætter den paa sit Hoved.
Den er for stor,
Dog kan jeg bære den, naar ned jeg laer den
I Nakken glide. Saa, nu gaaer det an -
En Krone er dog ei saa let at bære,
Som jeg har tænkt; den bøier fast min Nakke.
Gaaer op og ned af Gulvet.
Nu er jeg Konge.
Tager Filen.
259 Dette er mit Septer.
Sætter sig paa Ambolten.
Og dette er min Kongelige Throne.
Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

HAKON JARLer uformærkt kommen ind under dette Optrin, han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom Gribes Adfærd.

GRIB.

Det lover jeg Jer, mine stolte Normænd,
At jeg vil være Jer en naadig Konning,
Ifald I kaarer mig til Eders Drot,
Men hvis I med Opsætsighed og Vold
Modstaaer, hvad jeg med Billighed forlanger,
Da faaer I Last og Skam -
Blier Hakon vaer og forstummer af Skræk.

HAKON

rolig.
Det gaaer jo herligt.

GRIB.

Ak strænge Herre! harmes ei.

HAKON.

Du skielver
Paa Thronen, Dreng! det bør en Konning aldrig;
Om det saa stormer om ham rundtomkring,
Og truer ham med Død og Undergang,
Saa maa han sidde rolig med sit Spir.
Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blik -
Saa lægger Stormen sig igien, og Himlen
Er blaa, og Solen skinner paa hans Guld.

260

GRIB.

Ak, I har Ret. Jeg føler alt for vel,
At jeg er ikke skabt til denne Ære.

BERGTHOR

kommer ind med et stort Nøgleknippe, som han putter i Lommen, da han seer Hakon.

HAKON.

God Aften, Gubbe!

BERGTHOR.

Hil dig hid, min Jarl!
Bliver Grib vaer, som sidder frygtsom, og tør ikke røre sig.
Hielp Vaulund! hvad betyder dette, her?

HAKON.

Han leger Konge.

BERGTHOR

halv afsides.
Det bliver Brug i Landet.
Af med den! est du gal?

HAKON.

Jeg kom for tidlig,
Fik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinge.
Er det din Svend?

BERGTHOR.

Det er min Smeddedreng,
Og Thorer Klakes Træl.

261

HAKON.

Og til en Træl
Betroer du Hakons Krone?

BERGTHOR.

Jeg fik Forfald,
Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid
Og lukke begge mine Døttre ned
I Kielderen. Imidlertid har Knægten
Sig understaet -

HAKON.

Kiære! dine Døttre!

BERGTHOR.

Ja, Herre! I har nylig seet den Ene,
Nu er hun bange, og det er jeg selv,
At I faaer tiere Lyst at see det Syn,
Nu er hun under Laas og Luk! I Morgen
Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,
Og holder Bryllupet, saasnart han kommer,
Saa maa han selv tae vare paa sit Gods.

HAKON.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?
Vedst du, at du fornærmer mig?

BERGTHOR.

Ti stille!
Det er jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;
Lad os ei røre meer ved denne Streng.
Vil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet
En gammel Jernring, som blev gravet op
262 I Offerhuset, midt i Medelhuus.
Den gik i Arv fra Søn til Søn. Min Farfar
Har derpaa smeddet Halfdan Svartes Krone.
Skiøndt denne Ring er rusten, er den kostbar,
Thi den er Kronens gamle Maal. Prøv nu!

HAKON

tager Kronen paa, den falder ham ned over Øinene.

BERGTHOR.

Den er for stor! Naar I den sætter paa
Saa sortner det for Eders Øine.

HAKON

vred.
Skaldepande!
Gav jeg dig ei mit Maal? hvor har du det?

BERGTHOR.

Thor veed det! det er kommen bort. Jeg tænkte,
Du skulde været Halfdans Krone voxen.

HAKON.

Ha, Bergthor! Bergthor! Du est gammel, du
Est snild og kunsterfaren, ærlig, diærv;
Jeg skaaner dig; men misbrug ei min Godhed.
Jeg gier dig endnu tvende Dage. Vee dig,
Hvis Kronen passer da ei Hakons Hoved.

Gaaer.

BERGTHOR

seer efter ham stolt og rørt.
Hvad vil du giøre mig? Mit Haar er hvidt,
Tre, fire Timer har jeg end tilbage,
263 Dem vil du røve mig? Og mener at
Jeg derfor skulde skiælve for din Vrede?
Nei! før skal Bergthor falde i sit Sværd
Før han skal smedde Kronen atter om.
Den bæere Kronen, som er Kronen voxen.

Gaaer.

264

ANDEN ACT.

ØEN MOSTER.

SKOV OG FIELDE. I BAGGRUNDEN HAVET.

OLAF, TANGBRAND og Følge kommer fra Stranden med THORER KLAKE, JOSTEIN og CARLSHOVED.

OLAF.

Nu Thorer! Nu det kalder jeg et Venskabs,
Et Landsmandstykke. Seiler hid om Natten
For end at træffe mig. Du havde Ret,
Jeg havde været borte, var du kommen
Een Time mere sildig; thi det braser
Med gunstig Vind fra Land; den vendte sig
Ved Midnat. Men hvor fikst du vide, Thorer,
At jeg var her?

THORER.

Tilfældigviis, min Herre!
Fortaltes det i Gaar mig af en Skipper
Ved Jarlens Bord. Du vinder alles Hierter
Ved Giestfrihed og Mildhed, Konning Olaf!
Jeg mindtes mig dit Venskab i Dublin,
265 Den Gang mit Skib var bleven læk i Stormen;
Natten var skøn og klar, og Vinden god,
Jeg var uværdig til din Godhed, Herre!
Hvis ei jeg havde ilet hid at hilse
Dig paa vor norske Grund. Da Vinden vendtes,
Da var det ei vor Krydsning, som fortrød mig,
Men Tanken, at maaskee den samme Vind,
Som hindred os, drev dig igien fra Kysten.

OLAF.

Jarl Hakon har dog intet derimod,
At jeg besøgte kort mit Fødeland?
Mit eget Skib kun ligger her i Fiorden,
De andre krydse midlertid paa Dybet,
Jeg forudsaa en, skønt ugrundet Frygt,
Og vilde undgaae hver en mulig Tvivl,
Men hvem er disse Mænd?

THORER.

Du favner, Herre!
Din egen Slægt, Carlshoved hedder denne,
Og Jostein hin; de ere dine Fættre
Paa Moders Side, og gik gierne med
At hilse deres ubekiendte Frænde.

OLAF.

Min Slægt? O dobbelt da kiær og velkommen.

JOSTEIN.

Vær hilset Ola!

OLAF.

Ola! Jeg kan høre,
Du est en ægte Døl, du taler L'et
266 Saa fyldigt ud. Ak jeg formaaer det ei,
Jeg var en lille Glut, da med min Moder
Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
Saa regner I jer da i Slægt med Astrid?

CARLSHOVED.

Din Moder Astrid var vor Faster, Herre,
Vor Fader hendes ældste Broder, Halfdan.

JOSTEIN.

Saa er det Herre!

OLAF.

Altsaa Sødskindbørn.
I ligne Astrid. Ak det kan jeg see,
Skiøndt tidligt alt jeg mistede min Moder,
Du Jostein har, som hun, et Hul i Kinden,
Carlshoved du har hendes vakre Lokker.

CARLSHOVED.

Det glæder os, at du kan finde Liighed.

OLAF.

Nu siger mig da, mine gode Venner!
Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland
Til Rusland; Waldemar, min Fosterfader,
Er død, og Landet i Urolighed.
Ivan, hans Søn, min Ven, er christensindet,
Jeg iler ham til Hielp med Herreskiold,
Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster,
Jeg drog forbi - Jeg tænkte ei paa Norge,
Men da jeg fiærnt blev Klippens Graner vaer,
267 Da svulmede mit Bryst; da blev jeg heel
Forunderlig tilmode; og det var mig
Som om jeg pludselig igjen erindred
En længst forglemt og sælsom Kæmpevise
Fra mine Barndoms Dage. Taarer brændte
Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
Som skulde føre længer bort, og Vimplen
Udspændte som en Fugl sin røde Vinge,
Ret som den vilde rive sig fra Masten,
Og flagre hen i Land. Da blev det mig
Umulighed, at ile det forbi.
Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
Sin Moder Ryggen kold, naar kierligt hun
Udstrakte mod ham sine hulde Arme.
For at forhindre Mistvivi lanted jeg
Paa Yderkanten her af denne Ø,
Hvor ingen boe, hvor nogle Hyrdehytter
Kun titter ensomt iblandt Fieldene.
Men noget vilde jeg dog gjerne vide
Om gamle Norrig, før jeg reiser længer.
Hvo veed, om mine Øine atter skuer
Det kiære Fædreland. Thi siig mig Thorer!
Hvor staaer det, godt og vel?

THORER.

Jo Herre, Norrig
Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper,
Det er en dygtig Grund, som rokker ei
Saa let.

OLAF.

Det troer jeg nok! Det troer jeg nok!
Om det saa er den skiæggehvide Odin,
268 Saa kan han med sin hele Virksomhed
Ei bringe Eders Bierge til at knage,
Skiøndt han har prøvet det i mange Aar.

THORER.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast
Og frodig blander Birken sig med Granen
Mens Solen bryder sine varme Straaler
Paa Klipperne, og modner Dalens Korn;
Og frugtesløst endnu som hidindtil
Slaaer Bølgerne mod Landets Marmorfod.
Dog, Herre! medens al Naturen blomstrer
I fredelig og stille Rolighed
Saa æder sig en stærk og voldsom Gift
Dog daglig meer igiennem Landets Indvold.

OLAF.

Hvad mener du? Jarl Hakon sidder jo
Heel rolig paa sin Stol i Trondelagen.

THORER.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
Men endelig har Norges Bønder fundet
Det usselt at beherskes af en Jarl.

OLAF.

Hvi giver de ham ei da Kongenavn?

THORER.

Og derom spørger Halfdan Svartes Æt?

OLAF.

Hvad ændse Norges Bønder Halfdan Svarte?

269

THORER.

Meer end du troer. De brave Norges Mænd
Har altid havt en indgroet Kiærlighed
Til den retmæssige, den sande Konge.

OLAF.

Dog styrer Hlade-Jarlen Riget alt
I atten Aar.

THORER.

Hvordan med List og Magt
Han kommen er til slig Besiddelse,
Det veed I selv, saa godt som een af os.

Hvo nægter Hakon Jarl vel Tapperhed?
Hvo nægter ham Forstand og siælden Kløgt?
I veed, hvorledes alle Sager stod;
Hvorledes Gunhilds Sønner hærjed om,
Og spildte, ved at vise idel Svaghed,
Den sidste Rest af Landets Ærefrygt.
Jarl Hakon overvandt dem kiækt i Strid,
Dertil det Venkab kom, som han forstod
At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
Naar man vil vinde noget, maa man vide
Hvorledes alting staaer, det vidste Hakon,
Og uformærkt, ret som en snedig Kiøbmand,
Der veed at vende alting til sin Fordeel,
Kom Landet meer og meer nu i hans Hænder.
Kied af at stride, ønskede Bonden Ro,
Og derfor sad han rolig i sit Sæde.
Hvad fuldeligt befæsted ham deri,
Var Jomsborgs Tog, da han til Norges Ære
Nedslog den overgivne Ungdoms Vælde,
Som Jorden havde rundt om fyldt med Skræk.

270

OLAF.

Og nu i Glandsen af sin Herlighed
Foragtes han?

THORER.

Hvor høist naturligt, Herre!
Tilforn var Hakon klog, han vidste Klogskab,
Var ene det, som sammenholdt hans Magt,
Nu blev hans Navn beundret overalt;
Jarl Hakon, hed det nu, det er en Helt!
Han Jomsborg fældet har ved Hiøringsvaag,
Hvad modstaaer ham? Hvad rokker nu hans Magt?
Ved denne Ros, ved slig Berømmelse
Fast hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
Forglemte han, at Bondens Kiærlighed
Er Thronens allerførste Hovedpille.
Han trodsed med sin Magt: og mente, nu
Behøvedes ei meer Forsigtighed.
Hver Higen i sit Hierte gav han Tøilen,
Og hver en Lidenskab fik frit sit Spil;
Da var han ikke længer fredegod,
Men stolt og herskesyg, da æred han
Ei længer hver Mands Eiendom, men gjorde
Beständig Indgreb udi Bondens Ret,
Hans Gods, hans Odelskab, ja endnu værre
Hans Viv, hans Døttre tog han til sin Gaard
Og lod dem gaae, et Offer for sin Lyst.
Hvad skal jeg sige mere? uformærkt
Begyndte Oprørsluen rundt at ulme,
Han frygted ikke for en fremmed Fiende
Og mærkte ei, at Fienden var i Landet,
At Kræften havde gnavet sig til Hiertet.
Nu lever han i evige Skiærmysler,
271 Snart faldes fra ham hist snart atter her,
Og Norge venter kun med Længsel efter
En tapper og retmæssig Drot, for rent
At styrte Hakon fra sit Herresæde.

OLAF.

Ha, Thorer! er det Sandhed, som du taler?

THORER.

Der stander Eders egen Slægt; lad den
Stadfæste mine Ord.

OLAF.

Min vakre Jostein,
Hvor bliver Hullet af i dine Kinder?
Du smiler ei. Saa fryder det dig ikke
At Norrig kaster af sin Slavelænke?

JOSTEIN

forvirret.
Jeg er for ung til at forstaae mig ret
Paa Landets sande Fordel, Herre! men
Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

THORER.

Behøver jeg at sige dig, Kong Olaf,
Hvordan jeg blev tilmode, da jeg hørte,
At du var draget hid? Da troede jeg
Du havde faaet Nys om Landets Tilstand
Og nyttet Øieblikket; derimod,
Nu du har talt, erkiender jeg forundret
I denne Hændelse et Vink fra Himlen.

272

OLAF.

Ha, Thorer! Du har giort min Siel urolig.

THORER.

Som Frøet, naar det giærer under Jorden,
For udi Vaarens Tid at skyde Blomster.
Du har dog ikke glemt, fra hvem du stammer.

OLAF

i dybe Tanker.
Siig, var det ei fra Harald hin Haarfagre?

THORER.

I lige Linie paa Sværdets Side.

OLAF.

Hvis Moder Ragnhild drømte om et Træ.
Hun hviled nemlig i en Urtegaard,
Og tog en frodig Qvist udaf sin Taske;
Og som hun holdt den i sin høire Haand
Da blev den voxen; blev den til en Gren,
Hvis ene Ende peged ned mod Jorden,
Og fæsted Rødder, men den grønne Top
Steg høit til Himlen, blev saa svarlig høi,
At neppe hun den kunde øine meer.
Og Stammen den var rund og saare tyk,
Ned imod Jorden var den rød som Blod,
Men opad var den glat og sommergrøn
Med hvide Qviste, og den bredte sig
Med sine Arme over hele Norrig.
Var det ei saa?

THORER.

Saa siger Sagnet, Herre!

273

OLAF.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
Der drømte underlig om sine Lokker,
Hvorledes nogle bølged sig til Jorden,
En Part til Knæet, en til Skuldrene,
Og nogle krused sig i spæde Krøller
Om Heltens Tinding?

THORER.

Ganske rigtig, Herre!
Da spaaede alle vise Mænd i Landet:
Det vidned om den store Kongeslægt,
Som skulde herske efter ham i Norden.

OLAF

staaer taus hensiunken.

THORER.

Hvad nye Tanker vaagne i din Siel?

OLAF.

Hvad nye Tanker! Ingen nye Tanker,
Kun kiære gamle Tanker, Ungdoms Drømme
Og Manddoms Forsæt.

THORER.

Dig, din Fødsel værdig.
Forlad mig, kiære Herre! men hvorfor
Har du tilforn kun yttret dog saalidet
Din Attraa og din Ret til Norges Throne?

OLAF.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
274 Var alt besat, og andre Tanker dengang
Indtog mit Hierte. Hiertets fromme Ro
Er mere værd, end alle Jordens Throner.
Min Higen drev mig hidindtil til Syden,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært.
Dog har ei Lykken hidindtil forfulgt mig,
Alt anden Gang jeg hersker i et Rige.
I Venden bød mig Elskov lægge Septret,
I Irland gav mig Elskov det tilbage,
Men dog end aldrig i mit Liv, med al
Min Tumlen og min Flakken, og mit Ophold
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Tit har naturligviis den Tanke vakt mig:
Grib Sværdet og forfølg din Fødselsret.
Men overalt jeg hørde, Norges Bønder
Var' glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt; der skal en vældig Magt
Til ind at trænge i et fremmed Rige;
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning,
Dets blotte Roligheds Forstyrer havde
Jeg ingen Attraa, ingen Lyst at vorde.

THORER.

Nu derimod staaer Sagen anderledes.
Naar Trønderne faaer høre, at der lever
En Sønne-Sønne-Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil intet holde dem
Fra strax at træde over paa din Side,
Saasnaart du seiler ind i Tronhiems Fiord.
Om mit og dine Fættres Venskab, har
Jeg vel ei nødig at forsikkre dig.
Men det kan jeg dig helligen forsikkre,
275 At mange flere Mænd af Magt i Landet
Kun venter paa at vise dig der' Venskab.
At bringe flux dig dette glade Budskab,
Er, hvad som egentlig os hid har drevet,
Hvis derfor du vil følge Venskabs Raad,
Saa drag ei nu paa fierne Eventyr,
Men følg din Skiebnes og din Lykkes Vink,
Den har ei vinket dig herhid for intet.

OLAF

efter et Øiebliks Taushed.
Din Tidende har overrasket mig.
Forlader mig i dette Øieblik,
Hist under Træet finder I min Telt,
Qvæger og hviler Eder efter Reisen.
Jeg kommer efter, følger mine Kæmper.
Thorer, Carlshoved og Jostein gaae med Olafs Mænd. Olaf og Tangbrand blive tilbage.

OLAF.

Nu Tangbrand, du har staaet taus og stille.

TANGBRAND.

Og glædet mig kun ved din Lykke, Herre!
Du bliver Konning til et herligt Land.

OLAF.

Men over Hedninger, som spotte Gud.

TANGBRAND.

Desstørre vil din Hæder vorde, Herre!
Naar du har bragt dem paa den rette Vei.

276

OLAF.

Ja, Tangbrand! ja, jeg følger Himlens Vink,
Vel havde jeg bestemt mig først at drage
Til Garderike.

TANGBRAND.

Du har intet lovet.
Løst var det Rygte kun, som drev dig, Olaf.
Vant til Bedrifter kieded dig din Ro,
Du søgte Daad, som sømte sig en Christen;
Du følte i din Barm en medfødt Kraft
Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden.

OLAF.

Og tænk dig, Tangbrand! i mit Fædreland.

TANGBRAND.

Som Norges Konning kan du bedre hielpe
Den Garderikske Ivan, hvis han trænger.

OLAF.

Det bør sig Hielpen først vor Slægt og Venner,
At kristne Norge - store, skønne Tanke!

TANGBRAND.

For Norge Garderike staaer tilbage.

OLAF.

Men Tangbrand! thi jeg skiuler intet for dig,
Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hierte;
Det svulmer ved den skønne, muntre Udsigt
At kunne hævde sig sin Ret. Jeg fødtes
Til Norges Krone. Siig mig, er det syndigt,
277 At Olaf ønsker sig den Lykke, som
Han fødtes til?

TANGBRAND.

Saa vist Gud er en Fader,
Og elsker sine Børn, nei, Olaf! nei,
At nyde Livets Lyst i al sin Fylde,
Naar fromt den nydes i Uskyldighed,
Det er at giennemskue Herrens Godhed.
Held den som altid seer i Livets Fryd
Et Gienskin af den fierne Herlighed.
Held dig! ifald det lykkes dig som Hyrde
At lede faderligt din christne Hiord.

OLAF.

Forlad mig, fromme Fader! ak, forlad mig!
Jeg trænger til at være ene nu.

TANGBRAND.

Christ styrke dig, min ædle unge Helt.

Gaaer.

OLAF

brister i Graad og kaster sig paa Knæ med foldede Hænder.
Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
O gode Gud! er jeg det svage Redskab,
Som du har kaaret til at brede ud
Din Herlighed paa Jorden? Fader, see
Jeg stander i din Haand, din Villie skeep.
Reiser sig begeistret.
Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det,
Min Arm er stærk! Kraft luer i mit Bryst,
Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
Med dette Sværd, Forløser! som er giort
278 I Korsets Lignelse, med dette Sværd
Skal jeg bestride al den Frækheds Magt,
Som vil modsætte sig din Herlighed;
Og som en Hyrde i sit elskte Nord
Skal Olaf styre sin betroede Hiord.
Hvor Odins Tempel mørkt og skummelt stod,
Hvor ofte flød uskyldigt Hierteblod
Skal Røgelse og Myrrha nu kun ryge;
Sin Afgud skal ei Præsten blodbestryge.
Ei Raab af Offret, ei de vilde Skrig

Af Odins Præster om det blege Liig,
Uskyldig Harpeleg og Sang skal tone,
Og lyde imod Evighedens Throne,
Med hellig Andagt skal de samle sig,
For hist, Forklarede! at see kun dig,
Nødtørftighedens Trang skal da forglemmes,
Med Giestebud dit Tempel ei beskiæmmes,
Ikkun dit tause store Giestebud
Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
Bort Had og Vold og Mord og vilde Leire,
Uskyldighed og Kierlighed skal seire.

HLADE.

GIENNEMGANG I SKOVEN.

HAKON JARLkommer gaaende bevæbnet med Sværd, Skiold og Bue. THORAmøder ham.

HAKON

standser forlegen.
Hvad seer jeg her? min Thora! lokker ogsaa
Det smukke Sommerveir dig i det Grønne?

279

THORA.

Hvad lokker dig? Vist ikke Thora. Vil du
Besøge mig? Jeg seer, du est bevæbnet.

HAKON.

Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig til at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Vi gaae i Søen mod en Røver, som
Har hiemsøgt Kysterne.

THORA.

Ha, hvilken Lykke
Maa jeg da takke Hændelsen ei for!
Du seiler bort?

HAKON.

Jeg havde givet Karker,
Min Svend, Beskeed at bringe dig.

THORA.

Din Træl.

HAKON.

Min Tid var knap, det var mig selv ei muligt.

THORA.

O Hakon, Hakon!

HAKON.

Piin mig ei med Mistvivil.

THORA.

Du elsker mig ei meer.

HAKON.

Og var det saa,
Troer du da vel, at din Bebreidelse
280 Var mægtig til at tænde Luen atter,
Hvis den var slukt?

THORA.

Og saa tiltales jeg -
Jeg, som du elskte over Alt i Verden?
Troløse! hvilke søde Smigerord
Opfandt din Tunge. Jeg var ene den
Som kunde gjøre Hakon Livet kiert!
Jeg var den eneste, som var i Stand til
At smelte Jernet i hans Krigerbryst,
At vænne det til huld Bestandighed!
Ha, jeg Eenfoldige! jeg troede dig,
Forlod mit Huus og Hiem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte dig og gav mig hen.
Og nu - Ha! jeg fortæner denne Skiændsel.

HAKON.

Hvad Skiændsel? Thora! Blandt de Yndigheder
Og blandt de Fortrin, som jeg fandt hos dig,
Var det, at du var snild og fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Og gjør dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit før saa frie Blik paa Livet?
Du siger, at du gavst dig hen til mig?
Du siger sandt; du gjorde mig lyksalig;
Og hvad nu meer? Var det en Ungersvend,
Af dem, hvis Hierter Nattens Maane smelter,
Som vandt din Elskov? Sagde du ei selv,
Du elskte mig, fordi jeg var en Mand,
Og mellem dem den første, som du kiendte?
Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad
281 At sukke evig i den Elsktes Arme?
Du varst en deilig Enke. Paa din Gaard
Henrandt dit Liv kiedsommeligt og tomt,
Hvad offred du? Velbyrdig Norges Qvinde,
Og riig, selvstændig, kanst du, hvis du vil,
Foragte Alt, hvad Rygterne formaae.
To Maaneder har vi tilsammen nydt
Saa sødt, som noget Par i Freyas Sal.
Nu fængsler anden Gienstand Heltens Blik;
Forvovne Bønder vove hist og her
At knurre, tale høit; man giester Landet
Selv med Sørøverskibe. Det maa standses,
Det bør sig Norges første Mand at tænke
Paa Alt i Tide. I de første Uger
Vil neppe vorde nogen ledig Time
For Elskovs søde Spøg. Vær god, min Thora!
Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
En liden Stund. Fraværelsen forstærker
Den matte Kierlighed. Vi sees igjen,
Og da er Hakon dobbelt elskovsfuld.

THORA.

Og dermed er det giort, er det forbi!
Og med den matte usle Strøm af Ord
Er Thoras Tro og Kierlighed betalt!
Jeg har fortient det, ja, ved Asa Loke!
Jeg har fortient din falske Troløshed.
Du siger, jeg er klog og snild? Ja vel,
Saa klog og snild jeg altid er, at vist
Jeg veed, den Tale var kun spildt

Som vilde bringe den forsvundne Elskov
Tilbage i dit grumme, kolde Hierte.
Men at du med saa flink og færdig Frækhed
282 (Erhvervet ved utallig Troløshed)
Dig viser uden Skaansel, uden Blu,
Og uden al Bekymring for min Smerte,
Det knuser og det dræber mig.

Hun græder.

HAKON.

Ved Freya!
Du est mig kiær, min Thora! hvis det var
Min Hensigt, som du troer, at svige dig,
Da kom jeg ei, og bar ei frem mit Ønske
Med denne Rolighed, som du miskender.

THORA

opbragt.
Du lyver, Boler! ja ved Syn! du lyver,
Du kalder Freya til dit Vidne? Ha,
Sværg ei ved Freya! Freya vender bort
Sit rene Blik fra dit fortrukne Aasyn,
Skiørlevner! At jeg kunde elske dig!
Thi jeg har elsket dig, den eneste,
Som drog til dig af sanddru Kierlighed,
Var Thora. Thi hvad rørte mig din Høihed?
Min Slægt er gammel og berømt som din.
Forvildet, som jeg var, jeg drømte om
At kunne bringe Reenhed i dit Hierte,
Og Trøskab. Odin! Naar var Løke tro?
Du kan ei sætte Priis paa sielden Skiønhed,
Kun drevet af en lav og dyrisk Drift,
Er ene Nydelsen, hvad du attraaer,
Forandring ikkun hvad dit Hierte ønsker.
En trivelig, rødmosset Bondepige,
Med stærke drøie Lemmer, uidentvivi
En iblandt Thoras Tærner, har maaskee
283 Indtaget dig, og overtalet dig,
Enfoldig, som du est, at glemme mig.
Men hævnnes vil jeg; jeg har Brødre, Hakon!
Og Frænder! bedre Kæmper, end som du.
Ved Asa Odin, de skal hævne mig.

HAKON

med opbragt Kulde.
Du taber Veiret, Thora! Giv dig Tid,

Han kalder. KARKERkommer.

Hvis du har meer at sige, see,
Der staaer min Træl; fortæl du Resten ham.
Det sømmer sig Jarl Hakon ei at høre
Paa matte Skiældsord af en opbragt Qvinde.

Han gaaer.

THORA.

Hvad vil du, usle Slave?

KARKER.

Skiældes ud,
Det hørte du jo at min Herre bød.

THORA

slaar ham.
Forvorpne Træl!

KARKER.

Skaan dig, min ædle Frue!
Du støder dine Hænder paa min Ryg.

THORA

fatter sig.
Ha, Thora! du fornedrer dig. Hvor blev
Din Høihed og din Stolthed? Træl, forlad mig.

284

KARKER.

Det har min Herre ei befalet mig.

THORA.

Hvad har han da befalet dig?

KARKER.

At jeg
Skal sige Eder, ædle Frue! Karmen
Staaer færdig til at kiøre Jer til Rimol.

THORA.

Det var da den Besked, du skulde bringe,
Hvortil din Herre havde selv ei Tid?
Vel, Karker! vel; han er vor fælles Herre,
Jeg lyder ham og reiser strax afsted.

Hun gaaer.

KARKER

kalder paa de andre Trælle. De komme.
Nu gik Fru Thora hjem, nu skal der flyttes,
Nu bærer Jer fornuftigt ad. Hun er
Lidt vred i Hovedet. Ifald I lade,
Som noget gik itu, saa er det muligt
At hun slaaer ogsaa Jer i Næs' og Mund.
Saa gik det mig; det krilled mig i Sielen,
Hun har to deilig bløde hvide Hænder,
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en Silkepude.

LEIF.

Ei!

KARKER.

Hun vilde gjerne blevet længer, seer du!
285 Det troer jeg nok, men det gaaer ikke an.
De andre maa ei heller være Stedbørn.
For nylig gik en Flok af vore Trælle
Til Lunde efter Gudrun, Bergthors Datter,
Hun træder ind igien i Thoras Plads.

LEIF.

Alt nu en ny?

KARKER.

Alt nu? Man hører strax,
At du har ikke længe været her;
Thi ellers vilde du vist sagt: Først nu?
To fulde Maaneder var Thora her,
Det gaaer ei an, som selv du kan begribe,
Naar det skal ordentlig gaae Landet rundt.

LEIF.

Gaae Landet rundt?

KARKER

bevisende.
Ja det maa være, seer du.
Vor Jarl, som har saa mange Ting i Hovdet,
Og som maa passe paa os allesammen,
Og som maa altid være, hvor det kniber,
Og som maa passe paa os allesammen,
Og har saa mange Ting i Hovdet, seer du!
Ham kan man ei fortænke jo deri,
At han, som har saa mange Ting i Hovdet
Og som maa altid være, hvor det kniber,
At han -

LEIF.

Ja jeg forstaaer dig nok, for saavidt.

286

KARKER.

Desuden siig du mig, min gode Leif,
Paa din Samvittighed, hvis du var Jarl,
Og kunde gjøre, hvad du fandt for godt,
Om du ei gjorde, hvad for godt du fandt?

LEIF.

Vel, hvad jeg fandt for godt, men ikke derfor
Det, som jeg fandt for slet.

KARKER.

Hielp Thor! for slet?
Man hører strax, at du er kommen nylig,
Og har ei hørt paa vise Herrers Tale;
Thi ellers vidste du at slig en Mand,
Der har saa mange, mange Ting i Hovedet
Og som maa altid være, hvor det kniber,
Og som maa passe paa os allesammen,
At han -

LEIF.

Ja Karker, jeg forstaaer dig nok.

KARKER

fortrydelig over at blive afbrudt.

Saa lad mig høre da hvad du forstaaer?

LEIF.

Du mener, at en saadan herlig Helt,
Som vaager over alle Landets Mænd,

Maa sove ud igien hos Landets Qvinder.

287

KARKER.

Det giver jo naturlig sund Forstand.

De gaae.

EINAR TAMBESKIELVERer under forrige Optrin kommen ind, og har sat sig paa Stubben af et Træ i Baggrunden for at gjøre sin Bue i Stand; i det Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side.

EINAR.

Hvo stander hisset der paa Veien? Ei!
Det er vor Husbond, det er Hakon Jarl,
Som kommer op igien fra Skibene,
Nu skal jeg spille ham et Puds. Man siger,
At ingen Ting kan gjøre ham forfærdet.
Han lægger an og skyder ud af Scenen.
Ha, ha! der skiød jeg Busken af hans Hielm.

HAKON

løber i Harme mod Einar med opløftet Sværd, griber ham i Brystet, og siger:

Ha, kjøbte Stimand, flux bekiend! siig frem,
Hvad har man lovet dig for Hakons Liv?

EINAR

rolig.
Slet intet, Herre! Jeg behøver intet,
Jeg er ei heller Stimand, jeg er kommen
Af ædel Byrd; du kiender mine Frænder.

HAKON.

Hvo est du Nidding, og hvo er din Slægt?

288

EINAR.

Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
I kiender ham, det er en gammel Knark,
Men rørig af sin Alder; Skiægget tykt,
Og Armen stærk; han har alt længe boet
Paa Norges Klipper.

HAKON.

Manddom? Nidding! dø.

EINAR

holder hans Arm fast tilbage.
Tak være Guderne, som gav mig Kraft
At holde Hakons Arm tilbage, ellers
Var det alt giort med mig.

HAKON.

Ha, hvilken runken
Seidkone laante dig sin Hexekraft,
At holde denne Kæmpearm.

EINAR.

Ja rigtig!
Min Moder, Herre! hun har lært mig det,
Hun er en Hex, som ganske ret du siger,
Dog er hun ikke runken, hun er rød
Og hvid, som Melk og Blod, hun hedder Sundhed,
Og er, som du, af gammel nordisk Slægt.

HAKON.

Nu skalst du døe.

EINAR.

Det er for tidlig, Herre!
Jeg er kun lidet over tyve Aar.
289 Du komst til kort, min ædle Herre! hvis
Du dræbte Norges bedste Ungersvende.

HAKON.

Elendige! og vilde du ei dræbt mig?

EINAR.

Ved Odin, og ved Norges Freya! nei.
Jeg vilde skyde Busken af din Hielm,
Og intet andet.

HAKON.

Og til Skive for
Din Øvelse du vælger Hakons Hoved?

EINAR.

Hans Hielmbusk, Herre! Ene kun hans Hielmbusk.
Det mored mig at giøre Hakon bange.
Man sagde det var svart at skrække dig,
Og derfor skiød jeg Fiæren af din Hielm.
Det Saar kan heles snart, det koster dig,
Ifald det kommer høit, en Hanesvands.
Forresten, hvis du holder i din Haand
En Søilverpenning, og jeg skyder den
Ei bort, og giør dig ingen Finger Skade,
Saa maa du kalde mig en Mareminde,
Og hænge mig op i det første Træe.

HAKON.

Jeg troer dig, Dreng! Dit Øie lyver ei,
Hist henne sidder i den grønne Birk
En Plet i Barken, sort og liden, kan
Du træffe den, saa Pilen borer sig
290 I Pletten ind og sidder fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

EINAR

sigter og skyder.
Altsaa troer du mig.

HAKON.

Du est en prægtig Skytte. Du skal være
Beständig om mig; vel, jeg har truffet dig.
Her Rygtet gaaer i Landet om en Yngling,
Som være skal den bedste Bueskytte,
Og jeg har stævnet ham op til min Kongsgaard.
Naar han nu kommer, skal han see, at vi

Har ogsaa Bueskytter her paa Hlade.

EINAR.

Lad ham kun komme. Jeg skal skyde med ham.
Hvad kalder han sig?

HAKON.

Einar Tambeskiælver.

EINAR.

Det hedder ogsaa jeg. Lad ham kun komme.
Jeg mærker jeg kan veie op med ham
I alle Ting, om saa det er i Navnet.

HAKON.

Hvad! du est Einar Tambeskiælver?

EINAR.

Herre!
Den *Ene*. Bring mig flux nu til den Anden,
Saa skal vi nappes om den første Rang.

291

HAKON.

Ha, raske overgivne Ungersvend!
Saa est du kommen nu til Hakons Hof?

Tager ham under Hagen.

Hvor ung og stærk og smuk! Hvor overmodig!
Nu slige Svende er det just, jeg ønsker.
Siig, har du Lyst at tiene Hakon Jarl?

EINAR.

Hvis jeg kan tiene dig i et og andet,
Saa skal det glæde mig ind i mit Hierte,
Men her er jo saa roligt nu i Norrig,
Som i en gammel Kærrings Krog bag Ovnen.

HAKON.

Ei overalt saa roligt, som du tænker,
Jeg bruger stærke, tro, og kiekke Mænd.
Endnu i Dag gaaer jeg med mine Skibe
At dække den sydvestre Kyst af Landet
Imod en fremmed, maaskee farlig Fiende.
Vil du gaae med og spænde Buen til
Mit Gavn og Forsvar, og din egen Ære.

EINAR.

Ja, Herre! gierne. Hielp mig Thor i Trudvang,
Hvad har du der en deilig Bue, Herre!
Indlagt med Guld og Sølv; min, som du seer,
Er kun af Træ og seige Biørnesener.

HAKON

tager den af sine Skuldre, og giver ham den.
Tag denne Bue, *Einar!* og behold den
Til Pant paa Hakons Venskab.

EINAR

prøver Strengens Stramhed.
Ak! for veeg,
For veeg er Jarlens Bue. Herre! tag den
Igien. Den er for tung, den er for slap.
Min egen her er meget bedre.

HAKON.

Ha,
Du stolte Ungersvend. Foragter du
Min Gave? hvad?

EINAR.

Jarl Hakon eier noget,
Som Einar ei foragted, blev det budt ham.

HAKON.

Og hvad er det?

EINAR.

Du har en Datter, Jarl!
En Rose paa en Lillievaand var ikke
Saa bold; dog derom kan vi altid tale.

HAKON.

Saa troer du -

EINAR.

At jeg skal fortjene Berglioth.

HAKON.

Du sigter til et fiernt ophøiet Maal.

EINAR.

Saa bør det sig en vakker Bueskytte,
Min Piil indhenter fierne Maal, det vedst du,
Men Øiets kiælne Blik har ogsaa Pile.

HAKON.

Er Skytten skudt?

EINAR.

Det skal han sige dig,
Naar han har dræbt en Flok af dine Fiender.
Til Stranden, Herre!

HAKON.

Est du færdig alt?

EINAR

slaaer paa sit Kogger.
Jeg har mit Husgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! hurtig.

HAKON.

Raske Gut!
Jeg lider dig, fast som du varst en Kvinde.

EINAR.

Det var det sidste, som jeg vilde være.

De gaae.

BONDESTUE.

ORM sidder med sin Brud *GUDRUN* øverst ved Brudebordet; *BERGTHOR* hos hende. Paa den anden Side *ASTRID* med sin Fæstemand *THORVALD*. Flere Bønderfolk.

BERGTHOR.

Saa, lystig Børn! Lad Hornet gaae omkring,
Spar ikke Miøden. Den er god og gammel,
294 Den Tid jeg holdt mit Bryllup med Gundløde,
Da lagde jeg selv Tønden i min Kielder,
Og svoer en Eed, at ei den skulde brydes,
Før jeg fik holdt min første Datters Bryllup.
Og hvad jeg svoer, seer I, det har jeg holdt.
Jeg nyder Glæde paa min gamle Alder.
Er Pigen ikke brav, min gode Orm?
Ni Maaneder hun yngre er end Miøden;
Det vared hverken mere eller mindre,
Før min Gundløde bragte mig en Datter.
Jeg husker end, den første Gang jeg saae dig,
Da blev jeg vred, jeg nærved havde bandt dig.
Jeg skiændte paa Gundløde i sin Seng.
Jeg sagde, Kvinde! Hvad er det for Streger?
Hvad skal jeg med de Døttre? Skaf mig Sønner,
Som jeg kan lære føre Stang og Skiold -
Og dermed smed jeg Tøsen ned igien
I Vuggen.

ORM.

Men med Tiden, Fader Bergthor!
Fikst du dog Pigen kiær.

BERGTHOR.

Da hun blev større,
Saa veed jeg ei, hvordan det var; hun krøb
Omkring mig, vimsed om, og naar de Piger
Blier saadan henved femten sexten Aar,
Saa maa man holde af dem, om man vil,
Og om man ikke vil; man nødes til det.

ORM.

Den Gamle er i Aften ganske lystig.
Nu Thorvald! lad nu Hornet gaae omkring,
Der bliver ikke drukket her i Lauget.

295

THORVALD.

Ei drukket Orm? Min Gut! hvor vil du hen?
Det er fast gaaet mig som Konning Fiølner,
Der drukned i et Miødfad.

BERGTHOR.

Stille, Børn!
Hvad er det for en Larm derude?

THORVALD.

Sikkert
Fleer Venner, som vil giestes ved dit Bryllup.

Han gaaer til Døren; STEINog en Flok bevæbnede Trælle træde ind.

Hvad vil I Børn? og hvorfor komme I?

STEIN.

Vi ere Hakons Trælle, vi er sendt
At melde Eder Herrebud.

ORM.

Har Jarlen
Faaet Nys om, vi er alle samlet her,
Og nytter derfor denne Sammenkomst,
Saa tal! Vi stande rede til at høre.

STEIN.

At I var her saa mange samlet sammen,
Det just formoded' Jarlen ei, skiøndt vel
Han vidste, her blev holdt dit Bryllupsgilde.

ORM.

Hvad er da Eders Ærind? Siig det frem!

296

STEIN.

Nu kort og godt, vor Jarl har sendt os hid
At hilse dig med Venlighed, Orm Lyrgia!
Han kiender dig, og veed, du est en Mand
Som est din Overherre tro og lydig.
Vor Jarl har nylig seet din skønne Brud,
Og hun har flammet op hans Bryst med Elskov,
Han kan ei leve uden hendes Eie.
Han har forgiæves kæmpet mod sin Attraa,
Den Tanke, at en Undersaat skal nu
Besidde det, hvorefter han forsmægter,
Er ham utaalelig. Han haaber og,
At du vil ei forhindre ham hans Lykke,
Men at du sender ham sit Hiertes Attraa,
Og afstaaer ham din Kierlighed.

BERGTHOR

reiser sig.
Hvordan?

ORM.

I komme for at røve mig min Brud?

STEIN.

Ei for at røve, hvis du, hvorom Jarlen
Ei tvivler, slipper hende med det Gode.
En føie Tid du ikkun vente skal,
Saa sender venligt han din Brud tilbage
Ledsaget af Foræringer og Guld.

ORM.

Og slige Ord, forvorpne Træl! dem tør
Du forebringe mig? og slig en Fordring
Tør Jarlen giøre frie og stolte Nordmænd?

297

STEIN.

Heel mangen Brudgom, stolt og fri som du,
Har anseet Jarlens Fordring for en Lykke.
Vi haabed her at træffe dig allene
Med nogle faa udsøgte Venner, Orm!
At dette Budskab kommer noget brat,
Har tvende Grunde: først at Jarlen alt
Er steget paa sit Skib, og reist fra Hlade,
Dernæst: at saa du haster med dit Bryllup.
Det tvinger Jarlen, som du selv kan indsee,
At gribe til et kort og fyndigt Middel.
Derfor han har udtrykkelig befalet,
At bringe Gudrun med os til hans Gaard,
Og vogte hende, til han kommer hiem.
Hvad det angaaer at dømme om hans Daad,
Dertil formaster Ingen sig af os.
Vor Tunge er for svag til Hakons Ros.

Almindeligt Bulder.

BERGTHOR.

Det gaaer forvidt. Afsted! Afsted paa Stand
Forvorpne Trælle.

THORVALD

griber et Drikkehorn.
Hilser Eders Jarl
Og siig, at Thorvald drak hans Arveøl.

FLERE STEMME.

Bort, Hakons Trælle! bort.

STEIN

til de andre Trælle.
Til Vaaben, Svende!

298

THORVALD.

I vover at forsøge Eders Afmagt?

ALLE.

Slaaer dem ihjel.

BERGTHOR.

Her har jeg smedet mig
En Hammer nylig af det bedste Jern,
Hvorhen den falder, styrter fire Trælle.

STEIN.

Slaaer, Svende! Slaaer.

BØNDERNE.

Hug ned den Øgleæt.
Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle, Mændene forfølge dem. Gudrun, som er falden i Afmagt, omringes af de forsamlede Qvinder, som søge at bringe hende til sig selv igjen.

ASTRID.

Min Syster! elskte Gudrun! kom til Live,
De er alt slagne. Her er ingen mere,
Seer du igiennem Vindvet, hvor de fly.

Mændene komme tilbage. Orm, som bliver sin Bruds Tilstand vaer, styrter sig hen for hendes Fødder.

ORM.

Skaf Livet i min Brud! Hvad staaer I her,
Og klynker Qvinder. Hvor er Eders Kunst?
Skaf mig min Brud igjen.

THORVALD.

Nu ved den store
Odin paa Hlidskialf, som beskuer alt,
299 Her hæver jeg mit blodbestænkte Sværd,
Besmurt med Trælleblod, med Blod, som flød
Af Hakons Venner. Jeg undsiger ham!
Ved Odin, Vil' og Ve! ved alt hvad helligt!
Jeg er ei rolig, før jeg blande kan
Hans Blod med Trællenes, og hævne saadan
Den Skiændsel, som min Broder var bestemt.

BERGTHOR.

Og skiøndt jeg alt er gammel, stiv og rynket,
Saa sværger jeg paa Hamrens røde Neb
At jeg vil hævne slig Forsmædelse.
Han vilde have sig en Krone hamret,
Ha, vi skal hamre ham. Jeg er den Ældste
I dette Lag, og jeg er Pigens Fader;
See, hvor hun ligger der, den arme Mø!
En falmet Blomst, i hendes Beilers Arme!
Forsamler Eder om mig, Bondemænd!
Og sværger paa min store, tunge Hammer,
Hakon den Ondes Fald.

ORM.

Gudrun! min elskte Mø!
Du aabner Øiet?

ALLE BØNDERNE
paa Hamren.

Hakon Jarl skal døe.

300

TREDIE ACT.

ØEN MOSTER.

Skuepladsen som i anden Act.

CARLSHOVED. JOSTEIN. GRIB.

GRIB.

Ja, som jeg siger Eder, kiære Herrer!
Jarl Hakon er alt landet her paa Moster,
Han ligger med sin Skibsflok under Ø
I Fiorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

CARLSHOVED.

Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
At hente sine Skibe ind til Lands?
Besynderligt! thi om et Øieblik
Kan vi alt vente Kongen her tilbage.

GRIB.

Jarl Hakons Kløgt og Natten var ham gunstig.

JOSTEIN.

Saa staaer den norske Drot vel færdig alt
At hilse Olaf diærvt, saasnart han prøver
301 At gaae i Land. En stor og værdig Holm
For denne store Tvekamp.

GRIB.

Olaf er
Bestemt en Hilsen, men til Kampen, som
Er valgt, behøves ingen vældig Ø,
En aaben Kæmpeplads var plat ubrugbar,
Vi trænge til en mørk og skummel Skov;
Og den har vi jo her paa begge Sider.

CARLSHOVED.

Forklar dig tydelig. Hvad mener du?

GRIB.

En hellig Styrelse af Guderne
Har gjort min Herres hele Løgn til Sandhed,
Men denne Sandhed har, som er naturligt,
Forandret hans, saavel som Jarlens Forsæt.

JOSTEIN.

Forvovne Træl! hvor vover du at føre
Et saadant Sprog?

GRIB.

Det samme diærve Sprog
Jeg haaber, I vil føre, naar I kiender
Den rette Sammenhæng.

CARLSHOVED.

Tal ei forblummet.

302

GRIB.

Saa vider da, at neppe var Jarl Hakon
Lagt ud fra Hlade, før en hurtig Baad
Indhented ham, da seent han maatte krydse
Om Øerne. Den bragte ham det Budskab,

At der var skeet et Oprør og et Forbund
Blandt Thronhiems Bønder, for en Piges Skyld,
Som, efter Sæd, han vilde ladet hente.
Af Vælden, hvormed Vreden udbrød, saae man,
At Gnisten havde ulmet lang Tid alt.
Hvad var at gjøre nu? I veed, at Jarlen
Beslutter hurtigt; da han havde grundet
En liden Stund, fandt han det mere vigtigt
At drage mod en vældig fiendtlig Konge,
End mod en Bønderflok. Han mente, Toget
Forøge skulde diærvt hans Krigerære,
Og skrække Bønderne. Men da han kom nu
Paa Dybet ud, og sendte Speidere,
Da fik han til sin store Sorg at høre,
At Olafs Flaade var langt mere talrig
End Rygtet havde nævnet ham paa Hlade.
Hvad var at gjøre nu? han søgte Moster;
Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
Fortvivle er ei Jarlens Sag, det veed man;
Hvis Eet ei lykkes, maa det andet prøves.
Det Forslag, som min ædle Herre gjorde,
Blev samtykt: »Nøden tvinger mig! det er
De høie Guders Sag!« Saa var hans Ord,
Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld,
Han ønskede nu den nye Giest af Halsen.
Jarlen var ilde stædt, blev det bekiendt,
Som Sagen stod, at Tryggvesøn var landet;
Saa vilde Kierlighed til Kongestammen,
303 Og Had mod Jarlen, begge to forenet,
End gjøre Faren meget mere farlig.
Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
Strax telte over sig; de kiende alle
Kun lidt til Sagen; han har bildt dem ind,
Det er en Røver, som han krydser efter.

JOSTEIN.

Og hvad er hans Beslutning nu?

GRIB.

Jeg tit
I mangen søvnløs Nat med Graad i Øiet
Har spurgt de høie Guder, paa mit Straa,
Hvi dog de havde sadt mit friske Liv
I den foragtelige Trællestand?
Tak være de alvise store Guder!
Thi uden dette var først Thorers Anslag
For sildig aabenbaret, uden dette
Svam Olaf i sit unge Adelsblod.

JOSTEIN.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal.

GRIB.

Jeg hørte alt; Jeg var tilstæde ved det.
Jeg er hans Træl, en stakkels ringe Træl
Han følger ubemærket med, som Slæbet
I Herrens Skarlagsskind; hvad dølges ham?
I denne Skov da, for at være kort,
Skal Olaf lokkes hen af Thorer Klake,
Huldt under Venskabs Skin - og myrdes der.
Jarl Hakon venter i en Bondehytte
304 Paa Thorers Ankomst med det blege Hoved,
Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland

Er huldt og tro, der samler han en Hær
Og splitter Irrerne, saafremt de vove
Paa Land at hævne deres Konges Død.

JOSTEIN.

Det har du hørt?

GRIB.

Ja, ved den fromme Baldur,
Saasandt mit Hierte er uskyldigt, Herre!

JOSTEIN.

Og dertil skulde vi ham række Haand?

CARLSHOVED.

Og vi har hiulpet til en saadan Daad?

JOSTEIN.

Ha, Grib! Jeg skammer mig, jeg rødmer for dig.

GRIB.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!
Naar først man kommen er saavidt, at rigtig
Man skammer sig, saa har man meer ei nødig
At skamme sig. Hvo havde vel formodet
En saadan Handling af en saadan Helt?
Jarl Hakon har to stærke Lue-Øine,
Som byder blot med deres Blik; de bød;
I Iød; hvor stort at være Hakons Kæmper,
At have den Bevidsthed i sit Bryst,
Vi hialp den Helt, den store Mand paa Tronen?
Det drev Jer! Ikke sandt?

305

JOSTEIN.

Fra Tronen skal han.

CARLSHOVED.

Saa vist som Olaf er en værdig Helt,
Og Astrids Søn! Jarl Hakon skal fra Tronen.

GRIB.

Nu, Grunden den er god, det kan jeg mærke,
Men stille. Skibet nærmer sig til Stranden,
Nu lander Kongen. Seer I Snekken alt?
Hvad nu skal gøres, det maa gøres snart.
Naar I har Olaf ene, siig ham Sagen.
Min Husbond er i Skoven hist med Jarlen,
Naar han med sine Kæmper sagte skynder
Sig did, saa har han dem i Buret begge.
Hvordan det gaaer, saa er dog Magten Olafs.
Maaskee skal noget alt da være giort,
Men stille! hører I de skønne Toner
Fra Skibet? hører I den fromme Sang?
Ak hvor det lyder deiligt over Vandet!
Farvel, nu maa jeg ile til min Herre
I Skoven. Glemmer ei, hvad I har lovt.

Han gaaer.

JOSTEIN.

Nei sikkert ei.

CARLSHOVED.

Nu standser Skibet. See
Nu stiger Kongen ud med sine Mænd
Og Munkene. - Seer du, de rækker ham
Det røde Banner med det hvide Kors.

JOSTEIN.

Det røde skal betyde Heltemodet,
306 Det hvide Christendommens Fred og Uskyld.
De nærmer sig, kom, lad os gaae tilside.

KONNING OLAF

træder frem med det store Banner i sin Haand, fulgt af sine Mænd og Munkene. De sidste bryde ud i følgende Chor:

Cæli deus sanctissime!
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo
Augens decoro lumine,

Infunde nunc piissime
Donum perennis gratiæ
Fraudis novæ ne casibus
Nos error atterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior!
Et balsamo suavior
Veni, veni rex optime,
Pater immensæ gloriæ!

Til Opførelsen er ovenstaaende saaledes forandret:

Skibet standser ved Strandbredden, hvor man seer Konning Olaf med det store Korsbanner i sin Haand omrinringet af sine Mænd og Munkene. I det de nærme sig hører man dem synge følgende Chor i det Fierne:

Forjages skal den dunkle Nat,
O Himmel, af din Straale brat,
Den sidste sorte Dæmringsky
Med Torden fra din Bue flye.

307

OLAF

hæver sit Banner høit, og støder det fast ned i Jorden.
Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igiennem Fieldets Stene
Det som et Træ skal skyde stærkt sin Rod,
Og det skal blomstre frem og bære Frugter,
Ja syvfold qvægende livsalig Frugt.
Med Længsels og Bodfærdighedens Taarer
Dets Rødder vandes skal, og fromme Suk
Skal komme bølgende som lune Vinde,
Og modne Saften i det fulde Bæger.
Som Fuglesang skal Menighedens Røst
Til Himlen qviddre, i den høie Hvelving,

Og som en gammel hundredaarig Steneeg
Skal Træet brede sine stærke Grene
Ud over Fædrelandet, i dets Ly
Skal Venskab, Kierlighed og Fromhed ile,
Og stirre fra den moderlige Stamme
Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden;
Og i dets hellige, dets rene Bark
Skal Norges Konger skiære deres Navne.
Uskyldighedens Blomster trindtomkring
Skal holde Vagt, som lyse Engler smaa,
*Kongen stiger ud med sit Følge og gaaer midt frem paa Skuepladsen med sit
Banner i Haand. Naar Præsterne have dannet en Halvkreds omkring ham, fortsætte
de Sangen med lydelig Røst:*
Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt, af dit Kraftens Ord,
Din Helt du skiænkte Magtens Sværd,
Han fælde Mørkets Trolddomshær!
308 Og støde Nattens Spøgelser tilbage.
Forfærdet bort fra Christendommens Træ
Skal Odin med sit ene lumske Øie
Fly bort til Ørknerne, til nøgne Field,
Og prøve der vanmægtige Forsøg
Paa at erhverve sig sin tabte Magt,
Der skal han hyle, som en saaret Ulv;
Men Træets Blade skal som Englevinger
Bortvifte Troidens græsselige Glam,
At ei de skrække Landets fromme Søn
Som tillidsfuld sødt under Løvet blunder.

CHORET.

Amen!

OLAF.

Tak, at I fromt bekræfted' mine Ord,
I gode Brødre! Tak! O! mindes I
Da Skibet nys drog Øen Stord forbi?
Der Hakon Athelstein, min Formand sad,
Da han blev kaldet fra sit Giestebud
Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
O Hakon, ædle Hakon! fromme Hakon!
Athelsteins Fostre! Gode blide Frænde!
Du visned som en altfortidlig Blomst
I Nattefrosten, og din fromme Rod
Var ikke mægtig til at trænge sig
I Nordens kolde, stolthaarnakked' Field;
Men du har lagt den første Spire ned,
Evig velsignet være du i Himlen!
Der est du sikkerlig; skiønt ei du mægted
At kæmpe mod Vildfarelsen. De tvang dig
At smage Hestelever; tvang din Læbe,
Som vilde klæbe sig til Pagtens Kalk,
309 At ruge over deres Offerboller.
Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
Nu smiler du fra Himlen ned til Olaf,
Som triner kiek i dine fromme Spor.

CHORET.

Amen!

OLAF.

Tak, kiere Brødre! Tak! Og vender atter nu
Tilbage! Styrker Eder efter Reisen,
Thi vore Landsmænd har alt teltet Skibet,

Og I har viet Landet ind med Sang.
Gaaer, fromme Brødre! gaaer med Himlens Fred.

Choret gaaer bort, Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.

OLAF
til CARLSHOVED og JOSTEIN, som nærme sig.

Nu, mine kiere Frænder! Vakkre Brødre!
Vil I nu staae mig bi, som sanddru Venner?

JOSTEIN.

Herr Konge!

CARLSHOVED.

Konning Olaf!

OLAF.

Nu, hvad er det?

JOSTEIN

knæler.
Tag vore Hoveder!

310

CARLSHOVED

ligesaa.
Ja, tag dem, Herre!

OLAF.

Hvad vil den underlige Adfærd sige?

JOSTEIN.

Vi har bedraget dig.

CARLSHOVED.

Bedraget dig.

OLAF.

Umuligt! Hvad? Bedraget mig? Hvorledes?
Var alting Paafund, har I lokket mig
I Jarlens Vold?

CARLSHOVED.

Spar Eders Frygt, min Herre!

OLAF.

Jeg frygter ei for Helved; endnu mindre
For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Knælen?
Kast Jer i Knæ for Gud, hvis I har syndet,
Og skielver for Retfærdighedens Arm.

CARLSHOVED.

Min ædle Herre! Thorer Klake løy,
Men alt, hvad han fortalte dig er Sandhed.

JOSTEIN.

Thi Hakons Tyranni har nylig giort
Til Sandhed, hvad der digtedes for dig.

311

OLAF.

Saa Landet er i Oprør.

CARLSHOVED.

Herre! Ja.

OLAF.

Og Hakon?

JOSTEIN.

Her.

OLAF.

Her?

CARLSHOVED.

Med et ringe Tal
Af Skibe. Intet mod din Flaade, Herre!

OLAF.

Hvad vil han da?

JOSTEIN.

I Lumskhed gjøre, hvad
Han havde haabet offentlig at kunne.
Thorer er en Forræder, han skal lokke
Dig hen i Skoven mellem Træerne
Og give dig dit Banesaar.

OLAF.

Er Hakon
I Skoven? Kommer Thorer Klake ene?
Hvor stor er Jarlens Magt?

JOSTEIN.

Ei stor som din.
Alt skal gaae af i allerstørste Stilhed,
312 Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Olaf!
For sine egne end for dine Kæmper.
De Norske maa ei vide, du est her,
Det vilde bringe Saaret til at buldne,
Hakon er ene i en Bondehytte,
I Skoven vil du finde Thorer Klake,
Og for at være sikker i din Sag
Lad dine Kæmper følge med dig,
Saa har du Styrke nok mod Hakons Styrke.

OLAF.

Hvordan forstaaer jeg slig forvirret Sag?
Og hvad forvisser mig, at denne Gang
I tale Sandhed? I som nylig har
Tilstaaet mig et sligt Forræderi.

JOSTEIN.

Just at vi har tilstaaet det, maa vise,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lyst at kæmpe med dig,
Han bad os følge Thorer hid for at
Opholde dig, til selv med Magt han kom.
At søge Kamp og Strid er nordisk Sæd,
Han var vor Herre og hans List og Snildhed
Forstod at lokke lettelig vor Ungdom.
Du var vor Slægt, men kun vi kiendte dig,
Som den, der gjorde Hakon Freden tvivlsom.
Vi gik. Nu har sig Sagen midlertid
Heel pludselig forandret, og med den
Hakon sit Forsæt. Nys først har vi hørt det.
Saasart vi vidste det, fikst du det vide,
Forraadt dig var en let Sag, hvis vi taug.
Vort Digt til dig, vor Tillid til en Nidding,
313 Fortiener Straf. Jeg bød dig nys mit Hoved!
Det kanst du tage, men mistænk mig ei.

OLAF.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raske Svend!
Behold det selv! du har det nødigt, mig
Det vilde lidt kun nytte.

CARLSHOVED.

Ædle Olaf!

JOSTEIN.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg mig flux,
Hvis ei saa drag igien paa dine Skibe.
Men sniger sig ei Thorer hist med Grib
Imellem Træerne?

OLAF.

Jeg øiner hisset
Den anden Flok af mine Mænd. De lande.
Dem vil jeg underrette først, saa skal de
Omringe Øen; om en liden Stund
Er Hakon fanget med sin hele Yngel.
Til sine Mænd.
Følger med dragne Sværd igiennem Skoven,
Og gjør Jer rede til en Lossejagt.
De gaae.

THORER KLAKEogGRIBkomme hurtig ind fra en anden Kant; den første med en Kurv og en Daggert i sin Haand.

THORER.

Der gik han. See! der gik han med sit Følge
At hvile sig i Norges Sommergræs,
314 Ha Olaf, skynd dig ei saa stærkt! Den kommer,
Den lange Hvile, før du venter den.
Nu Grib, forstaaer du vel hvad jeg har sagt?

GRIB.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

THORER.

Du løber til, og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

GRIB.

Vel, kiere Herre!

THORER.

Naar han nu er død,
Saa hugger du hans Hoved af, og lægger
Det ned i denne Kurv, og følger mig
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os,
Saa giver han dig Frihed strax, og binder
En Glavind ved din Lænd.

GRIB.

Vel, vakkre Herre!

THORER.

Begrib den Ære, som du nyder, Grib!
Tænk dig, du vorder Olafs Banemand,
Ham, som vil rødde Odins Lære ud,
Ham dræber du! Om nogle hundred Aar
I Krøniken man finde vil dit Navn,
Og sige: denne Daad har Grib fuldbragt.

315

GRIB.

Jeg længes inderligt, min vakkre Herre!
Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
Som kunde hæve mig af Trællestanden.

THORER.

Det veed jeg; og den faer du nu, min Grib!
See, seer du denne skønne slebne Daggert,
Saa glimtende, som Nattens Lys i Vandet.
Seer du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

GRIB.

En herlig Kniv!

THORER.

Det er ei nok med det;
Du seer kun halvt dens gode Egenskaber,
Thi mærker du i Staalet denne Rende,
Som løber ned mod Odden.

GRIB.

Ja, min Herre!

THORER

smiler lumsk.
Saa liden, som den er, saa er den dog
Veien til Hælheim, Grib!
Seer sig om.
Her er dog ingen?

GRIB.

Slet ingen. Det var kun en sulten Ravn,
Som skreg paa Fieldet hist.

316

THORER.

Den skriger efter
Sit Bytte, Grib! Thi seer du denne Rende,
Som løber ned fra Hialtet - Seer du Hialtet
Er huult - og denne Fieder - du forstaaer mig!

GRIB.

Nei, Herre!

THORER.

Det er sandt; saa skønne Sager,
Saa kunstige, dem kiender man kun lidet til
Her i det plumpe Nord. I Velskland har
Jeg paa min Reise købt mig denne Dolk,
Jeg tænkte nemlig, som det var i Sandhed,
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

GRIB.

Rigtig.

THORER.

Altsaa min Grib, har du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samt sit Saar
Er kommet sig igjen, og bleven karsk.

GRIB.

Heel ofte, Herre!

THORER.

Men, naar nu et Stød
Skal være vist og sikkert, seer du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

GRIB.

Jeg veed dog ei, naar Armen kun er stærk.

317

THORER.

Hvad, stærk? Hvad er da menneskelig Styrke?
Men seer du, denne Dolk er fyldt i Hialtet
Med en heel sielden kostbar Saft, som flyder
I Saaret flux, og blander sig med Blodet,
Og leverer det.

GRIB.

Ha, nu forstaaer jeg først!
Gift!

THORER.

Tys! Raab ei saa høit. Der har du Dolken.
Bær dig forsigtig og fornuftig ad.
Du est ei vant at bruge Vaaben.

GRIB

vugger den i Haanden.
Herre!
Jeg faaer en sælsom Lyst. Veed I, hvortil?

THORER.

Nei, Grib! Dit Øie flammer. Nu hvortil?

GRIB.

At støde den i Eders eget Bryst.

THORER.

Grib, est du rasende?

GRIB.

Staa stille Herre!
I kan jo vel begribe, det er Spøg.

THORER.

Men saadant Spøg!

318

GRIB.

I mener, for en Spøg.
Var det for grovt.

THORER.

Ja, Grib! det var for grovt,
Og nu er ikke Tiden til at spørge.

GRIB.

Saa vil vi gaae alvorlig da til Værks -
Du skriger atter Ravn, saa tag dit Bytte.
Han støder ham Dolken i Brystet.

THORER

styrter.
Troløse! Du har giennemstødt mit Hierte.

GRIB.

Det ei sandt. Hvad kalder du dit Hierte?
Den kolde Kiødklump i din venstre Side
Gier du dog ikke dette Hædersnavn?
Den følte aldrig, hvordan skulde den
Da føle dette Stød? Umuligt, Thorer.

THORER.

Forræder!

GRIB.

Du har nævnt dit eget Navn.

THORER.

Ha, det er sandt!

Døer.

GRIB.

Det skulde du betænkt
En Kiende før. Nu er det alt for silde.

Betragter ham.

319 Der ligger han, og svømmer i sit Blod.
Hvor er nu dine Rænker og din Snildhed?
Kan du ei finde paa et vittigt Indfald,
At stille Blodet med? Enfoldig nu,
Med Næsen op i Veiret, ligger han,
Og ei hans hele Livs Forslagenhed
Formaaer at hindre Veien ham til Nastrond.

OLAF. CARLSHOVED. JOSTEIN. FØLGE.

OLAF

til Grib med draget Sværd.
Hvor er din Herre? Træl.

GRIB

peger paa Liget.
Der ligger han.

OLAF.

Hvad! Thorer Klake i sit eget Blod?

GRIB.

Han seiler ned ad Elivagas Bølger
Til Niflheim.

OLAF.

Hvo har dræbt ham?

GRIB.

Høie Konge!
Han selv har dræbt sig ved sit Niddingsværk.

OLAF.

Forkynd!

320

GRIB.

Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst,
Thor veed, hvorfor? Han har formodentlig
Vel havt en indre Ækkelhed for, selv
At bløde sine Hænder.

OLAF.

Og hvad saa?

GRIB.

Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
Jeg skulde støde den i Tryggvesøn,
Men jeg tog feil, og stødte den i Thorer.
Nu ligger han halstarrig her paa Jorden,
Og taler ei et Ord. Før løb hans Tunge,
Med samt hans lille sledske røde Øie,
Ustadigt skotted det snart her, snart der,
Kun aldrig roligt, kiækt; nu seer det roligt.
Men dumt og døsig, som igiennem Horn.
Ak Herre! I kan ikke troe, hvor hurtig

Min Husbond har forandret sin Natur.

OLAF.

Du brave Træl.

GRIB.

Hvis Thorer kunde tale,
Saa skulde han bekræfte mine Ord. Han loved mig at blive Hakons Mand,
At vorde fri, at føre Stang og Skiold,
At drikke Miød paa Bænk i Kæmpesalen,
Hvis jeg forretted vel min Dont; men Herre
Det kom mig for, som det var alt for dyrt,
At købe Hakons Miød med Olafs Blod.

321

OLAF.

Ha, vakkre Ungersvend! Siig! Vil du heller
Da være Olafs Mand? Og vil du trofast
Beständig stride for ham, som din Konge?
Og sidde, til et Mærke paa hans Venskab,
Iblandt hans bedste Kæmper.

GRIB

med Taarer i Øinene.
Ak Herre, Konge!
Nu smelter I min Stolthed med Jer Godhed.
Sligt bydes mig? Saa er da Timen kommen,
At jeg skal bryde mine Trællebaand?
Ak jeg maa græde som et Barn. Tilgiv mig!

OLAF.

Dig var jo lovet Frihed af din Jarl.

GRIB.

Ak, hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre!
Jeg skulde købe Kroppens usle Frihed
Med Sielens; skulde miste Trællenavnet
For først at blive til en rigtig Træl.

OLAF.

Du christne Hedning, kom giv mig din Haand.
Hvad hedder du?

GRIB.

Grib var mit Trællenavn.

OLAF.

Saa kald dig *Grif*, og lad en vældig Grif
Med stærke Farver male paa dit Skiold,
Som slaaer en Edderslange ned til Jorden.

322

GRIF.

Ha, jeg forstaaer Jer! Denne Edderslange
Er Thorer Klake. Odin! det er prægtigt.
O Herre! I belønner kongeligt.

OLAF.

Kald Odin ei! vanmægtig er hans Magt,
Du seer hans Aand i hans Tilbedere.
Hvor er nu Hakon?

GRIF.

Her i Skoven, Herre!
Hist i en Bondehytte med sin Træl.
Der venter han paa Thorer med Jert Hoved.
Men jeg vil hugge Thorers Hoved af
Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
Saa bringer I Jarl Hakon Thorers Hoved,
I Stedet for han skulde bringe Eders.

OLAF.

Nei, Grif! Nei! død er død. Gaaer mine Mænd
Og jorder dette døde Legem hisset.

GRIF.

Bag Nelderne i Grøften.

OLAF.

Jorder det
Bag Hyldebusken hist, at den kan strøe
Sit hvide sørgelige Blomster ned
Paa Graven. Grif! du maa ei være grum,
Du maa ei hade efter Døden.

323

GRIF.

Herre!
Siig mig kun bare, hvad der sømmer sig,
Saa skal I see at jeg skal bedre mig.

OLAF.

Følg mig i Stilhed nu til Hakon Jarl.

GRIF.

Saa maa vi denne Vei, min ædle Konge!

De gaae.

ET AFSIDES STED I SKOVEN VED EN
BONDEHYTTE.

HAKON JARL. KARKER.

HAKON.

Har du nu vel forrettet, hvad jeg sagde?

KARKER.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At du var gaaet op i Landet, for
At trække Veiret blandt de kolde Træer,
Fordi det var for hedt paa Søen nu
I Middagsstunden; hvilket kom deraf,
Formedelst at den hede Sol den har
Den Vane, at den skinner ned paa Vandet,
Og saa fra Vandet atter op igjen,
Saa man har ondt derved at giøre, thi

Paa Søen er der altid tvende Sole,
At sige ikke meer, end een paa Søen,
324 Men een paa Himmelen og een paa Søen,
Det gjør jo to; og det er hele Sagen.
Paa Landet er man plaget kun af een,
Og derfor var du gaaet op i Land.

HAKON.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
Det sagde du vel ogsaa?

KARKER.

Herre Jarl!
Det kan I ogsaa sagtens tænke. Naar forglemmer
Jeg Maden, og hvad Maden anbetræffer?
Det er det allerbedste her i Verden;
Skiøndt rigtig nok, man paa den anden Side
Vel kunde vende ind, at ogsaa Drikken
Kan ha' sin store Nytte. Det forstaaer sig,
Jeg sagde: Jarlen æder her sin Daure.
Paa Vandet skvulper Skibet op og ned,
Saa faaer man Maden i den gale Hals,
Hvad kan det hielpe?

HAKON.

Ret, min Karker! Ret!
Du est en vittig Gut. Gaae nu og hielp
Kisping at syde. Jeg vil være ene.
Naar Thorer kommer, eller Thorers Svend,
Saa lad dem frit kun træde flux herind.

KARKER.

Godt, Herre Jarl! det alt skal efterkommes.

325

HAKON.

Gid kun jeg havde flere slige Svende,
Saa var jeg sikker, hvor jeg gik og stod.
En Hund er ikke nær saa tro og stærk,
Og dertil kommer dog, at han kan tale,
Et Redskab og et Vaaben! uundværligt.
Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.
Sætter sig.
De andre med de skarpe Blik, og med
De kloge Ord, de staae ei til at tro,
Skiøndt Thorer - Thorer! har du hilset Olaf?
Har du alt sendt ham bort til sine Guder
I Luften hist?
Støtter Haanden til sit Hoved og grunder.
Det var ei *min* Beslutning,
Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin - Odin vil ei vredes.
Hvad? Skulde denne Vanvid ei forhindres,
Som trued med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vilde
Ei blot tilrane sig *min* Kongemagt,
Men endnu meer, Valfaudurs. Lad ham falde!
Thi brat, thi hurtig maa den hele Sag
Forandre sig, hvis alt skal end gaae godt.
Det er den høie Tid at standse Stormen,
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graaner, mine Haar. Men hvide Lokker,

I snart skal vorde gule, giver Tid kun.
De skielmske Møer spotted mig tilforn,
Fordi mit Haar var sort og ikke guult.
Giv Tid, I Børn! Guult, guldguilt skal det vorde.
Det skal forgyldes af den gyldne Ring.
Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake,
326 Han loved mig at bringe Olafs Hoved,
Mit Blik sig vægrer ved at skue did.

Han bliver siddende i sin forrige Stilling.

OLAF TRYGGVESØN træder ind, hyllet i en graa Kappe med en siid Hat paa Hovedet.

HAKON

uden at vende sig.
Min vakkre Thorer Klake, er det dig?
Er alting lykkedes, og bringer du,
Hvad du har lovet? Svar mig, Thorer Klake!

OLAF.

Alting er gaaet, som det burde, Herre!
Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer,
Og bringer Eder hid Kong Olafs Hoved!
Det faldt ham vanskeligt. Thor veed, han havde
En Slags Modbydelighed for at bringe
Det selv, og sendte mig.

HAKON.

Vel, vel, saa gaa,
Og grav det dybt i Jordens Mørke ned.
Jeg vil ei see det selv. Mit Øie taaler
Ei slige Syn, det staaer for mig i Drømme.
Grav Liget ned, og siig din Herre, Træl,
At strax han kommer.

OLAF.

Thorer Klake sover.

HAKON.

Han sover?

327

OLAF.

Middagssøvn, stivt har han strakt sig
Hen under nogle dunkle Hyldebuske.

HAKON.

Saa væk ham da! *afsides*. Nu sove, efter slig
En Gierning? Thorer! Jeg beundrer dig,
Du har et sieldent Mod. *høit*. Gaa, væk ham, Træl!

OLAF.

Men vil I ikke først see Olafs Hoved?

HAKON.

Nei, har jeg sagt, nei.

OLAF.

Herre Jarl! I troer,

At det seer skrækkeligt og hæsligt ud,
Men intet mindre, Herre! Olafs Hoved
Seer ud saa sundt, som noget her i Landet.

HAKON.

Gaa, siger jeg.

OLAF.

Nu har jeg aldrig seet.
Jeg havde hørt at Jarlen var en Helt,
Som faa i Norden, og han frygter for
At see et livløst og afhugget Hoved.
Hvor vilde I da skielve, Herre! hvis
I saae det end paa Kroppen.

328

HAKON

vender sig forbittret.
Træl! du vover -
Hvor har du det?

OLAF

tager Hatten af og slaaer Kappen tilside.
Paa mine Skuldre, Herre!
Tilgiv mig at jeg bringer Eder det
Paa denne Viis, der faldt mig mageligst.

HAKON.

Hvorledes! Olaf! Ha, Forræderi!

OLAF.

Min Gubbe! Spar dit raske Heltemod.
Vov ingen Dyst med Olaf, husk, at endnu,
Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
Og at din svagelige Oldings-Kraft
Er ikkun for den hovedløse Olaf.

HAKON.

Ha, Niflheim.
Falder ind mod Olaf.

OLAF

slaaer Sværdet tilside, og siger med tordnende Stemme:
Saa vær rolig, siger jeg,
Og stik dit Sværd i Balgen. Mine Mænd
Omringe Huset; mine Skibe veie
Vel op mod dine. Jeg er kommen for
At vinde Landet i en ærlig Feide.
Du selv har lokket mig med Rænker til det.
Nu staaer du som en Træl, foragtelig,
329 Indviklet i din egen Snare. Jeg
Vil ei benytte mig af denne Fordeel,
Som Skiebnen skienker mig. Jeg stoler paa,
At jeg kan dristig gaae dig under Øiet.
Dit Anslag, som du seer, er gaaet ilde,
Din Thorer svømmer i sit eget Blod.
Du seer, det var mig let at gribe dig;
At slaae dig ned var endnu mere let.
Men jeg bekiender mig til Christi Lære,
Og jeg foragter denne usle Fordeel.

Thi vælg imellem tvende Kaar: Bliv Jarl
Paa Hlade, som du varst, og sværg mig Troskab,
Hvis ei, da fly! Hvor vi da sees igien,
Det gielder blodige og røde Pander.

HAKON

stolt og rolig.

Det sidste vælger jeg, det sidste, Olaf!
Du kalder mig en Nidding og en Træl?
Det lokker høit et Smil paa mine Læber.
Man hører, at du est en Yngling, Olaf!
Kadmundighed og Overmod er det,
Hvormed din Alder melder sig. See mig
I Øiet, Olaf! og betragt min Pande,
Har du hos Trælle fundet sligt et Blik?
Og finder du, at Feighed og at Lumskhed
Har smaalig foldet denne Pandes Rynker?
Jeg lod dig lokke. Ja naturligviis,
Jeg vidste, du behøved kun et Vink,
For strax at flagre efter Lokkemaden,
At i din kloge Siel du agted mere
Dit Slægtskab med en uddød Kongeæt,
End Hakon Jarls beundrede Bedrifter,
330 At kun du ventede paa en Leilighed,
For at forstyrre Gubben i sin Ro.
At denne Færd jeg ønskede overstaaet,
Jo før jo heller, kan det undres dig?
At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
De høie Guder, kan det undres dig?
Og kan det undres dig, at jeg tillod
Min Kæmpes Anslag, da en fiendtlig Skiebne
Lod til at ville styrte - mig ei blot -
Men Valhals Guder?

OLAF.

Hakon! mindes du,
Erindrer du dig, Hakon! at du selv
Har været Christen? At du lod dig døbe,
Af Biskop Poppo, at du siden sveeg
Din Eed? Hvormange Eder har du sveget?

HAKON.

Forbandet være dette Øieblik,
Da overilet af den sledske Munk,
Jeg lod mig daare ved en ussel Kunst.
Han kunde bære ildrødt Jern i Haand,
Naar først den vel var overstrøgen med
En Hexesalve.

OLAF.

Gamle, blinde Gubbe!
Jeg ynkes over dine sølvgraa Haar.

HAKON.

Ha, spar din Ynk! Saa som du seer mig her,
Seer du det sidste Glimt, den sidste Gnist
Af gammel nordisk Kraft og Helteliv,
331 Den skalst du ikke slukke, Ungersvend,
Med dine sygelige Feberdrømme.
Jeg veed det vel, det er de Christnes Sæd
At ynke, at omvende, at forbedre;
Vor Sæd er den: dybt at foragte Eder,

At pønse paa Jer Undergang og Død,
Som Gudernes og Heltelivets Fiender.
Det Hakon gjør, og derudi bestaaer
Hans Niddingsfærd. Ved Odin og ved Thor
Du skalst ei slukke Norges Kæmpeild
Med dine fromme, vaade Drømmeskyer.

OLAF.

Velan! det kommer an derpaa, vi skilles,
Vee dig! naar næste Gang vi atter sees.

HAKON.

Vee mig! om jeg da ikke knuser dig.

OLAF.

Himlen vil treffe dig med sine Flammer.

HAKON.

Ha, Thor skal splintre Korset med sin Hammer.

De gaae hver til sin Side.

332

FIERDE ACT.

HLADE. OFFERLUNDEN. HAKON JARL. ET BUDSKAB.

HAKON.

Forkynd dit Budskab, siig det uden Frygt,
Og uden Forbeholden! hvor gaaer det?
Har Bondehæren samlet sig?

BUDET.

Ja Herre!
Forbittrelsen har sammenstimet dem.
Orm har paa fire Veie fra sin Gaard
Sendt Hærorf rundt omkring og budt Enhver,
At han bevæbnet skulde drage hid,
Og faae dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
Paa Skierdingstad, og han har atter sendt
Budstikken længer om. Med ham har Sigurd
Den skønne Brynjolfs, før din Frilles, Husbond,
Forenet sig, samt Alf og Skialm fra Rimol,
Der komme før at hævne deres Syster.
De føre Hæren an med Orm og Haldor,
Den sammensamler sig i Orkedalen.

333

HAKON.

Jeg stoler paa min gode Kæmpeskare,
Med faa, men vel bevæbnede, med kiække
Krigsvante Mænd det blive skal en let Sag
At splitte fra hinanden en ukyndig

Og sammenløbet Bønderflok.

BUDET.

Men, Herre!
Den er alt stor, den bliver daglig større,
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

HAKON.

Med øieblikligt Mod, som svinder bort,
Saa snart jeg kommer med mit Sværd. Hvad mere?
Har Olaf nærmet sig med sine Skibe?

BUDET.

Ja! han er løbet ind i Tronhiems Fiord.

HAKON.

Hvordan? I Fiorden her? og uden Modstand?
Har Erland? har min Søn ei mødt ham?
Og hindret Veien ham?

BUDET.

Ak Herre Jarl!

HAKON.

Hvi sukker du? tal frit! hvad er der skeet?

BUDET.

I Morges lagde Olaf ind i Fiorden
Med fem skioldhængte, lange Krigerskibe,
334 Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Vigen, dybest inde.
Det var en taaget Dag, og Erland mægted
I denne Hast ei dem et Vink at give,
Først meente han, at det var dine Snekker,
Men da de nærmed sig, da saae han vel,
At det var anderledes; vilde vende
Mod Landet; men det var for silde, Olaf
Gik med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
Han troede, du varst selv, hvor Erland var,
Og bød enhver af sine Mænd roe flink.
Da Erland og hans Mænd nu kom til Lands,
Og da hans Seiler løb paa Grund, da sprang han
Med sine Kæmper overborde; thi
Hvad skulde han udrette vel med tre
Smaasnækker, uden synderlig Bemanding,
Mod fem, som vrimled af staalklædte Mænd?
Han svømmed under Vandet, og forsøgte
Paa denne Viis igien at naae til Land,
Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte,
Han saae den lyse Brynie, saae hans Skiold,
Som overgik i Skiønhed alle Andres;
Beständig troede han, at det var dig,
Og raabte: »Hakon! Denne Gang undgaaer du
Ei Døden! Husker du, da sidst vi taltes?
Da svoer vi, at det gieldte røde Pander.«
Med disse Ord greb Kongen til en Roerpind,
Og skiød den hen - O Herre! skaan mig for
At sige meer, og skaan dig for at høre!

HAKON.

Tal! Tal! han skiød Roerpinden af sin Haand?

335

BUDET.

Og traf din Søn mod Hovedskallen, saa
Hans Tinding brast, og Hiernen vælted sig
I Havet.

HAKON

skiuler sin Smerte.
Har du meer at sige?

BUDET.

Olaf
Fortrød, det ei var dig, han traf saa vel;
Hans Kæmper dræbte mange Mænd, endeel
Fik Fred, af dem erfared Kongen,
Hvor Bondehæren staaer, og hvordan den
Er sindet mod dig, Herre!

HAKON.

Er der meer?

BUDET.

Nei, Herre Jarl!

HAKON.

Saa gaa!
Budet gaaer.
Og du blev vred,
Fordi du ikke trafst mig, Olaf? Ha,
Du kunde aldrig truffet bedre. Ham
Ham trafst du ei; min Erland trafst du ei,
Ran tog ham i sin moderlige Favn
Og hæved ham, den fagre Ungersvend,
Til Valhal. Men hans Fader har du truffet;
Dybt har du truffet Hakon i sit Hierte.
O! Erland! Erland! O min Søn! min Søn!
336 Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
Ha, det er længe siden. Hakon Jarl,
Du bliver gammel, græder som en Qvinde.
Han var mig kiær, han var min Alders Haab,
Thi Erik stormer om paa egen Haand.
Jeg havde seet i ham min Eftermand.
Hvor er I alle svundne, mine Drømme?
Han grubler et Øieblik, derpaa siger han forfærdet
Det gaaer tilbage! Ha, det gaaer tilbage!
Hvorledes? Hyller Taager sig om Valhal?
Blev Odins gyldne Stol i Hlidskialf rusten?
Har den alt tabt sin Glands? du grønne Frigga,
Ha, est du visnet hurtig, Moder! som
En Birk i Høst? Har atter Loke stiaalet
Dit Guldkar, Ydun! med den røde Frugt?
Hvor er din Hammer, Thor? Hvor, Asatyr!
Din stærke drabelige venstre Haand?
Siig, høie Skare, har du hyllet dig
I Mulm, og fulgt til Hæl den fromme Baldur?
Op, Hakon Jarl! Op, gamle norske Kæmpe!
De kalde dig en Hedning. Hædersnavn.
Ja vel en Hedning, Hakon! thi du strider
For Hedenold. Til Vaaben og til Seier.

Tilgiver Hakon, høie, store Guder!
At han har glemte Valhalla over sig.
I høre det! I høre det. Fra nu af
Er dette Liv for evig ofret Eder.
Den skønne Drøm, at Aftensolen skulde
Forgylde denne Tinding, før den sank,
Er svundet hen. En Storm har hævet sig
Med Rusk og Slud, og hyllet Solen ind;
Og inden Himlen bliver atter blaa,
Nedblinke Stierne paa Hakons Høi.
337 Ran tog min Søn, min Erland; Erling har jeg
Vel end tilbage - Men hvor kan jeg haabe
At denne spæde Spire skulde trodse
Orkanens Magt? - Saa være det da svoret
Ved Ædelstenene i Odins Krone,
De blanke Stierne; Aukthor, ved din Vogn,
Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat,
Fra nu af lever jeg for Valhals Guder.
Hvis Stolthed rev mig hen; tilgiv mig da,
Du skønne Saga! du fortrylled mig,
Og var det Mishag over min Idræt,
Som fik dig til at rynke Panden, Odin!
Da kræve et Offer! kræve, hvad helst du vil,
Og du skal faae dit Krav.

Stein kommer ind med et stort Guldhorn.

HAKON.

Hvad bringer du?

STEIN.

Et Bytte fra din Fiende, Herre Jarl!
Du veedst, at Olaf havde sendt en Flok
Bygmestere til Lands, for strax ved Stranden
I Skoven hist ved Fiorden op at mure
Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
For deres nye Guder. Du befoel,
Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
At gaae derhen og hindre deres Daad,
Det skeete, som du bødste. Imidlertid
Fandt Olafs Svende ved at grave dybt
I Jorden, dette Horn. Det har vi nu
Erobret, Herre Jarl! og bringer dig det.

338

HAKON.

Vel Stein! har flere bragt det hid end du?

STEIN.

Vi er en Flok.

HAKON.

Saa lad jer vel beværte
I Borgestuen. Hver skal have sig
Saa stort et Horn med Miød, som dette her.

STEIN.

Det skal vi tømme paa din Sundhed, Herre!

Gaaer.

HAKON.

Et herligt gammelt Offerhorn af Guld,
Af drevet Guld; et sieldent gammelt Horn.
Paa denne Plads har udentvivl tilforn
Et Tempel staaet for de høie Guder.
Der skulde de nu bygge dine Kirker
Og dine skumle Munkeceller, Olaf?
Ret, mine Mænd, at I fordrev dem; Ret,
At I tilvandt mig denne gamle Skat,
Saa skøn, som hellig. - Der er skrevet Runer
Om Hornets Rand, lad see, hvad er der skrevet?

Læser:

Brøster for din Brøde
Din Lykke, Bonde!
Gak til høie Guder
Giv dem det bedste.

*Hakon staaer længe truffet og forbauset, derpaa gjentager han Verset igjen
langsomt, og og med Vægt.*

- Giv dem det bedste -

Det vil I altsaa Burs og Børes Børn?
339 Det bedste vil I, saa vil I formildes.
Ha, jeg forstaaer dit Vink, du høie Skuld,
Jeg seer dig hyllet i dit hvide Lin,
At sidde under Asken Ygdrasil;
Dybt stirrer du i Urdurs Kilde. Siig,
Er Vandet rødt? Forlanger Bølgen Blod.
Det bedste! og hvad er det bedste da?
Min Erland faldt; I har jo alt det bedste!
Men det har Hakon ikke offret Eder,
Og han skal give selv det bedste hen,
For at erhverve sig den svundne Lykke,
Som brast ham for hans Brøde; thi han glemte
Valhalla over sig. - Giv dem det bedste!
Jeg har endnu en lille vakker Gut,
Med gule Haar og Øine blaa som Gimle,
Uskyldig som den klare Morgenstund,
Og rask og vældig som en Buk paa Fieldet,
Den sidste Draabe af mit Manddoms Blod.
Ham kræver I dog ei? Du lyse Freya!
Du kræver dog ei, hvad du selv har givet?

Grunder.

De høie Aser kræve to Slags Offer,
Eet for at hævde deres Pragt og Herskab,
Da falder Qvæg, da falder fangne Fiender,
Da hvirvle Glædesflammerne fra Jorden,
Og Odin smiler i sit Fader-Sæde.
Det andet Offer ryger til Forsoning,
Dets Luer dæmper ikkun Valhals Vrede,
Da bløder Hiertet, medens Offret bløder,
Det skeer i Stilhed uden Sang og Klang,
Det er til Straf, det bringes Guderne,
Til Miskundhed, naar de har vendt os Ryggen.

340 *Betragter Hornet.*

Her staaer det roligt gravet ud i Guldet
Med tydelige Træk: Giv dem det bedste!
Og hvorfor bragtes det mig netop nu,
I Øieblikket da jeg svor Valfadur
At virke kun for ham? I Øieblikket
Da jeg tilstod - Fy Hakon, ingen Svaghed,
Thorgierdur Horgabrud! du gridske Skioldmø,
Som følger Kæmperne i Striden, paa
Den hvide Ganger, med et Klæde farvet
I lunkent Blod om dine brede Skuldre,
Med Dødens Glavind i din stærke Haand;
Dit sorte Øie gløder efter Rov,

Du strækker ud din Haand, din Daggert blinker.
Vel, Hakon lyder; Hakon skielver ei.

Han gaaer.

SKOV.

TANGBRAND. GRIF

TANGBRAND.

Vel at jeg finder dig, min Grif! hvor er
Kong Olaf? hvad vil dette Væsen sige?
Hvor blev han med den gamle Mand?

GRIF.

De gaae
Endnu bestandig her i Skoven sammen,
Og tale snart om dette, snart om hiint.
Sær udelader sig den Gamle tit
Paa en utydelig forblommet Maade
Om Olafs Daad.

341

TANGBRAND.

Jeg var der ei, hvordan
Kom det sig Grif! Hvorledes er han kommen?

GRIF.

Vi sad just over Pintse-Aftens Gildet,
Fornøiet, munter, omkring Egebordet,
Kong Olaf var ret overgivet oprømt;
De treen en gammel Gubbe ind ad Døren,
Eet Øie har han kun; han satte sig
Ved Døren; men Kong Olaf, som er altid
Saa vænnesæl og giestfri, bad ham komme
Og sætte sig hos ham; derpaa begyndtes
Der med en klog og heel vidtløftig Samtal,
Den Gamle kunde sige alle Ting,
Han vidste selv Beskeed om hvad forlængst
Var skeet i Landet og paa disse Steder.
Han gantedes, men paa en egen Maade,
Som plat ud ei var efter Olafs Smag;
Han sagde, som jeg mærker, helligholder
I her Forvirrelsernes Fest! I mindes
Den Aften, da de fromme Brødre hver
Fik Lyst at snakke paa sin egen Maade,
I Munden paa hverandre. Mener du
At de fra den Tid har forstaaet hinanden?
Til sidst det faldt den gamle Mand for hedt
I Salen, og da Sommernatten var
Saa luun og varm, saa bad han Olaf gaae
En Vandring med sig gennem Skoven. Kongen
Gav efter for hans Bøn. Jeg fulgte ham
Bestandig i en Afstand. Ak, Hr. Bisp!
I kan ei troe, hvorvidt de vandred om,
Den Gamle førte Kongen stundom ud
342 Paa Fieldekanterne, og pegte langt
Ud over Landet, mens han talte - Maanen
Nedskinte klar. Det var ret underligt;
Thi naar man stod kun nogle Skridt derfra,
Den Gamle i sin sorte Kappe saae
Ud som en Trolde. Jeg vilde ønske, Kongen
Nu vilde sig begive hjem til Sengs,

Thi det er seent, og Natteduggen falder.

TANGBRAND.

Hvor er han? før mig hen til Kongen, Grif!
Forlængst gik Solen alt i Vesten ned,
I Morgen, naar den stiger, smiler den
Med hellig Blik paa Pindses Sommerfest
Og end er Aftenmessen ikke siunget.
Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
Saaledes før han pleied aldrig glemme
Sin fromme Pligt; Kom, lad os søge ham!
De gaae.

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med Auden. Denne har en sort Kappe paa og en Hætte paa Hovedet.

AUDEN.

Ja, jeg forstaaer dig nok, min Ungersvend!
Den skønne Sang i disse hvalte Kirker,
Den smeltede dit Hierte og dit Blik
Henreves af de smukke Billeder,
Du troede vist det maatte være Sandhed
Alt hvad du følte, og hvad nu du følte,
Skal alle Nordens Lande føle med,
Hvis ikke, smage Kraften af dit Sværd.
Er det ei saa?

343

OLAF.

Du est en gammel Gubbe,
Du est nu engang stivnet i din Tro,
Dig kan jeg ei fortænke i, at du
Kun kalder min Bedrift, Forvildelse.

AUDEN.

Du siger, jeg en *stivnet* i min Tro,
Det er et godt, et saare vel brugt Udtryk,
Og siig mig, Olaf, hvad du mener her,
At jeg skal være; kunde man ei sige
Om *Alt*, at det var ligesaa; thi Tro
Kan dog vel ikke kaldes andet end
En egen synderlig Tilbøielighed,
En Drift som driver Kraften i vor Siel
Mod det usynlige, det store Udspring,
En Drift, som er forskiellig, efter Væsnet,
Den virker paa; forskiellig efter Tiden,
Den virker i; forskiellig, som Naturen.
Saaledes stræber disse Graner, Olaf!
Og dette høie Field. Den kiække Maade
At hæve deres stolte Nakker frem
Er, saa at sige, deres Tro. Du seer
De har den samme Tro tilfælles; thi,
Som du begriber, er det ei for Intet,
At overalt, saavidt dit Øie rækker,
Og overseer det frie Nord, at Alt
Bær Præget af en egen Aand, eet Væsen.
I Sydens Dal, der er det anderledes,
Der flade sig de stive smækkre Løv
I runde bløde Blade. Stammen kneiser
Ei længer der med ranke Skud fra Jorden,
Den bukkes sig i fromme Krumninger
344 Mørkt under Hvelvingen, omtrent saaledes

Som dine Munke, naar de holde Messe.

OLAF.

Besynderlige Gubbe.

AUDEN.

Hvor nu Himlen
Er mørkeblaa, hvor Solen daler rød
Hver Aften, hvor de vellystfulde Lunde
Indbyde kun til Elskov og til Sang,
Der vaagner Strengelagens, Sangens Kunst,
Man griber Farver, for at efterligne
Den smukke Straaleglands og Blomstervrimmel;
Og Kierlighed, som spøger overalt,
Blier Præget, som sig trykker paa det Hele.
Hvor derimod Naturen mere stræng
Frembyder flere Steen end Blomster, hvor
Den faldne Snee indhyller Aaret halvt
Med sine hvide Lagen, men hvor ogsaa
De haarde Sener strammer sig bestandig
Med mere Styrke; hvor det blier en Dyd,
Naturen lærer, at undvære, og at
Forsvare vel med Kraft den sparsomt givne
Indhegnte Fryd - der toner ingen Sang,
Der glimrer ingen skønne Billeder,
Men i de lange Vinternætter aabner
Sig Sielen taus med høie Manddoms Tanker,
Der voxer frem *den indre Blomst* og lukker
Sig som en Rose omkring Qvindens Hierte,
Og som en skøn og reen og dristig Lilje
Om Mandens Hierne. Ei paa strammet Lærred
Med snart forsvundne skyggeblandte Farver,
345 Af Fieldet selv, det uforgiængeligste,
Sig reiser Guderne fra Jordens Skiød,
Og skue roligt hen med Tankeblink
Ned over Dalen. Den medfødte Kraft
Blier drevet af en medfødt Trang til mandigt
At øve sig, da triner Kraft mod Kraft,
Og Tapperhed og Manddom bliver Præget
I Nord, som hist i Syden Kierlighed.

OLAF.

Forunderligt.

AUDEN.

Naar nu en Yngling, som
Af Hændelsen var kastet ned til Syden,
Tilbage kom og bragte med en Kurv
Af spæde velske Blomster, og fik Lyst til
At plante dem i Norges Klippe-Rifter;
Naar Granen og naar Birken overalt
Stod ham i Veien, og han fældte nu
De gamle store Skove kiækt, og skaante
Selv ei det vældigste, det bedste Træ,
Paa det hans Roser skulde have Plads
At voxe, Olaf! - hvis du saae hans Daad,
Hvad vilde du da kalde den?

OLAF.

Viig fra mig!

AUDEN.

En Helt, ei sandt! En Kæmpe for den gode,
Den skønne Sag, og Gubben derimod,
Som sagde: Dreng! lad mine Graner staae,
Din spæde Urt ei trives paa mit Field,
Hvad vilde du vel kalde ham?

346

OLAF.

Som dig.

AUDEN

seer ham stivt i Øinene.
Og hvem er jeg?

OLAF.

Auden har du jo kaldt dig.
Hvem er du?

AUDEN.

Ja, hvem er jeg? Vise Yngling,
Du vedst jo alt, du maa vel kiende mig.

OLAF.

Du har eet Øie kun.

AUDEN.

Har Lyset flere?
Natten var klar med samt sit ene Øie;
I Morgen skinner Solen med det andet.
Erindre dig, hvad du har hørt. Erindre
Det Maanskin, som i denne Sommernat
Helbredende har trængt sig i dit Hierte.

OLAF.

Gud! giv mig Kraft! For allerførste Gang
Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Bryst.
*I det Olaf vender sig mod Auden gaaer denne bort med hurtige Skridt, og
forsvinder mellem Træerne.*

TANGBRANDogGRIFkomme.

347

TANGBRAND.

Ha, træffer jeg dog endelig dig her,
Min Konge! Jeg har søgt dig overalt,
Hvordan skal jeg forstaae det, fromme Olaf,
At du forglemte Aftenbønnen reent?
Det har du endnu aldrig hidindtil,
Og mindst paa en saa høi og hellig Aften,
Som denne.

OLAF.

Tangbrand! *vender sig.* Hvor blev Gubben af?

TANGBRAND.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvildet dig med sine Taler.

OLAF.

Ha, Tangbrand! Er alt Aftenmessen holdet?

TANGBRAND.

Da Sol gik ned, da var jo Tiden, men
Du hørte ei, du mærkte ei mit Vink,
Den Gamles Tale lokkede dit Øre,
Ret som Sirene-Sang.

OLAF.

Hvem er den Mand?

GRIF.

Slet ingen kiender ham blandt dine Kæmper,
Mig kommer han heel sær og sælsom for,
Han ligner Odin hist i Jarlens Lund.

OLAF.

Han kaldte Auden sig.

348

GRIF.

Nu, Auden, Odin,
Det falder ud paa Eet.

TANGBRAND.

Min Olaf! sikkert
Har een af Odins Præster giestet dig,
Og søgt ved vildsom og forblommet Tale,
Paa Hakons Vink, at vende dine Tanker.

OLAF.

Han være, hvo han være vil, saa er han
Et Nattespøgelse fra Mørkets Engle.
Han søgte at bevise mig, hvor stor
Den Uret var, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

TANGBRAND.

Og til Beviis derpaa
Saa malte han dig vel med stærke Farver,
Hvor skjønt den gamle Lære tog sig ud
I dette kolde Nord. At ogsaa den
Blev engang indført af en fremmed Helt,
Langt fra et andet østligt Land, derom
Blev der vist intet ymtet under Talen.

OLAF.

Ha, Tangbrand! Du har Ret, den gamle Lære
Den blev jo ogsaa indført. Hvad er da
Hans hele Tale værd om Kæmpetroen,
Som Norden selv har avlet, selv har givet
Sit Præg!

TANGBRAND.

Slet intet, Olaf; thi saa lidet
349 I Norden, som paa noget andet Sted,

Det tilladt er at offre Broderblod,
Og at forglemme alle milde Dyder,
Hvad skulde vel modstaae den vilde Strøm,
Og den Fordærvelse, som Tiden avler,
Hvis ikke Tiden ogsaa stundom avled
En Helt, som kiæk forjog den tykke Taage,
Og brød Sædvanens Lænker?

OLAF.

Vel, min Tangbrand.

TANGBRAND.

Det være langt fra mig, her at fordømme
Den gamle Lære, i sit dunkle Udspring,
For intet har ei Gud forundet den
At virke vidt, udbredt og diærvt paa Jorden;
Nu er den kun en mærkelig Ruin;
Den høie Fader hisset har bestandig,
Til visse Tider, steds, paa visse Maader
For Verdens Øine aabenbaret sig;
Da var ei endnu Christi Lære hørt.
Det bør sig Mennesket at gribe efter
Det bedre; nu at hænge ved den gamle
Halv misforstaaede, halv forglemte Lære,
Var sandt Afguderi.

OLAF.

Nu taler Sandhed.

TANGBRAND.

Giv dig i Herrens Haand, og lad dit Hierte
Bedaares ei af underfundig Tale.
Du har paataget dig et herligt Værk,
350 Udfør det, som en Helt, saa vil dit Navn
Velsignes eengang vidt og bredt i Norden.
Du seer hvordan det gamle Hedenskab
Alt gisper mat, det raller alt i Døden,
Jarl Hakon yttre intet uden Afmagt.
Hvad mægter han?

OLAF.

I Morgen haaber jeg
At hellige den høie Pindse-Dag
En Seier over Hakons Hedninger,
Og over ham; alt Dagen graaner hisset,
Min Hær alt færdig staaer, kun først en Bøn,
Saa flux til Slag.

TANGBRAND.

Hans Trælle rante mig
Det Offerhorn, som jeg i Grunden fandt,
Og som jeg vilde ladet smedde til
En Alterkalk. Der stod et gammelt Sprog
Paa Hornet, som jeg fuldvel kunde lide.
Der stod: Ifald dig brøster for din Brøde
Din Lykke, Bonde! gak til høie Guder,
Giv dem det bedste; denne Indskrift skulde
Min Kalk beholdt; hvad kan vel gives bedre
End et uskyldigt og taknemligt Hierte.
De rev det af min Haand, men lad dem det,
Gud Herrens Straf vil følge dem, saavel
For dette Ran, som for hver anden Synd.

OLAF.

See Solen pipler alt bag Havet frem,
Snart lyser den med sine røde Straaler
Paa Norges første, skønne Pindse-Dag;
351 End har vi ingen Kirke. O! men kommer
Og lad os ile til Capellet, som
Naturen gravet har i Klippen hisset.
Der skal de høie Hymner stige fromt
I Morgenrøden, og forjage kiækt
Med Nattens Mørke alle Hiertets Tvivl.

TANGBRAND.

Nu taler du dig værdigt, fromme Konge!
Tangbrand og Olaf gaae.

GRIF

som har staaet i Tanker hidtil.
En Præst, et Sendebud fra Jarlen? Ja
Heel rimeligt. - Men jeg veed nok, hvad jeg troer.

Gaaer.

OFFERLUNDEN.

HAKON JARL kommer med sin Søn ERLING ved Haanden.

ERLING.

Det er saa koldt, min Fader!

HAKON.

Kiære Søn!
Det kommer af, at det er end saa tidligt.
Du fryser Barn.

ERLING.

Det er det samme, Fader!
Jeg er saa glad, fordi du loved mig
At jeg skal Solen see, naar den staaer op.
Det har jeg endnu aldrig seet tilforn.

352

HAKON.

Seer du de røde Straaler hist, som bryde
I Østen frem?

ERLING

slaaer Hænderne sammen.
Ak, hvilke skønne Roser!
Ak, hvilke skønne Roser! hvor de blusse!
Men, kiære Fader! siig mig dog engang,
Hvor kommer alle disse Perler fra,
Hvorned den hele Dal er overstrøet?
O! hvor de glimter imod Roserne!

HAKON.

Det er ei Perler, det er Morgenduggen,
Det som du kalder Roser hist, er Solen.
Seer du, den reiser sig?

ERLING.

O, hvilken Kugle!
Hvor purpurrød? O, kiære Fader! kan vi
Ei reise hen engang til Morgensolen?

HAKON.

Mod Solen stræber hele Livet hen.
Thi seer du denne skønne røde Glands,
Som straalers hisset, det er Odins Øie,
Det andet, som, du seer, om Natten skinner,
Med mere mat og mere hvidlig Lue,
Har han nu sat i Pant i Mimers Brønd,
For at erhverve sig den Drik, som gjør
Hans Øie mere friskt og mere skarpt.

ERLING.

Hvor er da Mimers Brønd?

353

HAKON.

Det store Hav
Dernede, dybt, som velter imod Klippen,
Det er den gamle Mimers dybe Brønd,
Den styrker Odins Øie. Dobbelt skøn
Sig hæver Solen, liflig vederqvæget
Af kiølne Morgenbølger.

ERLING.

O! nu stiger
Den alt for høit, nu kan jeg ikke taale
At see derhen; det brænder mig i Øiet.

HAKON.

Alfader stiger paa sin Stol i Hlidskialf,
Snart overskuer han den hele Verden,
Den gyldne Throne blinder Jordens Øie,
Hvo tør formaste sig at skue Livets
Og Dagens Konge i sin Middagsglands.

ERLING

seer sig frygtsom om.
Hu! Hu! min Fader! hvad er det for fæle
Og gamle hvide Mænd, der staaer i Skyggen
Bag Træerne?

HAKON.

Tal ikke saa, min Søn!
Det er de høie Guders Billeder,
Af Mennesker i Stenen gravet ind.
De blinker ei med stærke Sommerflammer,
For dem kan Askurs Sønner knæle roligt,
Og see med Ærefrygt i deres Blik,
Kom lad os nærmere betragte dem.

354

ERLING.

O nei! min Fader, jeg er bange, seer du
Den gamle Gubbe, med det lange Skiæg,

Han seer saa grumt og hæsligt paa mig. Ak
Han gjør mig ganske bange.

HAKON.

Erling! Erling!
Det er Gud Odin. Frygter du for Odin?

ERLING.

Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;
Den rette Odin, som er hist i Himlen,
Han gjør mig intet; han er god og skøn,
Han kalder Blomsterne af Jordens Skiød,
Han skinned nylig selv jo som en Blomst.
Men denne blege, hvide Trøld, han stirrer
Som om han stod mig efter Livet.

HAKON.

Ha!

ERLING.

Min Fader, lad mig hente mig min Krands,
Som jeg lod hænge hist paa Busken, da
Du vilde vise mig, hvor Solen opstod,
Og lad os saa gaae hiem igjen, min Fader,
Fra disse fæle gamle Billedstøtter,
Thi du kan troe, den gamle grimme Mand,
Han mener det ei heller godt med dig.

HAKON.

Hent Krandsen, Barn! og kom saa flux tilbage.

Erling gaaer.

355 Et Offerlam maa være festligt smykket,
Hellige Guder! seer fra Valaskialf
Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

ERLING

kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Lokker.

Her er jeg, kiære Fader! med min Krands.

HAKON.

Knæl nu, min Søn! for Odin før du gaaer,
Ræk begge dine Hænder høit mod Himlen,
Og siig: Alfader! hør den lille Erling,
Og tag ham i din milde Varetægt!

ERLING

kaster sig paa Knæ imod Solen, strækker sine Arme ud, og siger barnligt og roligt uskyldigt:
Alfader! hør den lille Erlings Bøn!
Og tag ham i din milde Varetægt.
Hakon, som staaer bag ved ham, hæver sin Daggert under Bønnen og vil støde til; men han taber den af Haanden. Erling vender sig tillidsfuldt og roligt om, tager den op, og siger, i det han reiser sig:
Der tabte du din Daggert, kiære Fader,
Hvor den er skarp og blank? naar jeg blier stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Vaaben, for
At hielpe dig mod dine Fiender, Fader!

HAKON.

Ha, hvilken Troid nedlægger slige Ord
Beständig i din Mund, for at
Forfærde mig?

356

ERLING.

Hvad feiler dig, min Fader!
Hvad har da Erling gjort? hvi est du vred?

HAKON.

Kom, Erling! følg mig bag ved Billedstøtten.

ERLING.

Ak, bag den slemme Mand!

HAKON.

Følg mig, og lyd.
Der voxer Roser bag ved Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, røde Roser,
Blodrøde Purpur-Roser! Ha, det er
En Lyst at see, hvor flux de voxe frem.
Følg, siger jeg, og lyd!

ERLING

græder.
Ak, kiære Fader!
Jeg er saa bange for de røde Roser.

HAKON.

Afsted! hist galer Heimdals Hane lydt.
Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden.
De gaae bag Skuepladsen.

EINAR TAMBESKIELVER

kommer hurtig ind, bevæbnet med Spyd og Bue.
Hvor er han da? Man sagde mig, at han var
I Offerlunden; her er ingen Jarl,
Hvor er han da? hvad vil han her? det gielder
Nu om at slaae, og ei at holde Bøn.
Han lytter. M

an hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.
I Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

357

HAKON

kommer ind med blodige Hænder.
Hvo kalder mig?

EINAR
bestyrtet.

Ha! hvad vil dette sige?

HAKON.

Hvad vil du?

EINAR.

Hakon! kalde dig til Strid.
Kong Olaf hurtig har forenet sig
Med Bondehæren. Alting trækker op
Nu mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae færdig.
Jeg har forenet dem. Nu søges du.
Men du varst ingensteds at finde. Har du
Nu atter ofret?

HAKON.

Ja.

EINAR.

Hvad har du ofret?

HAKON.

Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.

EINAR.

Det skal vel hielpe stort.

Gaaer for at see det.

HAKON.

Nu er det sket.
Nu Mod og Kraft.

358

EINAR

kommer forfærdet og forbittret tilbage.
Ha! gamle runkne Seidmand!
Hvad har du gjort?

HAKON.

Formildet Odins Vrede,
Ofret min egen Fryd, mit eget Haab,
For Norges Held!

EINAR.

Saa knuse Nither mig,
Med Køller og med Steen i Niflheim, hvis
Jeg end et Øieblik skal bruge Buen
For dig og for din Skiebne, skiøndt jeg elsker
Din Datter, Berglioth.
River en Guldkiede af sin Hals.
Der har du din Kiæde,
Som den, jeg river hver en Lænke bort,
Som bandt mig før til dig, du blege Blodmand!
Jeg gaaer at tiene Olaf Tryggvesøn,
Din Tid er kommen. Du har lært mig gyse
For dine Guder. Olafs Gud skal seire.
Hvad holder mig derfra, at med mit Sværd
Jeg styrter dig paa Stand til Hæl? Men nei!
Meer offentligt og skiændigt vorde skal
Dit Fald. Thi fange, fange vil jeg dig
Og hielpe Olaf, til at hænge dig
Op i den høieste, den værste Galge.

Han gaaer.

HAKON.

Det maa jeg høre.
Man hører Lurer og Trompeter langt borte. Der raabes:
Hakon! Hakon!

359

HAKON

drager sit Sværd:
Nu er Timen kommen,
Som vælger mellem Odin eller Christus.
Hør hvor det toner, det er lutter Skioldmøer,
Lutter Valkyrier, som flagre hen
I Luften, og med frygtelige Raab
Til Kampen kalde; rædsomt svulmer Aaren
I Heimdals Pande, saadan blæser han
Af alle Kræfter i sit Giallerhorn.
Thorgierdur Horgabrud! giv Tid! jeg kommer.
Min Erling har jeg ofret dig. Ham skal
En talrig Flok af dine Fiender følge.

Han gaaer.

360

FEMTE ACT.

SAL PAA RIMOL.

Nat. THORAogINGERSidde ved et Bord ved noget Haand-Arbejde. Lysene paa Bordet ere næsten brændt ned i Stagerne.

THORA.

Inger! du est nok søvnig, som jeg mærker.

INGER.

Det er alt længe over Midnat, Frue!
Men stille! banker det ei nu paa Porten?
Der er de.

THORA.

Det var Stormens Tag. Den dunder,
Som om den vilde rive Huset ned.
En rædsom Nat! Der pidsker Hagl og Regn
Beständig ned; og ret et Vintermørke.
Hør kun, hvordan det slaer paa Vindverne.

INGER.

Ak, Frue! skulde Eders Brødre nu da
Vel ride hjem i dette Veir? de bie,
Til det er Dag, og til det klarer op.
Hav ingen Sorg.

361

THORA.

Hvis du est søvnig, Inger!

Saa gak kun du til Sengs. Mig undflyer Søvnens.
Jeg har jo vaaget alt saa manges Nat,
Hvi skulde jeg da kunne sove nu?
Jeg veed at Slaget stod i Morges alt,
Og Skialm og Alf har lovet mig forvist,
At komme hiem, saasnaart det var dem muligt,
For at fortælle mig, hvad der er skeet.
Gak du til Sengs, min Inger! Gak til Sengs.

INGER.

Saa vil jeg hvile mig da lidt, ifald Du
Tillader det, min ædle Frue! Tys!
Det rusker stærkt i Porten. Det kan neppe
Dog være Stormen.

THORA.

Madding aabner den,
Jeg hører Trin af Mænd igiennem Gaarden.

INGER.

O, det er dem! O, det er dem! Jeg strax
Vil lyse; glæd dig, Thora! det er dem.
Hun gaaer ned.

THORA.

Hvor er jeg angst og beklemt om Hiertet,
Min Alf og Skialm mod Hakon. Hvem der vinder,
Saa har den arme Thora tabt.

EINAR TAMBESKIELVER

kommer.
God Morgen!
God Morgen, ædle Thora! Thi hvis ei
Jeg feiler, er det Morgen alt. Derude
362 Høit Hanen goel paa Hald. Jeg kommer for at
Forkynde dig, hvad der er skeet i Striden.
Mit Navn er Einar Tambeskiælver. Frygt
Dig ei, at een af Hakons Venner kommer,
Thi siden han har slagtet grumt i Lunden
Sin Søn i Raseri til Guderne
For Held i Strid, saa har jeg vendt ham Ryggen.

THORA.

I Guder!

EINAR.

Du har Ret, den gamle Synder
Fortiener Afsky. Alting vækker den.
Du Aarsag har at hade ham, som jeg,
Thi ogsaa du har maattet gielde for
Hans Adfærd! men til Sagen, kort og godt!
I Morges gik jeg til Kong Olafs Hær.
Kort var mit Kiendskab kun til dine Brødre,
Dog blev vi Venner i en Haandevending,
Vi lærte snart at kiendes. Man behøver
Een Time kun i Striden, for at see det,
Hvortil man bruger al sin Levetid
I Freden. Nu, de stred som Mænd, det gjorde
Den hele Skare. Konning Olaf seired;
Han splitted som et Lyn Jarl Hakons Hær,
Varmt gik det under blodbestænkte Skiolde,

Hedt brændte Sværdet i det røde Saar,
Valkyrierne vare med i Kampen,
De fordred Blod, det fik de. Odin skiænker
Ei mere gavmild Miød i Valaskialf.
De fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
Er flygtet, og man søger dem endnu.

363

THORA.

Og mine Brødre, Einar! mine Brødre?
Du kommer, ædle Helt! en fremmed Kæmpe,
I Natten her - Jeg skiælver - mine Brødre?

EINAR.

Fik Forfald. De kan ikke komme selv.
Glæd dig, min ædle Thora! Alf og Skialm
Reed under Solens Opgang til Valhalla,
Alt længst de siddet har paa Bænk med Odin,
Og stukket ud de store Horn til Velkomst.

THORA.

O Freya!

EINAR.

Glæd dig, ædle Thora! glæd dig!
Det er ei siunget just for hver Mands Vugge,
At døe paa slig en herlig Viis. Bestandig
De forrest var i Slaget. Vi stred sammen,
Jarl Hakon raste som en Biørn i Kampen,
Og Kampen den var haard; thi store Skarer
Bevægede med Kraft sig mod hverandre.
Thi Hakon havde siddet ei saa rolig
Og stolt paa sine Kæmper, som det lod.
Midt under Striden kom alt flere Skarer
Til Hielp ham, og det kunde gøres nødig,
Thi Olafs Hær var stor. Det halve Norge
Var stimlet hen at slaae for Hakon, og
Den anden Deel for Olaf, thi hans Ankomst
Fløi som en Ild i visnet Sommergræs
Til Landets Ende. Skialm og Alf, bestandig
Henstevned opbragt imod Hakon Jarl;
De svøer hans Død. De vilde hævne dig -
Da faldt de begge for hans Mandoms Sværd.
364 Det falder haardt, især naar han er bister.
Hvad er det meer? Det er en Banemand,
Som er dem værd; thi man maa sige, hvad
Man vil, saa er Jarl Hakon dog en Kæmpe
Som faa i Nord. Det viste han i Slaget.

THORA.

O Alf! O Skialm! O mine elskte Brødre!
O! mine Brødre!

EINAR.

Jeg misunder dem.
De er Einheriar. De straale nu
I lyse Brynjer; alt til deres Lænd
Vaulundur hist har smeddet blanke Sværd.
I Morgen blier de nedlagt i en Høi,
Som trodser Evigheden. Og om Hølen
Vil Olaf lægge store Bautastene.

Hils Thora! Hils vor Syster! raabte de,
Det var de sidste Ord af deres Munde.
Jeg lovede det. Nu har jeg holdt mit Løfte.
Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd
At søge Hakon, Olaf med en anden.
Ved Gaulaae skal vi atter sammensamles.
Olaf har stævnet Thing; jeg veed ei, hvor.
Nu har jeg gjort en lille Omvei, Thora!
For dine Brødres Skyld - Jeg troer det regner,
Min Hiembusk drypper. Snarlig haaber jeg
At vi faae Jarlen fat, og hævne dig.
Nu Frigga glæde dig! Farvel! jeg haster.

Han gaaer.

THORA.

Hellige Guder! til hvad rædsom Skiæbne
Har I bestemt den arme Thora? Hvormed
365 Har hun fortient de bittre Qvaler, som
Afvexle med at martre hendes Hierte?
En Mand træder ind, hyllet i en Kappe, med tildækket Ansigt.

THORA.

Ha, hvad er dette? Fremmede, hvem est du?

DEN UBEKIENDTE.

Er vi allene her? I Sikkerhed?

THORA.

Hvad taler du om Sikkerhed, som trænger
Dig i mit Huus og ængster mig? Hvo est du?
Hvad bringer hid dig?

DEN UBEKIENDTE
slaaer Kappen tilside.

Kiender du mig, Thora?

THORA.

I Guder! *Hakon!* -

HAKON.

Ja, ham selv; ham selv.

THORA.

Du flyer til mig?

HAKON.

Ved alle Valhals Aser,
Du undrer dig med Ret. Men jeg vil see
Det ædle Vildt, som ikke søger Skiul,
Selv under det urimeligste Læ,
Naar det forfølges skarpt af lutter Hunde.

THORA.

Du blegner, Hakon! og dit Blik er mat.

HAKON.

Odin har seet det, jeg har kæmpet som
En Ulv, der vil forsvare sine Unger.
Med dette Sværd har jeg til Valhal sendt
En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt.
Min Hær er slagen. Lykken svigted mig,
Og Olaf døved med sin christne Trolddom
De norske Sværd. En Skare blev mig troløs.
Nu har jeg ingen meer at stole paa.
Valkyriens, den høie Rotas Haand,
Har tungt og iiskold lagt sig om min Tinding.
Jeg reed igiennem Natten med min Træl,
Forladt og træt af Dagens haarde Kamp.
Af Ildtørst har jeg længe alt været plaget.
Er Vandet reent, som staaer i dette Bæger?

THORA.

O Hakon! bi dog, lad mig hente dig -

HAKON

drikker.
Vist ikke! Bliv. Ha, det har lædsket vel. -
Ved Gaulaae styrted endelig min Ganger;
Jeg dræbte den, og trak min Kiortel af,
Og væded den i Blodet, for at skuffe
De Fiender, som forfølge mig.

THORA.

O Hakon!

HAKON.

Da kom jeg just din Gaard forbi, min Thora!
Og jeg erindred mig, hvor tit og helligt
367 Du havde svoret henrykt, at du varst
Den eneste, som elskte mig af Hiertet.
Vel vidste jeg, at Elskov kan forvandles
Til Had. - Jeg lod det komme an derpaa.
Her er jeg, Thora! Vil du huse mig
For Olaf og hans Frender Efterstræben,
Tak være da din Kiærlighed, som jeg
Saa lidt har vidst at skønne paa!
Ifald du nægter det, - det koster, Thora!
Det koster Hakon Jarl at trygle, Thora!
Saa vandrer han igien i Natten ud.
Op vil jeg stige paa det største Field,
Og skue sidste Gang hen over Norge,
Hen over Riget, som har hyldet mig,
Og derpaa falde roligt i mit Sværd.
Da skal den vilde Storm paa sine Vinger
Rask hæve Hakons Aand til Seierfader,
Og Sol skal finde Heltens Liig paa Klippen,
Og sige: Høi i Døden som i Livet.

THORA.

O Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
Jeg hader ei, jeg hader dig ei meer.
O jeg vil huse dig og gjemme dig,
Og tro bevare dig mod dine Fiender.

Hun griber hans Haand.

HAKON.

Veedst du, at jeg har dræbt med denne Haand

Min Søn, den lille Erling, som bestandig
Var dig saa kiær?

THORA.

Jeg veed det. Du har offret
Ham hen til Guderne. Det vidner om
368 Den Yderlighed, hvortil Skiebnen bragte
Din ualmindelige Siel.

HAKON.

Og veedst du,
At jeg med denne Haand, som nu du trykker,
Har - Ha, det smærter mig, at

THORA.

Ja, jeg veed,
At du har mine Brødre dræbt i Striden.

HAKON.

Og dog?

THORA.

Er Thora endnu altid Thora.
Ja, Hakon! du har handlet haardt imod mig;
Du har forstødt min Elskov med Foragt;
Dræbt mine gode Brødre! - Men i Striden
Gaaer det jo Liv mod Liv. Og Einar paastod
De var i Valhal, i Lyksalighed.
*Hun støtter sit Hoved til sine Hænder og græder; derpaa hæver hun det atter, og
stirrer hen paa Jarlen.*
Ha, siig mig, Hakon! er det dig, som staaer
I Thoras fierne, eensommørke Skovhuus,
Langt fra den lyse Kongesal paa Hlade,
I Nattens gyselige Dunkelhed,
Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
Som i mit Bryst? Siig, Hakon! er den blege,
Den tause Mand i Hallen hisset, dig,
Som mat sig, uden Hielm og Purpurkaabe
Har støttet til sit Sværd?

369

HAKON.

Den blege Skygge,
Du seer, var eengang Norges Herre; mægtig!
De stærke Nordmænd lød hans Vink. Han faldt
I Striden; i en Strid, som stod paa Hlade.
Ha, det er længe siden; fast forglemt!
Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spørger
Ved Nattetide. Hakon var hans Navn.

THORA.

Ha, jeg er hævnnet, hævnnet græsseligt!
Bort, usle Nag! Kom atter, Kierlighed!
Jeg var en Ulv i Skoven, ingen Qvinde,
Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
Ved sligt et Syn. - O hvil dig ved mit Hierte,
Kom lad mig tørre Sveden af din Pande,
Kom lad mig bringe Livet i dit Blik.

Hun omfavner ham.

HAKON

vild.
Hvad er dit Navn, min vakkre Norges Dotter!

THORA.

Kierminde kaldes jeg blandt Dalens Piger.
Jeg var en lille blaae, en kierlig Blomst,
Som op var voxet i din Egerød,
Som suged alt sit hele Liv fra den,
Som maatte gaae tilgrunde, da den ei
Fik Lov at spire i sin lille Krog,
I Skyggen af sin Stamme.

HAKON.

Hm! Kierminde!
Et venligt Navn!

370

THORA.

O Himmell! hvad er dette?
En Feber ryster dig i mine Arme.
Du græder, Hakon? Store Valhals Guder!
Det er en farlig, ny, en rædsom Tilstand,
Naar saae jeg forhen Taarer paa din Kind?

HAKON

med en vild Venlighed.
Kierminde! vakkre lille blege Blomst,
Paa Kæmpens Grav! min Taare undrer dig?
Har du ei før seet haarde Stene græde,
Naar de fra Kulden bragtes ind i Varmen?
Det er en Ligsved, blege Dødens Blomst!
Lad den ei undre dig.

THORA.

Ha, gode Freya!

HAKON.

Biergsneen smelter, det er snart forbi,
Den kiække Vinter flyder hen i Taarer,
Og viger for den vellystfulde Vaar,
For Olafs Blomster. Hakon Jarl er borte.
Det blege Spøgels gaaer igien. Men nærmer
Jer Liget uden Frygt, og støder kiekt
En Pæl igiennem det dybt ned i Jorden -
Saa spøger det ei meer; saa er han rolig.

THORA.

Fat dig, min Hakon! tal ei længer vildt!
Den største Siel, hvor høi og stærk den er,
Naturen yde maa sin Ret tilsidst;
Alt længe var dit store Hierte spændt
371 Blandt lutter Fiender, lutter Harm og Modstand,
Nu løser det sig op i mørk Forvirring!
Kom, følg mig. Under Huset er en Hvelving,
Ældgammel, huggen ud i Klippens Grund,
Som ingen kiender uden jeg; der vil
Jeg skiule dig, til Faren er forbi.
Snart vil en bedre Lykke atter smile.

HAKON.

Siig mig oprigtig! troer du, Dagen smiler
Hist paa den anden Side Hvælvingen?

THORA.

Jeg tvivler ei derpaa, min elskte Herre!

HAKON.

Og ned i denne hule, dybe Hvælving,
Den mørke Kiælder, ukiendt under Jorden,
Hvor Fienden standser, Faren er forbi,
Ned i den skumle Borg, men sikkre Tilflugt,
Did vilst du bringe mig?

THORA.

Ja, elskte Ven!

HAKON

rækker hende høitidelig sin Haand.
Kom, min Valkyrie! Min vakkre Hel!
Jeg følger kiek.

THORA.

O alle milde Guder!

HAKON.

Troer du jeg skielver for dit bistre Aasyn;
Vel est du bleg, og dine Læber blaa;
372 Du dræber ei som dine Søstre rask,
Som Hildur og den vilde Geierskøgul,
Med Øieblikkets Heltespyd paa eengang;
Du qvæler langsomt fælt, med Angstens lis,
Først Mandens Mod, du Grumme! siden ham!
Men ligemeget! lad os ile, kom;
End har du ei min Stoltheds Funke slukt;
Jeg følger dig med faste Skridt i Graven!

THORA.

O alle milde Guder! staaer ham bi!

De gaae.

SKOVFULD EGN VED GAULAAE.

OLAFTRYGGVESØN. CARLSHOVED. JOSTEIN. GRIF. *En Flok Stridsmænd.*

GRIF.

Det dages, Herre Konning! Himlen blaaner,
Det lader til, at Dagen blier saa smuk,
Som Natten fæl. Du est vist træt, min Konge!
Vilst du ei hvile under Træet her,
Mens Hestene faaer Hø?

OLAF.

Nei, ingen Hvile.
Jeg er ei rolig, jeg har svoret det,
Jeg er ei rolig, før jeg finder Hakon.
Den skiændige Misgierning med hans Søn
Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.

Hvor findes Mage til en saadan Daad?
Et helligt Sagn fortæller om en Olding,
Som med et sorgfuldt knuset Faderhierte
373 Gik hen at lyde Himlens Bud. Men det
Var kun en Prøve, og hvo veed, om ei
Det skarpe Jern var faldet af hans Haand,
Hvis ikke Himlen havde standset den?
Men Hakon?

JOSTEIN.

Herre Konge! du har Ret.
Det var en græsselig, en rædsom Daad.

OLAF.

Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen,
Den unge Einar triumpherer alt,
Men endnu er han mindre viis end kiæk.
Faaer Hakon atter Tid, og redder han sig,
Saa samle sig de spredte Strømme atter
Snart til et Hav; jeg er ei kommen, har
Ei pludselig forandret Tog og Daad, for
At ødelægge Landet med Skiærmydsler;
Jeg vil husvale det med Fred og Fromhed.
Sin Synd maa Hakon sone med sit Blod,
Imens han lever, er der intet Haab
Om Rolighed. Imens den Hedning aander
Kan ei den christelige Lære trives -

EINAR TAMBESKIELVER kommer ind med Hakons blodige Klæder.

EINAR.

Vi har ei nødig at gaae længer, Olaf.
Ved Aaen hisset ligger Jarlens Ganger,
Nedhugget ligger den, og tæt ved Siden
Jeg fandt hans Silkekiortel. See her er den,
Bestænkt med Blod. Her en af dine Kæmper
Maa have truffet ham. Her fandt han Døden.

374

OLAF.

Ha! er det sandt, du taler? Siger, Venner!
Er dette Jarlens Kiortel?

GRIF.

Kiortlen er der,
Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
Ved Aaen?

EINAR.

Nei! Ikkun hans Ganger og
Hans Kiortel; begge sudlet til med Blod.

GRIF.

Bring Jarlen selv, saa slaae vi os til Ro,
Før ikke. Kiender du ei Hakon bedre?
Forstaaer jeg ret, saa stikker Jarlen sikkert
Nu i en anden Kiortel. Herre! bryd Jer
For alting ei om dette Kneb. Det ligner
Den kloge Jarl. Det har han ene gjort
For at forlokke dig, jeg kiender ham.

OLAF.

Afsted! Nu er vi ikke langt fra Rimol,
Der har jeg stævnet Thing, der vil jeg høre
Om mine Sendebud paa Spor er komne.

GRIF.

Der Thora boer, hun er hans gode Ven.

EINAR.

Tilforn, men Hakon har fornærmet hende,
Og hendes Brødre var de værste Halse
Mod Jarlen.

375

GRIF.

Nu, det kommer an derpaa.
En Undersøgelse kan aldrig skade.
Man siger, gammel Elskov ruster ei.

OLAF.

Det dages meer og meer. Til Hest! Afsted.

De gaae.

EN UNDERJORDISK KLIPPEHVÆLVING.

HAKON og KARKER kommer ind; den sidste med en Lampe og et Madfad.

KARKER.

Saa det er Hulen, vi skal være i?
Her er ei megen Leilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

HAKON.

Hæng den hen i Krogen,
Paa Væggen der.

KARKER.

Det kan jeg, det er sandt,
Og her er hugget Sæder ud i Klippen,
Her kan man hvile sig, Herr Jarl! Vil I
Nu spise lidt? I har jo intet nydt
Den hele Nat og Dag.

HAKON.

Jeg er ei hungrig,
Spiis du.

376

KARKER.

Det vil jeg da, hvis I saa synes.
Han sætter sig og spiser. Hakon vandrer frem og tilbage med lange Skridt.
Herr Jarl! Hu! det er ret en hæslig Hule.
Saae I den sorte Kiste, som der stod
I Gangen strax, som vi kom ind ad Døren.

HAKON.

Hold Mund og spiis. *For sig*. I denne mørke Hvælving
Har Thora vandret mangen søvnløs Nat,
Og grædt i Eensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun tømre lod i Løn. Her, vilde hun,
Det skønne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

Seer paa Karker.

Hvi spiser du ei, Træl!
Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes dig?

KARKER.

Ak, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

HAKON.

Ingen Lyst, hvorfor?
Spiis, Træl! Vær glad og munter, stoel paa mig,
Din Herre.

KARKER.

Ak, min Herre Jarl! I er
Jo selv modfalden og beklemt om Hiertet.

377

HAKON.

Beklemt om Hiertet? Træl! Hvad vover du?
Vær lystig! hvis du ei kan spise just,
Saa syng! syng mig en Vise.

KARKER.

Hvad for en?

HAKON.

Syng, hvad du vilst, dog syng mig helst en saadan,
Hvor Sangen buldrer dumpt og dygtigt hen,
Som Regn og Haglen i en Vinterstorm,
En Vuggevise, Træl! En Vuggevise!

KARKER.

En Vuggevise?

HAKON.

At det ældre Barn
Kan slumre ind i Natten uden Skræk.

KARKER.

Jeg kan en prægtig Kæmpevise, Herre!

HAKON.

Faaer det en rædsom Ende? Lader det
Først, som det skulde gaae fortræflig vel,
Men ender sig tilsidst med Mord og Død?

KARKER.

Nei, Herre! Den begynder strax bedrøvet.

HAKON.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at alting
Saa roligt og saa muntert aabner sig,
378 For desto meer at stikke af tilsidst,
Er et til Ækkelhed gientaget Kneb
Af vore Skialde. Morgenhimlen graa,
Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
Begynd din Sang!

KARKER

synger.
Konning Harald og Erling de seiled en Nat,
Ved Maanskin og sagte Vinde,
Og der de komme til Oglogaard,
Der brændte de Jarlen inde.

HAKON.

Karker, est du forrykt,
Min Faders Dødssang synger du mig tor?

KARKER.

Var Sigurd Jarl da Eders Fader, Herre!
Det har jeg aldrig vidst. Ja, I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

HAKON.

Ti!

KARKER.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man kunde hvile, eller Straa.

HAKON.

Hvis du est træt, saa stræk dig hen ad Jorden,
Saa har jeg meer end eengang giort.

KARKER.

Det vil jeg
Da, hvis I ei har derimod.

379

HAKON.

Sov! Sov!

KARKER lægger sig ned paa Jorden og sover ind, *HAKON* betragter ham.

Dorske Natur! du est indslumret alt,
Den Smule Gnist, som vidned, at du varst
Et Dyr og ingen Blok, den ulmer dødt,
Dybt under Askedyngen. Vel dig, vel dig!
Her flammer det, her stormer det i større
Ubændig Kraft. Sang du min Faders Drapa
I denne Time, for at give mig
Et Vink fra Nornerne? Blier Hakons Ende
Som Sigurds? Sigurd var, som jeg, en Blodmand,
En vældig Dyrker af de gamle Guder,
Han tæmmed under Venskabs Skin den fromme

Kong Athelstein; han hindred ham hans Daad.

Urolig.

Hvorledes? har da virkelig i Sandhed
Den hvide Christus overvundet Odin,
Og bliver den et Offer for sin Idræt,
Som standser Sydens Tro? Det falder kiøligt
I denne Hule! Her er koldt og fugtigt.

Han gaaer en Tid lang frem og tilbage, derpaa bliver han staaende, og betragter Karker.

Han drømmer. Fæle Miner tegne sig
Paa Trællens Aasyn. Hu! Han ligger der,
Og griner under Lampen, som en Trolld.

Rusker i ham.

Vaagn, Træl! Vaagn, Karker! Hvad betyde disse
Afskyelige Smil?

KARKER.

Ak! Ha! Jeg drømte.

380

HAKON.

Hvad drømte du?

KARKER.

Jeg drømte -

HAKON.

Stille! Tys!
Hvad er det for en Larm her over os?

KARKER.

En Sværm af Krigsfolk, Herre! jeg kan høre
Hvorledes deres Pantserplader rasle.
Det er vist Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!
Som lede efter dig.

HAKON.

Den gamle Hvælving
Er ubekendt, og Thora gav mig Nøglen,
Med Jern og stærke Laase sluttet Døren.
Her er vi sikke. Hid kan ingen trænge.

KARKER

lytter.
Hør, Herre! Hører I, hvad Kæmpen raaber
Her lige over Hovedet paa mig?

HAKON.

Hvad raaber han?

KARKER.

At Konning Olaf vil
Belønne den med Hæder og med Guld,
Som bringer Eders Hoved.

381

HAKON

betragter ham stivt.

Det vilst du
Dog ei fortiene? Hvorfor ryster du?
Hvi est du bleg og blaa om Læberne?

KARKER.

Ak, jeg er endnu angest af min Drøm.
Siig, Herre! hvad den vil betyde, I
Forstaaer Jer jo derpaa. I raader Drømme.

HAKON.

Hvad drømte du?

KARKER.

Det allerførste var,
At vi var begge paa en Baad i Søen,
Jeg sad ved Roret.

HAKON.

Det betyder, Karker!
Du raader for mit Liv og mine Dage.
Vær tro, og staa mig bi i Nødens Time,
Saa skal jeg bedre lønne dig, end Olaf.

KARKER.

Jeg drømte meer.

HAKON.

Hvad var det? Karker! Tal!

KARKER.

Jeg drømte, at en sort og førlig Mand
Kom ned fra Fieldet, og fortalte mig,
At nu var alle Sunde lukte.

382

HAKON.

Karker!
Du drømmer ikke godt; det vidner om
Et kort og stakket Liv kun for os begge.
Vær tro! Vær tro! Som selv du har fortalt mig,
Saa er vi begge født den samme Nat;
Der bliver ikke heller langt imellem
Vor Død.

KARKER.

Saa drømte jeg, jeg var paa Hlade,
Og at Kong Olaf lægge lod en Ring
Af Guld omkring min Hals.

HAKON.

Ha, det betyder,
Han lægger dig en Ring af tvundet Hamp
Omkring din Hals, ifald du troløs sviger
Din Husbond. Gaae! Sæt dig i Krogen der,

Jeg selv vil sætte mig i denne Krog,
Saa vil vi sove.

KARKER.

Som I vil, min Herre!

HAKON.

Hvor skalst du hen?

KARKER.

Jeg først vil pudse Lampen.

HAKON.

Gaa, sæt dig! siger jeg, lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
383 I Mulm og Mørke. Jeg begriber ei
Hvor Folk saa rolig hver en Aftenstund
Kan slukke Lyset, før de gaae til Sengs,
Det er et hæsligt Billede paa Døden,
Langt mere sort og fælt end Døden selv.
Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
Hvor bliver Lyset af, naar det er slukt?
Lad Lampen staae, den brænder døsig; men
Den brænder dog endnu. Saa længe der
Er Liv, saa er der Haab. Gaa, sæt dig, sov!

De sidde begge stille en Tid lang.

HAKON.

Nu, Karker! Sover du?

KARKER.

Ja, Herre Jarl!

HAKON.

Ha, dumme, stumpe Slave!
Reiser sig og gaaer.
Hakon! Hakon!
Er dette Dyr den hele sidste Rest
Af din forsvundne Magt? Jeg tror ham ei,
Thi hvad Begreb har vel en saadan Hierne
Om Pligt og Troskab? Som en Lænkehund
Han kommer logrende til den, som byder
Det bedste Suul. Giv mig din Daggert, Karker!
En Træl maa ikke føre Vaaben.

KARKER.

Herre!
I har jo skienket mig den selv. Der er den.

384

HAKON.

Sov nu!

KARKER.

Ja strax.
Lægger sig ned.

HAKON.

En døsig Feberruus
Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt
Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt.
Men slumre tør jeg ei, thi denne Træl -
Nu jeg vil hvile mig, men vogte mig
For Søvnens dog.

Sætter sig ned og slumrer ind.

KARKER

reiser sig sagte.
Nu sover han, han troer
Mig ikke ret. Han frygter, som jeg vel
Kan mærke, at jeg skal forraade ham.
Og Olaf byder Guld og Hæder for
Hans Liv. Hvad kan jeg vente meer af ham?
Han rører sig. Hielp Thor! Han gaar i Søvn.

HAKON

reiser sig i Søvn gaaer med stive Skridt frem, og stander midt i Hulen.
Guldharald! Graafeld! Nu, hvad vil I mig?
Lad mig i Ro, I har fortient Jer Død,
Jeg sveeg Jer ei med løiet Venskab. - Nu
Hvad vil I Pigebørn? Gaaer hiem, gaaer hiem!
Nu har jeg ingen Tid at gantes længer.
Og Eders Fæstemand - Og Odins Billed
Det sank i Gruus - Du bedst paa Krogen, Olaf!
385 Nu vilst du have Hakon til at bide
Paa Dødens Krog - Hvad græder hist bag Busken?
Det er det værste! Erling, bløder du?
Stak jeg for dybt? Der triller Purpurdraaber
Udaf dit Bryst, imellem Roserne.
Raaber høit:
Ha, Karker! Karker!

KARKER.

Herre Jarl! han gaaer
Beständig end i Søvn.

HAKON.

Det er fuldbragt!
Der er din Daggert! Stød den i mit Hierte!

KARKER.

Det vil I angre, naar I vaagner, Herre!

HAKON.

Jeg har fortient det, Karker! Stød kun til.

KARKER

tager Dolken.
Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

HAKON.

Ha, skynd dig! skynd dig, Karker! før jeg vaagner.
Du eller jeg maa døe.

KARKER

støder Dolken i hans Barm.
Saa døe da du.

HAKON
styrter.

Der traf mig Himlens Hævn med sine Flammer,
Nu er din Spaadom opfyldt, Tryggvesøn,
Jeg føler, Lynet brænder i mit Bryst.

Han dør.

KARKER.

Nu er det gjort, nu hjælper ingen Klage,
Om nu jeg skreg og tuded nok saa meget,
Saa tuded jeg dog ikke Livet i ham.
Nu vil jeg tage Nøglen af hans Lomme,
Og bære ham i Gangen op til Døren,
Og aabenbare alting for Kong Olaf;
Saa skienker han mig baade Sølv og Guld.
Skeet er nu skeet. Han vilde selv sin Død,
Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.

Han løfter Liget paa sine Skuldre, og gaaer.

EN RUMMELIG PLADS UDEN FOR
THORAS GAARD.

OLAF TRYGGVESØN staaer bevæbnet med Skiold og Spyd paa en høi Steen, omringet af Folket paa Thinge.

GRIF.

Der kommer Trønderne, Herr Konge! Nu
Er Thinget fuldt, nu mangler ingen mere
Af alle Dalens Sendebud og Laugmænd.
Der kommer Bergthor Smed, den ældste Trønder,
Han stred med dig i Gaar, men saae dig ei,
Natten faldt paa, før Slaget var forbi.
387 Det er en Mand! Du skulde see hans Døttre,
Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
Var over treds.

BERGTHOR kommer, fulgt af en Skare Bønder.

BERGTHOR.

Der staar han, Brødre! Seer I,
Der staaer han kongeligt paa Thingets Steen.
Ret som Haarfager, ret som Athelstein.
Tager sin Hætte af.
Est du Kong Tryggves Søn af Vigen, du?

OLAF.

Ja jeg er Olaf, Tryggves ægte Søn.

BERGTHOR.

En fager Mand! Man kiender Ætten strax.
Nu Olaf! du har stævnet os til Thing,
Jeg Laugmand er for Trønderlagens Bønder,
Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet.
Vi stred med dig i Gaar, vi see dig ret først
I Dag. I Gaar var ingen Tid til Syn.
Hver Norges Mand har længtes efter dig.
Med Glæde vil vi kaare dig til Konge,
Dertil est du med Æren født. See her,
Her er en Krone, Olaf! Hakon bad mig
At smedde den; men jeg har hamret Kronen

Omkring en Jernring, Halfdan Svartes Maal;
Den passer ikkun slet til Hakons Hoved.
Den faldt ham over Øinene. Nu kommer
Det an derpaa, om du kan passe den.

388

OLAF
sætter den paa.

Den passer ham, som den var støbt om Issen,
Slaaer nu paa Eders Skiolde, Bondemænd,
Og keiser ham.

Vaabengny.

ALMUEN.

Hil Olaf Tryggvesøn,
Vor Konning. Hil vor Konning Olaf. Troskab
Og Mandskab sværges ham. Vi sværge helligt
Ved Odin, Vil' og Vee, ved alle Guder!

OLAF.

Een Gud er nok, I vakkre Norges Mænd,
Thi sværger ved den ene, sande Gud,
Som hører, og som skuer alt i Himlen.

ALMUEN.

Ved Olafs Gud, ved Olafs Gud! vi sværge.

Vaabengny og Glædesraab. Man hører en Larm udenfor Skuepladsen.

OLAF.

Hvad er det for et Opløb hisset?

EINAR

kommer.
Herre!
Fryd dig, din kongelige Sol har brudt
Sin Sky. Den mørke Tordensky er siunken,
Den tordner, og den lyner ikke længer.
Man bringer hisset hid Jarl Hakons Liig
Paa Skiolde. Han er myrdet af sin Træl,
Hans gamle Kiæreste, Fru Thora, har,
389 Som Grif forsikkred, ikke glemt sin Elskov,
Hun havde skiult ham i en ukiendt Hvælving,
Der er han myrdet af sin egen Træl,
Som havde hørt Heroldens Ord og Løfter.

OLAF.

Har du seet Hakons Liig, og er du vis paa,
At det er ham?

GRIF.

Ja! nu er det ham selv,
Og ei hans Kiortel; som han gik og stod,
Saaledes ligger han nu bleg og udstrakt,
Og Blodet qvælder af et Dolkestik
Fra Struben.

OLAF.

Nu, Fred med hans Siel i Døden,
Man bringe Liget, hvor man tog det fra,
Hvor man har fundet det. Hans Død forsoner
Mit Had; nu er det slukt. Den arme Qvinde!
Trofast og elskovfuld. Giv hende hen
Det kiere Støv. Men den troløse Træl,
Som sveg sin Herre, bring ham flux til Galgen.

GRIF.

Vel, vel! min Konge!

OLAF

stiger ned.
Nu afsted til Hlade,
Hvo følger mig?

BERGTHOR.

Det hele Norrig, Konge!

390

OLAF.

Vel! I skal alle være mine Giæster,
Middagen vidner om en venlig Aften,
Guldhornene skal vandre lystig Bænk om
I Tronhiems Lunde; dem skal alle tømme
Paa Olafs Velkomst.

MÆNGDEN.

Hil vor Konge Olaf!

Vaabengny. De følge ham.

DEN UNDERJORDISKE HVÆLVING.

Lampen brænder endnu paa sit forrige Sted. Tvende Svende komme bærende med en sort Kiste, de sætte den tause ned midt i Hulen, og gaae. THORAKommer langsomt med et draget Sværd og en stor Krands af Graneløv i sin Haand, hun staaer længe og betragter Kisten.

THORA.

Saa est du nu da skrinlagt, Hakon Jarl!
I Thoras Kiste, i den Kiste, Thora
Bestemte sig. Det havde mindst jeg ventet.
Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
Hvis du har syndet, har du bødet for det,
Og ingen spille meer et frækt og grusomt
Letsindigt Ord, til Skiændsel for dit Rygte.
Jeg elsker dig i Døden, som i Livet.
For kort Tid siden glimred du i Nord,
Som Solen, hvorved alting faaer sin Varme.
Nu har den hele store Helteskare
Forglemmt dig, hylder nu et fremmed Lys.
391 Et blysomt, qvindligt Hjerte ene slaaer
Endnu af stille Vemod ved dit Minde.
Saa lad da hende yde dig den Hæder,
Som dine Mænd har glemt i Glædens Ruus.
Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.
Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
En Krands af Norges stolte Graner slynge
Sig om dit brede Heltesværd; den sige:
Du varst en nordisk og en sielden Drot,
En Blomst, som qvaltes af sin Vinterfrost!

Engang vil Nordens Krønike fortælle,
Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
Og kun de store Omrids staae tilbage:
Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
Jeg gyser ikke, thi jeg kiendte dig.
De bedste Kræfter og det største Hierte
Blev Offret for sin Tids Vildfarelser.
Saa sov da vel! du store Hakon Jarl!
Tusind god Nat! Hist glæde Seierfader
Din Kæmpesiel! Nu gaaer jeg bort, og lukker,
Og naar man atter aabner denne Dør,
Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
Og sætte det ved hendes Hakons Side.

Hun gaaer langsomt bort, Lampen bliver endnu ved, en liden Stund at brænde mat og døsig; pludseligt flammer den, og gaaer ud. Ligkisten forsvinder i Gravhælvningens Mørke.

392

393

BEMÆRKNINGER

Grundlaget for nærværende Udgaves *Tekst* er *Førsteudgaven* dvs. »Nordiske Digte«, 1807, hvis Retskrivning og Tegnsætning saa vidt muligt er fulgt. En Liste over Tekstrettelser vil findes paa Bogens sidste Sider; for »Hakon Jarl«s Vedkommende støtter omtrent samtlige Rettelser sig paa »Manuskript-Udgaven« af 1903, der i Facsimile gengiver det egenhændige Eksemplar, Oehl. fra Tyskland hjemsendte til Grevinde Schimmelmänn. For *Noternes* Vedkommende har Udgiveren - foruden den til hvert af Værkerne anførte Literatur - benyttet A. *Boysens* Anmærkninger til Liebenbergs Udvalg af Oehlenschlägers »Poetiske Skrifter« (1896-1899) samt tre nyere og meget udførligt kommenterede Særudgaver: »Thors Reise til Jothunheim« ved A. N. B. *Fich* (1924); »Hakon Jarl« ved F. *Rønning* (2. Udg. 1922) og ved C. M. *Rosenberg* (2. Udg. 1927). Der har kun været Smaating at tilføje.

Trykningen af »*Nordiske Digte*« paabegyndtes i Februar 1807 med »Thors Reise til Jothunheim«, i Marts fortsattes der med »Baldur hin Gode«, hen paa Sommeren med »Hakon Jarl«. 15. Sept. 1807 skriver Provst Fr. *Schmidt* i sin Dagbog, at Rahbek allerede har haft det sidste Ark til Korrektur; 18. Oktober fik han ved Fru Rahbeks Mellekomst Løfte om et færdigt Exemplar af Bogen hos Forlæggeren, Andreas Seidelin. (»Provst Fr. Schmidts Dagbøger.

394

Udgivne i Udvalg ved N. Hancke«, 1868, S. 32 og 69). Officielt udkom den først i November. Værket blev anmeldt i »Kjøbenhavns lærde Efterretninger«, 1808, Nr. 4 og 5, S. 49-62, 75-80 af W. H. F. *Abrahamson*; denne Recension fremkaldte Oehlenschlägers Skrift »Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension over mine nordiske Digte. En æsthetisk Afhandling« (1808).

For alle tre Digtes Vedkommende henvises til *Arentzens* og *Vilh. Andersens* store Oehlenschläger-Værker.

FORTALE

Om Oehlenschläger som Æstetiker henvises til *Paul V. Rubow*: »Dansk litterær Kritik i det nittende Aarhundrede indtil 1870«, 1921, S. 26-42. Se iøvrigt Indledningen S. III-IV. - Muligvis har Oehl. til Fortalen benyttet Partier af en Afhandling om Poesiens Væsen, som han havde tiltænkt en af ham og Ørsted planlagt Nytaarsgave »Prometheus«, og som omtales i hans Brev til Fru Rahbek af 15/11 1805 (C. L. N. *Mynster*:

»Mindeblade om Oehlenschläger og hans Kreds hjemme og ude, i Breve fra og til ham«, 1879, S. 36).

4

Rapsoder kaldtes i Oldtidens Grækenland de Mænd, der drog rundt til Fyrstehofferne og reciterede Afsnit af de episke Digte, især Homer. *ephemerisk* (græ.) egl.= kortvarig, her i Betydningen: underordnet.

5

Vosz's og Goethes Mesterstykker J. H. Voss' Hexameter-Idyl »Luise« udkom 1783, Goethes Epos »Hermann und Dorothea« 1797. *Auch Homeride zu sein* i Goethes Elegi »Hermann und Dorothea«, V. 30, hedder det: »Doch Homeride zu sein, auch nur als letzter, ist schön«. Homeriderne var Navnet paa en Sangerskole paa Chios, som bevarede de homeriske Digte, og hvis Medlemmer mentes at nedstamme fra Homer. Goethe bruger Ordet med Hentydning til F. A. Wolf, der i sine berømte »Prolegomena ad Homerum« mente at kunne paavise, at »Iliaden« og »Odysseen« ikke var en enkelt Digtets 395 Værk, men skyldtes en Række Rapsoder, en »familia Homeridarum«. *Toget til Thorsing I*, S. 154-169.

6

Boileau i »L'art poétique« (1674), I, 10, hedder det: »ni prendre pour génie un amour de rimer« ([Gaa ikke hen og] anse Lyst til at rime som Tegn paa Geni).

7

Bragi i Baldur hin Gode se S. 177. *Heldenbuch* se Indledning S. VI. Allerede i Svaret til Pavels paa hans Kritik af »Digte«, 1803, siger Oehl. (Liebenberg: »Bidrag til den oehlenschlägerske Literaturs Historie«, II, 1868, S. 6):

At Heldenbuch mig bedre smager
End vore Dages Pandekager;
Det vil vi ganske gaae forbi.

Cesur Cæsur (lat.), Overskæring. Bruges i Metriken om Pausen i en længere Verslinie, der i visse Versemaal, f. Ex. Alexandrineren, indgaar som et fast Led i Rytmen.

Romanze-Vers Folkevisevers.

9

søgt at copiere de græske Sørge spil se Indledningen S. XIII.
sin anden Død i Ewalds Syngespil »Balders Død« (1775).
Rolf Krage Sørge spil af Ewald (1770).

10

en Ilias post Homerum en Iliade efter Homer dvs. et overflødigt Forsøg paa at gentage og overgaa, hvad der i Forvejen er fuldendt.

11

Tilværelsens Grund-Accorder sml. hermed følgende Passus af Oehl.s Brev til Rahbek, Jena 1806 (C. L. N. Mynsters »Mindeblade«, 1879, S. 81): »Alt hos Ewald havde mythisk religiøs Betydning, som ikke slog paa Personlighedens og Øjeblikkets Strænge, men paa Verdensbygningens og Livets Grundakkorder«.

12

hos Saxo Balders Historie fortælles i tredje Bog.

13

Dialogfragmenter i Sæmunds Edda fra B. C. Sandvigs »Forsøg til en Oversættelse af Sæmunds Edda« I-II, 1783-1785, kendte Oehl. Digte som Vafthrudnismal, Egirs Giestebud og Lokes Gude-Forhaanelse, Harbards Sang o. s. v.

15

en aerostatisk Rytter Aërostat var paa Oehl.s Tid (se 396 f. Ex. Badens Fremmedordbog, 2. Udg. 1824, S. 7) Betegnelsen for »Luftmaskine, Luftslib, Luftballon«. (Velvilligst meddelt af Hr. Lektor C. M. Rosenberg.) En aerostatisk Rytter maa altsaa være en Art Luftslib. I overført Betydning vil det da være et Udtryk for den franske Tragedies (efter Oehl.s og hans Meningsfællers Paastand) Rodløshed i det nationale og Mangel paa

Fodfæste i Virkeligheden.

17

Naturaggregat et uorganisk Hele, opstaaet ved Opdyngning af Enkeltheder. Altsaa Modsætningen til den romantiske Lære om Kunstværket som Kosmos dvs. en Verden, som lyder sine egne indre Love.

21

Thespiskarren man antog tidligere, at den græske Tragedies Grundlægger Thespis (6. Aarh. f. Chr.) havde kørt omkring i Landet og opført sine Skuespil med en Vogn som Scene.

23

de bekiendte Forordninger Forklaringen paa dette Sted giver et Brev fra Rahbek til Oehl. 2/8 1807 (Mynsters »Mindeblade«, S. 130): »Da jeg herved er kommet tilbage til din »Fortale«, maa jeg bede dig om Forladelse, at jeg deri tillader mig en ubetydelig Formildelse af det, du har sagt om Keiser Pauls Hatteordninger, da jeg til de øvrige aandeligt fattige Censorer, du kunde møde, ei endnu gjerne vilde føye Politimesteren«. - Den russiske Keiser Pauls Vrede mod den franske Revolution og Vesteuropas nye Moder viste sig bl. a. i en Række Forordninger vedrørende Klædedragten (af 13/1 1797), hvor trekantet Hat blev paabudt, medens det blev forbudt Borgerne at bære rund Hat og lange Benklæder.

Da Racine ... begeistredes af Religionen Racines sidste Tragedie »Athalie« (1691) blev skrevet til Mme de Maintenons Opdragelsesanstalt for unge Piger i Saint-Cyr. Digteren havde paa dette Tidspunkt forsonet sig med sin Ungdoms Lærere, Jansenisterne. Emnet er hentet fra Det gamle Testamente, Handlingen foregaar i Salomons Tempel.

24

Confident den »Fortrolige«, der i de franske Tragedier ledsager Helten og Heltinden.

Fatum Skæbnen.

397

25

Udgiveren af Evald Boghandler Proft. Citatet er hentet fra en Indledning til Ewalds Lejlighedsdigte i Udgavens Bd. III, 1787, S. 270, hvor det lyder saaledes:

Errahten wir woran es ihm gebracht,
Und heiszen ihn die Zeitung lesen.

THORS REISE TIL JOTHUNHEIM

Affattelsestid: En Forløber for »Thors Reise« er den i *Rahbeks* »Charis for 1804« offentliggjorte »Første Sang af Edda« (skrevet 1802 eller 1803). Oehl. arbejdede med Digtet i 1804 og gjorde det færdigt i Tyskland 1805-1806 (Halle, Weimar, Dresden). Det var afsluttet August 1806. (Indledning S. VI-VII; Fortale S. 3, 7-8; Oehlenschlägers »Erindringer« I, 1850, S. 218; C. L. N. Mynsters »Mindeblade«, 1879, S. 31-32, 45, 55, 98, 106, 158-160). *Trykt første Gang* i »Nordiske Digte«, November 1807, hvis Tekst nærværende Udgave følger. Optaget 1819 i »Nordens Guder«, hvor Værket er delt i syv Sange; senere af Digteren besørgede Udgaver i »Digterværker af Oehlenschläger« VII, 1837, og »Oehlenschlägers Digterværker« I, 1844. - Oehlenschlägers *Kilde* er *Peder Resens* Udgave af Snorres Edda (»Edda Islandorum« 1665), 38.-41. Fabel. Hertil kommer for Mytologiens Vedkommende (*B. C. Sandvig*) »Forsøg til en Oversættelse af Sæmunds Edda«, I-II, 1783-1785 og *P. F. Suhm*: »Om Odin og den Hedniske Gudelære og Gudstieneste udi Norden« (1771). Muligvis har han allerede mødt Fortællingen om Thors Bedrifter i sin Skoletid i Edvard Storms mytologiske Forelæsninger. (*F. Nygård*: »Efterslægtsselskabet og Edvard Storm«, 1896, S. 215-217).

Se Indledningen S. VI-XII; Fortalen S. 3-8; *W. H. F. Abrahamson* i »Kjøbenhavns lærde Efterretninger«, 1808, S. 50-54; *Oehlenschlägers* »Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension«, 1808, S. 6-39; *C. Molbech*: »Studier over Oehlenschlägers Poesie og Digterværker«, 1850, S. 126-132; *P. L. Møller*: »Adam Oehlenschläger. Et Erindringsblad«, 1876, S. 27-32; *Rasmus Nielsen*: »Adam Oehlenschläger. Et Mindeskrift«, 1879, S. 54-64. Forholdet til Kilderne 398 behandles af *Ida Falbe-Hansen*: »Øhlschlægers nordiske

Digtning«, 1921, S. 30-31; smst. S. 78 Bemærkninger om Versemaalet (Hildebrandsstrofen). Den ved »Nordiske Digte« genvakte Interesse for nordisk Mytologi fremkaldte R. Nyerups nye Oversættelse af Snorres Edda (1808). J. L. Heiberg byggede sin »Nordische Mythologie« (1827) paa Edda og Oehlenschläger, hvad der fremkaldte Edwin Jessens (- n) skarpe Indlæg: »Lidt om Øhlenschlägers Nordens Guder og Heibergs nordiske mytologi« (Nordisk tidsskrift för politik, ekonomi och litteratur, utg. af G. K. Hamilton, III, 1868, S. 182-203; Jessens Angreb besvaredes smst. S. 390-414 af C. Rosenberg: »Nordens gudesagn, Oehlenschlägers nordiske digtning og balletten »Thrymsqviden«). Forholdet til Homer og Goethe: *Vilh. Andersen*: »Tider og Typer af dansk Aands Historie. Goethe« I, 1915, S. 126-130.

31

de mørke Skrifter den ældre og den yngre (Snorres) Edda.

Trudvanger Thors Rige. Sml. II, S. 41.

Hofgaard Borg. (Ordet fra Resen). Thors Borg hed Bilskirmer (Edda, 19. Fabel).

Volde Sletter.

32

Utgardeloke opfattes her - uden Hjemmel i Kilderne - som en falden Lucifer. Fortællingen Strofe 7-11 om hans Overfald paa Helligdommen i Upsal (Ordene »i Lænker« skal altsaa ikke opfattes bogstaveligt!) er Digterens Opfindelse, ligesom Forsøget paa at forklare Thors Reise som en uden Odins Billigelse foretaget Straffeekspedition skyldes ham. Det følgende vil vise, hvor ringe en Rolle denne Motivering kommer til at spille for Handlingens videre Forløb.

33

Hofgoder Tempelpræster. (*Hov* Gudehus).

Jothunheim Jætternes Bolig.

34

Den asianske Herre sml. Note til II, S. 66 og Udtrykket »Østens lyse Æt« (nærværende Bind S. 59). Baade i Prologen til »Aladdin« og i Tangbrands Ord til Olaf Tryggvesøn (S. 348) udtrykker Oehl. digterisk Tanken om Asernes Indvandring fra Asien.

35

Asketræet Ygdrasil. *dannis* se Note til II, S. 7.

399

De vene Valhals Piger Valkyrierne (sml. 5. Sang, Strofe 72: *Valkyrien hin blide*). Typisk Eksempel paa Oehl.s Humanisering af den barske Mytologi.

haarden Hov »Københavneren Oehl.s Ukendskab med Landvæsen røber sig flere Gange. Gedebukke har Klove og kan saaledes ikke skos«. (Fich).

36

syv Jomfruer ni Møer, ikke syv, var Heimdals Mødre. Men Suhm fremsætter i »Om Odin«, S. 207, den Teori, at Heimdal var »en Geist, som stod for Regnbuen«, og hans Mødre, som var Søstre og Jomfruer, derfor Regnbuens Farver. Oehl. har taget Konsekvenserne heraf og indskrænket Tallet til syv.

svart mægtigt.

fage hastigt.

39

Lillievand se Note til II, S. 6.

40

søder koger.

Teen Spid.

Vold Magt; Eje.

42

aatte Impf. af eje; Folkeviseudtryk. rige mægtige.

Stang Lanse. Stang og Skiold Folkeviseudtryk.

43

tildes indtil da; imidlertid. Troldkæmpe-Land Resens Gengivelse af Jotunheim; Ordet forekom i Storms Forelæsninger.

Førlighed Styrke, Kraft (Resen).

Braag se Note til II, S. 13.

Tule det yderste Norden. Navnet stammer fra Geografen Pytheas fra Massilia (3. Aarh. f. Chr.).

44

Ægir var en Havjætte; naar Oehl. gør ham til Havets Gud, en nordisk Neptun, kan han støtte sig til Suhm (»Om Odin«, S. 218-220).

Karfunkel se Note til II, S. 8.

Hleseey Læsø.

45

Muskelthron (ty. Muschel) Muslingetrone. Sml. S. 147.

Niord raadede for Vinden og Skibsfarten.

forsage tabe Modet.

46

Midgardsormens Qvæler M.'s Banemand. Mellem Thors Navne hos Resen findes »Dölgur Midgards Orms. Den Helt som kriger med Midgards Orm«.

400

47

frister sætter [deres Mod] paa Prøve.

50

Hlorida Navn paa Thor. høde true. Sml. II, S. 9.

51

*Vargestoke forklaredes i en Note til »Første Sang af Edda« (Strofe 78) som Ulveskindskjortel; et Forsøg paa at gengive *vargstokur* (Fem. Plur. = Ulveskind).*

52

Jeg paa min Haand dig sætter dette Træk, som ikke findes i Snorres Edda, synes hentet fra Swifts »Gullivers travels«.

spærlemmet spædlemmet.

53

med stor Ære med Værdighed.

56

Thusse Jætte (Suhm S. 234).

57

mangelund egl.: paa mange Maader; her: med stor Kraft. (Se Fichs Udgave S. 135).

Nastrond Ligstranden; et Straffested for de døde, hvor Salen var bygget af Slangekroppe.

58

Den graa Alfader hos Suhm (S. 235) den evige Gud, der var til forud for Himmels og Jords Skabelse. Sml. tredje Sang, Strofe 48 (S. 83).

Raad Raadsnarhed.

Vola Vølven, Spaakvinden, hvis Spaadom (Voluspá) indleder den ældre Eddas Gudesange; her varsles om Verdens Undergang (Ragnarok).

59

en Dverg saa god Narrede dertil af Lokes List smeddede Dværgene Eitre og Brok Hammeren Mjølner (Edda, 59. Fabel). Sml. S. 162 og Note dertil.

62

fage her (urigtigt): fagre. *Laufey* Lokes Moder.

bevende nytte.

68

sin Kaas han satte gik han sin Vej.

70

to Skygger Hels Tærne Sagtegængerske og hendes Tjener Seen. Sml. S. 194.

71

Sprinkelværke Gitre. Sml. I, S. 81. *dem, som døde paa Straa* og *hendøet paa Bænkehalm* - i Modsætning til Kæmperne, som faldt med Vaaben i Haand og efter Døden gik til Valhal.

blakket bleeg en Qvinde Hel. Sml. S. 201.

72

Loke din blege Dotter Jættekvinden Angerbode (Strofe 401 13) fødte Loke tre Børn: Hel, Fenrisulven (Strofe 15) og Midgardsormen (Strofe 16). (Edda, 28. Fabel).

73

Skuldas Bog Skulda er Fremtidens Norne. Hun har ingen Bog; Oehl. har aabenbart villet give Udtrykket »Skæbnens Bog« i »nordisk« Oversættelse.

74

kiek ændredes 1819 for Rimets Skyld til *stærk*.

75

Niflheim se Note til II, S. 44.

80

Qvalm Røg, Os. S. 71 betyder det (urigtigt) Kval.

Kiølv Kølle.

Han saae en Klippe bæved Modtagelsen i Jotunheim (Strofe 35-42) er fri Digtning af Oehl.

81

Valhalla jeg forlader dvs. jeg kommer fra Valhal.

82

Skildringen af Verdens Skabelse (Strofe 45-58) bygger paa Edda, 4.-7. Fabel.

Muspel Muspelheim, Ildverdenen, laa mod Syd; Taageverdenen Niflheim mod Nord.

83

Alfaudur denne Form (som de fleste øvrige urigtige Navneformer) fra Resen.

84

Vi Ymer snart mon dæmpe Børs Sønner dræbte Ymer. Thor taler her paa Gudernes, ikke paa sine egne Vegne.

85

Midgards Stad Menneskenes Bolig.

Egens Bul ... enRosenhæk Edda fortæller blot, at det første Menneskepar skabtes af to Træer.

86

Bergelmer var den eneste der undkom, da Jætterne druknede i Ymers Blod.

disse mørke Sale at Aserne nedstøder Jætterne i Underverdenen er i Overensstemmelse med Oehl.s Opfattelse af Utgardeloke som en Art Lucifer (S. 32). Kilderne kender intet hertil.

88

gieste beværte. Hyppigt hos Oehl. (f. Eks. II, S. 323).

91

Stegers Køkken.

En Jothun sær at see Abrahamson roste den allegoriske Skildring af Jættens Ydre.

95

Løbsens Ende Løbets Ende. (Resen).

97

et svarligt Stykke en stor Bedrift.

98

ito er Sæd at seedvs. to Drag er det sædvanlige.

Einheriar se Note til II, S. 33.

sin Æblemost ved Yduns Æbler bevarede Guderne deres Ungdom. At der skulde brygges en »Most« af dem til en særlig Gudedrik er Oehl.s eget Paafund.

402

99

Til Mimer gaae hver Morgen Mimer sml. Note til II, S. 20. Odin drak kun en Gang af Visdommens Brønd (Edda, 14. Fabel), og han maatte sætte sit ene Øje i Pant for at opnaa Tilladelse dertil. Myten om Thors Besøg hos Mimer skyldes Oehl.

101

pukker (her:) praler. *Klukker* Drag.

103

Tillie Fjæl, Planke; her: Gulv. *en Slange* Eddaen taler blot om en graa Kat; Oehl. leder gennem Skildringen af den Læserens Tanke hen paa Midgardsormen. Fremgangsmaaden er den samme som i Strofe 6-8 (Lue), 17-18 (Hu), hvor Læseren forberedes paa Utgardelokes Forklaringer i sidste Sang.

Og sig for Guden laae rettes 1819 til *Ognærved Guden laae*.

104

Bismerpund betød tidligere en Vægt af 12 Pund. Her blot brugt for at betegne en anseelig Tyngde.

Gud Thor gik ind en Nat Myten om Thors og Freyas Kærlighedseventyr har ingen Hjemmel i Kilderne. Oehl. har skabt den efter antikt Mønster: Mars og Venus.

Karm en lukket Vogn. Freyas Karm blev trukket af to Katte (Strofe 52).

107

kortvilligt lystigt (ty. kurzweilig).

108

Runeskrifter Thors Kamp med Jættekvinderne paa Læsø omtales i Sangen om Harbard i den ældre Edda (Strofe 37-39).

109

sin Issedvs. hans, Lokes, Isse.

110

filtet Marelok en sammenfiltret Haarlok.

114

Bliant Grafit.

115

Hlidskialfs Herre Odin. Sml. S. 218 og Note til II, S. 33.

tærge tirre, opirre.

116

bugner bøjer sig. Sml. S. 239 og I, S. 115.

117

Kampens Rose Blodet.

hin Kiæde - Hvormed I Fenris bandt Edda, 29. Fabel, hvor der dog tales om *Fiskenes Aande* og *Fuglenes*

Spyt.

403

118

qvær betyder egl. tavs, stille. Her Fyldeord: rent, fuldstændigt.

120

Runelege Spil med Trylleruner. *spæge* gøre spag, ydmyg.

124

vammel væmmelig.

125

Hjemkomsten til Tialfes Forældre er en Tildigtning af Oehl., ligesom i det hele Slutningen af femte Sang intet Forbillede har i Kilderne.

132

Freya Oehls blide Kærlighedsgudinde, en nordisk Venus, har ingen Hjemmel i nordisk Mytologi. I Eddaerne er Freya en Valkyrie, hvem Halvparten af de Faldne i Kampen tilhører.

Folkvangur se Note til II, S. 33.

133

Siofna og *Hnos* se Note til II, S. 30. *Hnos* var Freyas Datter; Navnet betyder Smykke. Som Frugtbarhedsgudinde omtales hun ikke i Kilderne.

135

Kun Daaden slet udfaldtdvs. Daaden faldt kun slet ud.

Sæhrimner Galten, hvis Flæsk var Kæmpernes Føde i Valhal.

BALDUR HIN GODE

Affattelsestid: »Baldur hin Gode« er skrevet i Halle, Berlin, Weimar og Dresden 1806; det afsendtes i Begyndelsen af Oktober s. A. til København. (Oehlenschlägers »Erindringer«, II, 1850, S. 29-30, 72-73, 114; C. L. N. Mynsters »Mindeblade«, 1879, S. 45-46, 92, 98-99, 105- 106, 158-160). *Trykt første Gang* i »Nordiske Digte«, November 1807, hvis Tekst nærværende Udgave følger. Senere af Digteren besørgede Udgaver: »Oehlenschlägers Tragödie« VII, 1833; »Oehlenschlägers Tragödie« I, 1841; »Oehlenschlägers Tragödie« I, 1849. - Oehlenschlägers *Kilde* er Peder Resens Udgave af Snorres Edda (1665), 43. -47. Fabel; hertil kommer B. C. Sandvigs Oversættelse af den ældre Edda (1783-1785) og P. F. Suhm: »Om Odin« (1771).

Se Indledningen S. XII-XIX; Fortalen S. 8-15; *W. H. F. Abrahamson* i »Kjøbenhavns lærde Efterretninger«, 1808, S. 55-62; *Oehlenschlägers* »Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons 404 Recension«, 1808, S. 39-81; *J. L. Heiberg:* »Prosaiske Skrifter«, III, 1861, S. 237-241; *C. Molbech:* »Studier over Oehlenschlägers Poesi og Digtværker«, 1850, S. 154-160. Forholdet til Kilderne: *Grundtvig:* »Om Oehlenschlägers Baldur hin Gode« (Ny Minerva, Dec. 1807, S 301-320); *Ida Falbe-Hansen:* »Oehlenschlägers nordiske Digtning«, 1921, S. 35-37. Forholdet til den græske Tragedie: »Lyceum«, 1. hæftet, Sthlm. 1810, S. 53; *F. C. Dahlmann:* »Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker«, 1812, S. 15-18; *Vilh. Andersen:* »Tider og Typer af dansk Aands Historie. Goethe« I, 1915, S. 116- 121. Forholdet til Ewald: *Oehlenschläger:* »Om Evald og Schiller. Forelæsninger holdte ved Kjøbenhavns Universitet i Aarene 1810 og 11«, 1854, S. 111-112. Planerne til en Omarbejdelse omtales i *C. Hauch:* »Minder fra min Barndom og min Ungdom«, 1867, S. 258-259, og »Provst *Fredrik Schmidts* Dagbøger. Udgivne i Udvalg ved N. Hancke«, 1868, S. 343.

141

Mimers Lund Grundtvig gør i sin ovenfor nævnte Afhandling opmærksom paa, at en saadan ikke omtales i Eddaerne, der heller ikke kender Mimer som Repræsentant for en »tredie Magt« ved Siden af Aserne og Jætterne.

Breidablik Baldurs Bolig.

Fænsal Friggas Bolig.

143

Bure Asernes Stamfader. Se S. 83.

144

Ymer se S. 82-84.

145

Hvad jeg har drømt Skildringen af Drømmen tilhører Oehl.

hurtig, som en Stjernes kud, - Nedsank jeg langsomt Abrahamson paatalte Selvmodsigtelsen i disse Verslinier. Oehl. erkendte, at de var Udslag af Distraktion, men anførte til sit Forsvar: »Et Stjernes kud lader sig ofte pludselig tilsyne og ruller derpaa langsomt hen i Luften, inden det slukkes.« (Svar til Abrahamson, S. 77). 1833 ændrede han Stedet saaledes:

styrtet, som et Stjernes kud,
Nedsank jeg hurtigt imod Jorden.

147

hver skal sværge helligt Guderne sværger her som Tingenes Herrer; dette skyldes græsk-romersk mytologiske 405 Forestillinger hos Digteren; »men det var ifølge begge Eddaer Tingenes Vætter, der selv raadte for Tilbageholdningen af deres skadende Kraft, hvis Eder Frygg modtog.« (Grundtvig).

148

Valaskialf se Note til II, S. 55.

149

Baleigur et af Odins Navne i Edda. Forklares af Resen som den »som raader for Lue oc Ild«.

Sleipner Odins ottefodede Hest.

Urdur Urds Kilde ved Ygdrasils Rod, hvor Nornerne havde Sæde.

150

Ægir se Note til S. 44.

151

Aske Støv.

152

Eikthirner Hjorten, der staar paa Valhals Tag. Fra dens Takker flyder Draaber, som falder i Hvergelmer ved Ask Ygdrasils tredie Rod; heraf opstaar de 13 Floder, som flyder om Asernes Land (Edda, 35. Fabel).

Eikthirners Takker er altsaa de ferske Vande modsat *Havets Væld*.

som hersker over lyse Alfes Hiem det var ikke Freya, men Freyr, som herskede over Alferne.

Askurs Børn Menneskene. Se S. 85-86.

153

trænger daglig til din vise Hielp S. 99 og Noten dertil.

154

Surtur Vogteren af Ildverdenen Muspelheim.

157

en Hex Angerbode. Se S. 72-73.

159

Røgløshed overfor Abrahamsons Paatale af denne Glose bemærkede Oehl. (Svar til Abrahamson S. 76-77): »*Røgløshed* er et Ord, som jeg har funden hos den gamle classiske danske Skribent Anders Sørensen Wedel, bekjendt for sit rene Sprog. Jeg fandt det skønnere end *Ryggesløshed*, derfor valgte jeg det; og dets Diffinition ligger i den hosføiede poetiske Forklaring.« I Vedels Saxo (S. CXIX) betyder *røgløs* sorgløs, ligegyldig; senere: ugudelig, fordærvet. Med Røg, hvoraf Oehl. udleder det, har Ordet ikke noget at gøre.

slænger om som Barnetdvs. som Barnet, naar det kaster sit Legetøj fra sig i Uartighed.

qvæl med Forekastelser mig ei pin mig ikke med Bebrejdelser. To almindelige Germanismer, som Sprogrenseren 406 Abrahamson bebrejdede Oehl., men som Digteren forsvarede.

160

Veirlys Lygtemænd.

161

paa Hler Ægirs Øe Lokes Optræden her, der blev den nærmeste Anledning til hans Straf, skildres i den ældre Edda i Digtet Lokasenna, som iøvrigt frudsætter, at Baldur er død, da Ægirs Gæstebud holdes.

Da jeg en Jothun sendte Edda, 36. Fabel.

162

du mig Ydun skaffed Oehl. fremstiller bestandig Utgarde-Loke som Hovedmanden for alle Anslagene mod Aserne. Det var dog ikke ham, men Jætten Tiasse, der i en Ørns Skikkelse tvang Loke til at lokke Ydun udenfor Asgaard, og som derpaa bortførte hende. Guderne begyndte nu at ældes; de opdagede, at Loke bar Skylden for Yduns Forsvinden og truede ham til at hente hende tilbage fra Trymheim, hvilket ogsaa lykkedes. (Edda, 51.-52. Fabel).

skaffed til Forsoning Gullinbørst - Skydbladner, Miølnr Dette skete dog ved en anden Lejlighed, hvorom Eddas 59. Fabel fortæller: Loke havde listet sig til at klippe Haaret af Sif, Thors Hustru, og maatte til Forsoning skaffe forskellige Kostbarheder fra nogle Dværge, som hed Ivaldisøunnerne; herimellem var Freyrs Skib Skydbladner. Ved List fralokkede Loke yderligere fra et Par andre Dværge, Eitre og Brok, tre andre Skatte: Galten Gullinbørst, Ringer Draupner og Hammeren Miølnr.

166

lokke (thi - For intet hedder jeg ei Loke) Oehl. forsvarede dette Ordspil overfor Abrahamsons Kritik, idet han hævdede, at »alle Nomina propria ere oprindelige Nomina appellativa« (Svar til Abr. S. 47). 1833 udgik den omstridte Parentes.

167

Halveparten af de Slagne se Note til S. 132.

168

Biergshald Klippe.

169

Vaner Vanerne var den anden store Gudeæt; til dem hørte Niord, Freyr og Freya.

170

Dællinger, Dør Dværgenes Navne er hentet fra Fortegnelsen i Snorres Edda.

Spig Spiger, Søm.

407

171

grønspraglede Slange Midgardsormen, som i Ragnarok skal fælde Thor.

børster den æddrede Mus-Ryg rejser den giftsvulmende Mos-Ryg i Børster.

174

Sildetand Freyrs Galt Gullinbørst.

Hroptatyr Odin.

177

da Hiartvar dræbte Hrolf se sidste Sang af Heltedigtet »Hrolf Krake« (1829). - Grundtvig fandt det uheldigt, at Hrolfs Død nævnedes i »Baldur hin Gode«, som maatte tænkes at foregaa i Tidernes Morgen.

Suttungs Miød se Note til I, S. 86.

Disarsalen Disernes, Gudindernes, Sal.

179

Buen Regnbuen, Gudernes Bro Bifrost.

Gugner Gungner, Odins Spyd, opfattes her af Oehl. (som i Resens Oversættelse af Edda, 48. Fabel og i Suhms »Om Odin« S. 313) som Odins Sværd.

182

mistænkelig mistænksom (hyppigt hos Oehl.).

Qvæld Kilde; alm. Germanisme i Oehl.s Ungdomsdigtning; paataltes af Abrahamson. 1833: *Væld*.

185

har den vredet dig dette Udtryk fremkaldte en Meningsudveksling mellem Digteren og hans Recensent om Muligheden af at anvende Verbet *at vredes* transitivt, idet Abrahamson hævdede, at *vredet* kun kunde komme af *at vride*. Oehl. svarede (S. 74): »At gjøre *vredes* til et Aktiv, kan vel være en Poet tilladt, naar han ikke har andet end *fortørnet*, hvilket atter efter Rec.s Betragtningmaade vel ikke kan være tilladt at bruge, da det kommer af det tyske *erzürnen*.«

188

Ragnamørk Resens Oversættelse af Ragnarok.

189

Fornemmer, hvad i Korthed og Enfoldighed Abrahamson fandt denne skønne Verslinje »skrækkelig plat« (S. 62). Oehl. erstattede 1833 de to første Vers i Budets Beretning med følgende matte Linje: Opmærksomt hører! at I vide maa hvordan

Sigtun By ved Mälaren.

190

skrinlagt Oehl. foretrak dette Ord for kistelagt, skønt Abrahamson paastod, at det kun kunde anvendes om en Helgen, der blev kanoniseret.

Treen frem en Hex hos Snorre sendte Aserne selv 408 Bud efter Gygen Hirroken, der skød Skibet i Søen med saa vældig en Kraft, at der gik Ild i Kølen, som derfra bredte sig til hele Skibet.

brøsteddvs. hendes Hjerter brast. Ordet fra Resen.

191

Drupner Odins Ring, af hvilken der hver niende Nat dryppede otte lige saa tunge Guldringe.

192

Freya som nævnt i Indledningen S. XVII var det hos Snorre Frigga og ikke Freya, som tilbød sin Kærlighed til den, der vilde ride til Helheim efter Baldur.

Gullintop Heimdals Hest.

193

Ødur Freyas Ægtefælle Odur forlod hende; hun søgte ham forgæves i fjerne Lande og græder siden den Tid Guldtaarer over ham. (Edda, 30. Fabel).

194

Lummersot »Lummersot er et poetisk Udtryk for Pest, det vil sige: for den hede, pludselig kommende Syge fra Syden«. (Svar til Abrah., S. 77).

196

hvor lummert her paa Abrahamsons Indvending, at der ikke kunde være lummert hos Hel, svarede Oehl. (S. 76): »Jeg har tænkt mig det lummert, fordi det lumre er ængsteligere end det kolde, og nødvendig til Ligenes Forraadelse. Hels Bolig er egentlig *Tilintetgjørelsens Hule*, hvad Tydskerne i Kirkerne kalde *die Verwesung*. Derfor har jeg tænkt mig det lummert der.«

199

Dødninguhr den lille Bille, som lever i gammelt Træ.

201

Odin ... tvang mig grumt dertil Edda, 28. Fabel, hvorfra alle Enkeltheder til Skildringen af Hel og Helheim er hentet.

202

Mod Sind.

Bragi Bænkepryder Loke gav ved Ægirs Gilde Brage dette spottende Tilnavn.

205

Hærfader som *Seierfader* S. 149 et af Odins Navne.

207

Hyrdinder de hører aabenbart hjemme i et klassisk Arkadien og ikke i de nordiske Myters Verden.

211

grønne Frigg Frigga i det grønne Klædebon. Udtrykket irriterede Pedanten Abrahamson.

216

Balinfart Baalfærd.

217

Snotra om denne Gudinde oplyser den prosaiske Edda blot, at hun er »vis og skikkelig« (30. Fabel).

brunstig (ty.) brændende lidenskabelig. Oehl. tog 409 Abrahamsons Kritik til Følge og erstattede 1833 Ordet med *fortvivlet*.

218

Hlidskialfs Gramur Hlidskialfs Konge. Et af Odins Navne i Snorres Edda.

219

moxen her (som Abrahamson paaviste) urigtigt brugt i Bet. *flux*, straks; det betyder ellers *næsten*.

da trylled ... til en Ulv - den bistre Odin Narfe Oehl. følger her Lokasenna; i den prosaiske Edda (og hos Suhm) er det Valer, der bliver til en Ulv.

Skade Niords Hustru.

221

den vingede Gud, Hermoder Hermod opfattes her som en Slags Merkur.

224

Siunken i Grus er Midgards Stad! Oehl. har staaet usikker overfor sin Tragedies Slutning. Oprindeligt endte Stykket - fortæller han i Svaret til Abrahamson (S. 42) - med Vølvens mildnende Spaadom; og 1833 tilføjede han i den nye Udgave følgende Epilog for at bryde den Stemning af knugende Fortvivlelse, som saa daarligt passede for hans bløde optimistiske Sind (»Tragødi« VII, 1833, S. 286-287):

VALA

kommer.

Ei for evig! Du fortvivler, og i din Fortvivlelse
Skuer Du med graadfuldt Øie slet igiennem Tidens Slør,
Høie Frigga! Jordens Dronning. Men den gamle Vala spaaer,
Hvad i Nornens dybe Kilde hun ved Stierneglimt har læst.
Lokes Ondskab længe seirer, det er vist; og Grumheds Nat
Dækker Asernes Bedrifter, saa dem Jordan glemmer fast.
Men naar dybt den gamle Verden siunken er i Tidens Mulm,
Løfter stærk Alfader Jordan græsgrøn giennem Havets Skum.
Thor er dræbt, men Mod og Styrke, Gudens Sønner, dræbtes ei.
Asa-Baldur, Asa-Hødur vaagne da som Dag og Nat,
Sætte sig i Lund og tale broderligt om svunden Old.
Og der ligger, som et Brætspil, næsten skiult i høie Græs,
Tryllet om til gyldne Brikker, den forsvundne Heltetid.
410 Reddet har en Mand og Kvinde sig fra Verdens Undergang.

Lif selv vorder Stammefader til en ung forædlet Slægt,
Aukthors Hammer Asa-Baldur da Du smedder til et Kors,
Og i Kraftens Sværd sig slynge Fromheds Lilier, Yduns Frugt.

HAKON JARL HIN RIGE

Affattelsestid: »Hakon Jarl« er digtet under Opholdet hos Steffens i Halle i Efteraaret 1805 (Indledning S. XX-XXI; Oehlenschlägers »Erindringer« II, 1850, S. 32-44; »Breve fra og til Hans Christian Ørsted. Udg. af Mathilde Ørsted« I, 1870, S. 187-257; C. L. N. Mynsters »Mindeblade«, 1879, S. 28-160). Trykt første Gang i »Nordiske Digte«, November 1807, hvis Tekst, dog stadig sammenholdt med »Manuskript-Udgaven«, 1903 (dvs. Facsimile-Gengivelsen af det fra Berlin hjemsendte, for Grevinde Schimmelmann bestemte, egenhændige Manuskript, som nu ejes af Frederiksborgmusæet), nærværende Udgave følger. Senere af Digteren besørgede Udgaver: »Tragödien« I, 1831, »Tragödien« III, 1842, »Tragödien« III, 1849. En kritisk Udgave, der bringer en sammenlignende Oversigt over samtlige Tekstformer fra Digterens Levetid, vil udkomme i Efteraaret 1928, udgivet af C. M. Rosenberg, der i Skriftet »Studier over Oehlenschlägers Hakon Jarl. Fra Hjemsendelsen 1806 til Opførelsen 1808«, 1924 (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 130), har underkastet det meget vanskelige Tekstproblem en indgaaende Undersøgelse. - Juni 1806 blev Stykket af Rahbek indleveret til Det kgl. Teater, hvis Direktion 5. Sept. meddelte Forfatteren, at det var antaget (Brevvekslingen med Teatret er meddelt af Robert Neiiendam: »Nogle Breve fra Adam Oehlenschläger, særlig vedrørende hans Forhold til Teatret« i »Edda« II, 1914, S. 149-153; se ogsaa C. M. Rosenbergs anførte Skrift S. 17-33). Opført første Gang paa Det kgl. Teater 30. Januar 1808, hvor Stykket indtil 3. Januar 1928 har oplevet 96 Opførelser; paa Aarhus Teater November 1901 (ialt 11 Gange). Paa Friluftscenen i Ulvedalene spillede Tragedien 411 13 Gange i Sommeren 1924. Hakons Rolle har været udført af Frydendal, Dr. J. C. Ryge, N. P. Nielsen, V. Holst, Wilhelm Wiehe, C. Zangenberg, Adam Poulsen (Friluftsteatret) og Poul Reumert. J. P. E. Hartmanns Ouverture (Op. 40) udførtes første Gang 1844 (da Tragedien opførtes ved Sørgefesten for Thorvaldsen), Mellemaktsmusikken 1857.

Oehlenschlägers *Kilde* er *Gerhard Schønings* Folioudgave af »Heimskringla edr Noregs Konungasögur, af *Snorra Sturlusyni*« I, 1777 (citeres som *Heimskringla*), suppleret med *G. Schønning*: »Norges Riges Historie« III, 1781 (citeres som *Schønning*).

Se Indledningen S. XIX-XXIX; Fortalen S. 15-28; *W. H. F. Abrahamson* i »Kjøbenhavns lærde Efterretninger«, 1808, S. 75-80; *Oehlenschläger*: »Svar paa Hr. Capt. Abrahamsons Recension«, 1808, S. 81-95; *Jens Kragh Høst* i »Theaterblad« Nr. 13-16, Febr. 1808, S. 97-127; *F. C. Dahlmann*: »Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker«, 1812, S. 19-28; *J. Baggesen*: »Danske Værker«, 2. Udg., XI, 1847, S. 294-306 (Anmeldelse af Opførelsen 11/12 1813); *J. L. Heiberg*: »Prosaiske Skrifter« III, 1861, S. 257; *C. Molbech*: »Studier over Oehlenschlägers Poesie«, 1850, S. 193-202; *Rasmus Nielsen*: »Adam Oehlenschläger«, 1879, S. 68-79; *August Strindberg*: »Hakon Jarl eller Idealism och Realism«, 1871 (i »Tjänstekvinnans son« I, »Samlade skrifter« XVIII, 1913, S. 400-430); *Ludvig Schrøder*: »Adam Oehlenschläger og den romantiske Skole«, 1888, S. 157-187; *Vilh. Andersen*: »Guldhornene«, 1896, S. 215 ff. og »Kritik. Teater«, 1914, S. 46-56.

Forholdet til Kilderne er undersøgt af *Kjeld Galster*: »Kilderne til Oehlenschlägers Hakon Jarl« (»Edda« XI, 1919, S. 31-54; Bemærkninger hertil af H. Topsøe-Jensen i »Edda« XVI, 1921, S. 62-63); se ogsaa *Ida Falbe-Hansen* »Øhlenschlägers nordiske Digtning«, 1921, S. 35-37. Spørgsmaalet om Schillers Indflydelse behandles i *H. Topsøe-Jensen*: »Hakon Jarl og Wallenstein« (»Edda« XVI, 1921, S. 56-74). To vigtige Enkeltscener er analyserede af *K. L. Rahbek*: »Hvo er Auden?« (»Ny Minerva«, Nov. 1807, S. 200-218) og »Vilde det være til Fordel for Sørgespillet Hakon Jarl, at Scenen med Erling blev udeladt eller forandret?« 412

(»Det danske Litteraturselskabs Skrifter« III, 2, 1807, S. 309-342).

227

hin Rige se Note til S. 42.

Trøndernes Laugmand. Trønderne boede i Trøndelagen, Egnen om Trondhjems Fjord; *Laugmanden* Tillidsmand for Befolkningen i Kraft af sin Lovkyndighed.

Hadding forekommer slet ikke i selve Stykket. Ved Omarbejdelsen af 5. Akt Dec. 1806, da Tragedien forsynet med de af Direktionen ønskede Rettelser paany blev indsendt til Teatret, udgik Haddings lille Scene.

Fejlen kan forklares ved, at det rettede Exemplar (som paavist af Rosenberg) først fra og med Scenen i »Bergthors Smedde« har været benyttet som Trykforlæg. De første Scener er sat efter Ørstedernes Afskrift af Tragedien i dens oprindelige Skikkelse, hvor Hadding endnu med fuld Ret figurerede i Personlisten.

229

Hlade en Gaard 2 km Nordøst for Trondhjem.

Harald Graafeld den ældste af Kong Erik Blodøkses Sønner. Hans Interesse for Handel og Købmandsskab er uhistorisk, beror maaske paa en Misforstaaelse af Heimskringla S. 178: »Harald overgik sine Brødre udi al Handel« (dvs. i alt hvad han foretog sig). Han var iøvrigt en stridbar og tapper Mand.

230

derfor har man kaldt ham Harald Graafeld? en islandsk Købmand kom til Hardanger med en Ladning Skind (*fell*), som det kneb med at faa solgt. For at støtte ham gik Kong Harald ombord og udbad sig en graa Feld som Gave. Da Mændene saa Kongen i den graa Skindkappe, skyndte de fleste af dem at købe sig en lignende, og Købmanden fik hurtigt udsolgt (Heimskringla S. 176).

Handelspramme i Trykfejlslisten bag i Originaludgaven er dette Ord indsat i Stedet for Tekstens *Pæreskuder*, som Teaterdirektionen havde anket over, fordi det vilde »forstyrre Tilskuerne i Illusionen i Henseende til Tiden, da Stykket spillede«.

231

den fornemste Jarl Jarlen var en af Kongen indsat Høvding over et Landskab, en Fylke. Fra gammel Tid hørte Hlade-Jarlerne til de mægtigste i Landet; Hakon 413 raadede saaledes overalt langs Kysten og havde 16 Fylker under sig.

232

Olaf Tryggvesøn da Erik Blodøkses Sønner havde myrdet Kong Tryggve, flygtede hans Hustru Astrid og fødte paa Rejsen Sønnen Olaf. Tre Aar gammel blev Drengen solgt som Træl af estniske Sørøvere; i denne Egenskab tilbragte han seks Aar i gode Kaar hos Bonden Reas. Han blev derpaa genkendt og frikøbt af sin Morbroder Sigurd og kom til Kong Valdemar (Vladimir) i Gardarige. Siden ægtede han den vendiske Kongedatter Geira, men forlod Riget i Vendland af Sorg over hendes Død og drog paa Vikingetog til England. Der traf han Dronning Gyda af Dublin, som valgte ham til Mand. Samme Sommer havde han ladet sig døbe.

235

Lunde-Sol Lunde i Horg Herred i Guldalen var Gudruns Hjemstavn.

238

Han sætter det igiennem, som han kan ogsaa Aladdin siger: Min Lykke er - At sætte det igiennem, som jeg kan. (II, S. 182).

239

mit stolte Ønske sml. Indledningen S. XXV.

Eivin Skaldaspilder en af de største Skjalde i det 10. Aarh., der bl. a. havde digtet et Lovkvad til Hakon Jarl. Det anførte Citat er en Fiktion.

241

fra Harald hin Haarfagre Harald Haarfagers Søn Olaf var Kong Tryggves Fader.

Olaf stod paa Fiendens Side Heimskringla S. 216 fortæller, at Olaf deltog i Kejser Otto (II)' Følge i Angrebet paa Dannevirke, medens Hakon Jarl var ilet sin Herre Harald Blaatand til Hjælp. Olaf var imidlertid kun et Barn, da Kejserens Tog mod Danmark fandt Sted (Aar 974); hans Deltagelse er uhistorisk.

243

OrmsFæstemø fra Lyrgia efter Snorre var Gudrun Orms Hustru (S. 249).

245

Guldbrandsdalen Fejl for Gudbrandsdalen.

nidkiær skinsyg.

246

hvad er Berglioths Skiønhed Originaludgavens var er i Trykfejlslisten rettet til *er*, sikkert af Rahbek, der har haft Hakons *Datter* Berglioth, som senere omtales i Tragedien, i Tankerne (se S. 292 og 358). Rettelsen 414 giver god Mening, men er (ved en Uagtsomhed?) ikke optaget i de senere Udgaver af Stykket. Hakons *Moder* hed ogsaa Berglioth; snarere har Oehl. her oprindeligt tænkt paa hans afdøde Hustru, der imidlertid hed Thora.

248

halvskiæls halvvejs. Harald Graafeld og hans Brødre fordærved Landet Erik Blodøkses Sønner blev Herrer i Norge efter Hakon Adelstefostres Fald i Kampen paa Øen Stord. De foer haardt frem mod Stormændene i Landet; Hakon Jarls Fader Sigurd lod de indebrænde; Hakon selv flygtede til Danmark. Her overtalte han Harald Blaatand til at lokke Harald Graafeld til Danmark med Løfte om at give ham et Len i Riget og raadede ham samtidig til at give sin Brodersøn Guldharald Anvisning paa Norge. Guldharald overfaldt Harald Graafeld i Limfjorden og fældede ham. Umiddelbart derefter blev han selv angrebet af Hakon, fanget og hængt.

Dannerkongens Broder Guldharald var Harald Blaatands Brodersøn, ikke hans Broder. Harald frygtede, at Guldharald, der krævede sin Part af Riget, skulde blive for mægtig, og han billigede derfor Hakons Overfald paa ham. Guldharald havde samlet sine Rigdomme paa Vikingetog; Oehl. har saaledes ingen Hjemmel for at kalde ham *den feige Kiøbmand*.

Halse Hals ved Limfjordens Munding. Den urigtige Navneform fra Heimskringla S. 201.

249

Hiøringsvaag Hakon Jarl vendte efter Harald Graafelds Fald tilbage til Norge som Harald Blaatands Lensmand, men gjorde sig efterhaanden uafhængig af den danske Konge. Forsøget paa at kue ham ved Jomsvikingernes Tog endte med det tilintetgørende Nederlag i Hjørungavaag (Sydvest for Aalesund). (Heimskringla S. 231-239).

Bue Jomsvikingen Bue fik begge Hænder hugget af i Slaget og sprang overbord med sit Guld.

250

Kong Valdemar i Rusland Vladimir den Store i Novgorod.

Moster Øen Moster ligger mellem Bergen og Stavanger, 415 men maa her af dramatisk-tekniske Grunde (de uhyre Afstande!) tænkes beliggende ved Mundingen af Trondhjems Fjord.

at seile ned til ham efter Kilderne sejlede Thorer efter Hakons Tilskyndelse med Jostein og Carlshoved til Dublin, hvor han æggede Olaf til at vende tilbage til Norge. Olaf landede halvandet Aar efter ved Moster, men fortsatte derfra til Agdenæs ved Trondhjemsfjorden, hvor Budskabet om Bondeoprøret naaede ham, og hvor Thorer's Snigmordsforsøg fandt Sted.

251

overalt i det hele.

vittig kløgtig.

252

Og vil I falder ret umotiveret som Svar paa Carlshoveds Replik; Manuskriptet har *Vil I da*. Forklaringen er, som paavist af C. M. Rosenberg (»Studier over Oehl.s Hakon Jarl«, S. 46), følgende: Ved Opførelsen udgik Carlshoveds Replik; Hakon vender sig der umiddelbart fra Thorer, hvis Tilsagn han har modtaget, til de to Brødre og spørger derfor: Og vil I følge med o. s. v. Rahbek, der sørgede for Korrekturen, genoptog Carlshoveds Replik, men glemte at indsætte den oprindelige Læsemaade i Hakons Svar til ham.

254

Medelhuus nu Melhus i Guldalen.

Hlautbollerne Offerblodsskaalene.

Teigner Koste, hvormed Offerblodet stænkedes paa Offerhusets Vægge og Gudebilleder.

256

Qværnbider kaldtes saaledes, fordi det kunde hugge en Møllesten igennem til Midten.

262

Halfdan Svarte Harald Haarfagers Fader, Konge i Norge ved Midten af det niende Aarhundrede.

misbrug ei min Godhed herefter fulgte i Manuskriptet to Vers, som levende karakteriserer Hakon, men ikke blev optaget i den trykte Tekst:

Smed Kronen om igjen. Den skal ei passe
En uddøet Kongeslægt, men mig.

263

Den bæere Kronen, som er Kronen voxen denne berømte Linje er indsat af Oehl. under Omarbejdelsen for Teatret (Rosenberg S. 33). Den resumerer og erstatter tre Vers i Manuskriptet:

416

Før han skal smedde Norges Krone om
Hen over anden Læst, end over den,
Som passer til den ægte Kongeæt.

264

braser Sømandsudtryk for at forandre Raasejlenes Stilling; her: blæser frisk.

265

dine Fættre ifølge Schøning (S. 306-309) var Jostein og Carlshoved Olafs *Morbrødre*; de nægtede at gaa med til Hakons Planer om at lokke deres Frænde under falske Foregivender til Norge og lod sig først overtale, da de blev truet paa Livet. Oehl. har gjort dem en Generation yngre for at undskylde deres Situation: de er unge og uerfarne overfor Hakons Autoritet.

Døl Dalbo (fra et af de norske Dalstrøg).

266

Halfdan Oehl.s Opfindelse.

Hoven Hu'en, Sindet.

Jeg drog til Rusland den følgende uhistoriske Forklaring paa Olafs Ankomst til Norge skyldes Oehl. Hos Snorre sejlede han fra Irland i den Hensigt at erobre Landet, lokket dertil af Thorer Klakes Fortællinger om indre Uroligheder. Vladimir den Store døde først 1015, 15 Aar efter Olaf selv. En Ivan kendes ikke blandt hans Sønner.

med Herreskiold med Stridsmagt. Urigtigt for Hærskjold. Ordet fra Vedels Saxooversættelse.

267

Mistvivi Mistro.

269

Gunhilds Sønner Harald Graafeld og hans Brødre.

270

Odelskab den fulde Ejendomsret til Jorden.

272

Ragnhild drømte Halfdan Svartes Saga, Cap. 6 (Heimskringla S. 71).

273

Var det ei Harald smst. Cap. 7, hvor det er Halfdan Svartes Drøm. Naar Oehl. knytter den til Harald Haarfager, er det nok for hans Tilnavns Skyld.

274

Venden se Note til S. 232. *Sønne-Sønne-Sønnesøn af Harald* Harald var Olafs Oldefader, ikke hans Tipoldefader.

276

Garderike det af Nordboer grundlagte russiske Rige.

278

Nødtørftighedens Trang Bekymringen for det daglige Brød, den prosaiske Hverdags Krav. Sml. I, S. 182 og Noten dertil.

417

282

Syn Asynie, der vogter Dørene. »Hun er sat til Verie paa Ting for de Sager som mand vil benecte; Derfor er Ordsprog, at Syn er sat for een Ting, naar man vil benecte noget«. (Snorres Edda, 29. Fabel).

Kun drevet af en lav og dyrisk Drift o. s. v. Teaterdirektionen henstillede i Antagelsesskrivelsen, at den følgende Passus (til *Indtaget dig*) skulde udgaa som »udelicat« i Thoras Mund. (Rosenberg S. 24).

288

Var det alt gjort med mig var det ude med mig.

Seidkone Heks.

lidet over tyve Aar i Virkeligheden var Einar paa dette Tidspunkt knapt 14 Aar gl. Oehl. har haft Brug for ham i sin Tragedie som den friske Ungdoms Repræsentant, men historisk har han ingen anden Tilknytning til Hakon Jarl, end at han senere ægtede hans Datter Bergliot.

289

Elendige! og vilde du ei dræbt mig? dette Vers forekommer ogsaa i »Aladdin« (II, S. 369).

Mareminde her: gammel Kælling. Ordet betyder en Mare, det overnaturlige kvindelige Væsen, som mentes at plage de sovende, og som findes omtalt mellem Gudinderne i Suhms »Om Odin«.

290

vel, jeg har truffet dig smukkere og metrisk korrekte i Manuskriptet: *vel at her jeg traf dig*. Rettelsen maaske en Fejl af Sætteren.

292

For veeg er Jarlens Bue digterisk fri Anvendelse af Einars Ord til Olaf Tryggvesøn under Slaget ved Svold (Heimskringla S. 342).

bold skøn; oprindelig Bet.: dristig.

295

Konning Fiølner svensk Konge; druknede efter et Gilde hos Frode Fredegod i et Mjødferd. (Heimskringla, S. 17).

giestes sml. S. 88.

Vi ere Hakons Trælle Manuskriptet har *Vi er Jarl Hakons Trælle*; Afskriften, efter hvilken »Nordiske Digte« er trykt, fejlagtigt blot *Vi er Hakons Trælle*. Rahbeks Rettelse har paany skaffet Verset det fornødne Antal Fødder.

297

drak hans Arveøl drak paa hans Død; Arveøl: Gravøl.

Thronhiem Trøndelagen; Byen hed Nidaros.

303

telte over sig slaa Telt over Skibene.

418

304

Rogaland Egnen om Stavanger.

306

Den latinske Sang er sammensat af Brudstykker af forskellige katolske Hymner; de tre første Strofer hører saaledes til samme Cyklus af Kirkesange (Ferial-Hymner). Da Oehl. ikke var synderlig bevandret i Latinen, har antagelig hans Ven, Teologen Schleiermacher, sat Hymnen sammen for ham. Versene betyder paa Dansk (C. M. Rosenbergs Oversættelse): »Himlens højthellige Gud! Du, som faar Verdens straalende Egne til at gløde i Ildens glitrende Skær, naar du lader din skønne Sol rinde op over dem; - udgyd nu, du, den barmhjertigste, din uendelige Naades Gave over os, for at ikke den gamle Vildfarelse skal bringe os i Ulykke ved nyt Bedrag! - Driv Mørket ud af Hjerterne! Rens Smudset ud af Sjælene! Bryd Syndens Lænke! Befri os fra Brødens Byrde! - O, du, der er mere straalende end Solen og lifligere end Balsam, kom, kom, du herlige Konge, Ophav til uendelig Hæder!«

308

Stord ligger tæt Nordøst for Moster. Sml. Note til S. 248.

Der visned som en altfortidlig Blomst Hakon Adelstenfostres Forsøg paa at indføre Kristendommen stødte paa energisk Modstand hos Bønderne, som tvang Kongen til at deltage i de hedenske Offermaaltider. (Heimskringla, Hakon den Godes Saga).

318

Thorers Drab fortælles hos Schøning S. 323-324, hvor Jostein og Carlshoved fælder ham.

319

Elivaga Elivager er Fællesbetegnelsen paa Niflheims Floder; de udspringer fra Hvergelmer (Edda, 4. Fabel). I Sandvigs Oversættelse af Sæmunds Edda S. 118 forekommer Elivaga som Navn paa en enkelt Flod, der af Oehl. tænkes at føre fra Jorden ned til de ondes Straffested.

321

dit Skiold Skjoldemærker paa Olaf Tryggvesøns Tid er en Anakronisme.

323

Et afsides Sted i Skoven ved en Bondehytte i Manuskriptet foregaar Scenen, som naturligt er (sml. S. 322) inde i Hytten; Ændringen stammer fra det for Teatret bestemte, rettede Eksemplar og skyldes udelukkende 419 scenetekniske Hensyn. Rahbek burde følgelig ikke have optaget den i den trykte Tekst. (Rosenberg S. 30 og 47).

325

Fordi mit Haar var sort og ikke guult sml. S. 240. Kuriøst nok fremhæver Schøning netop Hakons smukke gule Haar og Skæg (S. 71).

326

Mødet mellem Olaf og Hakon er uhistorisk. Ideen til denne store Kontrastscene har Oehl. hentet fra det ligeledes uhistoriske Møde mellem Maria Stuart og Dronning Elisabeth i Schillers »Maria Stuart« (3. Aufzug, 4. Auftritt).

330

Biskop Poppo ifølge Heimskringla (S. 218) omvendte Biskop Poppo Harald Blaatand til Kristendommen bl. a. ved med uskadte Haand at bære gloende Jærn. Kongen tvang derpaa Hakon Jarl til at lade sig døbe.

332

Hærorf saaledes Heimskringla S. 249; i sin »Norges Historie« har Schøning den korrekte Form Hærør samt følgende Forklaring: »en Piil, tegnet med et vist Mærke, hvilket forkyndte Krig, Opbud til Strid, som i mueligste Lil blev sendt fra een Gaard til en anden«. (S. 319).

Skierdingstad Gaard i Guldalen sønden for Medelhus.

Den skønne Brynjolfs ... Husbond Oehl. har misforstået Schønings Oversættelse: »Nylig tilforn hafde Jarlen taget en Mands Hustru, som Bryniolff hed« (Heimskringla S. 250). Bryniolff er Mandens, ikke Hustruens Navn.

Orkedalen Sydvest for Guldalen.

335

Ran se S. 45.

336

Erik der senere besejrede Olaf Tryggvesøn i Slaget ved Svold.

du grønne Frigga se Note til S. 211.

Ydun se Note til S. 162.

Hvor, Asatyr! - Din stærke ... venstre Haand? den højre mistede Guden, da Aserne bandt Fenrisulven (Edda, 29. Fabel).

337

Saga forekommer i Grimnismal; Suhm (S. 269) sætter urigtigt hendes Navn i Forbindelse med *saga* = Fortælling, historisk Beretning. I Tilslutning hertil opfatter Oehl. hende som Historiens Gudinde.

420

338

Brøster brister. Sml. S. 190.

339

Gimle her: Himlen.

340

Thorgierdur Horgabrud Hakon Jarls Skytsgudinde, til hvem han ofrede sin Søn Erling under Slaget ved Hjørungavaag (Schønning S. 268-270; Suhm S. 279-280). Skildringen af hendes Væsen tilhører Oehl.

Sær især.

341

Mødet mellem Olaf og den gaadefulde Gamle fortælles i Cap. 71 af Olaf Tryggvesøns Saga («Om Kong Olaff oc Odins Bedragerie», Heimskringla S. 268-269), hvor den formodede Odin tilslut søger at forgive Kongen. - Auden-Scenen optog Samtiden meget stærkt; Rahbeks førnævnte Afhandling »Hvo er Auden« drøftede Spørgsmaalet indgaaende. Abrahamson (S. 79) og især Dahlmann (S. 26-27) rettede en skarp Kritik mod Odins Indførelse i Handlingen. Varme Beundrere af dette centrale Optrin var Oehl.s Ungdomsven Bernt Winckler og navnlig J. P. Mynster, som bebrejdede Digteren, at han havde givet efter for Teaterdirektionens Ønske og strøget Scenen ved Opførelsen. (C. L. N. Mynsters »Mindeblade« S. 93).

346

Oehl. opfatter Sol og Maane som Odins Øjne. Sml. S. 352.

348

Auden, Odin mellem Odins Navne i Snorres Edda findes Auden, som Resen oversætter ved *Forstyrret*. Storm nævnede det ogsaa i sine Forelæsninger (F. Nygård: »Efterslægtsselskabet og Edv. Storm«, 1886, S. 210).

indført af en fremmed Helt sml. Note til S. 34.

351

Offerlunden med stor dramatisk Virkning har Oehl. flyttet Hakons Sønneoffer fra Slaget i Hjørungavaag til Kampen mod Olaf. Scenen er analyseret i Rahbeks førnævnte Afhandling »Vilde det være til Fordel for Sørgeespillet Hakon Jarl, at Scenen med Erling blev udeladt eller forandret?«

352

sat i Pant i Mimers Brønd se Note til S. 99.

356

Barnets Skrig Ved Opførelsen spillede Jomfru Antoinette Børresen Erling. »Skriget bag Billedstøtten var afskyeligt. Digteren burde ... heller ikke have foreskrevet det. Han har jo dog selv erkendt at Folket ikke burde see 421 Ofringen; men see og høre gjør her vist ingen Forskel« (J. K. Høsts »Theaterblad« S. 125-126). - Oehl. skrev til Christiane 16/11 1808: »Den lille Børresen maa *aldeles ikke* skrige bag Skuepladsen i Hakon Jarl. Det er dog forfærdeligt, hvor man kan lade saadan noget gaae for sig. Det undrer mig, at de ikke have ladet Hakon komme ind med virkelig blodige Hænder. Der er jo stor Forskiel paa, hvad man læser og hvad man seer. Publikum maa kun høre Barnets Skrig middelbart giennem Einars Øre, høre det ved hans Bestyrtelse«.

358

Nither en Trolde, som nævnes i Saxos første Bog, og hvis Afkom omtales i Ewalds »Rolf Krage« (1. Handling, 3. Optrin).

Blodmand rigtigere: Blotmand. Afgudsdyrker; en som ofrer (bloter) til Guderne.

361

Slaget stod i Morges det store Slag mellem Hakon og Olaf er fri Digtning.

362

Hald Hjal.

364

Gaulaae Gulelven.

Min Hielmbusk drypper Strindberg fremhævede Realismen i dette lille Træk (»Hakon Jarl eller Idealism och Realism« (1871), »Samlade skrifter« XVIII, S. 425- 426).

366

Rota se Note til I, S. 4. *trak af min Kiortel* denne List fortælles af Schøning (S. 327).

372

Hildur og Geierskøgul to af Valkyrierne.

Et helligt Sagn fortæller om en Olding Teaterdirektionen bemærkede til dette Sted i Antagelsesskrivelsen, at den ønskede, »at der ikke taltes om Abrahams Historie; den frygter det vil frembringe Forargelse hos Nogle og Spot hos Andre« (Rosenberg S. 24).

373

Sin Synd maa Hakon sone med sit Blod Fichte fandt her, fortæller Oehl., at »den Karl, den Olaf, havde dog Uret« (»Erindringer« II, S. 51).

375

En underjordisk Klippehvælvning i Heimskringla skjulte Thora Jarlen i en Svinesti (S. 251).

Leilighed Plads.

377

Haglen Manuskriptet har *Hagleld*, en Haglbyge.

378

Kneb Ordet indsat af Rahbek for Manuskriptets Fif, 422 en Glose, han ikke kunde lide. (Rosenberg S. 48).

Konning Harald og Erling Harald Graafeld og hans Broder. Sml. Note til S. 248.

Oglogaard Øst for Trondhjemsfjordens Bredning.

381

Karkers første Drøm fortælles kun hos Schøning (S. 333).

387

Vigen Egnen om Oslo Fjord.

388

keiser kaarer.

Mandskab Lydighed.

390

Slutningsscenen, som Baggesen spottende kaldte »Parentationsacten«, og som efter Dahlmanns Skøn faldt udenfor Stykket, ønskede ogsaa Direktionen, som kaldte den »Thoras sidste sentimentale Scene i den underjordiske Hvælving«, udeladt. I sit Svar til Teatret af 17/12 1806 erklærede Digteren, at udelod man Monologen, vilde man forvandle Stykket fra en »Hakon Jarl« til en »Olaf Tryggvasøn«, hvad Rahbek allerede tidligere i et Brev (19/9) havde hævdet overfor ham.

423

TEKSTRETTELSER **(Originalens Ord er sat efter den skarpe Parentes).**

Side 5 L. 16 f. n. forandret [forandres

- » 5 L. 9 f. n. redde [rædde
- » 5 L. 3 f. n. Letzter [Lezter
- » 6 L. 16 f. o. med [end
- » 7 L. 8 f. n. lagde [lagte
- » 9 L. 9 f. n. Balders [Baldurs
- » 9 L. 6 f. n. nordisk [Nordisk
- » 10 L. 10 f. n. Personlighed [Personlighed,
- » 12 L. 9 f. o. Jetterne [Jetterne,
- » 12 L. 17 f. o. Modsætningen [Modsætninger
- » 12 L. 14 f. n. Hel [Hæl
- » 13 L. 4 f. o. med [ved
- » 13 L. 15 f. o. den [de
- » 14 L. 17 f. o. de [det
- » 14 L. 14 f. n. udenlandsk [udenlands
- » 14 L. 9 f. n. ved [med
- » 14 L. 1 f. n. hvori [hvori,
- » 15 L. 8 f. n. Convenienzers [Convenienzes

- » 16 L. 2 f. o. Mængden [Mængde
- » 17 L. 4 f. n. længer blot [blot længer
- » 19 L. 11 f. o. Ordenen [Ordene
- » 19 L. 12 f. o. Orden [Ord
- » 20 L. 12 f. n. Tingenes [Tingens
- » 21 L. 10 f. n. i vor [vor
- » 22 L. 15 f. o. Folk, der [Folk der,
- » 23 L. 2 f. o. kunde [kunne

424

- Side 23 L. 17 f. o. Haardnakkenhed [Haarnakkenhed
- » 23 L. 8 f. n. Tragisk-dramatiske [Tragisk-dramatisk
- » 24 L. 5 f. o. Chor [Chor,
- » 24 L. 8 f. o. Fatum [Factum
- » 24 L. 16 f. n. vidst [vist
- » 25 L. 6 f. o. woran es [worans
- » 27 L. 13 f. n. Opoffrelse [Opofrelse
- » 31 L. 9 f. n. nævnt [nævnet
- » 31 L. 6 f. n. er Huset [Huset
- » 32 L. 9 f. n. sin [sit
- » 35 L. 5 f. o. Øienbryne [Øinebryne
- » 35 L. 7 f. n. Kerren [Karren
- » 36 L. 11 f. o. de [der
- » 39 L. 11 f. n. dem [den
- » 41 L. 9 f. n. ham [han
- » 46 L. 9 f. n. Midgardsormens [Midgardormens
- » 48 L. 14 f. n. røde. [røde
- » 51 L. 12 f. n. blødt [bløt
- » 51 L. 3 f. n. Jord; [Jord
- » 54 L. 7 f. n. klang; [klang;
- » 56 L. 11 f. o. Død. [Død,
- » 56 L. 13 f. n. mod [med
- » 60 L. 11 f. o. Vreden [Vrede
- » 62 L. 9 f. n. Rosenkind; [Rosenkind
- » 62 L. 5 f. n. Hug [Huu
- » 69 L. 3 f. o. En [Et
- » 72 L. 2 f. o. sagde [sagte

- » 72 L. 14 f. o. mod [Mod
- » 81 L. 5 f. n. As-Odin [Asa-Odin
- » 82 L. 3 f. o. veed, fra [veed fra,
- » 82 L. 5 f. o. den [din
- » 92 L. 10 f. o. med [ved
- » 94 L. 13 f. n. Tialfe [Loke
- » 94 L. 11 f. n. Siig [Søg
- » 98 L. 10 f. n. Einheriar [Eiuheriar
- » 102 L. 14 f. o. gløde. [gløde
- » 103 L. 12 f. n. Den [Der
- » 104 L. 14 f. n. Løibænk [Loibænk
- » 104 L. 2 f. n. stærke [stærken
- » 112 L. 1 f. n. Ham [Han

425

- Side 139 L. 6 f. o. Hel [Hæl
- » 146 L. 4 f. o. Hel [Hæl
 - » 146 L. 8 f. o. ned. [ned;
 - » 149 L. 5 f. n. hvidt - [hvidt
 - » 149 L. 3 f. n. drypped [dypped
 - » 151 L. 6 f. o. kunne [kunde
 - » 151 L. 10 f. o. skal, [skal.
 - » 159 L. 7 f. o. men [Men
 - » 161 L. 2 f. o. Loke kan, [Loke, kan
 - » 161 L. 16 f. o. Festens [Fæstens
 - » 161 L. 4 f. n. sveied [svæved
 - » 162 L. 7 f. o. fikst, [fikst.
 - » 166 L. 12 f. o. Hel [Hæl
 - » 169 L. 3 f. o. lukt. [lukt
 - » 171 L. 4 f. o. Blod. [Blod
 - » 179 L. 16 f. o. drabelig [bradelig
 - » 174 L. 10 f. n. flyer [flye
 - » 183 L. 6 f. o. høire [høie
 - » 185 L. 13 f. n. Frigga! [Frigga.
 - » 188 L. 12 f. o. Ragnamørk. [Ragnamørk,
 - » 188 L. 13 f. o. milde [vilde
 - » 192 L. 7 f. o. skumrende [skumlende

- » 194 L. 7 f. n. Lummersot, [Lummersot
- » 194 L. 6 f. n. Giest [Geist
- » 197 L. 3 f. n. brygget [bygget
- » 201 L. 13 f. n. Liv. [Liv,
- » 204 L. 13 f. o. Floden [Floder
- » 207 L. 16 f. o. Mø [Mø,
- » 211 L. 9 f. o. fornemste [fornemmeste
- » 211 L. 1 f. n. Frig? [Frig;
- » 215 L. 5 f. o. et egent [egent
- » 215 L. 6 f. n. Slør. [Slør
- » 218 L. 4 f. o. Tudser [Tidsler
- » 218 L. 3 f. n. greb [greb,
- » 223 L. 13 f. o. skielende [skielende
- » 227 L. 2 f. o. *Tryggvesøn* [*Trygvesen*
- » 227 L. 8 f. o. *Carlshoved* [*Karlshoved*
- » 227 L. 7 f. n. *Einar* [*Einer*
- » 229 L. 1 f. o. FØRSTE ACT. [mgl. i Or.
- » 229 L. 6 f. o. *ved et* [*med*

426

- Side 229 L. 3 f. n. Graafeld [Graafel
- » 230 L. 6 f. o. ydmygt [ydmyg
- » 230 L. 8 f. o. Graafeld [Graafel
- » 231 L. 15 f. n. mig [Mig
- » 232 L. 3 f. n. Ak! [Ak
- » 233 L. 2 f. o. født [født
- » 234 L. 10 f. n. Hvad vove [Hvor vare
- » 235 L. 2 f. o. hernede [herned,
- » 235 L. 4 f. o. smekke [smukke
- » 236 L. 6 f. o. hellige [hell'ge
- » 237 L. 3 f. n. min hele Velfærd [min Velfærd
- » 239 L. 14 f. n. Bergthor Smed, [Bergthor, Smed,
- » 239 L. 4 f. n. Tinding. [Tinding,
- » 239 L. 2 f. n. Urten [Natten
- » 241 L. 9 f. o. Haarfagre. [Haarfagre,
- » 242 L. 9 f. o. skulde [skulle
- » 244 L. 3 f. o. Lunde-Sol? [Lunde-Sol.

- » 244 L. 14 f. n. svulmende [svolmende
- » 244 L. 7 f. n. forvirret [forvildet
- » 244 L. 5 f. n. søde [skønne
- » 246 L. 13 f. o. Flætninger, [Flætninger?
- » 248 L. 13 f. o. mig! [mig?
- » 249 L. 7 f. o. Hiøringsvaag [Hiørringsvang
- » 253 L. 3 f. o. TRENDE [TVENDE
- » 253 L. 4 f. o. Freyr [Freya
- » 253 L. 9 f. o. faldt! [faldt?
- » 254 L. 14 f. n. Blod-neddypte [Blod neddypte
- » 255 L. 11 f. n. grusomt [grusom
- » 256 L. 4 f. o. smedded [smeddet
- » 257 L. 5 f. n. Syster [Søster
- » 261 L. 9 f. o. understaaet - [understaaet
- » 262 L. 12 f. n. været [være
- » 262 L. 7 f. n. trende [tvende
- » 264 L. 10 f. n. thi [Thi
- » 264 L. 1 f. n. mindtes [mindes
- » 265 L. 8 f. o. hindred [hindrer
- » 267 L. 3 f. o. igjen erindred [erindred
- » 267 L. 15 f. o. landed [lander
- » 268 L. 5 f. o. selv [i sig selv
- » 270 L. 10 f. o. Hiøringsvaag [Hiørringsvang

427

- Side 270 L. 13 f. o. glemte [forglemte
- » 273 L. 7 f. o. Tinding? [Tinding
 - » 273 L. 12 f. o. skulde [skulle
 - » 274 L. 7 f. o. hersker [hærsker
 - » 275 L. 3 f. o. glade Budskab [Budskab
 - » 276 L. 2 f. n. kunne [kunde
 - » 278 L. 4 f. o. sit [dit
 - » 280 L. 2 f. o. slukt? [slukt.
 - » 282 L. 13 f. n. sanddru [sandru
 - » 282 L. 9 f. n. kunne [kunde
 - » 289 L. 4 f. o. dræbt [dræbe
 - » 289 L. 7 f. o. vilde [ville

- » 289 L. 11 f. o. Hoved? [Hoved.
- » 291 L. 10 f. n. egen Ære [Ære
- » 294 L. 4 f. o. første Datters [Datters
- » 299 L. 8 f. n. Hammer [Hammer,
- » 301 L. 7 f. o. Kæmpeplads [Kampeplads
- » 302 L. 12 f. o. hurtigt [hurtig
- » 302 L. 12 f. n. Moster; [Moster?
- » 302 L. 1 f. n. vilde [ville
- » 304 L. 12 f. o. skulde [skulle
- » 306 L. 12 f. o. perennis [perenne
- » 311 L. 11 f. n. kunne [kunde
- » 315 L. 9 f. o. skarp? [skarp.
- » 318 L. 16 f. o. din [den
- » 320 L. 2 f. o. vilde [ville
- » 320 L. 11 f. n. skulde [skulle
- » 320 L. 4 f. n. Kæmpesalen [Kongesalen
- » 321 L. 11 f. n. skulde [Skulle
- » 325 L. 13 f. o. hist? [hist.
- » 326 L. 6 f. n. siig [sig
- » 327 L. 2 f. n. vilde [ville
- » 327 L. 2 f. n. skielve, Herre! [skielve
- » 328 L. 15 f. n. ubeskaaret [ubestaaret
- » 329 L. 7 f. n. Rynker? [Rynker
- » 332 L. 10 f. n. Hærorf [Herorf
- » 333 L. 12 f. n. Ja [Jo
- » 337 L. 3 f. o. skulde [skulle
- » 337 L. 7 f. o. ned [med
- » 337 L. 7 f. o. hver [mod

428

- Side 338 L. 7 f. o. Borgestuen [Borgerstuen
- » 338 L. 16 f. n. skulde [skulle
- » 338 L. 12 f. n. som hellig [saa herlig
- » 339 L. 14 f. o. Gut [Glut
- » 342 L. 8 f. o. Natteduggen [Nattedugen
- » 342 L. 7 f. n. Blik [Blik.
- » 342 L. 6 f. n. Henreves [Henreven

- » 342 L. 5 f. n. Sandhed [Sandhed.
- » 342 L. 4 f. n. nu [ei
- » 343 L. 7 f. n. frie [fri
- » 347 L. 2 f. o. endelig [endeligen
- » 349 L. 13 f. n. steds [Steds
- » 350 L. 12 f. n. stod: [stod.
- » 351 L. 4 f. o. Der [Da
- » 351 L. 13 f. n. *sin Søn* ERLING [*sin* ERLING
- » 352 L. 5 f. n. Pant [Pandt
- » 352 L. 5 f. n. Brønd [Brød
- » 352 L. 1 f. o. festligt [festlig
- » 358 L. 2 f. n. Lurer [Luur
- » 360 L. 3 f. o. THORA [THORER
- » 360 L. 4 f. o. *Bordet* [*Bordene*
- » 361 L. 5 f. o. kunne [kunde
- » 361 L. 8 f. n. angst [angst
- » 363 L. 6 f. n. Den [Og den
- » 363 L. 2 f. n. vilde [ville
- » 364 L. 12 f. n. Hakon, [Hakon.
- » 375 L. 13 f. o. det er [er det
- » 378 L. 10 f. o. Oglogaard [Oglegaard
- » 379 L. 6 f. o. Smule [smule
- » 381 L. 8 f. o. hvad [Hvad
- » 383 L. 10 f. o. sov [Søn
- » 384 L. 11 f. o. jeg vil [vil jeg
- » 385 L. 3 f. o. bløder [græder
- » 387 L. 11 f. n. see [saae
- » 388 L. 8 f. o. Konning Olaf [Olaf

429

TRYKFEIL

Side 90 L. 1 f. o. FJERDE *Læs*: FIERDE

- » 159 L. 6 f. n. Forkastelser » Forekastelser
- » 252 L. 12 f. n. Olaf » Olafs

» 262 L. 7 f. n. tvende » trende

430

431

INDHOLD

NORDISKE DIGTE (1807)	1
Fortale	3
Thors Reise til Jotunheim	29
Baldur hin Gode	137
Hakon Jarl hin Rige	225
BEMÆRKNINGER	393